

Тери Пратчет

ПОСЕСТРИМИ В ЗАНАЯТА

Вятърът виеше. Мълнии прорязваха облаците и се забиваха в земята като кинжала на нескорошен убиец. Гръмотевици отекваха из тъмните, брулени от дъжда възвишения.

Нощта беше черна като котешка утроба. Беше от ония нощи, през които човек би повярвал, че боговете си играят с хората, сякаш са просто пешки върху шахматната дъска на съдбата. В центъра на тази първична стихия, сред ръсещите вода храсталаци, малък огън просветваше, както лудостта блещука в окото на невестулка. Осветяваше три сгърбени фигури.

Тайнствен глас дрезгаво надвиха бълбукането на котлето:

- Кога ний трите ще се сберем отново?

Настъпи тишина.

Най-накрая нов глас произнесе с много по-делничен тон:

- Ами-и, аз ще съм свободна следващия вторник.

Сред бездънните дълбини на Космоса плава Великата А'Туин, звездната костенурка. Тя носи на гърба си четири гигантски слона, които крепят на раменете си тежестта на Света на Диска. Мъничко слънце и луна обикалят около тях по сложна орбита, за да създадат сезоните. Вероятно никъде другаде в мултивселената не се налага от време на време някой слон да повдига крак, за да позволи на слънцето да премине.

Може би никога няма да узнаем защо е трябвало да стане точно тъй. Вероятно на Създателя на Вселената в един момент му е доскучало да се занимава с отегчителните изчисления на аксиални наклони, албеда и скорости на въртене и е решил и той веднъж да си направи кефа.

Можем да се обзаложим, че боговете на свят като този не играят шах, и ще спечелим. Всъщност никъде по света боговете не играят шах. Просто не им стига въображението. Предпочитат простичките жестоки игрички „Не достигаш трансценденталност, а отиваш директно в забвение“. Ключът към разбирането на всички религии е, че представата на боговете за добро забавление е „Не се сърди, човече“ с криви зарчета.

Магията спояваше Света на Диска - тя бе генерирана при създаването на самия свят, обвила бе като с копирени нишки дълбоката структура на естеството и бе съшила прорезите на реалността.

По-голямата част от магията беше струпана в планините Овнерог. Те се простират от замръзналите земи близо до Главината по дълги архипелази от зъбери до топлите морета, преливащи неспирно в пустотата зад Ръба.

Разряди от сурова магия невидимо прескачаха от зъбер на зъбер и се заземяваха в подножията. От Овнерог произлизаха повечето вещици и магьосници на Диска. В планините Овнерог листата на дърветата потрепваха дори когато няма бриз. Привечер скалите излизаха на разходка.

Дори земята от време на време изглеждаше оживяла...

От време на време така изглеждаха и небесата.

Бурята даваше от себе си най-доброто, на което бе способна. Днес беше големият ѝ шанс. Тя прекара години и години в обиколки из провинцията, свърши доста полезна работа като вихрушка, натрупа опит, завърза връзки с влиятелни типове, като се нахвърляше внезапно връз нищо неподозиращи овчари или изпепеляваше по-дребни дъбови дървета. След всичките тези усилия сега пред нея се отваряше възможността да излезе тържествено на сцената и да изиграе ролята си с надеждата, че ще бъде забелязана от някой от големите климати.

Тя беше хубава буря. Добре се вживяваше в ролята си, влагаше страст и критиците бяха единомудни, че ако се научи да контролира гръмотевиците, в следващите няколко години ще се превърне в буря, която си струва да се види.

Гората ревеше своите овации, изпълнена с мъгли и диво летящи листа.

В нощи като тази боговете, както вече беше споменато, играят игрички, различни от шаха, със

съдбите на смъртните и кралските престоли. Важно е да помним обаче, че те винаги мамят. Чак до края на играта...

Една колесница профуча по неравната горска пътека, като подскачаше всеки път, щом колелата ѝ преминеха през кривите коренища на дърветата. Камшикът на кочияша изсвистя над главите на изплашения впряг. Плющенето прозвуча като подходящ акцент в тътена на бурята над главите им.

Зад тях, и то съвсем наблизо, бързо ги застигаха трима закачулени конници.

В нощи като тази хората вършат злини. Е, и добрини, разбира се. Но повече злини.

В нощи като тази вещиците излизат навън.

Всъщност не отиват много надалеч. Не им допада храната по чуждите краища, нямат доверие на водата и шаманите винаги първи заемат шезлонгите. Но луната вече разгонваше дрипавите облаци, резливият въздух беше изпълнен с шепот и се долавяше по-често на магия.

На срещата си горе в леса вещиците разговаряха:

- Във вторник имам да бавя бебе - каза едната. Изпод шапката ѝ се подаваха бели къдрици, толкова гъсти, сякаш имаше шлем на главата. - Малкото на нашия Джейсън. Свободна съм в петък. Побързай с чая, скъпа. Пресъхнала ми е устата.

Най-младата участничка в триото въздъхна и пресипа врящата вода от котлето в малко чайниче.

Третата вещица я потупа снизходително по ръката:

- Доста добре го каза. Може би още малко трябва да поработиш върху дрезгавия шепот, нали така, Леля Ог?

- Много полезно нещо е дрезгавият шепот – забързано отговори Леля Ог. - И виждам също така, че старата Уимпър, мир на праха ѝ, те е понаучила да си кривиш очите точно като вещица.

- Да, да. Добро кривогледство докарваш - съгласи се Баба Вихронрав.

Младата вещица, която се казваше Маграт Чеснова, си отдъхна. Тя боготвореше Баба Вихронрав. Из планините Овнерог се носеше мълвата, че госпожа Вихронрав не одобрява нищо особено много. Щом и тя казваше, че Матрат добре си криви очите, значи те със сигурност гледаха към собствения ѝ нос.

За разлика от магьосниците, които най-много от всичко обичат сложната йерархия, вещиците не се интересуват твърде от структурния подход към професионалното израстване. Лична работа на всяка беше да си вземе момиче, за да го обучи да се грижи за нейния район, когато тя умре. По природа вещиците не са стадни същества и не обичат компания. Особено пък компанията на други вещици. Те определено нямат свои водачи.

Баба Вихронрав беше най-високо уважаваната измежду водачите, които вещиците нямаха.

Ръцете на Маграт леко потрепваха, докато приготвяше чая. Тя, разбира се, беше много благодарна на шанса си, но въпреки това беше изпитание за нервите ѝ да започне кариерата си като селска вещица между Баба и от другата страна на гората - Леля Ог. На Маграт принадлежеше идеята да създадат местно Сборище. Струваше ѝ се, че е някак си по-окултно. За нейна изненада двете вещици се съгласиха или поне не протестираха особено много.

- Оборище? - попита Леля Ог. - За какво да се събираме в обора?

- Тя има предвид Сборище, Гита - обясни Баба Вихронрав. - Нали разбираш, както едно време. Сбирка.

- А, да се поразкършим ли? - обнадехи се леля Ог.

- Никакви танци! - предупреди Баба. - Не се занимавам с такива работи. Нито пък с пеене, с

жизнерадостни дивотии или мазотене с помади, белила и други подобни.

- Добре ще ти се отрази да поизлезеш малко - дружелюбно отговори Леля.

Маграт остана разочарована заради танците и почувства облекчение, задето не сподели една-две други идеи, които ѝ се въртяха из главата. Порови в торбата, която беше донесла. Днес беше първият ѝ Сабат и беше твърдо решена той да протече правилно.

- Иска ли някой курабийка? - попита тя.

Баба огледа строго курабийката си, преди да я захапе. Маграт я беше опекла във форма на прилеп. Очичките бяха стафидки.

Впрягът изскрибуца сред дърветата на края на гората, удари се в камък и за секунди се наклони опасно на две колела, изправи се отново в противоречие с всички закони на равновесието и отмина с трясък. Но сега напредваше видимо по-бавно. Склонът го теглеше назад.

Кочияшът, изправен на капрата, сякаш бе водач на бойна колесница. Махна перчема от очите си и се взря в мрака напред. Никой не живееше из този край, в самото лоно на планините Овнерог, но въпреки това той съзря светлинка отпред. По божията милост на пътя му имаше светлина.

Една стрела се заби в покрива на колесницата зад него.

В същото време крал Верънс, владетелят на Ланкър, направи откритие. Както повечето хора - поне онези на възраст под шейсет години, - Верънс не беше обременявал мозъка си с разсъждения какво се случва с човек, когато умре. Подобно на повечето хора от зората на времето той се заблуждаваше, че в края на краищата нещата се нареждат някак си. И подобно на повечето хора от зората на времето до днес той беше мъртъв.

Всъщност лежеше в подножието на едно от собствените си стълбища в замъка Ланкър с кинжал, забит в гърба.

Той седна и с изненада установи, че докато някой, за когото беше свикнал да мисли като за своя личност, се бе надигнал и приседнал на каменните плочи, нещо, което силно напомняше за собственото му тяло, остана да лежи на пода.

Сега, след като за пръв път го погледна отстрани, на краля му направи впечатление, че имаше доста добро тяло. Винаги се беше чувствал привързан към него, въпреки че в момента връзката май липсваше.

Тялото беше едро и мускуесто. Той се грижеше за него. Беше си пуснал мустачки и дълги вълнисти коси. Стараеше се да му осигурява достатъчно здравословни упражнения на открито и много печено месо. И ето сега, точно когато тялото можеше да му свърши някаква полезна работа, то го беше провалило. Или по-скоро бе го изритало навън.

На всичкото отгоре явно имаше да се разправя с високата кльощава фигура, която се появи зад него. Тя беше скрита в закачулен черен плащ, но едната ръка, която се показваше изпод него и стискаше удивително голяма коса, се състоеше само от кости.

Когато умре, човек започва инстинктивно да разпознава някои работи.

- ДОБЪР ВЕЧЕР.

Верънс се изправи в цял ръст или по-скоро щеше да се изправи, ако тази част от него, към който думата „ръст“ е приложима, не се вкочаняваше на пода и имаше бъдеще, в което само думата „дълбочина“ би била уместна.

- Аз съм кралят, имай го предвид – натърти той.

- БЯХТЕ, ВАШЕ ВЕЛИЧЕСТВО.

- Какво? - излая Верънс.

- КАЗАХ БЯХТЕ. НАРИЧА СЕ МИНАЛО ВРЕМЕ. СКОРО ЩЕ СВИКНЕТЕ ДА ГО ИЗПОЛЗВАТЕ.

Високата фигура забарабани с костеливи пръсти по дръжката на косата си. Очевидно нещо го притесняваше.

И като стана дума, Верънс също се тревожеше за доста неща. Но разнообразните сигнали, които си пробиваха път през присъщата му налудничаво храбра тъпота, го караха да мисли, че в каквото и царство да беше попаднал в момента, той не беше негов владетел.

- Значи ти си Смърт, приятелче? - предположи той.

- ИМАМ МНОГО ИМЕНА.

- И кое от тях използваш в момента? - попита Верънс с намек за уважение. Около тях като привидения се суетяха хора, по-точно доста от хората се суетяха през тях.

- А, значи Фелмет го е направил – разсеяно добави кралят, като гледаше към човека, който надничаше с безсрамна наслада откъм върха на стълбището. - Казваше ми татко никога да не го пускам зад гърба си. Защо не се чувствам бесен?

- ЗАРАДИ ЖЛЕЗИТЕ - късо обясни Смърт. - АДРЕНАЛИН И ТАКА НАТАТЪК. И ЕМОЦИИТЕ. ВЕЧЕ ГИ НЯМАШ. ВСИЧКО, КОЕТО ТИ Е ОСТАНАЛО, Е САМО МИСЪЛТА. - Очевидно високата фигура стигна до някакво решение. - ТОВА Е ИЗКЛЮЧИТЕЛНО НЕРЕДНО - промърмори той, очевидно на себе си, - НО, ОТ ДРУГА СТРАНА, КОЙ СЪМ АЗ, ЧЕ ДА СЪДЯ?

- Наистина кой?

- МОЛЯ?

- Казах кой си наистина?

- Я ДА МЛЪКВАШ.

Смърт постоя с наведен на една страна череп, сякаш вслушан във вътрешния си глас. Когато качулката се смъкна от главата му, покойният крал забеляза, че Смърт изглежда като полиран скелет във всяко отношение с изключение на едно. Очните му кухини светеха в небесносиньо. Верънс не беше изплашен, и то не само защото беше трудно да се страхува, когато частите от тялото, отговарящи за страха, бързо се вкочаняваха на няколко разкрача. А и защото никога през целия си живот не се бе чувствал истински изплашен и нямаше намерение да започва сега. Липсата на страх се дължеше отчасти на слабото му въображение, но също и на факта, че той беше един от редките индивиди, абсолютно фокусирани във времето.

Повечето хора не са. Те изживяват живота си подобно на времево петно, размито около точката, в която се намира тялото им - или в очакване на бъдещето, или вкопчени в миналото си. Такива хора обикновено са толкова заети да разсъждават какво ще се случи утре, че единственият начин да научат какво се случва днес е като се върнат по-късно, за да хвърлят едно око. Повечето живеят по този начин. Те умеят да се страхуват, защото дълбоко, на подсъзнателно ниво, знаят какво ще им се случи после. За тях то вече се случва.

Но Верънс винаги беше живял само за настоящето. Поне до този момент. Смърт въздъхна.

- ДОПУСКАМ, ЧЕ НИКОЙ НЕ ТИ Е СПОМЕНАВАЛ НИЩО ПО ВЪПРОСА? - предположи той.

- Я повтори?

- ИМАЛ ЛИ СИ НЯКАКВИ ПРЕДЧУСТВИЯ? СТРАННИ СЪНИЩА? ПОБЪРКАНИ ГАДАТЕЛКИ ДА СА КРЕЩЕЛИ НЯКАКВИ СЛОВА ЗАД ГЪРБА ТИ НА УЛИЦАТА?

- За какво? За умиране?

- НЕ. ПРЕДПОЛАГАМ, ЧЕ НЕ. БИ БИЛО ПРЕКАЛЕНО МНОГО ДА ГО ОЧАКВАМЕ ОТ ТЯХ - кисело отбеляза Смърт. - ВСИЧКАТА РАБОТА НА МЕНЕ ОСТАВАТ.

- Кой? - объркано попита Верънс.

- СЪДБАТА. ОРИСТА. И ОСТАНАЛИТЕ. - Смърт прегърна краля през раменете. - ОПАСЯВАМ СЕ, ЧЕ РЕАЛНОСТТА ТИ Е ПРЕДОПРЕДЕЛИЛА ДА СТАНЕШ ПРИЗРАК.

- О.

Верънс погледна към своето... тяло, което си изглеждаше съвсем материално. След това обаче някой премина през него.

- НЕ СЕ РАЗСТРОЙВАЙ.

Верънс наблюдаваше как благоговейно отнасят собствения му вкочанен труп.

- Ще опитам.

- БРАВО.

- Не мисля обаче, че ще успея да се справя с белите чаршафи и дрънчащите вериги. Трябва ли да обикалям, да стена и да вия?

Смърт вдигна рамене.

- ИСКА ЛИ ТИ СЕ?

- Не.

- В ТАКЪВ СЛУЧАЙ, АКО БЯХ НА ТВОЕ МЯСТО, НЯМАШЕ ДА СЕ БЕЗПОКОЯ ЗА ТОВА. - Смърт измъкна пясъчен часовник от гънките на тъмната си роба и се вторачи в него. - А СЕГА НАИСТИНА ТРЯБВА ДА ТРЪГВАМ.

Завъртя се на пети, нарами косата и закрачи през залата към далечната стена.

- Чакай! Спри за момент! - извика Верънс и се затича след него.

Смърт не се обърна. Верънс го последва през стената. Беше като да преминеш през гъста мъгла.

- И това ли е всичко? - настоя той. – Искам да кажа, колко дълго ще съм призрак? Защо станал призрак? Не можеш просто да ме оставиш така. - Той спря и издигна властен, леко прозираш пръст. - Спри се! Заповядвам ти!

Смърт мрачно поклати глава и прекрачи през следващата стена. Кралят забърза след него с толкова достойнство, колкото успя да събере, и откри Смърт при бойниците на замъка да намества походите на огромен бял кон.

- Не можеш просто да ме оставиш в такова положение -повтори въпреки неоспоримите факти.

Смърт се извърна към него.

- МОГА. РАЗБИРАШ ЛИ, ТИ СИ НЕУМРЯЛ. ПРИЗРАЦИТЕ НАСЕЛЯВАТ СВЕТА МЕЖДУ ЖИВОТА И СМЪРТТА. АЗ НЕ ОТГОВАРЯМ ЗА НЕГО. - Той потупа краля по рамото. - НЕ СЕ ПРИТЕСНЯВАЙ, НЯМА ДА БЪДЕ ЗАВИНАГИ.

- Хубаво.

- МОЖЕ ОБАЧЕ ДА ТИ ИЗГЛЕЖДА, СЯКАШ Е ЗАВИНАГИ.

- А колко дълго ще бъде в действителност?

- ДОКАТО ИЗПЪЛНИШ ПРЕДНАЧЕРТАНАТА СИ СЪДБА, ПРЕДПОЛАГАМ.

- А аз откъде ще разбера каква е съдбата ми? - попита кралят отчаян.

- НЕ МОГА ДА ТИ ПОМОГНА. СЪЖАЛЯВАМ.

- Добре де, а как да науча?

- ДОКОЛКОТО РАЗБИРАМ, В ЕДИН МОМЕНТ ТЕЗИ НЕЩА СТАВАТ ОЧЕВИДНИ - отговори Смърт и се метна на седлото.

- И дотогава трябва да витая из замъка. – Крал Верънс огледа ветровитите бойници. - Сам-самичък, предполагам. Никой ли няма да ме вижда?

- О, ХОРАТА СЪС СВРЪХЕСТЕСТВЕН УСЕТ. БЛИЗКИТЕ ТИ РОДНИНИ. И КОТКИТЕ, РАЗБИРА СЕ.

- Мразя котки.

Лицето на Смърт се вкочани още малко, ако това изобщо беше възможно. Синята светлина в очните му кухни просветна за миг в червено.

- РАЗБИРАМ. - Тонът му подсказваше, че смъртта е прекалено добра съдба за хора, които мразят котките. -ПРЕДПОЛАГАМ, ХАРЕСВАШ ГОЛЕМИ ЛОВНИ КУЧЕТА?

- Всъщност да.

Кралят тъжно се загледа в зората. Кучетата му. Кучетата истински му липсваха. А се очертаваше такъв добър ден за лов!

Зачуди се дали призраците ходят на лов. Почти сигурно не ходеха, сам си отговори той. Вероятно и не се хранеха, както и не пиеха, а това си беше истински депресиращо. Той обичаше големите шумни банкети и през живота си беше излочил* много халби добра бира. И лоша бира. Никога не успяваше да открие разликата, поне докато не се събуди на следващата сутрин.

(* Лоченето е същото като пиенето, но разплискваш повече наоколо.)

Ритна вяло стената на замъка и с яд установи, че кракът му преминава безпрепятствено през камъка. Никакъв лов, никакво пиене, никакви гуляи, никакви васали, никакви питомни ястреби... Просветваше му, че е почти невъзможно да се отдадеш на плътски удоволствия, ако ти липсва плът. И изведнъж животът му престана да има смисъл, фактът, че той така или иначе не беше жив, не му донесе никаква утеха.

- НА НЯКОИ ХОРА ИМ ХАРЕСВА ДА СА ПРИЗРАЦИ -подметна Смърт.

- А? - каза разсеяно Верънс.

- НЕ Е ЧАК ТАКАВА БОЛКА ЗА УМИРАНЕ, ДОКОЛКОТО МОГА ДА ПРЕЦЕНЯ. МОЖЕШ ДА ВИДИШ КАК РАСТЕ НАСЛЕДНИКЪТ ТИ. МОЛЯ? НЕЩО НАРЕДНО ЛИ КАЗАХ?

Но Верънс беше изчезнал през стената.

А СЕГА ТЕ МОЛЯ ДА МЕ ИЗВИНИШ - заяде се Смърт. Огледа се наоколо с поглед, който прониква през пространството, времето и душите на хората, отбеляза свлачище в далечния Клач, ураган в Хоундаленд и чума в Херген.

ОХ, РАБОТА, РАБОТА - промърмори той и пришпори коня си в небесата.

Верънс тичаше през стените на собствения си замък. Стъпалата му едва докосваха земята - заради неравностите по пода от време на време изобщо не стъпваше по него.

Като крал той беше свикнал да не забелязва прислугата и притичването през тях като призрак беше почти същото. Единствената разлика беше, че те не се отдръпваха от пътя му.

Верънс стигна до детската стая, видя разбитата врата и свлечените на пода чаршафи...

После чу чаткане на копита. Втурна се към прозореца и видя собствения си кон да препуска с все сила през портите на замъка, впрегнат в колесница. Секунди по-късно трима конници го последваха. Чаткането на копитата отекваше още няколко мига, след което утихна. Кралят блъсна с юмрук по стената и ръката му потъна на една педя в камъка.

След това се хвърли през прозореца във въздуха, без да обръща внимание на височината, и полупрелетя, полупретича през вътрешния двор по посока на конюшните.

Отне му не повече от двайсет секунди да установи, че към множеството други неща, които призраците не могат да вършат, трябва да се добави и язденето. Успя да се качи на седлото или поне успя да възседне въздуха непосредствено над него, но когато конят най-сетне хукна напред, ужасен до полуда от мистериозните неща, които се случваха зад ушите му, Верънс остана да виси във въздуха, яхнал пет стъпки чист въздух.

Опита се да догони конниците с тичане и успя да стигне до главната порта, преди въздухът около него да придобие плътността на смола.

- Няма да можеш - обади се тъжен старчески глас зад гърба му. - Трябва да останеш там, където си бил убит. Това е то витаенето. От мене да знаеш.

Баба Вихронрав замръзна с втората курабийка на половината път към устата си,

- Нещо приближава.

- Подсказа ти го собственият ти вътрешен глас ли? - сериозно попита Маграт. Тя беше научила много за вещерството от книгите.

- Подсказаха ми го собствените ми уши - отговори Баба и вдигна многозначително вежди по посока на Леля Ог.

Старата Уимпър беше прекрасна жена навремето си, но с прекалено модерни разбирания. Твърде много цвята, романтични идеи и други подобни.

Светкавиците осветяваха ливадите и се спускаха към гората, но дъждът и топлата лятна пръст изпълваха въздуха с валма мъгла.

- Чаткане на копита ли дочувам? - попита Леля Ог. - Никой не би се осмелил да дойде толкова нависоко по това време на нощта.

Маграт плахо се озърна. Тук-там из пустошта се извисяваха каменни колони-мегалити, чийто произход се губеше назад във времето. Говореше се, че живеят собствен живот. Тя настръхна.

- От какво се страхуват? - смънка Маграт.

- От нас - отговори самодоволно Баба Вихронрав.

Тропотът на копита приближи, конете забавиха ход. И внезапно колесницата изникна с трясък измежду високите храсти, конете бяха покрити с пяна. Кочияшът скочи от капрата, заобиколи колесницата, отвори вратата, измъкна отвътре голям вързоп и се втурна към вещиците.

Закова се на половината път към тях през подгизналия торф и се втренчи в Баба Вихронрав с ужасен взраз на лицето.

- Всичко е наред - прошепна тя и шепотът проряза тъмнещата буря, ясен като камбанен звън.

Тя направи няколко крачки напред и една светкавица тъкмо навреме ѝ позволи да погледне право в очите на мъжа. Те имаха специфичното разфокусирано изражение, което подсказваше на онези, които владееха Познанието, че човекът не вижда нищо повече на този свят.

В последен предсмъртен спазъм той тикна вързоп в ръцете на Баба и се строполи напред. Перата на стрелите, които стърчаха от гърба му, потрепваха на вятъра.

Три фигури се приближиха към светлината на огъня. Баба погледна в друг чифт очи, които бяха също тъй студени, както и склоновете адови.

Притежателят им захвърли настрана арбалета си. Метална ризница проблесна изпод подгизналия му плащ, когато изтегли меча си.

Не го размахва. Очите му не изпускаха лицето на Баба. Не бяха очи на човек, който би се забавлявал с размахване на предмети. А на човек, който знае точно за какво служат мечовете. Той протегна ръка.

- Дай ми го!

Баба отметна одеялото в ръцете си и се взря в малко личице, потънало в сън. Тя вдигна поглед.

- Не - отговори от принципни съображения.

Погледът на войника се стрелна от нея към Маграт и Леля Ог, които стояха толкова неподвижни, сякаш бяха част от мегалитите на високата пустош.

- Вие вещици ли сте? - попита.

Баба кимна. Светкавица се заби като небесен свредел и малко храстче на стотина разкряча разцъфна в пламъци. Другите двама войници измърмориха нещо, но той само се подсмихна и вдигна облечена в броня ръка.

- Да не би кожата на вещиците да отблъсква стоманата?

- Не, доколкото ми е известно - каза Баба с равен глас. - Но би могъл да пробваш.

Един от войниците пристъпи напред и плахо докосна началника си по рамото:

- При всичкото ми уважение, сър, това не е добра идея.
- Млъквай!
- Но би било ужасно лоша поличба да...
- Трябва ли да повтарям?!
- Сър.

Очите на войника уловиха погледа на Баба за секунда - в тях се отразяваше само безпомощният му ужас.

Водачът се ухили на Баба, която не беше помръднала и мускул.

- Твоята селска магия е само за глупаците, майко на нощта. Мога да те покося, както си стоиш.

- Тогава удряй, човече. - Баба погледна през рамо. – Ако сърцето ти го подсказва, удряй толкова силно, колкото смееш.

Мъжът вдигна меча си. Копие светлина полетя надолу и разцепи скалата на няколко крачки от тях, като изпълни въздуха с пушек и воня на овъглен пясъчник.

- Не уцели - злорадо се усмихна мъжът и Баба забеляза как мускулите му се напрегнаха, когато понечи да замахне с меча си.

Изражение на пълно объркване прекоси лицето му. Той наклони глава на една страна, отвори уста, сякаш се опитваше да проумее някаква нова, непонятна идея. Мечът се изплъзна от пръстите му и острието се заби в пръстта. Мъжът въздъхна и се сгърчи много бавно току в краката на Баба. Тя подритна леко трупа с върха на обувката си.

- Може би просто не си бил наясно в какво се целех - прошепна. - Майка на нощта, как пък не!

Войникът, който се беше опитал да възпре началника си, гледаше с ням ужас окървавения кинжал в ръката си и отстъпваше механично назад.

- Аз... аз... аз не можех да го допусна. Той не трябваше да... Не е.. не е правилно - заекна той. Тукашен ли си, млади момко? - попита Баба.

Човекът се отпусна на колене.

- От Бесния Вълк съм, г'спожо, - отговори. Погледът му се върна върху тялото на поваления капитан. - Сега ще ме убият! - завайка се.

- Ти просто стори това, което считаше за правилно - успокои го Баба.

- Не съм станал войник за това. Не и за да обикалям и да убивам хора.

- Точно така. Ако бях на твое място, щях да стана моряк - каза Баба замислено. - Да, морска кариера. И бих започнала колкото е възможно по-скоро. Всъщност още сега. Бягай, човече! Бягай към морето, където не остават следи. Обещавам

ти дълъг и успешен живот. - Тя се замисли за момент и добави: - Най-малкото по-дълъг, отколкото ако продължаваш да се мотаеш наоколо.

Войникът се надигна, изгледа я със смесица от благодарност и страхопочитание и изчезна в мъглата.

- Ще ни каже ли някой най-после за какво беше

всичко това? - обърна се Баба към третия човек. Към мястото, където третият човек беше стоял. Трите вещици дочуха отдалечаващ се тропот на копита, който бързо заглъхна в торфа. Леля Ог се приближи с накуцване.

- Бих могла да го хвана - предложи тя. – Как мислиш?

Баба поклати глава. След това приседна на един камък и се загледа в детето в ръцете си. Беше момченце, не повече от двегодишно, голичко под одеялото. Тя го полюля разсеяно и се втренчи в нищото.

Леля Ог разгледа двата трупа със самочувствието на човек, у когото смъртта не всява страх.

- Тримата конници може да са били бандити - каза с трепет в гласа Маграт.

Леля поклати глава.

- Странна работа. И двамата носят един и същ герб. Две мечки на щит в черно и златно. Някой да знае какво означава това?

- Това е гербът на крал Верънс - обясни Маграт.

- А кой е той? - попита Баба Вихронрав.

- Той управлява тази страна.

- А, този крал - каза Баба с пренебрежение.

- Войниците на краля да се избиват един друг... Не виждам никакъв смисъл в това - учуди се Леля Ог. - Маграт, я иди да огледаш колесницата.

Най-младата от трите вещици надникна вътре и се появи с голяма торба в ръце. Изтръска я и нещо тупна с глух звук на земята.

Бурята беше отшумяла към другата страна на планината и влажната луна разпръскваше деликатна светлина върху подгизналата пустош. Тя се отразяваше с мек блясък в това, което без никакво съмнение беше изключително важна корона.

- Но това е корона! - възкликна Маграт. - Виждате, има си всичките заострени нещица отгоре.

- О, боже - промърмори Баба.

Детето изгука в съня си. Баба Вихронрав не обичаше да поглежда бъдещето, но в момента усещаше как бъдещето се е втренчило в нея.

Изражението му никак не ѝ се понрави.

Крал Верънс гледаше миналото с подобни чувства.

- Можеш ли да ме видиш? - попита той.

- О, да. Доста ясно при това, бих казал - отговори новодошлият.

Верънс озадачено вдигна вежди. Да бъдеш призрак изискваше чувствително повече умствено напрежение, отколкото му бе нужно приживе. Той се беше справял изненадващо добре през последните четирийсетина години, без да му се налага да разсъждава повече от веднъж-дваж дневно, а сега вършеше този нелек труд през цялото време,

- Аха, Значи и ти си призрак.

- Добро попадение.

- Досетих се заради главата, дето я държиш под мишница - доволен от находчивостта си, отвърна Верънс. - Насочи мислите ми в правилната посока.

- Притеснява ли те? Мога да си я нахлупя обратно, ако те дразни - услужливо предложи възрастният призрак. Протегна свободната си ръка. - За мен е удоволствие да се запознаем. Аз съм Чампот, крал на Ланкър.

- Верънс. И аз. - Той сведе поглед, за да разгледа по-внимателно чертите на лицето на другия, и добави: - Не си спомням да съм виждал портрета ти в Дългата галерия...

- О, нея я построиха по-късно - махна пренебрежително с ръка Чампот.

- А ти откога си тук?

Чампот протегна надолу ръка и замислено се почеса по носа.

- От около хиляда години може би - каза със сянка на самодоволство в гласа. - Като човек и като призрак.

- Хиляда години!

- Фактически аз построих замъка. Тъкмо го бяхме боядисали и отвътре, племенникът ми взе, че ми отсече главата, докато спях. Просто не мога да ти опиша колко ми докривя от тая работа.

- Но... хиляда години... - повтори немощно Верънс.

Чампот го подхвана за лакътя.

- Не е толкова зле - довери му, докато разхождаше сацисания крал по двора. - В доста отношения е дори по-хубаво, отколкото да бъдеш жив.

- Ще да са ужасно необичайни отношения, значи! - сопна се Верънс. - На мене ми харесваше като бях жив!

Чампот му се ухили с разбиране.

- Скоро ще свикнеш, не се бой.

- Аз не искам да свиквам!

- Имаш мощно морфогенно поле, затова е - отбеляза Чампот. - Мога да го почувствам оттук. Аз обръщам внимание на тия неща. Да. Изключително мощно, бих казал.

- Това пък какво е?

- Никога не съм бил силен в приказките. Винаги ми се е струвало по-лесно да ударя някого с нещо, вместо да му приказвам. Но доколкото схващам, всичко се свежда до това колко жив си бил. Когато си бил жив и здрав, искам да кажа. Нещото се нарича... - направи пауза той - животинска жизненост. Да, точно тъй беше. Животинска жизненост. Колкото повече от нея имаш, толкова по-дълго оставаш себе си, след като се превърнеш в призрак. Предполагам, че ти си бил сто процента жив приживе.

Въпреки нежеланието си Верънс се почувства поласкан.

- Стараех се да не оставам без работа - отговори.

Двамата крале преминаха с отмерена стъпка през стената и влязоха в Голямата зала, която понастоящем беше празна. Видът на грубите кръстокраки маси отключи автоматична реакция у Верънс.

- Как решаваме проблема със закуската? - попита той.

Чампот го изгледа изненадано.

- Ние не закуваме - отговори. - Ние сме призраци.

- Ама аз съм гладен!

- Не, всъщност не си. Всичко е просто плод на твоето въображение.

От кухнята се дочу потракване на съдове. Готвачите вече бяха станали и по липса на други инструкции приготвиха обичайното за замъка сутрешно меню. Познати аромати се носеха из въздуха току под опушения свод, който отвеждаше към кухнята.

Верънс подсмръкна.

- Наденички - замечтано произнесе той. - Бекон. Яйца. Пушена риба. - Загледа се в Чампот. - Кървавица - прошепна.

- Ти всъщност дори нямаш стомах - отбеляза възрастният призрак. - Всичко става единствено в съзнанието ти. Силата на навика, разбираш ли. Само си мислиш, че искаш да ядеш.

- Аз мисля, че умирам от глад.

- Да, но така или иначе не можеш дори да докоснеш храната - внимателно обясни Чампот. - Нищо не можеш да пипнеш.

Верънс приседна на една от пейките, като внимава да не потъне през нея, и обгърна с длани главата си. Беше чувал, че смъртта е лошо нещо. Просто досега не си беше давал сметка колко лошо беше всъщност.

Той жадуваше за отмъщение. Искаше да се измъкне от този ужасен замък и да намери сина си. Но истински го плашеше фактът, че това, което му се искаше най-много от всичко на света, беше поднос пържени бърбечета.

Влажна зора наводни пейзажа, озари бойните кули на замъка Ланкър, атакува караулното

помещение и най-накрая проникна през капациите на прозорците.

Дук Фелмет унило се взираше в мократа гора. Наоколо имаше толкова много от нея!... Не че лично той имаше нещо против дърветата като такива, просто гледката на толкова много дървета на едно място му се струваше безкрайно депресираща. Продължаваше да му се иска да започне да ги брои.

- Наистина, любов моя - каза.

Дукът извикваше у хората представа за някакъв вид влечуго, вероятно от тези, които обитават вулканични острови, помръдват веднъж дневно, притежават рудиментарно трето око и мигат по веднъж месечно. Той самият считаше себе си за цивилизован мъж, далеч по-приспособен към сухия въздух и яркото слънце на някой по-добре организиран климат.

От друга страна, разсъждаваше той, може би е прекрасно да бъдеш дърво. Дърветата нямат уши, беше категоричен по въпроса. И освен това изглежда се справяха някак и без свещеното тайнство на брака. Мъжките дъбове - беше го видял с очите си - просто разпръскваха полена си и бризът го понасяше. Работата по отглеждането на жълдите - освен ако не се наричаха дъбови ябълки, не, със сигурност бяха жълди - се случваше някъде другаде...

- Да, съкровище мое - повтори той.

Да-а, дърветата всичко си бяха измислили. Дук Фелмет хвърли последен поглед към зеленото покривало на леса. Егоистични копелета.

- Разбира се, скъпа моя.

- Какво? - попита дукесата.

Дукът се поколеба, като отчаяно се опитваше да превърти назад в главата си монолога ѝ от последните пет минути. Чул бе нещо, свързано с това, че бил половин мъж и... нарочно се преструвал на нерешителен. И със сигурност беше дочул оплакване от студа, царящ в замъка. Да, вероятно това беше. Е, тия окаяни дървета поне веднъж можеха да влязат в употреба.

- Ще наредя да отсекаят няколко и да ги донесат право тук, любима моя - обясни той.

Лейди Фелмет за миг загуби дар слово. А това беше събитие за отбелязване в календара. Тя беше едра, внушителна жена и създаваше у хората, които се сблъскваха за пръв път с нея, впечатлението, че виждат пред себе си галеон, плаващ с пълна мощ. Ефектът се подсилваше от зловещата ѝ вяра, че червеното кадифе ѝ отива. То не подчертаваше характера ѝ, а беше в абсолютна хармония с него.

Дукът често размишляваше върху щастливия си жребий с избора на съпруга. Ако не беше двигателят на нейната амбиция, той и досега би бил просто поредният местен лорд с нищо друго за вършене освен лова, пиенето и упражняването на своите *droit de seigneur**. Вместо това сега беше само на крачка от трона и скоро щеше да бъде законен монарх на земите, докдето му поглед стигаше.

(* Каквото и да означаваше това. Така и не се беше намерил някой, готов да му го обясни. Но със сигурност беше нещо, което добрият феодален владетел следва да върши и - той беше почти убеден в това - се нуждаеше от редовно упражняване. Представяше си го като някакво голямо рунтаво куче. Той определено смяташе да си вземе куче и да го упражнява, както си му е редът.

***Droit de seigneur* или *jus primae noctae* е правото на

първа брачна нощ. В средновековна Европа владетелят на земята е разполагал с правото да преспи с булката на всеки свой васал през първата нощ след сватбата. Бел. прев.)

Като се има предвид, че докдето му се простираше погледът, той виждаше само дървета. Въздъхна.

- Какво искаш да насечеш? - ледено попита лейди Фелмет.
- О, дърветата.
- Какво общо имат с това дърветата?
- Ами-и... толкова са много - отговори прочувствено дукът.
- Не променяй темата!
- Извинявай, сладка моя.

- Тъкмо казвах - как може да си толкова глупав, та да ги оставиш да ти се изплъзнат? Аз ти обяснявах, че оня слуга е прекалено лоялен. Не можеш да имаш доверие на подобни хора.

- Не, любов моя.
- По някаква случайност да си изпратил хора след тях?
- Пратих Бенцен. И двама стражи.
- О.

Дукесата направи пауза. Капитанът на личната гвардия на дука, Бенцен, по настървеният си на убиец можеше да се мери с побъркана мангуста. Подразни я усещането, че за момент е лишена от възможността да уличи в грешка съпруга си, но успя да се измъкне грациозно от Ситуацията.

- Нямаше да се налага да го пращаш след бегълците, ако ме беше слушал овреме. Но ти никога не ме слушаш.

Какво не правя, страст моя? - прозя се дукът.

Изминалата нощ беше дълга. Вилня гръмотевична буря с излишно драматични размери, а след това на главата му се беше стоварила всичката тая объркана история с кинжалите.

Споменахме, че дук Фелмет беше само на една крачка от трона. Въпросната крачка се беше случила на върха на стълбището, което водеше към Голямата зала. Крал Верънс се беше строполил в подножието му само за да се наниже, в противоречие с всички вероятностни закони, на своята собствена кама.

Неговият личен знахар беше обявил, че смъртта е настъпила в резултат на естествени причини. Преди това Бенцен отиде да консултира човека и да му обясни, че падането по стълбище с кинжал, забит в гърба, всъщност е болест, причинена от неразумно отваряне на устата.

Няколко кралски телохранители, които явно не дочуваха добре, вече бяха прихванали заболяването. Нощес се беше разразила нещо като малка епидемия.

Тръпки полазиха по гърба на дука. Детайлите от изминалата нощ изникваха едновременно замъглени и ужасяващи в ума му.

Той се опита да убеди сам себе си, че всички неприятности са отминали и вече разполага с кралство. Не че беше кой знае какво - предимно дървета, като се поогледа човек, но все пак си беше кралство и той си имаше корона.

Стига само да успееше да я намери.

Замъкът Ланкър беше построен върху една издадена скала от архитект, който явно беше чувал за Горменгаст* , но не бе разполагал с нужния бюджет. Въпреки това човекът явно се беше постарал - наслагал беше преоценени назъбени кули, досущ като излезли от калъп, подземия, купени на сметка, колонади, амбразури и бойници, водоливници, островърхи кули, вътрешни дворчета, караулни помещения и тъмници. Почти всичко, от каквото един замък има нужда, с изключение може би на стабилни основи и хоросан, който да не се отмива от първия по-силен дъжд. (* Горменгаст е вълшебен древен замък от едноименната трилогия на Марвин Пийк. Бел. прев.)

Замъкът шеметно се беше надвесил над разпенената бяла вода на река Ланкър, която мрачно тътнеше хиляда стъпки по-надолу. От време на време късчета мазилка падаха в нея.

Въпреки че беше малък, замъкът разполагаше с хиляди места, където да се скрие корона.

Дукесата профуча край него, за да си намери да ругае някого другиго, и остави лорд Фелмет да съзерцава унило пейзажа. Започваше да вали.

Наред с разигралите се събития някой гръмовно почука на портите на замъка. Това сериозно разстрои дворцовия вратар. Той играеше в топлината на кухнята „Черен Петър“ с дворцовия готвач и дворцовия шут.

Вратарят изръмжа и се изправи.

- Тропа се отвъд.

- Къде отвъд? - попита Шутът.

- Отвъд портата, глупако.

Шутът притеснено го изглежда.

- Тропане отвъд портата? - подозрително попита той. - Това Зен ли е, що ли?

Когато вратарят с пъшкане и сумтене се отправи към вратите на замъка, готвачът побутна още един петак към купчинката със залозите и хвърли остър поглед над картите си към Шута.

- Какво е Зен?

Камбанките на Шута звъннаха, докато си подреждаше картите. Без да се замисли, той обясни:

- О, това е разновидност на клацианската философска система Сумтин, известна с аскетизма си и със стремежа към личен духовен мир и завършеност, които се постигат посредством медитация и дихателни техники. Интересен аспект на философията им е задаването на привидно безсмислени въпроси с цел разширяване на дверите на възприятието.

- Я пак повтори - подозрително каза готвачът.

Той беше на ръба на нервен срив. Докато сутринта носеше закуската към Голямата зала, непрекъснато му се струваше, че нещо се опитва да измъкне подноса от ръцете му. И като че това не беше достатъчно лошо, та новият дук го беше върнал обратно, за да му донесе... Той потрепери. Овесена каша! И рохко яйце! Готвачът беше прекалено стар за подобни изненади. Беше свикнал да си върши работата по своя си начин. Беше готвач в истинските традиции на феодалното владение. Ако няма натикана ябълка в устата си и не става за печене, той отказваше да сервира ястието.

Шутът се поколеба с карта в ръка, потисна паниката си и заразсъждава трескаво.

- Мислим си, чиче - изквича той, - дека вий сте по-претъпкан с въпроси, отколкото е платноходката с платна.

Готвачът се успокои.

- Добре де, окей - каза, все още не напълно убеден. На Шута му се наложи да изгуби следващите три раздавания, само и само да замаже грешката.

Междувременно вратарят отвори прозорчето на малката портичка и надникна през дупката.

Кой тропа отвъд? - изръмжа той.

Въпреки че беше измокрен до кости и ужасен до смърт, войникът се поколеба.

- Отвъд? Отвъд кое? - попита той.

- Ако си ме разкарвал само за да ме разиграваш, като нищо можеш да си стоиш отвъд целия ден - меко каза вратарят.

- Не! Аз трябва да видя дука по неотложност! - извика войникът. - Вещиците са излезли!

Вратарят тъкмо се готвеше да отвърне нещо от рода на „Е, добро време на годината са си избрали да наизлизат“ или „И на мене ми се иска да изляза, ама...“. Спря, когато видя изражението на мъжа отвън. Не беше лице на човек, който би проумял шегата. Беше поглед на човек, зърнал неща, с които добрият гражданин не се осмелява да се шегува...

- Вещици? - произнесе лорд Фелмет.

- Вещици! - извика дукесата.

Из ветровитите коридори на замъка слаб глас, също като воя на вятъра в ключалките на вратите, повтори с нотка надежда: „Вещици!"

Хората със свръхестествен усет...

- Това си е намесване в реда на събитията и туй то - обяви Баба Вихронрав. - И нищо добро не ни чака.

- Толкова е романтично! - възкликна задъхано Маграт и потисна една въздишка.

- Гу-гу-гу - изгука Леля Ог.

- Както и да е - заключи Маграт, - ти уби оня ужасен човек!

- Не съм. Аз просто насърчих... събитията да поемат своя курс. - Баба Вихронрав се намръщи. - Той не проявяваше каквото и да е уважение. Веднъж да загубиш уважението на хората, и вече можеш да считаеш, че си я загазила.

- Куко ма, мама, отю-ботю-бо.

- Мъжът с каляската обаче ни го донесе, за да го спасим! - извика Маграт. - Той е искал детето да оцелее! Толкова е очевидно! Съдбата така е решила!

- О, очевидно било - повтори Баба Вихронрав. - Признавам ти, очевидно беше. Но само защото са очевидни, не значи, че нещата са истински.

Тя претегли на ръка короната. Усещаше я много тежка, по оня особен начин, който отива отвъд мерките за тегло.

- Да, но идеята е...- започна Маграт.

- Идеята е - прекъсна я Баба, - че хората ще дойдат да го търсят. Ще ровят. Сериозни хора. Ще търсят сериозно. Търсене от вида на „събори-стените-на-къщата" и „подпали-сламения-покрив".

И...

- Куко ми пави малкия касавец?

- ...И освен това, Гита, убедена съм, че всички ще се почувстваме далеч по-добре, ако престанеш да гукаш по този начин! - сопна се Баба.

Можеше да усети как ѝ се опъват нервите. Винаги я хващаха нервите, когато не беше сигурна какво да предприеме. Междувременно се бяха пренесли в колибата на Маграт и обстановката започваше да я дразни, защото домакинята вярваше в мъдростта на Природата и в елфите, и в лековитата сила на цветовете, и в кръговрата на сезоните, и в какви ли не други неща, с които Баба Вихронрав не желаше да си има вземане-даване.

- Ти мене няма да ме учиш как се гледат бебета - с мек глас я отрязва Леля Ог. - Мене с моите петнайсет?

- Просто отбелязах, че следва да поразъждаваме върху ситуацията - отвърна Баба. Двете вещици се втренчиха в нея.

- Е? - подкани Маграт.

Пръстите на Баба забарабаниха по ръба на короната. Тя се начумери.

- Първо, трябва да го разкараме далеч оттук. - Тя вдигна предупредително длан. - Не, Гита, знам, че къщата ти е идеална и всичко останало, но просто тук не е безопасно. Детето трябва да замине някъде далеч оттук, където никой няма да го знае кое е. Имаме да се оправяме и с това. - Тя запремята короната от длан в длан.

- А, това е лесно - каза Маграт. - Имам предвид просто да я натикаме под някоя скала или нещо друго. Лесна работа. Много по-лесна от гледането на бебета.

- Не е тъй - възрази Баба. - И причината е, че цялата тая страна е пълна с бебета и всички те си приличат като две капки вода, но не ми се струва тъдява да има много корони: Те си имат свой

начин да бъдат намерени. Викат някак си направо в човешките умове. Ако я тикнеш под камък някъде из околността, само след седмица някой случайно ще я намери. Помни ми думата.

- Истина е туй, истина е - потвърди сериозно Леля Ог. - Нали знаеш колко пъти си хвърляла магически пръстен в най-дълбоките океански гълбини и после, като се прибереш у дома и си купиш калкан за вечеря, пръстенът се оказва вътре в него?

Обмислиха казаното в пълно мълчание.

- Никога - заядливо отговори Баба. – Нито пък ти. Както и да е, детето може един ден да си я поиска. Това си е негово рождено право в края на краищата. Кралете много се уповават на короните си. Наистина, Гита, понякога ти хрумват възможно най...

- Аз да отида да направя чай, а? - досетливо я прекъсна Маграт и изприпка към кухнята.

Двете възрастни вещици седяха в двата края на масата, потънали в учтива, напрегната тишина. Най-накрая Леля Ог каза:

Подредила е хубавко, не смяташ ли? С цветенца и всичко останало. Какви са тия неща по стените?

Сигили* - кисело отговори Баба. – Или нещо подобно.

(* Сиглите са художествени символи, свързани с идеята, че божествата и духовете могат да бъдат призовавани и контролирани. Използват се в религиозните практики. Терминът идва от латинското „sigillum“, което означава „запечатвам“. Бел. прев.)

- Изглеждат модерно - учтиво продължи Леля Ог. - Ами ония мантии и пръчици и други нещица?

- Модерни - натърти Баба Вихронрав и изсумтя неодобрително. - Когато аз бях млада вещица, имах само една буца восък и две карфици, но и на толкова бях доволна. Самички трябваше да си правим баенето в ония дни.

- Ех, да, много вода изтече оттогава – мъдро заключи Леля Ог и подруса приспивно бебето.

Леля Ог се беше омъжвала три пъти и управляваше племе от деца и внуци, пръснато из цялото кралство. Разбира се, на вещиците не беше забранено да се омъжват. Баба неохотно трябваше да се съгласи с този факт. Изключително неохотно. Тя отново изсумтя неодобрително. Това беше грешка от нейна страна.

- Каква е тая миризма? - рязко попита тя.

- Ах... - Леля Ог предпазливо отмести бебето. - Смятам да попитам Маграт дали няма някакви чисти пешкири.

Баба Вихронрав остана сама. Почувства се объркана, както човек обикновено се чувства, оставен сам в чужда стая да се бори с подтика да стане и да разрови книгите в библиотеката над скрина или да провери дали се е събрал прах на поличката над камината. Тя повъртя още малко короната в ръце. Отново ѝ създаде усещането, че е по-голяма и по-тежка, отколкото беше в действителност.

Улови отражението си в огледалото над камината и сведе поглед надолу към короната. Беше изкушаващо. Направо я молеше да пробва как ще ѝ стои. Е, добре де, защо пък не? Огледа се, за да се увери, че другите две вещици ги няма наоколо, след това с едно-единствено движение свали със замах шапката и постави короната на главата си.

Стана ѝ. Баба гордо се изпъчи и величествено размаха ръка по посока на огнището.

- Много добре го мога това. - Махна с пренебрежение към дядовия часовник. - Резни му главата - нареди тя и се усмихна зловещо.

И замръзна, когато чу крясъците, тропота на коне, смъртоносното свистене на стрели и влажния нисък звук на копие, забило се в плът. Атака след атака отекваха в черепа ѝ. Меч срещаше щит или меч, или безжалостно - кост. Години прелетяха през ума ѝ само за миг. Имаше времена, когато короната лежеше забравена сред мъртъвци или висеше на някой клон. Но винаги се намираще ръка, която отново я вдигаше, за да я постави на кадифена възглавничка...

Баба изключително предпазливо повдигна короната от главата си - нужно беше усилие на волята, на короната не ѝ харесваше да бъде сваляна - и я положи на масата.

- Значи такова било усещането да си крал? - кротко каза тя. - Чудя се защо всички се натискат да получат работата?

- Да ти сипя ли захар? - попита Маграт зад гърба ѝ.

- Трябва да си роден глупак, за да искаш да станеш крал - коментира Баба.

Моля?

Баба се обърна.

- Не те видях да влизаш. Какво ме пита?

- Искаш ли захар в чая си?

- Три лъжички - бързо отговори Баба.

Едно от житейските ѝ разочарования беше, че въпреки всичките си усилия тя навлизаше във върха на професионалните си умения с тен като розова ябълка и с всичките си зъби в устата. Никакви ласкателства не можеха да убедят и една-едничка брадавица да впие корен по красивата ѝ, макар и леко конска физиономия. Големите количества захар не успяваха да повредят зъбите ѝ, а само като че ли ѝ придаваха неукротима енергия. Тя дори се беше консултирала с един магьосник по въпроса и той ѝ беше обяснил, че всичко се дължи на метаболизма ѝ. Това ѝ позволяваше да усеща леко превъзходство по отношение на Леля Ог, която вероятно през живота си не беше виждала жив метаболизъм.

Маграт прилежно изсипа в чашата три препълнени лъжички. Прекрасно би било, умислено си каза тя, ако хората понякога казваха и „благодаря“.

Усети, че короната я съзерцава.

- Усещаш го, нали? - попита Баба. - Нали ти казвах? Короните съобщават за себе си!

- Ужасно е.

- Не, не е. Тя се държи по този начин, защото такава ѝ е природата. Тя не е виновна.

- Но това е магия!

- Просто е това, което е - повтори Баба.

Опитва се да ме накара да я сложа на главата си - възкликна Маграт, като отблъсна във въздуха невидима сила с ръка.

Така правят, да.

- Но аз ще проявя твърдост!

- И аз тъй си помислих - отговори Баба с внезапно появило се дървено изражение на лицето си.

- Какво прави Гита?

- Къпе бебето в легена - разсеяно произнесе Маграт. - Но как може да се скрие нещо подобно? Какво ще стане, ако например я заровим някъде надълбоко?

- Язовци ще я изровят - отпаднало обясни Баба. - Или ще довтасат златотърсачи. Или дърво ще оплете корените си около нея, а след това буря та ще го събори и някой ще я вдигне и ще си я сложи...

- Освен ако не е някой здравомислещ като нас - отбеляза Маграт.

- Освен в такъв случай, да - съгласи се Баба, разглеждайки ноктите си. - Въпреки че при

короните проблемът не е с поставянето им, а със свалянето им от главата.

Маграт пое короната и я заобръща в ръцете си.

- Дори не прилича много-много на корона.

- Ти понеже много корони си виждала - присмя й се Баба. - Станала си експерт по короните, естествено.

- Виждала съм достатъчно. Имат къде-къде повече скъпоценни камъни и кадифено парче отгоре - предизвикателно отговори Маграт. - А тая е просто някаква малка...

- Маграт Чеснова!

- Виждала съм! Беше по времето, когато ме обучаваше старата Уимпър...

- ...мир на праха й...

- ...мир на праха й, обичаше да ме взима със себе си в Тъп Бръснач или в Ланкър, когато в града идваха гастролещи артисти. Тя много обичаше театъра. Там имат повече корони, отколкото можеш да си представиш. Въпреки че, забележи... - тя направи пауза, -... добрата старица ми обясни, че са направени от хартия, тенек и други такива. И прости стъклца вместо скъпоценни камъни. Но въпреки това изглеждаха по-истински, отколкото тая тука. Не ти ли се струва странно?

- Нещата, които се опитват да приличат на други неща, често пъти приличат на нещата повече от самите неща. Добре известен факт – обясни Баба. - Не че го одобрявам. И за какво се разхождат, ако мога да попитам, с корони на главите?

- Не си ли чувала за театър? - изуми се Маграт.

Баба Вихронрав, която никога не би признала невежеството си в каквато и да е област, не се поколеба и миг:

- О, да. Става дума за някое от онези, модерните неща.

- Добрата стара Уимпър обичаше да казва, че театърът е огледало на живота - поясни Маграт. - Твърдеше, че я ободрявал.

- Предполагам - стреля наслуки Баба, - ако е изигран добре, във всеки случай. Добри хора са играчите на театър, а?

- Така ми се струва.

- И обикалят из страната, казваш? - замислено продължи Баба, загледана към кухненската врата.

- Пътуват навсякъде. Точно в момента в Ланкър е пристигнала трупа. Така чух. Не съм била там, за да видя, защото знаеш... - Маграт сведе поглед. - Не е правилно сама жена да ходи по такива места.

Баба кимна. Искрено одобряваше подобни предразсъдъци, разбира се, докато никой не й намекнеше, че те биха могли да се отнасят до нея.

Тя забарабани с пръсти по покривката.

- Добре - каза накрая. - Защо не? Иди да кажеш на Гита да повие добре бебето. И без това отдавна не съм ходила на театър.

Както обикновено, Маграт беше омаяна. Театърът не представляваше нищо повече от няколко дължини боядисани чували, сцена, скована от дъски и положена върху ръждясали варели, и половин дузина дълги скамейки, подредени наред селския площад. Но същевременно сцената успяваше някак си да се превърне в Замъка, Друга част на замъка, Същата част малко по-късно, Бойното поле, а в момента беше Път, водещ извън града. Следобедът би бил прекрасен, ако не беше Баба Вихронрав.

След няколкото пронизващи погледа, които хвърли на тричленния оркестър, за да се опита да си изясни кой от трите инструмента всъщност е театърът, възрастната вещица накрая започна да

обръща внимание и на сцената. Маграт не можеше да не усети, че на Баба ѝ убягват някои фундаментални аспекти на театралното изкуство.

Точно в момента подскачаше яростно върху пейката.

- Той го уби - просъска тя. - Защо някой не направи нещо? Ама той го уби! Ей там, горе, пред очите на всички!

Маграт се вкопчи отчаяно в ръката на колежката си, за да ѝ попречи да скочи на крака.

- Всичко е наред - прошепна. - Той не е мъртъв!

- Ти да не ме мислиш за лъжкиня, моето момиче? - сопна ѝ се Баба. - Аз всичко видях!

- Виж, Бабо, това не е истинско...

Баба Вихронрав утихна замалко, но продължи да си мърмори под носа. Подозираше, че някой я прави на идиот.

Горе на сцената един мъж, увит в чаршаф, произнасяше драматичен монолог. Баба се заслуша за няколко минути, след което отново сръга Маграт в ребрата.

- Тоя сега какво иска? - настоя да разбере тя.

- Обяснява колко му е мъчно, задето другият човек умря - отвърна Маграт и се опита да смени темата, като добави бързо: - Ама нали има много корони?

Баба не позволяваше да бъде разсеяна така лесно.

- А той защо го уби тогава?

- Виж, малко по-сложно е... - отмаляло отговори Маграт.

- Срамота! - излая Баба. - А убитият нещастник още си лежи там!

Маграт хвърли умолителен поглед към Леля Ог, която преживяше ябълка и изучаваше сцената с настървението на учен-изследовател.

- Смятам... - бавно започна Леля. - Смятам, че всичкото това всъщност са преструвки. Глей, ами че той още диша.

Останалата част от публиката, която междувременно беше решила, че коментарите са част от представлението, като един се вторачиха в трупа на сцената. Трупът се изчерви.

- Виж му и ботушите - критично продължи Леля. - Един истински крал би се срамувал да носи подобни ботуши.

Трупът се опита да завре краката си зад картонен храст.

Баба почувства неясно удовлетворение от малката победа, извоювана над лагера на проводниците на лъжата и измамата, взе си ябълка от чантата на Леля Ог и загледа напред с подновен интерес. Нервите на Маграт се поотпуснаха, тя започна отново да се наслаждава на представлението. Но, както се оказа, не за дълго. Доброволното ѝ отказване от неверието беше нарушено от глас, който произнесе:

А сега какво става?

Маграт въздъхна.

- Ами-и - осмели се тя, - той си мисли, че оня е принц, но всъщност той е другата кралска дъщеря, преоблечена като мъж.

Баба подложи актьора на дълъг изпитателен поглед.

- Това е мъж - обяви тя. - Със сламена перука. Прави си нарочно гласа писклив.

Маграт изтръпна. Тя знаеше нещичко за условностите в театъра. Беше се ужасявала точно от този момент. Защото Баба Вихронрав си имаше Възгледи.

- Да, ама - промълви нещастно - нали затова е Театър? Всичките жени се играят от мъже.

-Защо?

- Не е разрешено на жени да стъпват на сцената - плахо обясни Маграт. И стисна очи.

В действителност мястото вляво от нея не избухна в пламъци. Тя рискува и хвърли бегъл поглед по посока на Баба Вихронрав.

Баба кротко предъвкваше отново и отново все същото парче ябълка, а очите ѝ не се отделяха от действието на сцената.

- Не го прави на въпрос, Есме - успокои я Леля Ог, която също беше чувала за Възгледите на Баба. - Това е добра пиеса. Струва ми се, че даже почна да ми просветва за какво се разправя.

Някой потупа Баба по рамото и един глас попита:

- Извинете, мадам, бихте ли била тъй добра да си свалите шапката?

Баба се извърна много бавно на пейката, сякаш задвижвана от скрити механизми, и подложи натрапника на диамантеносиния си стокиловатов поглед.

- Не - отсече тя.

Човекът обмисли позициите си.

- Добре - съгласи се накрая.

Баба се обърна и кимна към актьорите, които бяха спрели играта си и я наблюдаваха.

- Не разбирам в какво толкова сте се вторачили - изръмжа тя. - Продължавайте.

Леля Ог ѝ подаде пликче.

Вземи си дъвчащ бонбон - предложи ѝ тя.

Над сцената се възцари тишина, нарушавана единствено от колебливите гласове на актьорите, които продължаваха да хвърлят плахи погледи към наежената Баба Вихронрав, и звуците от безжалостно смучене на два дъвчащи бонбона.

Внезапно Баба произнесе с остър тон, който накара единия от актьорите да изпусне дървения си меч:

- Там има скрит човек, той им шепне непрекъснато нещо!

- Това е суфльорът - обясни Маграт. - Той им казва какво да говорят.

А те сами не знаят ли?

- Изглежда, че забравят - горчиво отговори Маграт. - По някаква причина.

Баба сбута Леля Ог.

- Сега какво става? Защо всичките тия хора се появиха на сцената? И крале, и всякакви.

- Защото това е банкет - авторитетно обясни Леля Ог. - Правят го заради мъртвия крал, она с ботушите, ако го помниш, въпреки че той сега се преструва на войник. И всички държат речи колко добър е бил кралят и се чудят кой ли го е убил.

- Чудят ли се? - мрачно попита Баба. Погледът ѝ шареше по членовете на трупата в търсене на убиеца.

Тя обмисли проблема.

След това се изправи.

Черната ѝ пелерина се развя като крилете на ангела на отмъщението, дошъл да донесе избавление на света от всичката глупост, преструвки, измама и фалш. Дори изглеждаше някак си по-едра от обичайно. Насочи гневен показалец към виновника.

- Той го извърши! - триумфално викна Баба. - Всички го видяхме! Уби го с кинжала си!

Зрителите удовлетворено напускаха театъра. Пиесата като цяло се беше оказала сполучлива, решиха те, въпреки че беше и доста заплетена. Но пък се бяха посмели до насита, когато всичките крале вкупом се разбягаха, а жената в черно скокна и произнесе финалните реплики. Дори само това си струваше половинката пени за вход.

Трите вещици самотно приседнаха на крайчеца на сцената.

- Чудя се как ли успяват да кандърдисат всичките тия крале и лордове да идват тука само

заради нас - безсрамно обяви Баба. - Представях си, че те са доста заети хора. Нали имат да управляват

и други такива неща.

- Не - уморено обясни Маграт. — Все още се съмнявам, че разбираш.

- Е, имам намерение да разнищя туй до дъно - закани се Баба. После се качи на сцената и дръпна рязко завесата, направена от съшити чували.

Ти! - кресна тя. - Ти си труп!

Злощастният бивш труп дъвчеше сандвич за отпускане на нервите. Катурна се назад от бурето, на което седеше.

Баба ритна един храст. Обувката ѝ го проби.

- Виждате ли? - обърна се тя със странно удовлетворение към света като цяло. - Нищо не е истинско тука! Всичкото е нарисувано на хартия и е подпряно с пръчки отзад.

Мога ли с нещо да ви услужа, скъпи дами?

Фразата бе изречена от богат и великолепен глас, всеки дифтонг на който се плъзгаше изящно на своето място. Беше сякаш златистокафяв. Ако Създателят на мултивселената имаше глас, неговият би бил точно като този. Оттеглеше ли се от сцената, човек не би могъл да го използва, за да поръчва въглища, да речем. Въглищата, поръчани с глас като този, щяха да се превърнат в диаманти. Гласът очевидно принадлежеше на едър дебел човек, явно нападнат от освирепели мустаци. Розови капилляри чертаеха картата на доста голям град върху бузите му, носят му успешно би се изгубил във фруктиера с ягоди. Мъжът носеше окъсания си жакет и проядените от молци панталони с апломб, който почти успяваше да убеди присъстващите, че кадифеното му наметало, обточено с хермелин, просто в момента се намира в пералнята. В ръка държеше пешкир, с него очевидно току-що бе свалял грима, който още се стичаше по лицето му.

- Познавам те - обади се Баба. - Ти извърши убийство. - Тя изгледа косо Маграт и додаде неохотно: - Поне така изглеждаше отстрани.

- Толкова ми е приятно. Винаги е удоволствие да срещнеш познавач на изкуството. Олвин Витолър, на вашите услуги. Аз съм директор на тая банда вагабонти - представи се мъжът, свали проядената си от молци шапка и направи нисък поклон. Това не беше само почтителен жест, а и упражнение по топология за напреднали.

Шапката му премина през серия усукани спирали и замръзна в ръката му, която сочеше към небесата. Междувременно той отстъпи с единия крак назад. Останалата част на тялото му се нагъна учтиво, докато главата му не достигна нивото на коленете на Баба Вихронрав.

- Да, добре - каза Баба, почувствала как дрехите ѝ внезапно стават ужасно горещи и с няколко размера по-големи.

- И аз смятам, че изпълнението беше много добро - вмъкна Леля Ог. - Особено как величествено викахте на сцената. Човек би си помислил, че наистина сте крал.

- Надявам се, че не сме ви попречили особено на играта - додаде Маграт.

- Моя скъпа госпожице - отговори Витолър, - бих ли могъл дори да започна да изказвам гласно колко благодарен се чувства простият палячо, когато разбере, че публиката му е съумяла да прозре

душата отвъд слоевете грим?

Предполагам, че бихте могъл - отвърна Баба. - Предполагам, че бихте могъл да кажете каквото си поискате, господин Витолър.

Той върна шапката на мястото ѝ. Очите им се срещнаха в дълъг и преценяващ поглед, отправен от един професионалист към друг. Витолър пръв се предаде и се престори, че изобщо не се е

състезавал.

- А сега кажете ми на какво дължа тази визита от три тъй чаровни дами?

В действителност той спечели. Ченето на Баба увисна. Тя не би се описала по друг начин, освен като „запазена за възрастта си". Леля, от друга страна, беше пухкава като бебче и имаше лице, наподобяващо сбръчкана стафида. Най-доброто, което можеше да се каже за Маграт, беше, че момичето беше чистичко и спретнато, освен това беше плоска като дъска за гладене с две грахчета, поставени върху нея. Косата ѝ беше наблъскана с шнолки и цветя. Баба почувства, че тук действа някаква магия. Но не каквато тя познаваше.

Явно беше нещо в гласа на Витолър. Самият процес на произнасянето на думите ги превръщаше в нещо съвсем различно от това, което бяха.

„Виж ги само тия двете - помисли си ядно Баба, - докарват се като две кокошчици." Тя спря ръката си по средата на процеса на поправяне на собствения ѝ твърд като стомана кок и многозначително се покашля.

- Бихме искали да разговаряме с вас, господин Витолър. - Кимна към актьорите, които в момента разглобяваха сцената, и добави с конспиративен шепот: - Някъде на четири очи.

- Ама разбира се, скъпи дами! – възкликна той. - Понастоящем съм отседнал в почтената странноприемница ей там, отвъд.

Вещиците се спогледаха. Маграт рискува:

- Искате да кажете, в кръчмата?

В Голямата зала на замъка Ланкър ставаше доста силно течение, а пикочният мехур на церемониалмайстора не беше първа младост... Той се гърчеше под погледа на лейди Фелмет.

- О, да - обясняваше той. - Имаме си ги тука. Доста от тях.

И хората нищо ли не правят по въпроса?

Церемониалмайсторът примигна.

- Моля?

- Нима хората ги търпят?

- О, да, разбира се - ведро отговори церемониалмайсторът. - Смята се за добра поличба, ако в селото ти живее вещица. Истина ви казвам.

- И защо?

Той се поколеба. Последния път, когато се обърна към вещица, беше заради сериозните проблеми, които имаше с дебелилото си черво. Те бяха превърнали тоалетната в ежедневна килия за изтезания. Бурканчето с мехлем, което тя му приготви, превърна света в далеч по-приятно място.

- Те изглаждат за нас буците и неравностите на живота - обясни той.

- Там, откъдето идвам, вещиците са забранени - строго произнесе дукесата. - И не възнамеряваме да ги търпим тук. Нареджаме ти да ни предоставиш списък с техните адреси.

- С адресите им ли, ваше височество?

- Местата, където живеят. Вярвам, че данъчните на кралството ги имат вписани в регистрите.

Ах! - нещастно въздъхна церемониалмайсторът.

Дукът се наклони напред на трона си.

- Надявам се, че поне си плащат данъците?

- Не бих казал, че точно ги плащат, милорд – обясни церемониалмайсторът.

Възцари се тишина. Накрая дукът нервно настоя:

- Продължавай, човече.

- Ами-и, бих казал, че по-скоро не си ги плащат, разбирате ли. Никога не сме смятали, че...Предишният крал никога не би помислил... Ами-и, просто не си ги плащат.

Дукът положи длан върху ръката на съпругата си.

- Разбирам - студено произнесе той. – Много добре. Можеш да си вървиш.

Церемониалмайсторът кимна с облекчение и побягна рачешката извън залата.

- Тъй - каза дукесата.

- Именно.

- Значи по такъв начин семейството ти е управлявало кралството? Сега разбирам, че е било по-скоро въпрос на лична отговорност да убиеш братовчед си. Очевидно е в интерес на подобряване на породата. Слабите не заслужават да оцелеят.

Дукът потръпна. Сякаш нарочно продължаваше да му натяква. Той не възразяваше по принцип срещу избиването на хора или по-скоро срещу издаването на заповед те да бъдат убити и наблюдаване на процеса. Но убийството на роднина някак си му присядаше на гърлото. Или в конкретния случай - някъде в областта на черния дроб.

- Точно тъй - успя да отговори той. – Разбира се, вероятно ще се окаже, че тъдява има доста вещици и няма да е лесно да открием точно ония трите, които са били на ливадата.

- Няма никакво значение.

- Разбира се, че няма.

- Вземи нещата в свои ръце.

- Да, любов моя.

Да вземе нещата в ръцете си. Ще вземе нещата в ръце и още как. Ако затвореше очи, можеше да види как тялото се свлича надолу по стъпалата. Беше ли дочул нечие стреснато изохкване там долу, в тъмата на залата? Сигурен беше, че никой не е видял. Да вземе нещата в ръце! Тогава се опита да измие кръвта от ръцете си. Ако успееше да отмие кръвта, каза си, все едно нищо не се е случило. Той търкаше и търкаше. Търкаше, докато закрепя.

Баба не се чувстваше у дома си на обществени места. Седеше сковано, цялата в напрегнато внимание, над своя портвайн с лимон, сякаш чашата беше щит срещу светските съблазни.

Леля Ог, от друга страна, ентусиазирано преполовяваше третото си пиtie и вече беше, както Баба с раздразнение забеляза, далеко по она път, който най-често завършваше с обичайните танци върху масата, мятане на фусти и пееие на „Таралежа никогаш не мож' го избъзика".

Масата беше покрита с медни монети. Витолър и съпругата му седяха в двата края и брояха. Отстрани изглеждаше, сякаш се състезаваха.

Баба огледа внимателно госпожа Витолър, докато тя грабваше петачетата изпод пръстите на съпруга си. Беше интелигентна на вид жена, която май се държеше със съпруга си, както овчарското куче се отнася с любимата си овца. Тънкостите на брачната връзка бяха познати на Баба само от разстояние, както астрономът познава повърхността на далечна чужда планета. Но вече й ставаше ясно, че съпругата на Витолър ще да е изключителна жена с бездънни запаси от търпение, организационни способности и чевръсти пръсти.

- Госпожо Витолър - предпазливо започна тя, - мога ли да се осмеля да ви запитам дали вашият съюз вече е бил благословен с плод?

Двамата я погледнаха тъпо.

- Тя има предвид... - започна Леля Ог.

- Разбирам - отговори кротко госпожа Витолър. - Не. Имахме момиченце. Някога.

Облаче увисна над масата. За секунда-две Витолър придоби прости човешки размери и остаря с години. Той се втренчи в малката купчинка монети пред себе си.

- Понеже ние имаме едно дете - обясни Баба, като кимна към вързопа в Лелините ръце. – Кое то има нужда от дом.

Двамата Витолър загледаха бебето. Мъжът въздъхна.

- Не е живот за малко дете това нашето - каза той. - Непрекъснато сме в движение. Сменяме град след град. Как ще му дадем образование? Казват, че било важно в днешно време. - Но погледът му остана прикован във вързопчето.

Госпожа Витолър попита:

- Защо има нужда от дом?

- Защото си няма - обясни Баба. - Поне не такъв, където да е добре дошло.

Тишината продължи още малко. След това госпожа Витолър продължи:

А вие, дете питате, вие сте негови?...

Кръстници - твърдо обяви Леля Ог.

Баба се стъписа. Подобно решение никога не би й хрумнало.

Витолър безцелно си поигра с монетите. Жена му протегна ръка през масата и докосна неговата. Настъпи момент на безсловесно общуване. Баба отклони поглед. Беше се научила да разчита лица, но понякога й се искаше да не го прави.

- С парите, уви, сме зле... - започна Витолър.

- Но ще се оправим - твърдо заяви съпругата му.

- Да. Мисля, че ще се оправим. Бихме били щастливи да поемем грижата за него.

Баба кимна и заровичка из бездънните дебри на пелерината си. Накрая измъкна малка кожена кесийка и я изсипа на масата. Вътре имаше много сребро и дори няколко дребни златни монети.

- Това ще стигне да покрие разходите за... - фразата увисна - ...пеленки и тям подобни. Дрехи и други. Каквото трябва.

- И то стократно, струва ми се - немощно се съгласи Витолър. - Защо не казахте по-рано?

- Ако трябваше да ви купувам, не бихте си стрували цената.

- Но вие не знаете нищо за нас! - възкликна госпожа Витолър.

- Тъй си е - кротко потвърди Баба. - Естествено, ние бихме искали да научаваме как се развива. Можете да ни пращате от време на време писма и тям подобни. Но не би било добра идея да разправяте за случката наляво-надясно, като си тръгнете оттук. Заради детето.

Госпожа Витолър изгледа двете по-възрастни жени.

- Тук има нещо тайно, нали? - досети се тя. - Има скрито нещо голямо зад цялата тази работа.

Баба се поколеба, след това кимна.

Но няма да е добре за нас, ако го узнаем?

Баба отново кимна.

След това видя няколко от актьорите да се приближават към тях, изправи се рязко на крака и развали магията на мига. Актьорите имат навика да изпълват докрай пространството около себе си.

- Имам да свърша някои неща - обяви тя. - Моля да ме извините.

- Как е името му? - попита Витолър.

- Том - отговори Баба, без да се поколебае.

- Джон - отвърна Леля. Двете вещици размениха погледи. Баба надделя.

- Том Джон - твърдо каза тя, след което се втурна към вратата.

...За да срещне останалата без дъх Маграт.

- Намерих сандъка. В него са всичките им корони и останалите неща. Тъй че аз я скрих, както ми поръча, най-отдолу под всичко друго.

- Добре.

- Нашата корона изглежда толкова... просешка в сравнение с останалите!

- Другите са само за пред хората - каза Баба. - Някой видя ли те?
- Не, всички бяха много заети, но... – Маграт се поколеба и се изчерви.
- Казвай, момиче!

- Точно след като излязох, един мъж дойде и ме ошипа по дупето. - Лицето на Маграт стана пурпурночервено и тя притисна длан към устата си.

Тъй ли? - попита Баба. - И после какво?

- И после, и после...

- Да?

- Той каза, той каза...

- Какво каза?

- Каза: „Здравей, красавице, какво ще правиш довечера?“

Баба предъвка фактите няколко пъти, след което попита:

- Старата баба Уимпър не те е извеждала много-много сред хора, а?

- Защото я боляха краката, знаеш.

- Но те е учила на акушерство и други такива, нали?

- О, да, доста пъти съм акуширала.

- Но... - Баба се поколеба, докато си проправяше път през непознатата територия - явно никога не ти е споменавала какво се случва преди това.

- Моля?

- Нали разбираш - продължи Баба с искрица отчаяние в гласа. - За мъжете и другите подобни.

Маграт изглеждаше, сякаш ей сега ще изпадне в паника.

- Какво за тях?

Баба Вихронрав беше вършила множество необичайни неща през живота си и не ѝ беше леко да устои на предизвикателството, но накрая се предаде.

- Мисля си - безпомощно започна тя, - че би било добра идея да си поговориш насаме с Леля Ог тия дни. Колкото може по-скоро.

Взрив от смях стигна до тях откъм прозореца на странноприемницата, звън на чаши и след това треперлив глас се извиси в песен:

- ...със жираф, ако се покатериш на стол. Обаче таралежът...

Баба спря да слуша.

- Само не и в момента - додаде тя.

Трупата потегли на път няколко часа преди залез. Четирите големи коли се заклатушкаха надолу по пътя, който отвеждаше към равнините Сто и големите градове. В Ланкър имаше златно правило всичките му там актьори, шарлатани и прочие потенциални престъпници да излязат извън крепостните стени до падането на нощта. Това правило всъщност не оскърбяваше никого, понеже градът нямаше стени в буквалния смисъл на думата и никой не възразяваше, ако посетителите прескачаха обратно за по едно питие след мръкване.

Вещиците наблюдаваха от колибата на Маграт, като използваха старото зелено кристално кълбо на Леля Ог.

- Смятам, че е крайно време да се научиш да пускаш звук от туй нещо - недоволно измърмори Баба. Тя побутна с пръст топката и дребни вълнички набраздиха изображението.

- Всичко е толкова странно - въздъхна Маграт. - В тия коли. Какви неща имат вътре! Хартиени дървета и всякакви костюми, и...-тя размахна ръце - имаше една огромна картина на далечи страни с

всичките му там храмове и други работи струпани накуп. Прекрасно беше!

Баба изсумтя.

- И е направо невероятно как тия хора се превръщат, когато си пожелаят, в крале и други такива! Направо като магия!

- Какво се опитваш да кажеш, Маграт Чеснова? Всичко това е просто изрисувана хартия. Всеки го вижда.

Маграт отвори уста, за да отговори, превъртя през главата си разговора, който щеше да последва, и я затвори отново.

- Къде е Леля? - попита вместо това.

- Лежи навън на ливадката - отговори Баба. - Малко ѝ стана зле.

Чуваше се, че Леля Ог е зле на много висок глас.

Маграт въздъхна.

- Знаеш ли - започна тя, - ако сме му кръстници, трябва да му дадем три дара. Така е по традиция.

- Какви ги приказваш, бе момиче?

- Трите феи винаги дават три дара на кръщелника си. Нали се сещаш - красота, мъдрост и щастие. - Маграт предизвикателно продължи. - Така се е правело едно време.

- А, да нямаш предвид онези приказки за къщурки от нуга и тям подобни? - небрежно попита Баба. - За въртящи се чекръци и тикви, и принцеси, дето си бодат пръстите на розово бодилче. Никога не съм вярвала в подобни работи.

Тя замислено забърса кълбото.

- Да, но... - започна Маграт.

Баба я изгледа. Такава си беше Маграт. С глава, пълна със златокори тикви. За две стотинки ще стане кръстница на всекиго. Но пък беше добра душа иначе. Като някакво малко пухкаво животинче. От онзи тип хора, които се тревожат за пиленцата, изпаднали от гнездото си.

- Виж сега, ако това ще те зарадва, хайде да го сторим - измърмори Баба, изненадана от самата себе си. Размаха ръце над образа на отдалечаващите се коли. - Какво да му пожелаем - богатство, хубост?

- Е, парите не са всичко. Ако се е метнал на баща си, така или иначе ще бъде хубавец. - Маграт внезапно стана съвсем сериозна. - Какво ще кажеш за мъдрост?

- Мъдростта е нещо, с което човек трябва да се сдобие сам - отговори Баба.

Отлично зрение тогава? Хубав глас за пеене?

Отвън, откъм ливадата, долетя пресекливиат, но изпълнен с ентузиазъм глас на Леля, която обяви пред нощното небе, че „Жезълът на магьосника си има топка на върха“.

- Това не е толкова необходимо - високо произнесе Баба. - Видиш ли, тука трябва да се използва главознание. Няма смисъл да оклепваме всичко с богатство и с хубост. Това не са важни неща. -

Тя се обърна към топката и нерешително посочи с ръка. - Може би е по-добре да приберем Леля, след като трябва да сме и трите тука.

Успяха някак си да довлечат Леля, сетне прекараха известно време в опити да ѝ обяснят идеята си.

- Три дара, тъй ли? - попита тя. - Не бях виждала такво нещо, откак бях мома... навява ми спомени. А ти пък какво правиш?

Маграт се суетеше из стаята и палеше свещи.

- О, трябва да създадем подходяща магическа обстановка - обясни тя.

Баба вдигна рамене, но не каза нищо дори пред лицето на това грубо предизвикателство. Всяка вещица правеше магиите си по свой начин, а сега се намираха в колибата на Маграт.

- Значи, какво ще му дарим? - попита Леля.

- Точно това обсъждахме - натърти Баба.

- Знам от какво ще има нужда - обяви Леля. Предложението ѝ беше посрещнато с ледена тишина.

- Не мога да разбера каква полза ще има от подобно нещо -несигурно се обади Маграт. - Няма ли да му е неудобно, като ходи?

- Като възмъжее обаче ще ни е благодарен, помни ми думата - настоя Леля. - Първият ми съпруг, бог да го прости, обичаше да казва...

- Традицията изисква да не е нещо от толкова физически характер - прекъсна я Баба, като стрелна с поглед Леля Ог. - Не е нужно всичко да разваляш, Гита. Защо непрекъснато трябва да...

- Добре де, но най-малкото мога да кажа, че аз...- опита се да възрази Леля.

Гласовете им постепенно заглъхнаха и настъпи напрегната тишина.

- Мисля си - започна Маграт с пресилена ведрост, - че може би е добре всички да се разотидем по колибите си и всяка да направи заклинание по своя начин. Поотделно. Дълъг ден имахме и всички сме изморени.

- Добра идея - твърдо каза Баба и се изправи - Идвай, Гита - викна тя. - Имахме дълъг ден и сме изморени.

Маграт чуваше още известно време заядливите им гласове през прозореца, докато двете се отдалечаваха с клатушкане надолу по пътеката.

После тъжно седна сред цветните свещи с малко шишенце изключително магически тамян в ръка. Беше го поръчала в магазина за магически предмети чак от Анкх-Морпорк. От много време чакаше сгоден случай, за да го изпробва. Нямаше да е лошо, мислеше си тя, ако хората се показваха малко по-възпитани от време на време...

Загледа се в кълбото.

Е, добре, можеше да започне.

- Лесно да се сприятелява с хората – прошепна тя. Не беше кой знае какъв дар, но тя самата никога не беше успявала да се справи.

Леля Ог седеше в кухнята си, огромният ѝ котарак спеше навит на геврек в скута ѝ. Наля си чаша вино преди сън и през замъгленото си съзнание се опита да си припомни думите на седемнайсетия куплет от песента за таралежа. Ставаше дума за някакви кози, сещаше се тя, но детайлите ѝ се изплъзваха. Времето е враг на паметта.

Тя отмахна с ръка нечие невидимо присъствие.

- Трябва да има дяволски добра памет. Винаги да помни думите.

Баба Вихронрав крачеше с широка стъпка през среднощната гора към къщи, увита в широкия си шал, и разсъждаваше. Изминал беше дълъг и уморителен ден. Театърът беше най-лошата му част. Всичките тия хора, които си въобразяваха, че са други хора, нереалните неща, дето се случваха по сцената, пейзаж, който можеш да го продъниш с обувка... Баба обичаше да си знае мястото и не ѝ харесваха нещата, дето не си знаеха своите места. Светът явно се променяше с всеки ден.

Не беше редно чак толкова да се променя. Можеше като нищо да се побърка човек.

Тя забърза в нощта с твърдата крачка на човек, който е убеден, че нощната ветровита гора

крие ужасни и необичайни неща и че едно от тези неща беше самата тя.

- Нека да бъде такъв, за какъвто се мисли - произнесе на глас тя. - Това е всичко, на което човек може да се надява на тоя свят.

Както и повечето хора, вещиците са разфокусирани във времето. Разликата беше, че те осъзнаваха, повече или по-малко, този факт и го използваха. Уважаваха миналото, защото част от тях беше останала да живее в него и защото можеха да видят сенките, които то хвърляше върху бъдещето. Баба успяваше да почувства силуета на бъдещето. Остриета на кинжали стърчаха от него.

Започна се в пет на следващата утрин. Четирима мъже минаха през горите до колибата на Баба Вихронрав. Вързаха конете си недалеч и се прокраднаха в предутринната мъгла.

Сержантът, който отговаряше за изпълнението на задачата, не беше никак доволен. Той беше от Овнерог и изобщо не си представяше как ще стане тая работа с арестуването на вещицата. Във всеки случай беше убеден, че на нея никак няма да ѝ хареса. А на него хич не му се нравеше представата за вещица, която не харесва идеята.

Войниците му също бяха местни момчета. Те го следваха отблизо, готови да залегнат зад гърба му при първата поява на нещо по-неочаквано от дърво.

Колибата на Баба приличаше на гъба в мъглицата. Неподдържаната ѝ градинка с билки сякаш се движеше дори и при неподвижен въздух. Там растяха треви, невиджани никъде другаде из планините, корените и семената им преминали пет хиляди мили през Диска. Сержантът можеше да се закълне, че няколко цветчета се обърнаха след него, когато мина. Той потръпна.

- А сега какво, сержант?

- Сега ще се разпръснем - отвърна той. - Да. Разпръсваме се. Тъй ще направим.

Те внимателно се придвижиха по посока на папратта. Сержантът залегна зад един удобен дънер и прошепна:

- Чудесно. Много добре. Схванахте идеята. Хайде сега пак да се разпръснем, този път поединично.

Мъжете замърмориха, но един по един се скриха из мъглата. Сержантът им остави няколко минути, за да си намерят прикритие, и след това каза:

Добре. А сега...

И направи пауза.

Почуди се дали да се осмели да извика и реши да се откаже.

Изправи се. Свали шлема си, за да покаже уважение и плахо се примъкна към задната врата, като оставяше стъпки по влажната трева. Почука много учтиво.

След няколко секунди нахлуи шлема обратно върху главата си.

Няма никой. Дявол го взел - и заотстъпва.

Вратата се отвори. Изключително бавно и с максимално скърцане. Една просто занемарена врата не би издала толкова сърцераздирателно стенание - необходима е прецизна ежедневна работа с гореща вода, и то в продължение на седмици. Сержантът първо замръзна на място, след това бавно се извърна, като съумяваше да използва колкото се може по-малко мускули.

Фактът, че на прага нямаше никого, го изпълни със смесени чувства. Опитът му подсказваше, че вратите не се отварят ей тъй, от само себе си.

Той нервно прочисти гърло.

Точно в ухото му Баба Вихронрав произнесе тихо:

- Лоша кашлица си хванал. Умно правиш, дето идваш при мене.

Сержантът погледна нагоре към нея с изражение на дива благодарност.

- Да?

- Какво направи тя? - възкликна дукът. Сержантът беше вперил поглед в точка една педя вдясно от трона на дука.

- Даде ми чаша чай, сър - обясни той.

- А какво стана с войниците ти?

- И на тях им даде чай, сър.

Дукът се изправи и постави длани върху покритите с ръждавееща броня рамене на сержанта. Беше в лошо настроение. Прекара половината нощ в миене на ръцете си. Продължаваше да му се струва, че чува гласове, които шептят в ушите му. Закуската му от овесена каша беше солена и препържена, с печена ябълка в нея, а готвачът беше получил истеричен припадък в кухнята. Направо си личеше, че дукът е бесен. Защото се държеше учтиво. Той беше от оня тип хора, които стават все по-сговорчиви, колкото повече се изчерпва търпението им, докато достигнат момента, в който фраза като „Много ви благодаря“ придобива остротата на падаща гилотина.

- Сержанте - каза той, като обгърна раменете му с ръка и го поведе през залата.

- Сър?

- Не съм убеден, че си разбрал правилно моята заповед - произнесе със змийски тон дукът.

- Сър?

- Искам да кажа, че е възможно аз да съм те подвел. Заповядах ти „Доведи ми вещица, ако ще и окована във вериги“, но вероятно в действителност се е получило „Иди да изпиеш чаша чай“. Такъв ли беше случаят?

Сержантът сбърчи чело. До този момент сарказмът не беше пристъпал в неговия живот. Опитът му, свързан с ядосани хора, включваше много викове и по някоя цепеница, метната по него.

- Не, сър - отговори той.

- Чудя се в такъв случай защо не си изпълнил това, за което те бях пратил?

- Сър?

- Допускам, че тя ти е повлияла с магически думи, тъй ли е? Чувал съм какво могат вещиците. - Дукът беше прекарал предишната нощ в четене на някои от по-вълнуващите разработки по темата*, докато бинтованите му ръце не се бяха разтресли дотолкова, че да изпусне книгата. -

Може би те е омаяла с видения на неземни наслади? Показа ли ти... - дукът потръпна - тъмни удоволствия и забранени наслади, за които смъртните дори не трябва и да помислят, и демонични тайни, що те отвеждат до дълбините на мъжката страст?

(* Написани от магьосници, на които поради обета за безбрачие им хрумват някои наистина странни мисли около четири сутринта.)

Дукът седна и си повя с кърпичка.

- Добре ли сте, сър? - попита сержантът.

- А? А-а, чудесно, чудесно.

- Щото целият почервеняхте.

- Не бягай от темата, човече! - викна дукът, като си възвръщаше малко по малко самообладанието. - Признай, че тя ти предложи хедонистични и безнравствени удоволствия, знайни само на оногова, който е вещ в плътските изкуства!

Сержантът застана мирно и втренчи поглед право пред себе си.

- Не, сър - отрече той и в желанието си да каже цялата истина добави: - Предложи ми курабийка.

- Курабийка ли?

- Да, сър! Със стафиди.

Фелмет не помръдна на стола си, докато се бореше за вътрешен мир. Най-после успя да произнесе:

- А твоите хора какво направиха?

- И те си взеха курабийки, сър. Всички без Роджър, защото не му е позволено да яде плодове заради стомаха.

Дукът се отпусна на мястото до прозореца и захлупи очите си с длан. „Роден съм да управлявам равнинна страна - помисли си той, - някъде, където всичко е плоско и го няма целия този климат и всичкото останало и където хората не изглеждат като да са направени от тесто. Обзалагам се, че сега ще ми каже какво е ял този Роджър."

- На него му дадоха бисквитка, сър.

Дукът впи поглед в дърветата. Беше ядосан. Беше направо бесен. Но двайсетте години брак с лейди Фелмет го бяха научили не просто да контролира емоциите си, а да контролира дори инстинктите си, така че само един тик на лицето му издаваше напрегнатата му мисъл. Освен това от тъмните дълбини на ума му се надигаше емоция, за която той не бе имал особено време досега. През главата му припърха любопитство.

Дукът се беше справял достатъчно успешно през първите петдесет години от живота си, без да проявява любопитство. То и без това не беше черта, която аристократите поощряваха. Бе открил, че увереността е далеч по-удобна. Въпреки това му се стори, че любопитството може веднъж да се окаже от полза.

Сержантът се беше изпънал в центъра на стаята с упоритото изражение на човек, който очаква заповеди и е готов да чака дотогава, докато разместването на континенталните плочи не го помръдне от мястото му. Той беше служил дълги години на невзискателните крале на Ланкър и му личеше. Тялото му беше заело позицията мирно, но въпреки усилията коремът му си стоеше отпуснат.

Погледът на дука попадна върху Шута, който седеше на табуретката си отстрани до трона. Присвитата фигура отвърна объркано на погледа му и плахо потрепна с камбанки.

Дукът намери решение. Прогресът, беше установил той, се дължеше на намиране на слабите места. Той се опита да прогони от главата си мисълта, че такива бяха и кралските бъбреци в подножието на мрачното стълбище, и се концентрира върху текущия проблем.

...проблем. Той стържеше и стържеше, но като че нямаше ефект. По едно време слезе до тъмницата и взе назаем от палача телена четка и продължи да търка и да търка с нея. Но и тя не даде ефект. Даже стана по-зле. Колкото по-силно търкаше, толкова повече кръв течеше. Страхуваше се да не се побърка.

Пребори се с тази мисъл и я изтласка назад в съзнанието си. Слаби места. Точно така! Шутът изглеждаше като слабо място.

- Можеш да си вървиш, сержант.

- Сър!

Сержантът напусна със скована маршова стъпка.

- Шуте?

- Земи си булче, господарю... - нервно произнесе Шутът и дрънна бърз акорд на омразната си мандолина.

Дукът приседна на трона.

- Вече съм ужасно женен - каза той. - Посъветвай ме, Шуте.

- Абре, чиче... - започна Шутът.

- Нито пък съм ти чичо. Сигурен съм, че щях да си спомня, ако беше тъй, - отговори лорд

Фелмет, като се наклони тъй, че върхът на носа му се доближи на един пръст от потресената физиономия на Шута. - Ако започнеш следващото си изречение с „чиче", „абре" или „земи си", ще се отнеса много зле с теб.

Шутът размърда беззвучно устни, след което се осведоми:

- А какво бихте казал за „Мола ви съ"?

Дукът добре разбираше кога може да си позволи да поотпусне юздите.

- „Мола ви съ" ще го преживея - отговори. - Така че и ти ще оживееш. Но без повече лудории. - Той се усмихна окуражително. - От колко време си шут, момче?

- Но мола ви съ, месир...

- Махни мисирката - вдигна ръка дукът – и няма какво да ми се молиш.

- Но мола ви съ, мес... сър - поправи се бързо Шутът и нервно преглътна. - Цял живот, сър. Седемнайсет години ми се събират, като момче и като мъж. И баща ми е бил шут преди това. И чичето ми, и той е бил по същото време. И преди тях дядо ми. А неговият...

- Цялото ти семейство ли са идиоти, бе?

- Това е семейна традиция, сър - обясни Шутът. - Искам да кажа, мола ви съ...

Дукът отново се усмихна, но Шутът беше прекалено разтревожен, за да забележи колко озъбена беше усмивката му.

- Ти нали си местен? - попита дукът.

- Мол... да, сър.

- Значи си запознат с местните вярвания и тъй нататък?

- Предполагам, че да, сър. Мола ви съ.

- Хубаво. Ти къде спиш, шуте мой?

- В конюшната, сър.

- От днес нататък ти разрешавам да спиш в коридора пред моите покои - милостиво обяви дукът.

- Олеле!

- А сега - продължи дукът и гласът му капеше сладко връз Шута като сироп върху сладкиш, - разкажи ми за вещиците...

Тази нощ Шутът спа неспокойно върху студените плочи пред кралската спалня вместо в топлата миризлива слама на конюшните. Вятърът свиреше из коридора точно над Голямата зала...

- Това е глупаво - промърмори той сам на себе си. - Но дали е достатъчно глупаво?

Задрямал неспокойно и в съня му някакъв неясен силует се опитваше да привлече вниманието му, така че само смътно дочу гласовете на лорд и лейди Фелмет от другата страна на вратата.

- Никаква работа не си свършил - недоволено каза дукесата.

Дукът се облегна назад в креслото и се усмихна на съпругата си.

- Е? - настоя тя. - Къде са вещиците?

- Церемониалмайсторът изглежда ще се окаже прав, любима. Вещиците май държат в подчинение местните хора. Сержантът от личната ми гвардия се върна с празни ръце.

Ръце... той пропадна в тежките си размисли.

- Трябваше да го екзекутираш - бързо го пресече тя. - За да дадеш пример на останалите.

- Такава линия на поведение, мила моя, неизбежно води до това, че последният оцелял войник ще получи заповед сам да си пререже гърлото. Но между другото - добави меко той, - изглежда напоследък тук има по-малко прислужници, отколкото бяхме свикнали. Знаеш, че обикновено не бих се намес...

- Тогава недей! - сопна му се тя. - Грижата за домакинството е изцяло под мой контрол. И няма да търпя лентяи.

-Убеден съм, че ти най-добре знаеш, но...

- Какво стана с вещичите? Докога само ще седиш и ще гледаш безучастно как покълва семето на бъдещи проблеми? Нима ще позволиш на някакви си вещици да те победят? И какво стана с короната?

Дукът потрепери.

- Без съмнение е свършила в реката.

- Ами детето? Било е предадено на вещиците! Те правят ли човешки жертвоприношения?

- Изглежда, че не - отговори дукът. Дукесата изглеждаше леко разочарована.

- Тия вещици - продължи мисълта си дукът - изглежда могат да омайват хората.

- Ами очевидно...

- Но не в смисъл на магически заклинания. Май тук ги уважават. Те приготвят царове и други такива работи. Всичко е тъй странно. Изглежда, че планинците едновременно се страхуват от тях и страшно се гордеят с присъствието им. Може да се окаже недостатъчно да се изправим срещу тях.

- Започва да ми се струва - каза мрачно дукесата, - че те и тебе са омаяли по някакъв начин.

Истината бе, че дукът наистина беше заинтригуван. Властта имаше тайнствена притегателна сила над него и това беше всъщност основната причина да се ожени за дукесата. Той се втренчи в огъня.

- Всъщност - дукесата разпозна злата му усмивка - това ти харесва, а? Усещането за опасност. Спомням си, преди да се оженим, онези въжета с възли по тях...

Тя щракна с пръсти пред оцъклените му очи. Той подскочи.

- Съвсем не!

- Какво ще предприемеш в такъв случай?

- Ще изчакам.

- Ще изчакаш?

- Ще изчакам и ще обмисля. Търпението е добродетел.

Дукът се облегна назад. Усмивката му изглеждаше тъй, сякаш бе прекарала последните няколко милиона години, приличайки се на някоя скала. След това единствено тикът под едното му око размърда лицето му.

През бинтовете, омотани около дланта му, се процеждаше кръв.

И още веднъж пълната луна се носеше над облаците.

Баба Вихронрав издои и нахрани козите, засипа огъня, покри с кърпа огледалото и измъкна метлата си иззад вратата. След това излезе навън, заключи задната врата и окачи ключа на гвоздеа в клозета.

Това като че бе всичко. Само един-единствен път в цялата история на вещерството в планините Овнерог крадец се беше промъквал в колиба на вещица. И въпросната вещица му бе наложила най-тежкото наказание* .

(* Всъщност нищо не му направи. Само понякога, когато го срещаше в селото, му се усмихваше по странен, озадачаващ начин. След три седмици подобно мъчение той сам се лиши от живота си. Фактически си го взе и измина с него целия път до другия край на континента, където заживя като прероден човек и никога повече не се прибра у дома.)

Баба възседна метлата и произнесе няколко слова, но без особено вдъхновение. След още

няколко опита слезе от метлата, почовърка из ликото, дето стягаше вейките, и направи нов опит. Нещо присветна в единия край на пръта, но веднага угасна.

- По дяволите - изруга под нос Баба.

Сетне се огледа внимателно наоколо, в случай че някой я наблюдава. Всъщност наоколо само един язовец беше излязъл на лов и като чу тропота на тичащи крака, подаде глава от храстите и видя Баба да профучава надолу по пътеката, държейки в опънатата си ръка метла на височината на раменете. Най-накрая магията хвана и тя успя да възседне непохватно пръта, преди метлата да се издигне в нощното небе с грацията на еднокрила патица.

Над дърветата прозвуча приглушено проклетие към механиката на джуджетата.

Повечето вещици предпочитат да обитават отдалечени колиби с традиционно криви като тирбушон комини и сламени покриви, по които са се прихванали бурени. Баба Вихронрав одобряваше това. Какъв смисъл има да си вещица, ако не даваш гласност на факта.

Леля Ог пет пари не даваше какво знаят хората и още по-малко какво си мислят. Тя живееше в нова, натъпкана с дребни украшения и джунджурии къща в центъра на град Ланкър и в сърцето на своята собствена частна империя. Разнородни дъщери и снахи се редуваха да ѝ готвят и чистят. Всяка хоризонтална повърхност в къщата беше заета от сувенири, донесени от пътувалите надалеч членове на семейството ѝ. Синове и внуци поддържаха купчината дърва за огрев на двора, керемидите по покрива и продухваха редовно комина. Шкафът с питиетата винаги беше пълен, а кесията до люлеещия се стол - винаги натъпкана с тютюн. Над камината висеше внушителен надпис „Мама“ от ковано желязо. Никой тиранин в световната история не бе постигал по-пълна власт над своите люде.

Леля Ог имаше и котка - огромен едноок котарак на име Грибо, който разпределяше времето си между спането, яденето и увеличаването на най-голямото кръвосмесително котешко племе. Той отвори жълто око, сякаш прозорец към Ада, когато чу бабината метла да се приземява тежко в задния двор. С инстинкта на своя вид разпозна в Баба закоравял котешки враг и пъргаво се смъкна под стола.

Маграт вече седеше примерно до огъня.

Едно от ненарушимите правила на магията е, че хората, които я практикуват, не могат да променят дълго облика си. Телата им развиват особен вид морфична инерция и постепенно възвръщат естествената си форма. Но Маграт се опитваше. Всяка сутрин косата ѝ беше дълга, бухнала и руса, обаче до вечерта ставаше на рошави кичури. За да подобри ефекта, тя се опитваше да вплита теменужки и иглики в нея. Резултатът не беше точно според очакванията ѝ. По-скоро изглеждаше, като че саксия бе паднала отгоре ѝ.

- Добър вечер - поздрави Баба.

- Добра застига по пълнолуние - учтиво отвърна Маграт. - Мирна среща. Нека звездите да светят връз...

- Я умната, Маграт! - срязва я Леля Ог. Маграт трепна.

Баба седна и започна да вади иглите, които придържаха островърхата шапка към кока ѝ. Най-после съзря Маграт.

- Маграт!

Младата вещица подскочи и притеснено склучи кокалести ръце в полата на роклята си.

- Да? - потрепери гласът ѝ.

- Какво е това в скута ти?

- То ми е домашно любимче – отбранително обясни тя.

- А какво стана с краставата жаба, дето си я гледаше?

- Загуби се - промърмори Маграт. - Както и да е, тя не беше особено добра.

Баба въздъхна. Отчаяните опити на Маграт да си намери питомник продължаваха от известно време насам и въпреки всичката любов и разточително внимание, с които тя ги обграждаше, всички имаха по някакъв явен недостатък, като да речем, тенденция да хапят, да бъдат стъпквани или в изключителни случаи - да претърпяват метаморфоза.

- Това е петнайсетото за тази година - отбеляза Баба. - Ако не броим коня. Този път какво е?

- Камък - изкикоти се Леля Ог.

Е, поне няма да избяга - коментира Баба.

Камъкът протегна шия и я погледна с израз на лека изненада.

- Това е костенурка - обясни Маграт. - Купих я от Овнешкия пазар. Човекът каза, че била изключително стара и знаела много тайни.

- А-а, познавам го тоя - вмъкна Баба. - Същият, който продава златните рибки, дето им пада боята след три дена.

- Както и да е, ще я нарека Лека Стъпка - разгорещи се Маграт. - Ще го направя, стига да поискам!

- Да, да, разбира се, сигурна съм в това - успокои я Баба. - Но да видим сега - как върви, сестри?. Вече два месеца станаха, откак не сме се събирали.

- Би трябвало да се виждаме навръх всяко пълнолуние – твърдо каза Маграт. - Така е редно.

- Нямаше как - женехме най-малкото на нашия Греъм - обясни Леля Ог. - Не можех да го пропусна.

- А на мене ми се наложи да се грижа цялата нощ за една болна коза - бързо се включи и Баба.

- Да, добре - със съмнение в гласа се съгласи Маграт. Тя порови из чантата си. - Както и да е, ако ще започваме, по-добре да запаля свещите.

Възрастните вещици размениха пълни с примирение погледи.

- Защо да не запалим тая хубава лампа, дето нашата Трейси ми я прати? - невинно попита Леля Ог. - А ще разръчкам и огъня малко.

- Аз пък виждам извънредно добре в тъмното, Маграт - обяви твърдо Баба. - А ти пак си чела ония книги. „Мошениците“.

- Не са мошениците, а са „Дневниците“...

- Нали не смяташ пак да чертаеш символи по пода? - предупредително попита Леля Ог. - Дни й трябваха после на нашта Дрийн, докато изчисти всичките от последния път... .

- Руни - обади се Маграт. Тя ги загледа умолително. - Добре де, поне една свещичка не може ли?

- Хубаво - омекна Леля Ог. - Ако ще се почувстваш по-добре от това... Само една обаче. И да е прилична бяла свещ. Никакви модерни работи.

Маграт въздъхна. Явно не си струваше да вади останалата част от съдържанието на чантата си.

- Трябва да съберем поне още няколко вещици - тъжно каза тя. - Не е редно, разбирате ли, сборище само от трима души.

- Аз не знаех, че сме сборище. Никой не ме е предупредил, че още сме сборище – подсмъркна войнствено Баба Вихронрав. - Но и тъй да е, от тази страна на планината няма никой друг, освен

Стара майка Дисмас, а и тя не излиза много напоследък.

- Ама доста от момичетата в моето село... - започна Маграт. - Знаеш. Може да се окажат кадърни.

- Не така вършим тези неща, както добре ти е известно - каза с неодобрение Баба. - Хората не ходят да търсят вещерството. То само идва да ги намери.

- Да де, да - съгласи се Маграт. - Съжалявам.

- Добре - леко смекчи тона си Баба. Тя така и не беше усвоила таланта да се извинява, но го ценеше у другите.

- Какво ще правим с тоя нов дук? – попита Леля Ог, за да разведри атмосферата.

Баба се облегна назад.

- Изгорил е няколко къщи в Скапан Гъз. Заради данъците.

- Колко ужасно! - вмъкна Маграт.

- Старият крал Верънс тъй правеше - припомни си Леля. - Ужасен характер имаше тоз човек.

- Да, но той оставяше хората поне да излязат отвътре преди това - възрази Баба.

- О, да - съгласи се Леля, която беше праведен роялист. - Много милостив човек беше. Дори отвреме на време плащаше, за да си построят колибите наново. Ако се сети.

- И на всяка Прасоколеда ми даваше еленски бут. Винаги - припомни си Баба с копнеж в гласа.

- О, да. Уважаваше вещиците тоя човек - допълни Леля Ог. - Всеки път, когато излизаше на лов в гората да преследва хора, като ме види, ще свали шлема си и ще рече: „Надявам се, че сте в добро здраве, госпожо Ог“. И на другия ден икономът му ще ми остави няколко бутилки. Той си беше крал на място.

- Да преследваш хора из гората не е хубаво нещо обаче - обади се Маграт.

- Не е - съгласи се Баба Вихронрав. - Той обаче ги гонеше само ако са направили нещо много лошо. А освен това казваше, че на тях им харесвало. И обичаше да ги пуска да си отидат, ако му е било достатъчно забавно.

- И имаше едно огромно косматото нещо - додаде Леля Ог.

Атмосферата доловимо се промени. Стана по-топла, задушевна, сенките на неиздуманата конспирация се спотаиха в ъглите на стаята.

- Ах - каза с далечен глас Баба Вихронрав. - Неговото *droit de seigneur*.

- Честичко трябваше да го упражнява - загледана в огъня, промълви Леля Ог.

- Но на другия ден пращаше там икономата си с кесия сребро и чувал дреболии за сватбата. Доста младоженци почнаха живота си по-заможни.

- Аха - съгласи се Леля. - И някои дечица бяха по-породисти...

- Крал от главата до петите - обобщи Баба.

- Вие двете за какво си говорите? - подозрително попита Маграт. - Той да не е имал домашни животни?

Двете стари вещици изплуваха на повърхността из дълбините на загадъчните вирове на спомените, в които се бяха потопили. Баба Вихронрав вдигна рамене.

- Трябва да отбележа - продължи Маграт строго, - че след като толкова сте държали на стария крал, би следвало поне малко да се разтревожите от това, че го убиха. Искам да кажа - ами това си беше ужасно подозрителен инцидент.

- На кралете не мож' им има вяра – обобщи Баба. - Идват и си отиват - и добрите, и лошите. Баща му, спомням си, отрови предишния ни крал.

- Туй беше старият Таргум - съгласи се Леля Ог. - Имаше голяма рижа брада, добре си спомням. И той беше много милостив човек.

- Само че сега никой не бива дори да споменава, че Фелмет е убил краля - каза Маграт.

- Какво? - възкликна Баба.

- Той е езекутирал няколко души в Ланкър оня ден, задето са говорили за това – продължи Маграт. - За разпространяване на зловредни лъжи, така е обяснил. Казал е, че всеки, който го повтори, ще види отвътре тъмниците на замъка, но много за кратко. Казал е, че Верънс е умрял от

естествени причини.

- Ами да те убият си е естествена причина за един крал - отговори Баба. - Не виждам защо му е да се срамува от туй. Когато убиха стария Таргум, побиха на кол главата му, напалиха голям огън на открито и всички ходиха пияни цяла седмица.

- Спомням си - допълни Леля Ог. - Разнасяха главата му по селата, за да докажат, че е умрял. Много убедително, ще река аз. Особено пък за него. Той се хилеше. Струва ми се, че всичко беше точно по начина, който би му харесал.

- Мисля си, че трябва да държим тоя новия под око - отбеляза Баба. - Изглежда ми хитрец. Туй не е хубаво качество за един крал. И като че не знае как да изразява уважението си.

- Един човек дойде при мене миналата седмица да ме пита искам ли да си платя данъците - намеси се Маграт. - Аз му казах не.

- И при мене дойде - добави Леля Ог. - Нашият Джейсън и нашият Уейн обаче излязоха отвън и му обясниха, че ние няма да участваме.

- Дребничък човечец, плешив, с черна пелерина? - замислено попита Баба Вихронрав.

- Да - отговориха двете.

- Криеше се из малинака ми - съобщи Баба. - Но като излязох да го видя какво иска, побягна.

- Всъщност аз му дадох едно петаче - рече Маграт. — Понеже иначе щели да го измъчват, нали разбирате, ако не накара вещиците да си плащат данъците...

Лорд Фелмет огледа внимателно петака, който лежеше в скута му.

След това се втренчи в събирача на данъци.

-Е?

Данъчният прочисти гърло.

- Ами, сър, виждате. Обясних им за нуждата да се създаде редовна армия и така нанататака, а те попитаха защо и аз отговорих заради бандитите и така нанататака, а те казаха, че бандитите никога не са ги безпокоили.

- А гражданското строителство?

- Ах. Да. Ами-и, подчертах необходимостта да се строят и поддържат мостове и така нанататака.

-И?

- Те отговориха, че никога не ги ползват.

- Ах - с разбиране промълви дукът. - Не могат да пресичат течаща вода.

- Съвсем не съм убеден в това, сър. Мисля си, че вещиците могат да пресичат всичко, което си пожелаят.

Нещо друго казаха ли ти? - попита дукът.

Данъчният механично мачкаше подгъва на робата си.

- Ами-и, сър... Споменах им как данъците помагат да се поддържа мирът в кралството...

-И?

- А те казаха, че кралят трябва да поддържа собствения си мир, сър. След което ме изгледаха много особено.

- Как така особено?

Дукът седеше, подпрял лицето си с длан. Беше очарован.

- Малко е трудничко да се опише – отговори данъчният.

Той се опитваше да избягва погледа на лорд Фелмет, от който придобиваше натрапчивото усещане, че дъските на пода се разтягат във всички посоки и вече покриват площ от няколко акра. Очарованият поглед на лорд Фелмет беше за него същото, което бе карфицата за пауновото око.

Опитай се - подкани го дукът.

Данъчният се изчерви.

Ами-и... Не... не беше приятно.

Отговорът му доказваше, че данъчният беше по-добър в сметките, отколкото в думите. Това, което би могъл да обясни, ако объркването, страхът, слабата памет и абсолютната липса на каквото и да е въображение не бяха се сговорили срещу него, щеше да звучи така:

„Когато бях малък и живеях с леля, тя ми каза да не пипам сметаната и така нанататака, и я постави на висока лавица в килера. А аз взех един стол, влязох в килера, докато нея я нямаше, тя се прибра, а аз не я усетих, обаче понеже не можех да достигна купата както трябва, тя се разби на пода, леля отвори вратата и ме изгледа - беше същият той поглед. Но този път беше дори по-лошо, защото те знаеха."

- Не е бил приятен - повтори дукът.

- Не, сър.

Дукът забарабани с пръстите на лявата си ръка по страничната облегалка на трона. Събирачът на данъци отново се покашля.

Вие... вие не смятате да ме карате да ходя пак, нали? - попита той.

- Мм? - изхъмка дукът и раздражено махна с ръка. - Не, не. Ни най-малко. Просто се обади на палача на излизане оттук. Виж дали може да те вмести в графика си.

Данъчният му отправи поглед, изпълнен с благодарност, след което направи несръчен поклон.

- Да, сър. Веднага, сър. Благодаря, сър. Вие сте много...

- Да, да - механично отговори лорд Фелмет. - Можеш да вървиш.

Дукът се оказа сам в пустотата на залата. Отново валеше. Парченца мазилка от време на време се разбиваха в плочите. Стените леко се ронеха, докато улягаха на местата си. Въздухът миришеше на застояла изба.

Господи, как мразеше това кралство!

Беше толкова малко, дълго някакви си четиридесет мили, може би десетина мили широко и почти цялото се състоеше от жестоки планини с ледено-зелени склонове и остри като ножове зъбери или пък непроходими гори. Подобно кралство не би трябвало да причинява каквито и да било проблеми.

Това, което усещаше, но не успяваше докрай да разбере, беше, че то има дълбочина. Изглежда разполагаше с прекалено много география.

Дукът се изправи и прекоси залата до балкона, откъдето се откриваше безподобната гледка на дървета. Привидя му се, че те отвръщат на погледа му.

Той просто усещаше как го отхвърлят. Това беше странно, защото хората не бяха възразили по никакъв начин. Те сякаш на нищо не възразяваха особено много. Верънс е бил популярен по свой собствен начин. Доста народ се беше насъбрал на погребението му. Можеше да си спомни редиците от тъжни, тържествени физиономии. Но не глупави. В никакъв случай не глупави. Просто замислени за нещо свое, сякаш кралете не бяха кой знае колко важна работа.

Установи, че е почти ядосан на дърветата. Това, което би било на място в момента, щеше да е един як бунт. Можеше да излезе на бял кон от замъка, да обеси тоя-оня и така щеше да създаде съзидателно напрежение, което е толкова важно за нормалното развитие на държавата. Долу, в равнините, ако човек ритнеше някого, оня му отвръщаше с ритник. Тук, горе, ритнеш ли някого, той ще се отмести встрани и ще чака търпеливо кракът ти да се подхлъзне. Е, как да влезе в историята, като управлява подобни хора? Ами че тях не можеш да ги потискаш повече, отколкото би потиснал матрака си.

Той беше повишил данъците и беше изпепелил няколко села просто от принцитни съображения, за да покаже на хората с кого си имат работа. Но май не постигна нужния ефект.

И освен това се появиха тия вещици. Те като че го преследваха.

- Шуте!

Шутът, който кротко дремеше зад трона, се събуди ужасен.

- Да!

Приближи се насам.

Шутът нещастно зазвъня.

- Каж ми, Шуте, тук винаги ли вали?

- Божке, чиче...

- Просто ми отговори на въпроса – прекъсна го лорд Фелмет, като демонстрира желязно търпение.

- Понякога спира, сър. За да направи място на снега. А понякога имаме ужасни мъгли, направо оргулозни - отговори Шутът.

- Оргулозни ли?

Шутът не можа да се спре. Ужасените му уши чува устата му да произнася:

- Плътни, милорд. Идва от латинското *orgulum*, което означава супа или бульон.

Но дукът не слушаше. Опитът му сочеше, че вслушването в бърбивици из средите на прислугата най-често е губене на време.

- Отегчен съм, Шуте.

- Нека да ви позабавлявам, милорд, с множество весели закачки и леки шеги.

- Давай.

Шутът облиза сухите си устни. В действителност той не очакваше подобен отговор. Крал Верънс оставаше доволен дори само като го подритнеше или го замереше с бутилка по главата. Като всеки истински крал.

Аз чакам. Хайде де, разсмей ме.

Шутът най-сетне се престаши.

- Как да направим тъй, месир - започна той с треперлив гласец, - че трикракото магаре да заприлича на газена лампа?

Дукът се намръщи. Шутът усети, че ще бъде по-добре да не изчака отговора.

- Ами, понеже защото трябва да го залеем с газ - обясни той. И после, понеже това си беше част от шегата, тупна леко лорд Фелмет с балончето-свирка и дрънна един акорд на мандолината.

Показалецът на дука се плъзгаше по дърворезбата върху страничната облегалка на трона.

- Да? И после какво става?

- Това, ъм, беше, така да се каже, всичко - отговори Шутът и прибави: - Дядо ми я смяташе за една от най-добрите.

- Допускам, че той я е разказвал по друг начин – коментира дукът и се изправи. - Сбери ловджиите ми. Мисля, че ще изляза малко на лов. И ти можеш да дойдеш.

- Но аз не мога да яздя, милорд!

Лорд Фелмет се усмихна за пръв път за цялата сутрин.

- Превъзходно! - възкликна. - Тогава ще ти дадем кон, който не може да бъде обяден. Ха. Ха.

Той погледна надолу към бинтовете си. А след това, каза на себе си, че ще поиска от оръжейника да му изпрати метална пила.

Измина година. Дните спокойно отминаваха един подир друг. Преди много време, в самото начало на мултивселената, те се бяха опитали да отминават всичките едновременно, но нещо не се беше получило.

Томджон седеше под паянтовата маса на Хуел и наблюдаваше как баща му се разхожда напред-назад между каруците, ръкомаха и говори. Витолър винаги махаше с ръце, докато говореше. Ако му ги вържеха зад гърба, вероятно би онемял на мига.

- Добре тогава - тъкмо казваше той. - А какво ще кажеш за „Невестите на краля“?

- Това го правихме миналата година - обади се Хуел.

- Хубаво, де. Тогава ще изиграем „Мало, Клацианският тиранин“.

Ларинкът на Витолър гладко смени предавките и гласът му се превърна в огромно търкалящо се нещо, дето разтриса стъклата на прозорците на средно голям градски площад. - „С кръв аз дойдох, чрез кръв господствам, че никой да не смей тез стени окървавени да...“

- Тая я играхме по-миналата година - спокойно отбеляза Хуел. - Но тъй или иначе, на хората до гуша им е дошло от крале. На тях им се иска да се посмеят малко.

- Не може да им е дошло до гуша от моите крале - възрази Витолър. - Скъпи ми момко, хората не идват на театър, за да се веселят, те идват, за да натрупат Опит, да се Поучат, да се Дивят...

- За да се смеят - упорито възрази Хуел. - Я хвърли едно око на тази пиеса.

Томджон чу шумоленето на развиваща се хартия и проскърцването на върбов клонак, когато Витолър приседна върху коша с реквизита.

- „Некадърният магьосник“ - прочете той на глас. - „Или Както ви се иска“.

Хуел протегна крака под масата и подритна неволно Томджон. След това измъкна детето за ухото.

- Ама какво е това! - удиви се Витолър. - Магьосници? Демони? Дяволи? Търговци?

- Доста съм доволен от действие II, сцена IV - вмъкна Хуел, докато побутваше младенеца към коша с реквизита. - Включил съм „Хумористично измиване с помощта на две слугини“.

- А някакви сцени на смъртен одър? - попита с надежда Витолър.

- Не-е - отговори Хуел. - Но мога да прибавя хумористичен монолог в трето действие.

- Хумористичен монолог ли?!

- Добре де, добре, има мегдан за малко самотни разсъждения в последното действие - побърза да отговори Хуел. - Ще ги напиша довечера, нямаш проблеми.

- И намушкване с нож - прибави Витолър, докато се изправяше на крака. - Някакво подло убийство. Това винаги минава.

Той излезе с делова стъпка, за да организира подреждането на сцената.

Хуел въздъхна и взе в ръка перото. Някъде там, зад платнените стени на стаята му, се намираше град Обесикуче, който някак си беше успял да се свре във вдлъбнатина на скалата, кацнал на кажи-речи отвесните стени на каньона. В планините Овнерог всъщност имаше достатъчно равни земи. Проблемът бе, че повечето от тях бяха вертикално разположени.

Хуел не харесваше планините Овнерог. Това беше необичайно, защото те бяха традиционната земя на джуджетата, а той самият беше джудже. Но бе прогонен от племето си още преди години, и то не само заради пристъпите на клаустрофобия, а и понеже имаше склонност да мечтае. Местният цар на джуджетата бе преценил, че това не е здравословен талант за някого, който следва да размахва кирка и да не забравя къде трябва да удари с нея. Тъй че бяха дали на Хуел една съвсем мъничка торбичка злато, прочувствените пожелания на племето за всичко най-хубаво, както и твърдо „Сбогом“.

Така се бе случило, че трупата на Витолър гастролираше из тия земи по същото време.

Джуджето бе жертвало малка медна монета за представлението на „Драконът на равнините“. Изгледа пиесата, без мускулче да трепне на лицето му, прибра се в квартирата си и на следващата сутрин потропа на колата на Витолър с първата чернова на „Крал под планината“. Не че пиесата беше нещо особено. Но Витолър бе достатъчно проникателен, за да съзре, че вътре в косматата пипонеста глава се крие въображение, достатъчно да обхване целия свят, че и повече. Така че когато гастролиращите актьори потеглиха наново, на одного от трупата му се налагаше да подтичва, за да не изостава.

Късчета сурово вдъхновение се сипят из Вселената през цялото време като лапавица. Понякога някое от тях улучва податлив ум, който в резултат открива структурата на ДНК или соната за флейта, или изнамира начин електрическите крушки да изгарят два пъти по-бързо. Но повечето пропускат целта си. Мнозинството от хората преброждат живота си, без да бъдат уцелени нито веднъж.

А други пък имат още по-малко късмет. Те улавят всичките едновременно.

Такъв човек, тоест джудже, бе Хуел. Върху дребния му масивен череп, създаден от еволюцията със скромната задача да устоява на директен удар с брадва, се изливаше такова количество вдъхновение, което бе достатъчно да запълни цялата история на сценичното изкуство.

Той наплюнчи перото и огледа крадешком бивака им. Никой не го наблюдаваше. Отмести предпазливо „Магьосника“ и разтвори свитък листа.

Имаше хляб в тоя текст. Всяка следваща страница бе подпечатана с пот и думите надничаха от манускрипта изпод нанизани мастилени петна, задраскани редове и дребнички вмъкнати драскулки. Хуел го съзерцава минута-две, останал сам в света, включващ него, поредния празен лист и гълчавата и виковете, населяващи сънищата му.

Започна да пише.

Освободен от и без това не особено внимателната опека на джуджето, Томджон избута настрана капака на коша с реквизита и с методичния подход на най-малките започна да разопакова короните.

С изплезен език джуджето насочваше странстващото перо по опръскания с мастило лист. Беше намерил място на любовници, белязани от звездите, на хумористични гробокопачи и дори на крал-гърбушко. Само котките и ролковите кънки го притесняваха...

Гукане го накара да се обърне.

- За бога, млади момко - възкликна той. - Ама тя дори не ти става. Остави я на мястото ѝ.

Дискът се изтърколи в зимата.

Зимата в планините Овнерог не би могла с чиста съвест да се опише като магична ледена страна - всяка вейка окичена със захарните дантели на леда. Зимата в планините Овнерог не си губи времето - тя направо отваря портите към първичния мраз, съществувал преди Сътворението на света. Зимата в планините Овнерог представлява шест стъпки дълбок сняг и гори, превърнати в мрежа от сенчести зелени тунели под преспите. Зимата означава пристигането на оня тип нехаен вятър, на който не му се занимава да заобикаля хората и вместо туй духа директно през тях. Идеята, че някой може да се наслаждава на зимата не би могла да хрумне на който и да е жител на планините, а те си имаха осемнайсет различни думи за сняг* .

(* За съжаление всички са неподходящи за публикуване.)

Духът на крал Верънс кръстосваше бойниците, самотен и гладен, надничаше към любимите си гори и чакаше своя шанс.

Беше зима на поличбите. Нощем комети проблясваха през мразовитите небеса. Могъщи облаци с форма на китове и дракони се носеха денем над земята. В село Тъп Бръснач котка се окоти с

двуглаво котенце, но тъй като Грибо в резултат на редовни усилия беше предтеча по мъжка линия на последните трийсетина поколения котки, този факт не се прие за особено знаменателен.

В Скапан Гъз петел снесе яйце и му се наложи да се изправи лице в лице с някои доста смущаващи въпроси от личен характер. В град Ланкър един човек се кълнеше, че е срещнал друг човек, който действително видял със собствените си очи как едно дърво станало и тръгнало да ходи. Имаше кратко, но силно преваляване на скариди. Странни светлини се виждаха в небето. Гъските тръгнаха назад. И над всичко туй пламтяха студените завеси на Aurora Coriolis, сиянието на Главината, и студените му отблясъци оцветяваха среднощния сняг.

Във всичко дотук нямаше нищо необичайно, разбира се. Планините Овнерог лежаха върху най-могъщия магически разлом на Диска, подобно на железен прът, нехайно захвърлен върху железопътни релси. Те бяха така наситени с магия, че периодично се разреждаха върху околностите. Хората просто се будеха посред нощ, промърморваха „А-а, туй ще да е поредното скапано предзнаменование" и заспиха отново.

Прасоколедата дойде, за да отбележи началото на новата година. С тревожна внезапност отново не се случи нищо.

Небесата бяха ясни, снегът бе дълбок и хрущеше като кристална захар.

Замръзналите гори бяха тихи и миришеха на тенекия. Единственото, което падаше сегиз-тогиз от небето, беше поредният сняг.

Човек можеше да премине цялото пусто Плато от Тъп Бръснач до град Ланкър, без да зърне и едничко блуждаещо огънче, безглаво куче, крачещо дърво, призрачна колесница или комета. След това го завеждаха в таверната и му даваха питие, за да поуспокои разклатените си нерви.

Планинците от Овнерог с годините бяха развили невероятна устойчивост срещу магическия хаос и сега се оказаха неподготвени за внезапната промяна. На човек му идва на ум представата за шум, на който никой не обръща внимание, докато внезапно не престане.

Баба Вихронрав го чу, както си лежеше уютно под купчина юргани в ледената спалня. Нощта на Прасоколеда по традиция е единственото време през годината, през което се очаква, че вещиците ще си стоят по домовете. Тя си беше легнала рано в компанията на кесия с ябълки и бутилка гореща вода, за да си топли краката. Но нещо я разбуди от дрямката ѝ.

Обикновен човек би се промъкнал крадешком надолу по стълбището, въоръжен с ръжена. Баба просто обгърна коленете си с ръце и остави умът ѝ да броди.

Нещото не бе в къщата. Тя можеше да усети малките бързи мозъчета на мишките и размитите умове на козите си, които лежаха с издути търбуси в уютната топлина на обора. Излязла на лов сова проблесна като внезапен кинжал от тревожност и се плъзна безшумно над покрива.

Баба се съсредоточи още, докато главата ѝ се изпълни с тънкото шумолене на насекомите из сламения покрив и дървоядите в гредите на къщата. Нищо интересно там.

Тялото ѝ се сгуши в леглото, а умът ѝ се отнесе надалече в гората. Тя беше притихнала с изключение на случайния глух звук на пряспа, сринала се от клон. Дори посред зимата гората бе пълна с живот, най-често задрямал в дупки или заспал зимен сън в хралупите на дърветата.

Всичко си беше както обикновено. Баба разпростря ума си още по-надалеч, към високите плата и тайни просеки, където вълците безшумно пробягваха по заледената земя, докосна умовете им, остри като нож. Още по-високо и вече нямаше нищо, освен някакви гадинки* .

(* Малки черно-бели пухкави създания, прочути заради козината си. Те са по-предпазливите роднини на лемингите - нахвърлят се единствено върху дребни камъчета.)

Всичко си беше тъй, както би трябвало да бъде, с изключение, че нищо не беше наред. Имаше нещо - да, нещо живо там отвън, нещо малко и същевременно древно, и...

Чувствата не са проста работа и Баба го разбираше много добре. Обели най-горния им слой и отдолу ще се покажат други...

Навън имаше нещо, което ако не престанеше да се чувства изгубено и изоставено много скоро, щеше да се ядоса.

Но въпреки това тя не успяваше да го намери. Можеше да почувства дребните умове на какавидите дълбоко в замръзналия чернозем. Усещаше дъждовните нервен, мигрирали надолу, там, където пръстта не беше замръзнала. Можеше да почувства дори няколко човеци, които бяха най-трудни от всичко - хорските умове мислеха за толкова много неща едновременно, че беше почти невъзможно да бъдат уцелени на едно място. Беше като да се опиташ да приковеш мъгла с пирон към стената.

Нищо и тук. Нищо нататък. Усещането я обграждаше отвсякъде, а нямаше нищо, което да го предизвиква. Тя бе слязла надолу, до най-дребните създания на кралството и все още не виждаше нищо.

Баба Вихронрав седна в леглото, запали свещ и си измъкна ябълка. После се втренчи в стената на спалнята.

Не обичаше да я побеждават. Навън очевидно имаше нещо, просмукано с магия, нещо, което растеше, нещо, което изглеждаше толкова живо, сякаш беше досами къщата, и въпреки това тя не можеше да го намери.

Баба остави внимателно огризката от ябълката в свещника и духна свещта.

Студеното кадифе на нощта отново се спусна над стаята.

Направи последен опит. Може би не гледаше в правилната посока...

И в следващия момент вече лежеше на пода, притиснала глава с възглавницата.

Като си помисли само човек, че беше очаквала то да е малко...

Замъкът Ланкър се разтресе. Не беше силно люлеене, но и не му трябваше повече, защото конструкцията му бе такава, че започваше да се клати дори и при най-слаб бриз. Малка куличка се катурна в дълбините на мъгливата урва.

Шутът лежеше на каменните плочи и потреперваше в съня си. Оценяваше високата чест - ако това беше чест, - но спането в коридора винаги го караше да сънува годините си в Гилдията на смешниците, където зад строгите сиви стени бе треперил през всичките седем години на обучение. Все пак плочите в коридора бяха малко по-меки от леглото му там.

На няколко стъпки от него една метална броня леко зазвъня. Пиката потрепери в металната ръкавица, сетне се наклони, разцепи въздуха на нощта като пикиращ прилеп и разби каменната плоча досами ухото на Шута.

Той седна и установи, че продължава да трепери. Трепереше и подът.

В спалнята на лорд Фелмет люлеенето предизвика водопади от прахоляк от древните гоблени. Той се събуди от съня си, в който огромен звяр тежко пристъпваше по коридорите на замъка, само за да реши в ужаса си, че това би могло да е истина.

Портретът на някакъв отдавна умрял крал падна от стената. Дукът изкрещя.

Шутът врхлетя със залитане в стаята, като се опитваше да запази равновесие. Подът се надигаше и спускаше като море. Дукът падна от леглото и се вкопчи в жилетката на дребния човек.

- Какво става? - изсъска той. – Земетресение ли има?

- Ние нямаме земетресения по тези земи, милорд - отговори Шутът, но беше блъснат настрана от някаква ракла, която бавно се търеше по килима през стаята.

Дукът се спусна към прозореца и погледна огрените от луната гори. Белите шапки на

дърветата се клатеха в тихия нощен въздух.

Парче мазилка се разби на пода. Лорд Фелмет се извъртя ужасено и този път хватката му вдигна Шута на метър от пода.

Едно от многото светски удоволствия, от които дукът се бе отказал, беше невежеството. Харесваше му да разбира какво се случва. Великолепието на несигурността не го привличаше.

- Вещиците са виновни, нали? - изграчи той, а лявата му буза се разтърси от спазми като риба на сухо. - Те са излезли навън, нали? Влияят на замъка, нали?

- Божке, чиче... - започна Шутът.

- Те управляват тази страна, нали?

- Не, милорд, ние никога...

- Тебе кой те пита?

Шутът трепереше от страх в съвършена анти-фаза със замъка, така че се оказа единственото нещо, което наглед стоеше неподвижно.

- Ами-и, вие, милорд - изквака той.

- Ти на мен ли ще възразяваш?

- Не, милорд!

- И аз така си помислих. Ти си се сдушил с тях, нали тъй?

- Милорд! - извика Шутът шокиран.

- Вие всички сте се сдушили срещу мене! - озъби се насреща му дукът. - Цялата ви пасмина! Не сте нищо друго, освен банда мошеници!

Той запрати Шута настрана, блъсна високите прозорци и се втурна навън, на ледения нощен въздух. Огледа спящото кралство.

- Чувате ли ме всички вие там? - кресна той. - Аз съм кралят!

Люлеенето спря и извади дука от равновесие. Той се закрепил на крака и изтупа нападалата мазилка от нощницата си.

- Добре тогава.

Но стана още по-зле. Сега гората го слушаше. Думите, които изрече, потънаха в бездънен вакуум от тишина.

Навън имаше някой. Можеше да го почувства. Беше достатъчно силен, за да разтърси замъка, а ето че сега го гледаше и го слушаше.

Дукът много предпазливо отстъпи крачка назад, като търсеше пипнешком рамката на прозореца. Внимателно пристъпи обратно в стаята, тресна черчеветата и спусна завесите отгоре.

- Аз съм кралят - тихо повтори той. Изгледа Шута, който усети, че явно се очаква да каже нещо.

„Този човек е мой лорд и господар - помисли си Шутът. - Аз съм ял неговата сол, или каквото там беше. В Гилдията са ме учили, че Шутът трябва да бъде предан на господаря си до самия му край, дори и след като всички останали са го изоставили. Никой не е говорил нищо за добри и лоши господари. Всеки водач има нужда от своя Шут. Всичко е единствено въпрос на лоялност. В това е цялата работа. Дори и за нищо да не го бива, аз съм неговият Шут, докато един от двамата ни умре.“

За свой ужас установи, че дукът хлипа.

Шутът порови из ръкава си и измъкна доста мърлява жълто-червена носна кърпичка с избродирани по нея камбанки. Дукът я пое с изражение на жалка благодарност и издуха носа си. След това я отдръпна на една ръка разстояние и я загледа с безумно подозрение.

- Кинжал ли е туй, що виждам пред мен? - смънка той.

- Хм-м. Не, милорд. Това е носна кърпичка. Можете да различите едното от другото, ако се вгледате отблизо. Кърпичката няма толкова остри ръбове.

- Добър Шут - уморено каза дукът.

Абсолютно се е побъркал, помисли си Шутът. Толкова е превъртял, че човек може да вади коркови тапи с него.

- Коленичи пред мене, Шуте мой.

Шутът коленичи. Дукът положи ръка в мръсни бинтове на рамото му.

- Лоялен ли си към мен, Шуте? - попита. - Мога ли да ти имам доверие?

- Заклел съм се да следвам своя господар до самата смърт - прегракнало отговори Шутът.

Дукът доближи безумно лице до Шута, който надникна в чифт кръвясали очи.

- Аз не исках да го правя - прошепна съзаклятнически той. - Те ме накараха. Аз не исках...

Вратата на спалнята се отвори с трясък. Дукесата изпълни рамката. Всъщност двете имаха почти еднаква форма.

- Лионел! - лавна тя.

Шутът беше удивен от промяната, която се случи с очите на дука. Безумният червен пламък угасна, сякаш бе всмукан навътре и бе заменен с познатия твърд син поглед. Това не означава, че дукът е станал по-малко безумен, осъзна Шутът. Дори леденото му съзнание беше някаква лудост само по себе си. Мозъкът на дука тиктакаше отмерено като стенен часовник. И също като стенен часовник изкукуваше от време на време. Лорд Фелмет я погледна благо.

- Да, мила моя?

- Какво означава всичко това? - властно попита тя.

- Вещиците, предполагам - отговори лорд Фелмет.

- Наистина не мисля... - започна Шутът. Погледът на лейди Фелмет не просто го лиши от дар слово. Той почти го прикова към стената.

- Това е просто очевидно. А ти си идиот.

- Шут, милейди.

- Да, и това също. - Тя се обърна към съпруга си. - Значи - усмихна му се мрачно, - отново те надвиха, така ли?

Дукът потръпна.

- Но как мога да се сражавам срещу магия? - попита той.

- С думи - вмъкна Шутът, без да мисли, и веднага съжали. Сега и двамата се бяха втреничили в него.

- Какво? - попита дукесата.

Шутът изпусна от притеснение мандолината си.

- В... в Гилдията - започна той - ни учеха, че словото може да бъде по-мощно от всякаква магия.

- Ама ти си клоун някакъв! - възкликна дукът. - Думите са си просто думи. Сбор от кратки срички.

Камъни и дърве... - започна той, вкусвайки мисълта - ...могат да ме наранят, но думите не могат.

- Милорд, съществуват такива думи, които могат - възрази Шутът. - Лъжец! Узурпатор! Убиец!

Дукът се дръпна назад като попарен и стисна облегалката на трона.

- Подобни думи не казват истината - побърза да го успокои Шутът. - Но могат да се разпространяват по-бързо от пожар и да изгарят...

- Истина е! Истина е! - изпищя дукът. - Чувам ги през цялото време! - Той се приведе напред. - Заради вещиците е! - изсъска.

- Тогава, тогава, тогава те могат да бъдат победени с други думи - каза Шутът. - Има слова, които могат да победят дори вещица.

- Какви слова? - с надежда попита дукът. Шутът вдигна рамене.

Дърта вещица. Злоока. Изкуфяла старица.

Дукесата повдигна черна вежда.

- Ти не си абсолютен идиот всъщност. Говориш за слуховете.

- Именно, милейди. - Шутът подбели очи. В каква ли каша се беше набъркал?

- Вещиците са - прошепна дукът на света като цяло. - Трябва да измислим слова за вещиците. Те са зли. Те ще направят кръвта да се върне. Дори и шкурка не помага.

Докато Баба Вихронрав бързаше по тесните замръзнали горски пътеки, се усети втори трус. Преспа сняг се плъзна надолу по клона и се посипа по шапката ѝ.

Това не беше никак редно и тя си го знаеше. Остави онова -каквото и да беше то, - но беше нечувано вещица да излезе посред Прасоколеда. В разрез с традициите беше. Не че някой знаеше защо, обаче никак не беше редно.

Тя излезе на платото и закричи по чупливите стебла на изтравничетата, изжулени до блясък от вятъра. Лунният сърп висеше ниско над хоризонта и бледата му светлина огряваше билата, дето се извисяваха над нея. Там горе беше друг свят, където дори вещица рядко би се осмелила да пристъпи. Пейзажът сякаш бе изоставен от мразовитото рождение на света, целият в зелен лед, остри като нож зъбери и дълбоки потайни разломи. Тази природа никога не е била предвиждана за човешки същества - не че беше враждебна, просто бе ужасяващо безразлична.

С тази разлика, че нощес то я наблюдаваше. Разум, с какъвто Баба не се беше сблъсквала досега, ѝ отделяше особено внимание. Тя се загледа в заледените преспи, наполовина очаквайки да види как исполинска сянка се размърдва под звездите.

- Кой си ти? - извика. - Какво искаш?

Гласът ѝ се блъсна в скалите и отекна. Някъде високо сред върховете долетя далечен тътен на лавина.

Най-отгоре на платото, там, където лятос яребиците се криеха из храсталаците като пърхащи идиотки, стоеше побитият камък. Приблизително на мястото, където се срещаха териториите на вещиците, въпреки че никой никога не бе разчертавал подобни граници.

Камъкът беше почти с човешки ръст и представляваше скала с метален синкав нюанс. Смятаха го за силно магичен, защото въпреки че беше един-единствен, никой не бе успявал да го преброи. Ако забележеше, че някой го оглежда преценяващо, той се скриваше зад останалите. Това беше най-стеснителният монолит, съществувал някога.

Освен това беше една от многото точки, където магическата енергия, акумулирана в планините Овнерог, се изливаше навън. Земята на няколко разкряча край него беше пуста, без сняг по нея и... леко димеше.

Камъкът заотстъпва от Баба, докато накрая се ската зад дънера на едно дърво, откъдето продължи да я наблюдава подозрително.

Тя почака десетина минути, докато Маграт пристигна бързешком откъм Бесния Пор - селце, чиито добронамерени жители започваха да свикват с масажа на уши и хомеопатичните цярове* на билкова основа като лек за всяка болест с изключение на обезглавяването. Тя бе останала без дъх. Бе наметнала само шал върху вечерна рокля, която, ако Маграт имаше какво да открие, би била много смела. (* Те действаша. Цяровете на вещиците по принцип действат, независимо в каква форма са поднесени.)

- И ти ли го почувства? - попита.

Баба кимна.

- Къде е Гита?

Те погледнаха едновременно надолу към пътя, водещ до град Ланкър. Той лежеше в подножието подобно на грозд светлинки сред снежния мрак.

Вихреше се вечеринка. Светлината се изливаше през прозорците на улицата. Поток хора влизаха и излизаха от къщата на Леля Ог, а отвътре току долитаха взрив от смях, звук на строшени чаши и детски кикот. Очевидно бе, че в този дом се гледаше много сериозно на семейния живот.

Двете вещици спряха неуверено наред улицата.

- Мислиш ли, че е редно да влезем? – попита Маграт. - Не е като да са ни поканили. Пък и не носим бутилка.

- На мене ми звучи, сякаш вече са били донесени предостатъчно бутилки - коментира Баба Вихронрав с неодобрение. Някакъв човек се препъна на прага, оригна се, бутна Баба, каза: „Весела Прасоколеда, мадам“, мерна лицето ѝ и изтрезня мигновено.

- Госпожица - сопна му се Баба.

Наистина ужасно съжалявам... - започна той.

Баба го подмина величествено.

- Да вървим, Маграт - нареди тя.

Врявата вътре беше на границата да причини болки в ушите. Леля Ог заобикаляше Прасоколедната традиция, като канеше множество гости, в резултат на което въздухът в стаите вече беше надминал всякакви допустими норми на замърсяване. Баба се ориентира в мелето от тела по високия дрезгав глас, който обясняваше на света, че в сравнение с нечувано множество други животни таралежът си е голям късметлия.

Леля Ог седеше в кресло до огъня с еднолитрова халба в ръка. В другата си ръка държеше пура, с която дирижираше припева. Ухили се, щом видя лицето на Баба.

- Добра вечер, стара моя приятелко - надвика врявата тя. - Намина насам, значи. Сипи си едно. И още едно. Умната, Маграт! Придърпай си оня стол и му кажи на котака, че е копеле.

Грибо, който се бе навил на кравай в топлата ниша до камината и наблюдаваше тържествата с едно жълто око със зеница, тясна като процеп, потрепна веднъж-дваж с опашка.

Баба приседна сковано, същински щръкнал прът на благоприличието.

- Няма да се задържае дълго. - Тя хвърли поглед на Маграт, която тъкмо опитваше на вкус съдържанието на купа с фъстъци. -Виждам, че си заета. Просто се чудехме дали случайно не си забелязала нещо - каквото и да е. Тази нощ. Преди съвсем малко.

Леля Ог сбърчи чело.

- На голямото на нашия Дарън му стана зле. Ама то защото пи много от бирата на баща си.

- Освен ако не е било изключително болно - започна Баба, - се съмнявам, че съм усетила точно него. - Тя изписа във въздуха сложен окултен символ, който Леля напълно пренебрегна.

- Някой се опита да танцува върху масата - продължи Леля. - И падна в тиквения пудинг на нашта Рийт. Добре се посмяхме.

Баба вдигна вежди и докосна многозначително носа си с показалец.

- Загатвах за явления от по-различно естество - мрачно намекна тя.

Леля Ог се вторачи в нея.

- Да не ти влезе нещо в окото, Есме? – опита се да разгадае жеста тя.

Баба Вихронрав въздъхна.

- Назрява изключително обезпокоително развитие на магически тенденции - високо произне се тя.

Стаята утихна. Всички се взряха във вещиците, освен голямото на Дарън, което се възползва от възможността да поднови алкохолните си експерименти. После също тъй бързо, както бяха

секнали, няколко десетки разговора включиха едновременно на скорост.

- Имах предвид, че би било добре да отидем да поприказваме някъде на спокойствие, - каза Баба, когато околната глъчка ги връхлетя отново.

Озоваха се в пералнята, където Баба се опита да опише съществото, което беше почувствала.

- То се намира някъде отвън, в планините и високо в горите - обясни тя. - И е много голямо.

- На мене ми изглеждаше сякаш търси някого - допълни Маграт. - Заприлича ми на голямо куче.

Нали разбирате, което се е загубило. Уплашено.

Баба обмисли това. Като се замисли човек...

- Да. Нещо подобно. Голямо куче.

- Разтревожено - вмъкна Маграт.

- Търсещо - прибави Баба.

- И започва да се ядосва! - възкликна Маграт.

- Да - потвърди Баба и се втренчи немигащо в Леля Ог.

- Може да е било трол - допусна Леля. - Оставих си бирата в стаята - добави тя укорно.

- Зная как изглежда съзнанието на един трол, Гита - възрази Баба.

Тя не изплю ядосано думите. Всъщност съмнението у Леля Ог бе посято именно от кроткия глас, с който ги произнесе.

- Казват, че към Главината се срещали изключително едри тролове - бавно отговори тя. - И ледени великани, и големи космати кажи го де, дете живеят нагоре от границата на вечните ледове. Но ти явно нямаш предвид нищо такова.

- Не.

- О!

Маграт потръпна. После си помисли, че една вещица трябва да има абсолютен контрол върху своето тяло и гъщата кожа под тънката ѝ рокля е само предмет на нейното въображение. Проблемът бе, че тя имаше страхотно въображение.

Леля Ог въздъхна.

- Е, тогава е по-добре да хвърлим едно око - каза тя и отмести капака на големия меден котел.

Леля никога не използваше пералнята си, защото снахите ѝ я перяха - сиволико племе от покорни жени, чиито имена тя така и не успяваше да запомни. Затова с времето помещението се бе превърнало в склад за сбръчкани картофи и прорасъл лук, загорели тенджери и буркани ферментирал мармалад. Никой не бе наклаждал огън под котела през последните десетина години. Тухлите отдолу се ронеха, дребна папрат растеше около огнището. Водата под похлупака беше мастилено-черна и според слуховете — бездънна. Внуците на семейство Ог биваха насърчавани да вярват, че чудовища от зората на времето населяват глъбините ѝ, защото Леля смяташе, че разумно количество трепети и безсмислен ужас са едни от основните съставки на магията на детството.

През лятото използваше котела да изстудява бира в него.

- Това ще свърши работа. Сега трябва да се хванем за ръце. А ти, Маграт, провери дали вратата е здраво залостена.

- Какво смяташ да правиш? - попита Баба. След като се намираха на територията на Леля, изборът беше единствено в нейните ръце.

- Винаги съм казвала, че човек не може да сбърка с едно добро Призоваване - обясни Леля. - Не съм го правила от години.

Баба Вихронрав се намръщи, а Маграт се възпротиви:

- О, няма как. Не и тук. Трябват ни котле и магически меч. И октограма. И освен това магически

билки... такива работи.

Баба и Леля размениха погледи.

- Тя не е виновна - обясни Баба. - Това е от всичките книги, дето ги чете. - Тя се обърна към Маграт: - Нямаме нужда от никое от тия неща. Използва се единствено главознание. - Тя огледа древната пералня. - Човек трябва да работи с каквото има подръка.

След което вдигна един излъскан меден прът и замислено го претегли на длан.

- Ний те заклеваме и те призоваваме с мощта на тоз - Баба почти не се запъна - остър и страховит меден прът.

Повърхността на водата в котела леко се набръчка.

- Виж ни как посипваме - Маграт въздъхна - изветрелия прах за пране и тез люспи сапун в твоя чест. Ама гледай сега, Лельо, не мисля, че...

- Тишина! Твой ред е, Гита.

- Аз те зова и те сковавам в проскубаната четка за баня на Изкуството и легена на Закрилата.

Леля размаха предметите. Дръжката на четката се откачи и падна.

- Почтеността е хубаво нещо - прошепна Маграт нещастно, - но някак си не е същото.

- Слушай какво ще ти река, момиче – каза Баба. - Демоните не се интересуват от външната обвивка на нещата. Важно е това, което си мислиш. Продължавай сега.

Маграт се опита да си внуши, че побелелият античен калъп сапун е най-екзотично ароматизирано нещо си, извлечено от каквито бяха там копитни твари от далечен Клад. Доста усилия положи. Бог знае какъв ли демон ще се появи в резултат на подобно призоваване.

Баба също се чувстваше леко лритеснена. Тя не си падаше по демони и други подобни, а цялата тази работа със заклинанията и превъплъщенията ѝ намирисваше на магьосничество. Беше като да слугуваш на вещите, да ги караш да се чувстват важни. Демоните трябва да идват, когато бъдат призовани.

Но според протокола правилата се диктуват от вещицата-домакиня, а Леля Ог доста си падаше по демоните, които бяха мъже или поне изглеждаха, сякаш са такива.

На този етап Баба бе решила с измама и под заплахата на две стъпки излъскан прът да изтръгне информация от отвъдния свят. Беше потресена от собствената си дързост.

Водата леко закипя, утихна напълно и след това сред внезапен вихър и глухо бълбукане се оформи в човешка глава. Маграт изпусна сапуна.

Главата изглеждаше много добре, може би с малко жесток израз на бръчиците покрай очите и с прекалено орлов нос, но въпреки това красива в злия смисъл на думата. В това нямаше нищо необичайно, разбира се. Понеже демоните сами създават образа си в нашата реалност, обичат да се представят на ниво. Главата се извърна бавно като проблясваща скулптура от черен мрамор под лунната светлина.

- Е? - попита демонът.

- Кой си ти? - грубо се сопна Баба.

Главата се извърна и я изгледа.

- Името ми е непроизносимо за твоята уста, жено.

- Нека аз да преценя, а? - стрелна го Баба и после добави: - И не ме наричай „жено“!

- Много добре. Казвам се ВхртХлтл-джвлпклз – самодоволно произнесе демонът.

- А ти къде си блял, когато са ти изпадали всичките гласни? - намеси се Леля Ог.

- Хубаво, господин... - Баба се поколеба само за миг - ... ВхртХлтл-джвлпклз, вероятно се питаш защо ли сме те призовали в тази нощ.

- Ама чакай, ти не трябва да говориш такива работи - възпротиви се демонът. - От тебе се

очаква да кажеш...

- Я млък! Ние разполагаме с меча на Изкуството и с октограмата на Закрилата, предупреждавам те.

- Както кажеш. На мене обаче ми изглеждат като леген и пръчка - презрително се ухили демонът.

Баба се озърна. В ъгъла на пералнята бяха натрупани подпалки, до тях стърчеше четирикрако дървено магаре за рязане на дърва. Тя се втренчи в демона и без да извърща глава, преряза с пръта магарето през дебелията напречна греда.

Последвалата мъртвешка тишина бе нарушена единствено от звука на двете половинки, които се заклатиха напред-назад и тупнаха глухо в купчината подпалки.

Лицето на демона не помръдна.

- Имаш право на три въпроса - каза той.

- Има ли нещо необичайно в кралството? - попита Баба.

Той като че се замисли над отговора.

И няма да лъжеш - сериозно добави Маграт. - Инак ще видиш четка за търкане на обувки!

- Искаш да кажеш - по-необичайно от обикновено ли?

- Давай по-бързо, де - обади се Леля Ог. - Замръзнаха ми краката тук.

- Не. Нищо необичайно няма.

- Ама ние го почувствахме... - започна Маграт.

Чакайте, чакайте - спря ги Баба.

Устните ѝ беззвучно се размърдаха. Демоните приличат по нещо на джиновете и на професорите по философия - ако човек не постави въпроса си съвсем точно, те с наслада му дават напълно коректен и абсолютно подвеждащ отговор.

- Има ли в кралството нещо, което по-рано е липсвало? - пробва тя.

- Не.

Традицията повелява да бъдат зададени само три въпроса. Баба се опита да формулира такъв, който да не бъде разтълкуван превратно. След това реши, че не играе вярната игра.

- Какво по дяволите става? - внимателно попита тя. - И да не се опитваш да клинчиш от отговора, щото ще те сваря!

Демонът се поколеба. Това явно беше нов подход за него.

- Маграт, я подритни насам онези подпалки! - викна Баба.

- Протестирам срещу такова отношение - заяви демонът, но в гласа му звънна неувереност.

- Добре, добре, но нямаме време да се мотаем с тебе цялата нощ - рече Баба. - Тия игри на думи може и да минават, когато си имаш работа с магьосници, обаче ние имаме да вършим по-важна работа.

Например да сварим нещо - вметна Леля.

- Вижте сега - започна демонът и този път в гласа му се прокрадна стон на ужас. - Не бива да предлагаме доброволно информация на смъртните. Има си правила, знаете.

- На поличката горе сигурно е останало някакво олио, Маграт - подметна Леля.

- Ако просто ви кажа... - започна демонът.

- Да? - окуражи го Баба.

- Вие обаче няма да разправяте насам-натам, нали? - горещо ги помоли демонът.

- Нито думица - обеща Баба.

- Онемяла съм - допълни Маграт.

- Нищо ново няма в кралството, но земята се е пробудила.

- Какво искаш да кажеш? - попита Баба.

- Недоволна е. Иска да има крал, който да се грижи за нея.

- Как... - започна Маграт, но Баба й махна с ръка да млъкне.

- Нали нямаш предвид хората? - попита тя. Лътящата глава се поклати в отговор. - Не, не мисля...

- Какво... - понечи да каже Леля, но Баба допря показалец до устните си.

Тя се извърна и отиде до прозореца на пералнята, покрит с прашни паяжини и станал гробище за множество избледнели пеперудени крилца и ланшни конски мухи. Лекият светлик иззад заскрежените стъкла показваше, че напук на здравия смисъл се задава нов ден.

- А можеш ли да ни кажеш защо? - произнесе тя, без да обръща глава. Значи бе почувствала съзнанието на цялата държава...

Беше смаяна...

- Аз съм просто един скромнен демон. Знам само какво се случва, а не защо и как.

- Разбирам.

Мога ли да си вървя?

- Ммм?

- Моля?

Баба трепна и се поизправи.

- О. Да. Беж оттук - разсеяно каза тя. – И благодаря.

Главата не помръдна. Чакаше като портиер на хотел, който току-що е пренесъл петнайсет куфара до десетия етаж, показал е на всекиго поотделно къде се намира банята, бухнал е всички възглавнички и живее с усещането, че е поправил всички завеси, които може да поправи.

- Нали няма да имате нищо против да ме отпратите както подобава, а? - обади се демонът, след като никой не обърна внимание на намека му.

- Какво? - сепна се Баба, която отново се беше замислила.

- Бих се чувствал по-добре, ако съм прогонен с уважение. На „беж оттук" определено му липсва нещо съществено - обясни главата.

- О. Да, разбира се. Щом ще ти достави удоволствие. Маграт!

- Да?

Баба й подхвърли излъскания прът.

Поднеси нашите почитания, моля те.

Маграт се надяваше, че е подхванала пръчката за това, което Баба е приемала за ръкохватка, и се усмихна.

- Разбира се. Да. Окей. Хм. Върви си, зли демоне, в най-дълбоката яма на...

Главата се усмихна блажено, когато думите се затъркаляха към нея. Това вече беше сериозно отношение.

Тя се разтопи обратно във водите на котела, тъй както восък се топи на пламък. Последният презрителен коментар, който почти се изгуби във водовъртежа, звучеше като „Бе-е-е-еж о-о-о-т-тука-а-а-а..."

Баба се прибра у дома точно когато розовите лъчи на зората се плъзваха по снега.

Козите тропача в пристройката. Скорците пискаха и шумоляха под покрива. Мишки цвърчаха иззад кухненския бюфет.

Тя си приготви чаша чай с усещането, че всеки кухненски звук е малко по-силен, отколкото би трябвало да бъде. Когато изпусна лъжичката в умивалника, прозвуча сякаш чук бе ударил по камбана.

Баба винаги се чувстваше малко неловко, след като е била замесена в организирана магия, или, както би го обяснила самата тя - не бе наясно със себе си. Започна да се мотае из къщата и да си търси неща за вършене, сетне ги забравяше недовършени. Сновеше напред-назад по студените каменни плочи на пода.

В подобни моменти умът си измисля най-неочаквани неща за вършене, само и само да избегне главната си задача - да започне да разсъждава. Ако някой наблюдаваше отстрани, щеше да е потресен от старанието, с което Баба вършеше дейности като бърсане на поставката на чайника, изкореняване на древни орехи от купата с плодове върху скрина или изчопляне на вкаменени трохи хляб от процепите между плочите на пода с дръжката на лъжичка.

Животните имат умове. Хората също имат умове, въпреки че са като неясни мъгливи неща. Дори насекомите имат умове, малки остри късчета светлина сред мрака на безсмислието.

Баба се смяташе за нещо като специалист по умовете. И беше почти убедена, че такива неща като държавите не притежават ум.

Те дори не са и живи, за бога! Една страна е, ами...

Чакай. Чакай... Една мисъл се промъкна в мозъка на Баба и свенливо се опита да привлече вниманието ѝ.

Нали беше възможно тези вековни лесове да имат общ ум? Баба седна на пода с античен комат хляб в ръка и се втренчи с немиждащи очи в камината. Вътрешното ѝ око надникна навън - отвъд покритите със сняг редици на дърветата. Да. Как никога преди не ѝ бе хрумвало... Разбира се, това би бил единен разум, създаден от множеството малки умове вътре в него - на растенията, на птиците, на мечките, че даже и огромните бавни умове на самите дървета...

Тя се тръшна в люлеещия се стол, който започна да се клати напред-назад от само себе си.

Често си беше мислила за гората като за същество, излегнало се върху земята, но винаги само в метафоричен смисъл, както би се изразил някой магьосник - сънлива и мъркаща със земните си пчели през лятото, ревяща и яростна с есенните си стихии, заспала, навита на кълбо, през зимата. Сега ѝ стана ясно, че освен сбор от отделни неща гората беше създание сама по себе си. Живо, въпреки че не точно по начина, по който са живи полските мишки, да речем.

И много по-бавно.

Това явно беше важен факт. Колко бързо, да кажем, бие сърцето на гората? Веднъж годишно може би? Да, горе-долу толкова. Гората чака топлото слънце и дългите дни, които да изпомпят милиони литри мъзга няколкостотин стъпки нагоре към небесата в едно величествено систолично изригване, което е прекалено голямо и прекалено гръмовно, за да бъде чуто.

В този момент Баба прехапа устни.

Ей сега беше употребила думата „систолично“, а тя дори не съществуваше в нейния речник.

Някой се намираше вътре в главата ѝ.

Нещо.

Наистина ли беше помислила всичките тези мисли или някой ги бе помислил чрез нея?

Тя стрелна с поглед входната врата, като междувременно се опитваше да запази своите мисли за себе си. Но умът ѝ беше прозрачен, сякаш главата ѝ бе направена от стъкло.

Баба Вихронрав скочи на крака и дръпна завесите.

Те бяха там - навън, на мястото, където при по-топло време би била поляната. И всяко едно от тях седеше и се взираше в нея.

След няколко минути предната врата на Бабината колиба се отвори. Това бе събитие - както повечето жители на планините Овнерог, Баба живееше своя живот през задната врата.

Съществуват само три случая в живота на човек, когато подобава да се мине през предния вход, като и в трите го носят.

Вратата се отвори със значително усилие след поредица от болезнени скърцания и ритници. Няколко люспи боя нападаха върху прясната сняг, скупчена отпред. Накрая, когато беше вече наполовина открехната, заклени.

Баба неловко се промъкна през процепа и нагази недокоснатия сняг.

Тя бе поставила островърхата си шапка и наметалото. Носеше го в случаите, когато искаше всеки, който я зърне, да бъде абсолютно сигурен, че е вещица.

Заровен под снега, лежеше вехт кухненски стол. Лятос тя обичаше да сяда на него и да хвърля едно око към пътеката, докато се занимаваше с неприятни ръкоделия. Баба го издърпа, бръсна снега от него и твърдо седна - разкрасена, със скръстени непокорно пред гърдите ръце. Вирна брадичка.

Слънцето се беше изкачило вече доста нависоко, но светлината на Прасоколедния ден си оставаше червеникава и коса. Тя озаряваше огромния облак пара, който беше увиснал над събралите се създания. Никое не помръдваше, само от време на време някое трепваше с копито или се почесваше зад ухото.

Баба се вгледа в редките движения. Преди не бе забелязала, но сега видя, че всяко дърво край градината бе тъй отрупано с птици, сякаш някаква неочаквана черно-кафява пролет бе подранила.

На мястото, където лятос растеше лехичката с билките, се бе събрала глутница вълци, които я наблюдаваха с изплезени езици. Мечи контингент бе приседнал зад тях. Метафоричната галерия беше заета от тълпа зайци, невестулки, разнородни гадинки, язовци, лисици и други създания, които въпреки факта, че изживяваха целия си живот сред кървавата атмосфера на преследвания и преследващия, убий или ще бъдеш убит от лапа, нокти и зъби, най-общо биваха назовавани „горските обитатели“.

Всички седяха заедно в снега, напълно забравили естествените си кулинарни взаимоотношения, и се опитваха да издържат на погледа й.

Баба не можа да се сдържи и заговори на глас:

- Не знам какво заклинание правите, но ще ви кажа - напразно се мъчите, по-добре си тръгвайте още сега.

Не помръднаха. Не се чу нито звук, освен този на възрастен язовец, който шумно облекчи газовете в стомаха си и силно се притесни от това.

- Вижте - продължи Баба. - Аз какво мога да направя? Няма смисъл да идвате при мене. Той е новият господар. Кралството сега е негово. Не мога да се намесвам. Не е редно да се намесва човек,

защото е грешно да се набърква в управлението. То трябва само да се оправи - на добре или на зле. Туй е фундаментален закон на магията. Не можеш да обикаляш и да управляваш хората със заклинания, понеже ще ти се налага да използваш все повече и повече.

Тя се облегна назад, благодарна на древната традиция, която не позволява на Мъдрите и Способните да властват. Припомни си усещането да носи короната дори само за няколко мига.

Не, предмети като короната оказваха обезпокоителен ефект върху по-умните люде. Най-хубаво бе да се остави кралстването на онези хора, чиито вежди се сключваха по средата на челото, колчем направеха опит да мислят. По някакъв странен начин те винаги се оказваха по-добри в тая работа.

Тя добави:

- Хората сами трябва да си решат проблемите. Това е добре известен факт.

Тя усети как един по-едър сръндак ѝ хвърли изпълнен с тежко съмнение поглед.

Добре де, хубаво, убил бил стария крал - съгласи се тя. - Ами това си е естественият начин, нали? Вие поне добре го знаете - оцеляването на кажи го де. Не бихте знаели дори що е наследник, освен ако не го мислите за вид заек.

(* Непреводима игра на думи: „hare“ - заек, и „heir“ - наследник, звучат по един и същ начин на английски език. Бел. прев.)

Тя забарабани с пръсти по капачката на коляното си.

- Както и да е, и старият крал не ви беше голям приятел, нали? Излизаше на лов и тъй нататък...

Триста чифта очи продължаваха да я пронизват с поглед.

- Няма смисъл да продължавате да ме гледате - опита тя.- Не мога да почна да обикалям наоколо и да си цапам ръцете с крале и други подобни само защото вие не ги харесвате. Не е като да

ми е сторил някакво зло човекът.

Тя се опитваше да избягва погледа на един изключително объркан пор.

- Хубаво де, знам, че е егоистично - продължи. - Нали затова човек става вещица в края на краищата. Довиждане на всички ви.

После прекрачи твърдо прага и се опита да затръшне вратата. Тя заяде веднъж-дваж, което поразвали ефекта.

Щом се озова вътре, спусна завесите, седна в люлеещия се стол и яростно се залюля.

- Нали в това е целият смисъл - каза на себе си. - Не мога да обикалям и да им се меся. Нали в това е смисълът!

Големите покрити коли бавно се поклащаха по разкаляните коловози, докато приближаваха поредното градче. Трупата не можеше добре да си спомни името му и щеше да го забрави веднага след като го напусне. Зимното слънце висеше ниско над влажните и покрити с мъглица зелени поля на равнините Сто. Мразовитият въздух усилваше скърцането на колелата.

Хуел седеше в последната кола от кервана, провесил трътлестите си крака през напречната преграда.

Беше дал най-доброто от себе си. Витолър бе поверил образованието на Томджон в неговите ръце. „Ти си по-оправен в тоя занаят“ - му бе казал и с присъщата си тактичност бе добавил: „Освен това си по-близко до неговия ръст“.

Но не се беше получило.

- Ябълка - повтори той, като размаха плода във въздуха.

Томджон му се ухили насреща. Вече беше почти тригодишен, а не бе произнесъл и една разбираема дума. Хуел таеше мрачни подозрения относно ония вещици.

- Изглежда доста умен обаче - обади се госпожа Витолър. Тя се взеше в колата и омрежваше скъсани бутафорни ризници. - Знае кое какво е. Прави точно това, което си му заръчал. Само дето не приказва - меко завърши тя и потупа момченцето по бузката.

Хуел подаде ябълката на Томджон и детето тържествено я пое.

- Мисля си, че онез вещици са ви пробутали кофти номер, госпожо - заключи джуджето. - Нали знаете - подменени деца и к'во ли не. Имало е доста подобни случаи. Моята пра-прабаба разказваше, че и нашето семейство е било сполетяно веднъж, феите разменили джудже и човешко дете. Изобщо не се усетихме, разправяше тя, докато не започна да си блъска главата в тавана...

„Разправят хората, че ябълката е като света. С човешко сърце тя би се сравнила. Отвън е толкоз алена. Вътрешността разкрива червея в сърцевината гнила. Прекрасна, лъскава... Захапеш

ли я, си открил, че вътрешно човекът също е изгнил."

Двамата се извърнаха едновременно и се вторачиха в Томджон, който им кимна и задъвка ябълката.

- Това беше монологът за червея от „Тиранинът“ - прошепна Хуел. Естественият му усет за езика временно го изостави. - Мамка му - обяви той.

- Ама той звучеше точно като...

- Отивам да кажа на Витолър - викна Хуел, скокна от ръба на каруцата и се затича през замръзналите локви към началото на кервана, където актьорът-директор си подсвиркуваше тихичко и крачеше напред.

- Хей, как сме днес, б'зуюда-хиара* - доброжелателно подвикна той.

(* Смъртна обида за джуджетата, но в случая е използвана като умалително име. Означава „парково украшение“.)

- Веднага трябва да дойдеш! Той проговори!

- Проговори?!

Хуел подрипваше нагоре-надолу.

- Цитира! - извика той. - Веднага трябва да дойдеш! Звучи точно като...

- Като мене? - попита Витолър няколко минути по-късно, след като бяха издърпали колите сред горичка от голи дървета край пътя. - Аз така ли звуча?

Да! - потвърди хорово трупата.

Младият Уиликинс, който се бе специализирал в женски роли, докосна леко Томджон, който стоеше изправен върху преобърнатата бъчва в средата на поляната.

- Ей, момко, а знаеш ли монолога от „Както ви се иска“? - попита той.

Томджон кимна.

- Не е мъртъв тоз, що под камъка е легнал. Че ако Смърт би чул...

Слушаха в благоговейна тишина, докато безкрайните мъгли се носеха край тях и аленото кълбо на слънцето отплува надолу зад хоризонта. Когато момчето свърши, горещи сълзи се стичаха по лицето на Хуел.

- В името на всички богове - промълви той, - сигурно съм бил в ужасно добра форма, когато съм го писал това.

И шумно се изсекна.

- Аз така ли звуча отстрани? - попита Уиликинс с пребледняло лице.

Витолър нежно го потупа по рамото.

Ако звучеше по този начин, хубавецо мой, нямаше да ти се налага да стоиш затънал до задника в киша сред тия изоставени от Бога полета и да вечеряш варено зеле. - След това плесна с ръце.

- Стига, стига - обяви той, а дъхът му излизаше на кълбета пара в мразовития въздух. - Хайде по колите. Трябва да сме извън стените на Сто Лат преди залез слънце.

Актьорите сякаш се разбудиха от магията и с глъчка и шумни коментари се насочиха към пътя. Витолър повика с ръка джуджето и сложи длан на раменете му или по-скоро на главата му.

- Е? - попита той. - Твоите хора нали знаели всичко за магиите или поне тъй се говори. Какво ще кажеш по този въпрос?

- Той прекарва цялото си време край сцената, шефе. Естествено е да запаметява това-онова - замислено обясни Хуел.

Витолър се наклони към него.

- Вярваш ли си?

- Вярвам само, че чух глас, който взе моите куплети, омагьоса ги и ги изстреля обратно през ушите право към сърцето ми - простичко обясни Хуел. - Вярвам, че чух глас, който прониква отвъд неугледната коруба на думите и казва неща, които

аз съм искал да кажа, но не съм имал майсторството да ги постигна. Кой знае откъде се появяват подобни неща? - Той се втренчи безизразно в зачервеното лице на Витолър. - Може би го е наследил от татко си.

- Но...

- Пък и кой знае какво са направили вещниците? - продължи джуджето.

Витолър почувства ръката на жена си в своята ръка. И както стоеше така, ядосан и объркан, тя го целуна по тила.

- Не се измъчвай - каза му тя. - Не виждаш ли, че всичко е за добро! Ето - нашият син издекламира първата си дума.

Дойде пролетта, а бившият крал Верънс все още не желаше да приеме, че на умрелите им се полага да лежат. Той скиташе неуморно из замъка, като търсеше начин да накара древните камъни да го освободят от хватката си.

Освен това се опитваше да не се изпречва на пътя на останалите привидения.

На Чампот нищо му нямаше, въпреки че беше досаден. Но Верънс бе отстъпил ужасен при вида на Близнаците, които шапукаха неуверено ръчичка в ръчичка по среднощните коридори. Малките им призрачета бяха паметник на дела, далеч по-мрачни дори от обичайното царевубийство.

Освен това наоколо обикаляше и Пещерният Скитник, доста поизбледнял маймуночовек с кожена набедрена препаска, който явно витаеше из замъка просто защото последният е бил построен върху надгробната му могила. Без някаква очевидна причина една колесница с пищаща жена в нея изтрещяваше от време на време през помещението на пералнята. А колкото до кухнята...

Един ден той се беше предал и въпреки всичко, което старият Чампот му бе наговорил, последва ароматите на гозбите в огромната гореща пещера с куполообразен таван, която се използваше едновременно за кухня и кланица на замъка. Чудно нещо. Не бе слизал там от детските си години. Кралете и кухните нещо не се разбират помежду си.

Тя беше пълна с призрази.

Те обаче не бяха човешки. Не бяха дори и човекоподобни.

Бяха сръндаци. Бяха волове. Имаше и зайци, и фазани, и яребици, и овце, и прасета. Имаше дори някакви дребни овални мехурести нещица, които неприятно напомняха духчета на стриди. Бяха натъпкани толкова нагъсто, че се преливаха и смесваха помежду си, превръщайки кухнята в беззвучен мърдащ кошмар от зъби, козина и рога, полупрозрачен и потрепващ. Няколко от тях го забелязаха и нададоха тътен звук, който звучеше отдалеч, тенекиено и неприятно, извън слуховия регистър. Готвачът и помощниците му се мотаеха през тях, без да им пука, и готвеха вегетариански наденички.

Верънс мълчаливо понаблюдава в продължение на половин минута суматоката, след това се изнесе, искрено желаейки в този момент да има истински стомах, за да бръкне с пръсти четирийсет години дълбоко в гърлото си и да избълва оттам всичко, което беше изял през това време.

Потърси утеха в кучкарника, където любимите му ловни кучета скимтяха, драскаха с нокти вратите и най-общо се чувстваха много неудобно, че усещаха, но не виждаха познатото му присъствие.

В момента той витаеше - ах, колко я мразеше тази дума! - из Дългата галерия, където портретите на отдавна умрели крале го съзерцаваха от прашните сенки. Той би се отнасял далеч по-благосклонно към тях, ако не бе забелязал преди това доста от тях да се мотаят из залите на замъка и да бръщолевят.

Верънс реши, че има две цели в смъртта си. Едната - да се измъкне от проклетия замък и да открие сина си, а другата беше да отмъсти на дука. Но не като го убива, реши той, дори и да му се удаде случай, защото компанията на този кикотещ се идиот бе придала допълнителен ужас на смъртта.

Той приседна под портрета на кралица Бимъри (670-722). Красивите строги черти на лицето й щяха да му се сторят дори привлекателни, ако по-рано днес не я бе видял да преминава през стената наблизо.

Верънс се опитваше да избягва да преминава през стени. Човек все пак трябва да има някакво достойнство.

Усети, че го наблюдават.

Извърна глава.

На прага на вратата седеше котарак и се взираше в него с немигащ поглед. Беше петнисто сив и ужасно дебел...

Не. Ужасно едър. Покрит беше с толкова много белези, че приличаше на юмрук с козина. Ушите му бяха като перфорирани чуканчета, а зениците на очите - две цепки сред първична жълта злоба. Опашката конвулсивно чертаеше във въздуха серия от въпросителни, докато животното се взираше в него.

Грибо беше дочул, че лейди Фелмет има някаква малка бяла женска котка, и бе довтасал, за да поднесе почитанията си.

Верънс никога не беше срещал животно с толкова много вътрешна злост. Не можа да устои, когато котаракът пристъпи към него по пода и се опита да се отърка о краката му, мъркайки като дъскорезница.

- Добро коте, добро коте - отмаляло каза кралят.

Наведе се и се опита да го почеше по главата, между съдраните уши. За него беше облекчение да срещне някой друг освен останалите призраци, който успява да го види, а и не можеше да не забележи, че Грибо е доста необичаен котарак. Повечето от котките в замъка бяха или разглезени домошари, или пък кухненски котки с плоски уши, или обитатели на конюшните, повече наподобяващи гризачите, с които се препитаваха. Този котарак беше самостоятелно животно. Всички котки създават подобно впечатление, разбира се, обаче на мястото на безсмислената животинска самовглъбеност, която се опитваше да мине за скрита мъдрост у останалите създания, Грибо излъчваше истински интелект. Излъчваше също и миризма, която би могла да събори тухлена стена и да докара хрема дори на умряла лисица.

Един-единствен тип хора гледаха подобни котки.

Кралят понечи да се наведе и откри, че е започнал леко да потъва в пода. Той се стегна и изплува нагоре. Усещаше, че веднъж да си позволи да се почувства у дома си в отвъдното, можеше да се смята за загубен.

Смърт бе казал, че само близки роднини и хората със свръхестествен усет могат да го съзрат. В замъка нямаше много и от двата типа. Дукът можеше да бъде класифициран под първия параграф, но безжалостният му егоцентризъм го бе превърнал в нещо също толкова чувствително психически, колкото и пресен морков. Колкото до останалите, само готвачът и Шутът можеха да се класират, но готвачът тъй и тъй прекарваше повечето време хлипайки в килера, защото не му

даваха да пече на шиш нищо по-кърваво от пашърнак, а Шутът се беше превърнал във възел от нерви и Верънс се отказа от опитите си да стигне до съзнанието му...

С вещицата е друго. Ако една вещица няма усет, значи, той, Верънс, е само повей на вятъра. Налагаше му се да я доведе в замъка. И после...

Той имаше план. Всъщност нещата бяха далеч по-сериозни - той имаше План. Месеци наред го обмисляше. Не му бе останало нищо друго освен мисленето. Смърт се бе оказал прав. Едничка мисълта им оставаше на призраците и въпреки че мисленето, най-общо казано, винаги е било необичайна дейност за краля, Липсата на тяло, което да го разсейва с разните му там прищевки, му бе дала възможност да вкуси от радостите на умствените усилия. Никога досега не бе имал План, или най-малкото не такъв, който да отива отвъд „Дайте да намерим нещо за убиване“. И ето - седнал пред него и миещ се с лапичка, беше Ключът.

- Тука, писе - осмели се да подвикне той. Грибо го стрелна с пронизващ жълт поглед.

- Котко - бързо се поправи кралят и отстъпи подканящо назад.

За миг изглеждаше, сякаш котаракът няма да го последва, но тогава за негово облекчение Грибо се изправи, прозя се и лапа по лапа тръгна след него. Котаракът не срещаше често призраци и затова беше удивен от този висок брадат мъж с прозрачно тяло.

Кралят го поведе след себе си по някакъв пращен страничен коридор към стаята за вехтории, която беше натъпкана с разпадащи се гоблени и портрети на отдавна умрели крале. Грибо я огледа критично, след това седна в центъра на прашния под и загледа очаквателно краля.

- Тук има достатъчно мишки и други работи, разбираш ли - обясни Верънс. - Дъждът вали през оня счупен прозорец. И освен това можеш да спиш върху гоблените. Извинявай - добави кралят и се обърна към вратата.

Беше работил върху себе си през всичките дълги месеци. Докато бе жив, винаги се беше грижил внимателно за тялото си и когато умря, продължи да се поддържа във форма. Толкова лесно е човек да се предаде и да започне да се размива по ръбовете. Някои от призраците в замъка не бяха нищо повече от неясни петна. Но Верънс обладаваше желязна самодисциплина, тренираше - тоест напрегнато мислеше за тренировки - и бе развил лъскави релефни прозрачни мускули. Месеците, прекарани в помпане на ектоплазма, го бяха довели до най-добрата форма, в която някога е бил, с изключение на факта, че беше умрял.

Отначало започна с малки тежести, с прашинки. Първата от тях едва не го погуби*, но той упорстваше и напредна до песъчинки, след това вече повдигаше цели зрънца сушен грах. Все още не се осмеляваше да припари до кухнята, обаче се забавляваше да пресолява яденето на Фелмет с по някоя щипка сол, докато в един момент се взе в ръце и реши, че хранителното отравяне е недостойно дори когато насреща си има просто някаква гад. (* Образно казано.)

Сега той се облегна с цялата си тежест върху вратата и наложи на всеки свой микрограм да натежи колкото се може повече. Потта на самовнушението се стичаше от върха на носа му и изчезваше, преди да достигне пода. Грибо наблюдаваше с интерес как прозрачните мускули на ръцете на краля мърдаха като съешаващи се футболни топки.

Вратата започна да помръдва, изскърца, след това набра инерция и се затръшна с глух тътен. Резето щракна на мястото си.

Това трябваше да проработи, дяволите го взели, каза на себе си Верънс. Никога не би успял сам да вдигне резето. Но ще се наложи вещицата да дойде да си потърси котката, нали?

Горе, сред хълмовете отвъд замъка, Шутът лежеше по корем и се взираше в дълбините на малко езерце. Две пъстърви се взираха нагоре към него.

Здравият разум му подсказваше, че някъде по Диска би трябвало да съществува някой по-

окаян от него. Чудеше се кой ли ще да е този човек...

Не беше молил да става Шут, но и да беше молил, нямаше да има никаква разлика, защото не си спомняше някой от роднините му някога да се бе вслушвал в думите му, особено след като Тате избяга.

Не и Дядо със сигурност. Най-ранните му спомени бяха от Дядо, изправил се над него, да го кара да повтаря вицове наизуст и да набива с каиша смешния момент в главата му. Каишът беше направен от дебела кожа и това, че имаше звънчета по себе си, не облекчаваше особено нещата.

Дядо беше официално признат за откривател на няколко нови вица. Беше печелил почетната шапка с камбанки от Гран При на „Веселите идиоти“ на Анкх-Морпорк четири последователни години, което никой друг дотогава не беше постигал, и се подразбираше, че това го прави най-веселия човек, живял някога. Здравно се беше потрудил за тази си слава, трябваше да му се признае.

Шутът потръпна от спомена как веднъж на шестгодишна възраст бе доближил боязливо възрастния мъж след вечеря и му бе разказал шегата, която току-що бе съчинил. Беше за една патица.

Това му донесе най-якия тупаник в живота му, който се оказа изпитание дори и за стария шегаджия.

- Трябва да запомниш, момче - спомни си той как всяко изречение беше подчертавано със звънливи удари, - че няма нищо по-сериозно от шегите. От днес нататък ти никога... - старецът направи пауза, за да си смени ръцете, - никога, ама никога не бива да изговаряш шегата, която не е била одобрена от Гилдията. Кой си ти, че да решава какво е забавно? Ама, боже господи, дай да пуснем тогава необразованото кикотене на неумелите шегаджии, смеха на невежеството. Никога. Никога. Да не съм те сварил повече да се шегуваш.

След това се беше върнал към изучаването на триста осемдесет и трите одобрени от Гилдията вица, което бе достатъчно зле заедно с тълковния речник, а той беше още по-голям и още по-кофти.

Сетне го изпратиха в Анкх. Там, в голите, строги стаи той откри, че съществуват и други книги освен тежката, обкована с мед „Чудовищно смешна книга“. Цял ръкописен свят съществуваше там отвъд, пълен с необичайни места и хора, които вършеха интересни работи, като...

Пеене. Счу му се, че някой пее.

Той повдигна предпазливо глава и трепна от звъна на камбанките по шапката си. Сграбчи бързо омразните нещица.

Пеенето продължи. Шутът внимателно надникна иззад храсталака, който му осигуряваше удобно укрите.

Пеенето не беше особено добро. Единствената дума, която пеещата знаеше, очевидно беше „ла“, но пък я използваше упорито. Основният мотив даваше да се разбере, че момичето явно вярва, че хората следва да пеят „ла-ла-ла“ при определени обстоятелства, и беше решена да направи, каквото се очаква от нея.

Шутът рискува да надигне още малко глава и зърна за пръв път Маграт.

Тя беше спряла доста свенливия си танц по ливадата и в момента се опитваше да вплете маргаритки в косата си - без особен успех.

Шутът затаи дъх. В дългите нощи на студените камъни пред кралската спалня той бе мечтал за жена като нея. Въпреки че, ако се замисли човек, не точно като нея. Жените в мечтите му бяха малко по-надарени в гръдната област, носовете им не бяха толкова зачервени и остри, косите им

бяха по-дълги и буйни. Но либидото на Шута беше достатъчно интелигентно, за да направи разлика между невъзможното и постижимото, и бързо включи няколко филтриращи програми.

Маграт береше цветя и им приказваше. Шутът наостри уши.

- Това е Вълнистата дружка - изпя тя. - А това е Шербетения червей, който е за възпаления на ухото...

Дори Леля Ог, която обладаваше бодър поглед върху света, би се затруднила да каже нещо ласкателно за гласа на Маграт. Но в ушите на Шута той звучеше като разцъфтял липов цвят.

-... И петолистната Лъжлива мандрагора, отлична срещу нощно изпускане. А ето го и Дядовия жабокрек. Той е срещу запек.

Шутът плахо се изправи на крака, като предизвика порой от звънящи камбанки. От гледната точка на Маграт стана тъй, че от ливадата, която до този момент не криеше опасности, по-сериозни от облачета бледосини пеперудки и няколко волнонаемни земни пчели, изникна едър жълточервен демон.

Той отваряше и затваряше беззвучно уста. На главата му застрашително дрънчаха три рога.

Настойчив глас в главата ѝ шепнеше: бягай веднага оттук като плаха газела. Това е общоприетото поведение в подобни обстоятелства.

Ала се намеси здравият разум. Дори и в най-оптимистичните си моменти Маграт не би оприличила себе си на газела, плаха или инаква. А освен това здравият разум додаде: основната спънка да се затича като плаха газела бе, че тя лесно би надбягала всеки потенциален ловец...

- Ъ-ъ - издаде звук видението.

Разумът, с който, въпреки твърдата вяра на Баба Вихронрав, Маграт разполагаше в достатъчно количество, ѝ каза, че твърде малко демони подрънкват жално и изглеждат така лишени от дъх.

- Здравей - рече му тя.

Мозъкът на Шута също работеше трескаво. Беше почнал да се паникьосва.

Маграт избягваше традиционната островърха шапка, носена от останалите вещици, но все пак се придържаше към основните повели на вещерството. Каква полза да бъдеш вещица, ако не приличаш на такава? В нейния случай това означаваше голямо количество сребърна бижутерия с октограми, прилепи, паяци, дракони и други подобни символи на ежедневния мистицизъм. Маграт дори би боядисала ноктите си в черно, само че не би могла да понесе изпепеляващото презрение да Баба.

На Шута започваше да му просветва, че бе изненадал вещица.

- Оп-па - каза той и търти да бяга.

- Недей... - започна Маграт, но Шутът топуркаше надолу по горската пътека, която водеше към замъка.

Маграт постоя загледана във вехнеция букет в ръцете си. Прокара пръсти през косата си и дъжд от повехнали венчелистчета се посипа оттам.

Усещаше, че бе позволила на важен момент да ѝ се изплъзне подобно на мазно прасе в тясна уличка.

Почувства неудържим порив да прокълне някого. Беше научила огромно количество клетви. Старата Уимпър бе проявила истинска изобретателност в това отношение. Дори горските създания предпочитаха да пробягват край колибата ѝ толкова бързо, колкото силите им позволяваха.

Но тъй и не успя да открие клетва, която най-пълно да отразява емоциите ѝ.

- Ох, че гнус! - промълви тя.

Отново беше пълнолуние. Съвсем необичайно за тях, и трите вещици бяха подранили за срещата си при побития камък. Той толкова се смути, че се ската зад някакви храсталаци прецип.

- Грибо не се е връщал в къщи вече два дена - съобщи Леля Ог веднага. - Това не е в неговия стил. Никъде не мога да го открия.

- Котките могат сами да се грижат за себе си - отговори Баба Вихронрав. - Държавите не могат. Аз обаче имам да докладвам новини от разузнаването. Наклади огъня, Маграт.

- Ммм?

- Казах, наклади огъня, Маграт.

- Ммм? О, да.

Двете възрастни жени я наблюдаваха, докато тя се носеше безцелно из ливадата и се спъваше неволно из сухите храсти. Маграт явно беше потънала в дълбок размисъл.

- Май не е на себе си - отбеляза Леля Ог.

- Да. Може да е за добро - късо се съгласи Баба и седна на един камък. - Трябваше да го е разпалила още преди да сме дошли. Това си е нейно задължение.

- Тя е добра душа - защити я Леля Ог, докато замислено изучаваше отдалечаващия се гръб на Маграт.

- И аз бях добра душа на младини, но това хич не спираше острия език на Баба Филтър. Най-младата вещица трябва да отслужи времето си, знаеш как е. На нас да не ни е било леко, а? А пък виж я нея - дори не носи островърха шапка. Как се

предполага хората да разберат, че е вещица?

Явно имаш нещо наум, Есме - забеляза Леля.

Баба навъсено кимна.

- Вчера имах посетител - отговори тя.

- И аз.

Въпреки грижите си Баба леко се раздразни от чутото.

- И кой беше?

- Кметът на Ланкър и група граждани. Не са доволни от краля. Искат крал, на когото могат да имат доверие.

- Аз не бих имала доверие на никой крал, на когото гражданите му имат доверие - обяви Баба.

- Да, ама това сегашното за никого не е добро - дете обикаля, събира данъци и убива местните. Новият сержант, дето си го е назначил, е много чевръст, щом стане нужда да се изгори някоя колиба до основи. Стариат Верънс също понякога палеше, вярно... ама...

- Знам, знам. Той имаше по-личен подход - отговори Баба. - Човек усещаше, че кралят наистина го мисли. Хората са доволни, когато ги оценяват по достойнство.

- А тоя Фелмет просто мрази кралството - продължи Леля. - Всички го разправят. Казват, че когато му говорят, той само ги гледа втренчено, кикоти се от време на време, трие си ръцете и получава тикове.

Баба се почеса по брадичката.

- Стариат крал обикновено просто ги овикваше и ги изритваше от замъка, ако си спомняш. Обичаше да казва, че няма време да се разправя с магазинери и тям подобни - добави одобрително тя.

- Но пък беше много милостив към тях - додаде Леля Ог. - Освен това той...

- Кралството е разтревожено - прекъсна я Баба.

- Да, вече го казах.

- Нямам предвид хората, имам предвид кралството.

Баба обясни. Леля я прекъсна на няколко пъти с кратки въпроси. Не й хрумна да се усъмни в ни една дума от чутото. Баба Вихронрав никога не си въобразяваше.

Накрая каза:

- Тъй.

- Взе ми думата от устата.

Представи си само.

- Именно.

- И какво направиха после животните?

- Разотидоха се. То ги беше докарало при мене, то и ги пусна да си вървят.

- И никой никого не изяде?

- Не и доколкото успях да видя.

- Странна работа.

- Права си.

Леля Ог се загледа в залязващото слънце.

- Не съм чувала кралствата често да вършат такива работи - отбеляза тя. - Ти го видя на театъра - кралете и тям подобните се избиват един друг през цялото време. Кралствата просто се мъчат да извлекат максималната полза от това. Как стана тъй, че нашто взе, та внезапно се обиди?

- То си е било тука от много време – обясни Баба.

- Тъй е с всички други навсякъде - каза Леля и добави с увереността на дългогодишен познавач:

- Туй навсякъде се е намирало, където си е, още от времето, когато е било поставено там. На туй му викат география.

- Говориш за земята - възрази Баба. - А тя не е същото като кралството. Държавата се създава от разнообразни неща. Идеи. Лоялност. Спомени. Те някак си съжителстват. И всички сътворяват някакъв начин на живот. Не живот като да имаш тяло, което да обитаваш, а по-скоро като живееща идея. Направена от всички живи създания и от всичко, за което те мислят. И всичко, за което хората преди тях са мислили.

Маграт се появи и започна да стъкмява огъня, сякаш бе изпаднала в някакъв транс.

- Виждам, че доста си мислила върху това. - Леля бавно и внимателно произнасяше всяка дума.

- И това твое кралство би искало по-добър крал, така ли?

- Не! Тоест - да. Виж... - Баба се приведе напред, - то няма същите пристрастия и неприязън като хората, разбираш ли?

Леля Ог се отдръпна леко.

- Няма да има, естествено, че може ли? - предположи неуверено тя.

- То не се интересува дали хората са добри или лоши. Дори не съм сигурна дали би могло да направи разликата повече, отколкото ти би могла да кажеш дали една мравка е добра или не е. Но то иска кралят да се грижи за него.

- Да, ама... - започна объркано Леля. Блясъкът в очите на Баба започваше да я тревожи. - Много хора са се избивали едни други, за да станат крале на Ланкър. Извършвани са били всякакви убийства.

- Това няма значение! Няма значение! - размаха ръце Баба. Тя започна да изброява на пръсти: - Едно е, когато човекът обикаля насам-натам и убива, за да стане крал - това е част от предопределението му. То не се брои за убийство. Друго е, когато убива, за да защити кралството си. То е нещо важно. Този новият обаче иска само властта. Той мрази кралството.

- Малко прилича на куче, нали? - включи се Маграт.

Баба я изгледа с уста, отворена да изрече някакво подходящо възражение, след което внезапно чертите ѝ омекнаха.

- Да, много подобно - съгласи се тя. – Кучето не го е грижа дали господарят му е лош човек или добър, стига да си го обича.

- Ами хубаво - обобщи Леля. - Значи никой и нищо не харесва Фелмет. Какво ще правим тогава?

- Нищо. Знаеш, че не бива да се намесваме.

- Ама ти нали спаси бебето - отбеляза Леля.

- Това не е вмешателство!

- Нека да бъде по твоему - съгласи се Леля. - Но един ден то може да се завърне. Съдбата да го призове. Ти нали каза да скрием короната. Всичко това ще се завърне - помни ми думата! Няма ли да побързаш с тоя чай, Маграт?

- Ти какво направи с гражданите? – попита Баба.

- Казах им, че трябва сами да се оправят. Защото веднъж започнем ли с магия, никога няма да можем да я спрем. Знаеш как е.

- Правилно - отговори Баба, но с повей на копнеж в гласа си.

- Едно ще ти кажа обаче - продължи Леля. - На тях хич не им хареса. Мърмореха на тръгване.

Маграт се изтърва:

- Знаете ли Шута, дето живее в замъка?

- Дребният човечец със сълзящите очички ли? - попита Леля, доволна, че разговорът се насочи към по-нормални въпроси.

- Не е чак толкова дребен - отговори Маграт. - Как се казва той, някой знае ли?

- Викат му просто Шута - каза Баба. - Не е работа за свестен мъж, да си кажа правичката - да обикаляш насам-натам и да дрънчиш с камбанки.

- Майка му се казваше Белдами, от отвъдната страна на пътя към Черното стъкло - обясни Леля Ог, която имаше славата на легендарен познавач на генеалогията на Ланкър. - На младини беше красавица. Много сърца разби навремето си. Но стана някакъв скандал с нея, чу се преди години. Баба обаче е права - в края на краищата Шутът си е просто шут.

- А ти, Маграт, защо питаш? - попита Баба Вихронрав.

- О... едно от момичетата на село ме попита - отговори Маграт и се изчерви до ушите.

Леля прочисти гърло и се ухили на Баба, която само подсмъркна.

- Туй си е постоянна работа - почна тя. - Признавам му го.

- Уф - възрази Баба. - Какъв съпруг ще излезе от такова нещо - да обикаля и да ти звънка по цял ден.

- Обаче пък винаги ще знаеш... ще знае... къде се намира мъжът ѝ - на Леля играта започна да ѝ харесва. - Само трябва да се послуша.

- Нямай вяра на човек с рогове на главата - отговори Баба с равен глас.

Маграт се взе в ръце и се изправи на крака, като изглеждаше, че някои части от тялото ѝ се завръщат много отдалеч.

- Вие сте две глупави бабички - кротко заяви тя. - А аз си отивам у дома.

Тя закрачи надолу по пътеката към селото си, без да каже дума повече.

По-възрастните вещици размениха безмълвни погледи.

- Добре! - каза Леля.

- Това е от всичките книги, дето младите ги четат в днешно време - отговори Баба. – Мозъкът прегрява. Ти не си ѝ внушавала разни идейки, нали?

- Какво имаш предвид?

Знаеш много добре какво имам предвид.

Леля се изправи:

- Определено не виждам защо момичето да стои само цял живот единствено понеже ти смяташ, че така било редно - заяви тя. - Но тъй или иначе, ако на хората не им се раждат деца, ние с тебе за какво ще сме?

- Някоя от дъщерите ти не стана вещица - отвърна Баба, като също стана на крака.

- Но биха могли да станат - отбранително каза Леля.

- Да, ако ги беше оставила да работят върху себе си, вместо да ги подкокоросваш да се мятат на врата на първия срещнат мъж.

- Те са ми хубавки. Не бива да заставаш на пътя на човешката природа. Щеше да го знаеш, ако въобще някога беше...

- Ако въобще някога бях правила какво? – внимателно попита Баба Вихронрав.

Те се втренчиха една в друга стъписани и смълчани. И двете можеха да усетят напрежението, което пропълзяваше нагоре в телата им. То извираше от самата земя - изгарящото, болезнено усещане, че са започнали нещо и трябва да го довършат, каквото и да се случи.

- Познавам те още от малка - намусено каза Леля. - Беше една такава надута.

- Поне прекарвах повечето време изправена - отговори Баба. - Отвратително беше това твоето. Всички си го мислеха.

- Ти пък откъде знаеш? - сопна се Леля.

- Цялото село говореше за тебе - отговори Баба.

- И за тебе говореха! Наричаха те Ледената девица. Не знаеше, а? - присмя се Леля.

- Не бих оцапала устата си да произнеса думите, с които наричаха тебе - викна насреща ѝ Баба.

- О, тъй ли? - писна Леля. - Е, хубаво тогава, нека ти обясня, добра ми жено...

- Не смей да ми държиш такъв тон! Ничия добра жена не съм...

- Именно!

Отново настъпи продължителна тишина, докато двете се гледаха една друга, опрели нос до нос. Но тази нова тишина беше цяло квантово състояние враждебност по-високо от предишната - човек можеше да си опече пуйка на нея. Вече нямаше крясъци. Нещата бяха отишли прекалено далеч, за да се решат с викане. Сега гласовете бяха тихи и изпълнени със заплаха.

- Трябваше да помисля с главата си, преди да послушам Маграт - изръмжа Баба. - Тази работа със сборището е идиотска. Привлича напълно погрешен тип хора.

- Радвам се, че успяхме да си поприказваме - изсъска Леля Ог. - Това прочиства въздуха.

Тя погледна надолу.

- И освен това сте на моя територия, мадам.

- Мадам!

Бурята изтътна в далечината. Обичайната за Ланкър буря след кратък гастрол към подножието на планините се беше завърнала за едно вечерно представление. Последните лъчи на залеза пронизваха мъртвешки бледите облаци, едри капки дъжд задумкаха по островърхите шапки на вещиците.

- Наистина не виждам защо трябва да си губя времето с тебе - изрече Баба, като потреперваше. - Имам къде къде по-важни неща за вършене.

- И аз също - отвърна Леля.

- Лека вечер ти желая.

- И аз на тебе.

Те обърнаха гръб една на друга и закрачиха в проливния дъжд.

Среднощният дъжд барабанеше по закритите с перденца прозорци на Маграт, докато тя

съвестно прелистваше книгите на Старата Уимпър в търсене на това, което по липса на по-добра дума бихме нарекли природна магия.

Възрастната жена бе навремето си забележителен събирач на подобни работи и което беше по-странно, ги беше записала. Вещиците обикновено не намират особено приложение за грамотността си. Но тук след том бяха педантично описани резултатите от търпеливи експерименти в областта на приложната магия. Старата Уимпър в действителност беше вещица-изследователка*.

(* Някой трябва да ги върши и тези работи. Много хубаво е да се включи в рецептата око от блатен гущер, обаче дали се има предвид Обикновен, Петнист или Голям раиран? Освен това кое око - лявото или дясното? Няма ли зрънце тапиока да свърши същата работа? Ако заместим яйчения белтък с нещо друго, дали заклинанието: а) ще работи, б) ще се провали или в) ще разтопи дъното на котлето? Любопитството на Старата Уимпър към подобни детайли беше огромно и ненаситно.

** Почти ненаситно. Вероятно, се беше наситило по време на последния й полет, през който тя беше тествала дали метлата може да се задържи във въздуха, ако измъкваме от нея вейка по вейка. Ако може да се вярва на малкия гарван, който тя бе обучавала за черна кутия на летателното си средство, отговорът почти сигурно беше „не“.)

Маграт четеше любовните заклинания. Всеки път, щом затвореше очи, тя съзираше фигура в червено и жълто в тъмнината отвътре. Трябваше нещо да се направи по този въпрос. Тя хлопна книгата и погледна записките си. Първо, трябва да научи името му. Старият трик с обелената ябълка щеше да свърши работа. Човек просто обелва ябълката, взима най-дългата лентичка обелка и я хвърля зад гърба си - тя ще падне на пода, изписала името на възлюбения. Милиони момичета бяха пробвали този номер и неизменно се бяха разочаровали, освен ако възлюбеният не се казваше Сссс. А това беше тъй, защото те не бяха използвали неузряла ябълка от сорта Чуден залез, откъсната три минути преди пладне през първия мразовит есенен ден, и не я бяха обелили с лявата ръка, използвайки сребърен нож с острие, по-тънко от един пръст. Старата Уимпър доста бе експериментирала и беше абсолютно категорична по този въпрос. Маграт винаги пазеше подръка няколко ябълки, ако изникне някой спешен случай, а този явно беше такъв.

Тя пое дълбоко дъх и хвърли обелката през рамо.

Обърна се бавно.

Аз съм вещица, напомни си тя. Това е просто едно обикновено заклинание. Няма от какво да се плаша. Я се стегни, момиче. Жено.

Тя погледна надолу и захвапа опакото на дланта си от нерви и притеснение.

- Кой би се сетил? - възкликна гласно тя.

Беше проработило.

Тя се върна към записките си, а сърцето й трепетно биеше. Какво се правеше по-нататък? Ах, да - да събере папратово семе в копринена кърпичка преди разсъмване. Дребният краснопис на Старата Уимпър продължаваше в две страници подробни ботанически инструкции. Ако бъдеха последователно спазвани, щяха да доведат до получаването на доза любовна отвара, която трябваше да се съхранява в плътно запушено бурканче на дъното на ведро ледена вода.

Маграт отвори задната портичка. Бурята бе отминала, но първите сивкави лъчи на новия ден бяха подгизнали от равномерното ръмене. Въпреки това времето можеше да се квалифицира като „заяоряване“, а Маграт беше решена на всичко.

Къпинаци дърпаха роклята й, косата й прилепна по главата от ситния дъждец, докато тя си проправяше път в капещата гора.

Дърветата се разлюляха, въпреки че нямаше вятър.

Леля Ог също бе подранила. Тъй или иначе, не успя да заспи, а освен това се тревожеше за Грибо. Той беше една от малкото й слабости. Докато рационално знаеше, че той е един дебел, хитър, неприятно миришещ сериен изнасилвач, въпреки всичко тя емоционално го възприемаше като малкото пухкаво котенце, каквото беше преди близо десетилетие, фактът, че веднъж той бе преследвал вълчица чак до клоните на дървото, в което тя се бе опитала да се скрие, а в друг случай бе изненадал неприятно една женска мечка, която невинно копаела земята да търси сладки корени, не спираше Леля да се притеснява, че нещо лошо би могло да го сполети. Всички освен нея в кралството бяха убедени, че единственото нещо, което би могло да забави Грибо по някакъв начин, е пряко попадение на метеорит.

В момента тя използваше малко магия за начинаещи, за да проследи дирите му, въпреки че всеки човек с обоняние би се справил не по-зле със задачата. Магията я бе отвела през мокрите градски улици до отворената порта на замъка.

Тя кимна на стражите и влезе вътре. На нито един от тях не му хрумна да я спре, защото вещиците, също както пчеларите и горилите, влизат където си искат. Във всеки случай възрастна дама, която удря с лъжица по купичка и вика „писи-пи-си-писи“, надали ще е острието на нечия нападаща армия.

Животът на стражите - пазачи на портата в замъка Ланкър, бе изключително отегчителен. Единият от тях се облягаше на копието си, докато Леля минаваше покрай него, и си беше пожелал животът му да стане малко по-възбуждаващ. Скоро щеше да се поучи от грешката си. Другият страж се поизправи и отдаде чест.

- Добрутро, мамо!

- Добрутро, Шон - отговори Леля и пресече вътрешния двор.

Както всички останали вещици, и Леля Ог изпитваше неприязън към предните входи. Тя заобиколи отзад и влезе в кухнята през килера. Две прислужници й направиха реверанс. Така постъпи и домакинката, в която Леля бегло разпозна една от снахите си, въпреки че не можеше да си спомни името й.

И се получи тъй, че когато лорд Фелмет излезе от спалнята си, той съзря срещу себе си по коридора да се задава вещица. Никакво съмнение не можеше да има. От върха на островърхата й шапка та чак до подметките на обувките това беше истинска вещица. Идваше за него.

Маграт безпомощно се хързулна надолу. Беше подгизнала до кости и покрита с кал. Когато човек чете всичките тия заклинания, разсъждаваше тя, си представя как излиза да събира билки в топла слънчева утрин някъде през късната пролет. А освен това беше пропуснала да погледне какъв точно проклет сорт трябваше да бъде скапаната папрат.

Едно дърво ръсна насъбралата се в листата му дъждовна вода върз нея. Маграт отметна подгизналата коса от очите си и тежко се отпусна на паднал дънер, от който бяха поникнали на гроздове бледи неприятни гъби.

А всичко й изглеждаше като толкова добра идея! Възлагаше такива надежди на Сборището. Сигурна беше, че вещицата не бива да бъде сама заради идеите, които й щукваха понякога. Мечтала си беше за мъдри дискусии за природата на естествените енергии, докато огромната луна виси в небето над главите им. След това евентуално можеха да пробват някои от древните танци, описани в книгите на Старата Уимпър. Не чак голи или „облечени в облачна премяна“, както му се викаше деликатно, защото Маграт не си правеше илюзии за формата на собственото си тяло, пък и старите вещици обикновено понатрупваха сланинки по задника. Но не беше и необходимо.

Старите писания казваха, че вещиците едно време понякога са танцували по ризи.

Това, на което със сигурност не бе очаквала да попадне, бяха две заядливи старици, които трудно можеха да се нарекат културни в най-добрия случай и които въобще не навлизаха в духа на събитията. О, те постъпиха мило с детето по техния си начин, но човек не можеше да се отърве от усещането, че когато вещиците са мили към някого, то е поради дълбоко егоистични съображения.

А когато правеха магии, изглеждаха обикновени като... като домакинска работа. Не носеха никакви окултни бижута. Маграт дълбоко вярваше в окултната бижутерия.

Всичко се беше объркало. По-добре да си върви у дома.

Тя се изправи на крака, запретна мократа рокля и закрачи през мъглистата гора...

...И чу звук на тичащи крака. Някой бягаше с все сила през гората, без да го е грижа кой ще го чуе и кой не, а над звука на строшени вейки се носеше странен глух звън. Маграт се притаи зад мокър чимширов храст и предпазливо надникна през листака.

Беше Шон, най-малкият от синовете на Леля Ог, а металният звук се дължеше на ризницата му, няколко номера по-голяма от неговия размер. Ланкър бе бедно кралство и в продължение на векове въоръжението на дворцовите стражи се бе предавало от поколение на поколение, често пъти - нанизано на копие. Конкретно тази ризница правеше човекът в нея да прилича на устойчива на куршум ловджийска хрътка.

Тя пристъпи пред него.

- Вие ли сте туй, госпоице Маграт? – попита Шон, като повдигна тенекето, което закриваше очите му. - Всичко стана заради мама!

- Какво й се е случило?

- Той я затвори! Каза, че отивала да го отрови! А аз не можах да сляза долу в тъмницата да я видя, защото беше пълно със стражи! Казаха, че била окована... - Шон сбърчи чело, - ...а туй значи, че нещо ужасно има да се случва. Знаете каква става мама, когато изгуби търпение. Почне ли се, край няма...

- Ти накъде си тръгнал? - настоятелно попита Маграт.

- Да викна нашия Джейсън и нашия Уейн, и нашия Дарън, и нашия...

- Я чакай малко.

- Ох, ама госпоице Маграт, ами ако вземат да я измъчват? Знаете какъв език вади, когато е ядосана...

- Чакай! Мисля - прекъсна го Маграт.

- Той си е поставил собствени телохранители на вратите и навсякъде...

- Виж сега, Шон, можеш ли да млъкнеш поне за минутка?

- Нашият Джейсън, като научи, ще му даде на дука да се разбере, госпоице. Той тъй и тъй казва, че вече му било време.

Джейсън на Леля Ог беше млад мъж с телосложение и, както Маграт подозираше, с интелект на стадо биволи. Но колкото и да бе дебелокож, надали би устоял на рой прецизно насочени стрели.

- Не му казвай все още - замислено произнесе тя. - Може би има и друг начин...

- Ще отида да намеря Баба Вихронрав тогава, а, госпоице? - попита Шон, като нервно подрипваше от крак на крак. - Тя ще знае какво да прави, нали е вещица.

Маграт замръзна абсолютно неподвижно. Преди малко си беше мислила, че е ядосана, но сега вече беше направо вбесена. Беше й студено, беше гладна, а този мъж тука... Преди време, чу мислите си тя, би избухнала в сълзи в такъв момент.

- Оп-пала - възкликна Шон. - Ух! Не исках да кажа това. Оп-па. Хм... - Той отстъпи.

- Ако случайно срещнеш Баба Вихронрав - започна бавно Маграт с тембър, който би гравирал

думите ѝ върху стъкло, - можеш да ѝ кажеш, че ще се погрижа за проблема. А сега се омитай, преди да съм те превърнала в крастава жаба. Ти тъй и тъй си приличаш на жаба.

Тя се обърна, подхвана полите на роклята си и се затича като луда към колибата си.

Сякаш природата бе създала лорд Фелмет да злорадства. Много беше добър в този спорт.

- Е, удобничко ли ти е тука? – поинтересува се той.

Леля Ог обмисли въпроса.

- Имаш предвид, като изключим веригите ли?

- Глух съм за нечистите ти словоизлияния - обяви дукът. - Презрял съм лъжовните ти примамки.

И трябва да те предупредя, че сега ще бъдеш изтезавана.

Това като че не предизвика очаквания ефект. Леля оглеждаше тъмницата с небрежното любопитство на минаващ турист.

- И след това ще бъдеш изгорена – допълни дукесата.

- Окей - отговори Леля.

- Окей ли?

- Ами тука долу си е направо кучешки студ. Какво е онова голямото, гардеробестото нещо с остриетата там?

Дукът се разтрепери.

- А-ха! - възкликна той. - Започна да загреваш, а? Това, любезна ми госпожо, е Желязната девица. Последна мода. И нищо чудно да се озовеш...

- Мога ли да вляза да я погледна отвътре?

- Молитвите ти срещат оглушал... - гласът на дука заглъхна постепенно. Тикът му пак се появи.

Дукесата се наведе надолу, докато едрото ѝ червендалесто лице не се доближи на една педя от носа на Леля.

- Безхаберието явно ти доставя удоволствие - просъска тя, - но скоро ще се смееш с обратната страна на лицето си!

- Ама то си има само една страна – посочи очевидното Леля.

Дукесата прокара гальовно пръст по ръба на тавата с инструменти.

Ще видим ние тази работа.

Тя измъкна чифт клещи.

- Не си и помисляй, че някой от твоите хора ще ти се притече на помощ - добави дукът, който въпреки студа се потеше. - Ние и само ние държим ключа от тъмницата. Ха-ха. Ще станеш за назидание на всички ония, които дръзват да разпространяват зловредни слухове за мен. Не се опитвай да се изкарваш невинна! Аз чувам гласовете, непрекъснато ги чувам, лъжовни...

Дукесата свирепо го стисна за лакътя.

- Достатъчно - гракна тя. - Идвай, Лионел. Ще я оставим да помисли известно време върху съдбата си.

-...лицата... злонамерени лъжи... аз не бях там, а той въпреки това падна... овесената ми каша, винаги пресолена... - не спираше да мърмори дукът, като се олюляваше.

Вратата се затръшна зад двамината. Разнесе се звук от прещракване на ключалки и тътен на наместени резета.

Леля остана сама в мрака. Примигващата факла високо горе на стената само правеше околния мрак да изглежда още по-чужд. Странни метални форми, създадени с цел не по-възвишена от изпробване на устойчивостта на човешките тела, хвърляха неприятни сенки наоколо. Леля Ог се размърда в оковите си.

- Много добре - каза тя. - Виждам те. Кажи кой си?

Крал Верънс пристъпи напред.

- Видях те как правиш физиономии зад гърба им - додаде тя. - Едва се удържах да ги гледам невъзмутимо.

Не им правех физиономии, жено, мръщех се.

Леля присви очи.

- А-ха, познавам те аз - възкликна тя. - Ти си умрял.

- Предпочитам термина „починал“ – отговори кралят.

- Бих ти се поклонила* , обаче всичките тия вериги ми пречат. Да си виждал тъдява един котарак?

(* Вещиците никога не правят реверанс.)

Да. Спи горе в една от стаите.

Леля видимо си отдъхна.

- Значи всичко е наред - каза тя с облекчение. - Бях започнала да се притеснявам.

Тя огледа отново тъмницата.

- За какво служи онова голямото легло там?

- Това е разпъвачката - отговори кралят и обясни принципа ѝ на действие. Леля кимна.

- Какъв чевръст дребничък мозък си има тоя човек - констатира тя.

- Опасявам се, мадам, че може би съм отговорен за нелеката ситуация, в която изпаднахте - каза Верънс, като седна върху или поне малко над удобна наковалня. - Искаше ми се да привлече вещица в замъка.

- Надявам се в такъв случай да си сръчен в отварянето на ключалки?

- Опасявам се, че те са над моите способности на този етап... но сигурно... - призракът на краля махна с ръка в небрежен жест, опасващ тъмницата, Леля и оковите - ...за една вещица те биха били...

- Твърди като стомана - довърши Леля. – Ти умееш да минаваш през стени, обаче аз не мога.

- Не бях се замислял за това. Мислех си, че вещиците могат да правят магии.

- Млади човече, ще ти бъда задължена, ако си затвориш устата.

- Госпожо! Аз съм кралят!

- Но също така си и умрял, тъй че на твоє място не бих предявявала големи претенции. Сега просто кротувай и чакай като добро момче.

Противно на всичките си инстинкти, кралят усети, че се подчинява. Не можеше да се противоречи на подобен глас. Той звучеше направо през годините, от дните му в детската стая. Ехото нашепваше, че ако не си изяде всичко, ще бъде пратен право в леглото.

Леля Ог се раздвижи в оковите си. Надяваше се някой скоро да се отбие насам.

- Хм - обади се неспокойно кралят. - Чувствам, че дължа обяснение...

- Благодаря ти - каза Баба Вихронрав и понеже Шон явно очакваше още нещо, добави: - Добро момче.

- Да, 'спожо, - отговори Шон. - 'Спожо?

- Какво има още?

Шон заусуква крайчеца на ризницата си от притеснение.

- Нали не е вярно туй, дето всички го приказват за нашта мама, а, 'спожо? - попита той. – Тя не ходи насам-натам да кълне селяните. Освен Дейвис месаря. И стария Кейкбред, понеже ѝ ритна котаката. Обаче това не бяха истински проклетия, нали така, 'спожо?

- Можеш да престанеш да ме наричаш 'спожо.

- Да, 'спожо.

Значи такива работи разправят хората?

- Да, 'спожо.

- Е, майка ти наистина разстройва от време на време приятелите си.

Шон прехвърли тежестта си от единия на другия крак.

- Да, 'спожо, ама те разправят ужасни неща и за вас, 'спожо, извинете ме за израза, 'спожо.

Баба изсумтя.

- Какви неща?

- Не бих искал да ги повтарям, 'спожо.

- Какви неща?

Шон обмисли следващия си ход. Не че имаше особено голям избор.

- Много неща, които обаче не са истина, 'спожо - побърза да стъпи на сигурно той. – Всякакви работи. Като например, че старият Верънс бил лош крал, а вие сте му помогнала да се възкачи на трона и сте предизвикала оная лоша зима преди години, а кравата на стария Норбът спряла да дава мляко, щото вие сте я погледнала с лошо око. Всякакви лъжи, 'спожо - лоялно добави той.

- Ясно - рече Баба.

Тя хлопна вратата пред запъхтяното му лице, спря да помисли за момент, след което се върна в люлеещия се стол.

Малко по-късно повтори още веднъж:

- Ясно.

А след още малко добави:

- Тя е просто една изкуфяла дъртофелница, обаче не мога да позволя хората да започнат да говорят каквото им падне за вещиците. Веднъж загубиш ли уважението им, губиш всичко. И не си спомням да съм гледала кравата на стария Норбът. Кой въобще е старият Норбът?

Тя се изправи, откачи островърхата си шапка от кукичката зад вратата и внимателно я нахлупи на главата си пред огледалото, като я забучи с десетина остри, ужасяващи на вид игли. Те потъваха в кока й една по една, неизбежни като гнева Божи.

Потъна за момент в кошарата и измъкна оттам вещерската си пелерина, която служеше за одеяло на болните кози, когато не се ползваше по предназначение.

Изработена някога от черно кадифе, сега беше просто черна. Грижливо и бавно я закопча с помощта на потъмняла сребърна брошка.

Ни самурай, ни рицар, тръгнал на кръстоносен поход, са се обличали някога с тъй строга церемония.

Най-накрая Баба приглади дрехите си, огледа тъмното си отражение в огледалото, пусна тънка одобрителна усмивчица и излезе през задната врата.

Усещането за надвиснала заплаха само леко се поразсея, докато тичаше напред-назад из задния двор, за да подкара метлата.

Маграт също се оглеждаше в огледалото.

Изрови отнякъде сепващо зелена рокля, скроена едновременно да прилепва по тялото и да разкрива прелестите му, и би било точно тъй, ако имаше нещо, по което платът да прилепне или което да се разкрие. Затова натъпка два навити чорапа в пазвата си, опитвайки се да прикрие по-очевидните липси. Помъчи се също тъй да направи заклинание на косата си, която обаче беше естествено устойчива на магия и оригиналната й форма започваше да личи (глухарче към два следобед.)

Опита и с малко грим. Начинанието не бе безспорен успех. Липсваше ѝ практика най-малкото. Започваше вече да се безпокои дали не бе попрекалила със сенките за очи.

Шията, пръстите и ръцете ѝ бяха обсипани със сребро, достатъчно за изработване на сервиз за вечеря с дванайсет блюда, а върху всичко бе наметнала черна пелерина, обточена с червена коприна.

При подходящо осветление и внимателно подбрана гледна точка Маграт не беше непривлекателна. Дали всичките тези приготовления допринесоха с нещо за външния ѝ вид, е спорно, но тънък пласт увереност обгърна пърхащото ѝ сърце.

Тя се поизпъчи и се завъртя да се огледа от едната и от другата страна. Гроздовите амулети, магични бижута и окултни гривни по различни части от тялото ѝ дрънкаха едновременно. Врагът би трябвало да бъде не само сляп, а отгоре на това и глух, за да не разбере, че се приближава вещица.

Маграт се надвеси над работната си маса, за да огледа своите Пособия в Занаята, както гордо ги назоваваше в отсъствие на Баба. Притежаваше нож с бяла дръжка, който се използваше за изготвянето на магически смески. Имаше и нож с черна дръжка, използваше го в самите магични заклинания. Маграт бе гравирала толкова много руни по дръжката му, че тя всеки момент можеше да се разпадне на две. Те без съмнение бяха много могъщи, но...

Маграт със съжаление поклати глава, приближи се до кухненския шкаф и измъкна оттам ножа за хляб. Нещо ѝ подсказваше, че в такова време добрият остър кухненски нож е най-добрият приятел, който едно момиче би могло да открие.

- Виждам, виждам с малкото си оченце – каза Леля Ог - нещо, на което името му започва с "П".

Призракът на краля отегчено обходи с поглед килията.

- Пирони - предположи той.

- Не.

- Пила?

- Туй е хубаво име. Какво е?

- Нещо като отвертка, но за изтръгване на самопризнания. Ето, виж я - показва кралят.

- Не, не е това.

- Задущаваща помпа? - попита той отчаяно.

- Това е със „З“, да не говорим, че понятие си нямам какво представлява.

Кралят услужливо посочи подноса с инструментите и обясни устройството ѝ.

- Определено не - категорично заяви Леля.

- Пушещите ботуши на плача? - пробва кралят.

- Нещо ми изглеждаш доста добър в тези именца, а? - остро го прекъсна Леля. – Сигурен ли си, че не си ги ползвал приживе?

- Абсолютно, Лельо! - отговори призракът.

- Момченцата, дето лъжат, отиват на много лошо място - предупреди го Леля.

- Лейди Фелмет инсталира собственоръчно повечето от тях, къмна се - отчаяно извика кралят.

Той усещаше позициите си нестабилни дори и без неприятни места, за които да се тревожи.

Леля подсмръкна.

- Добре тогава - омекна леко тя. – Беше „пинсети“.

- Ама пинсетите са просто другото име на п... - започна кралят, но спря навреме.

Приживе той не се боеше ни от човек, ни от звяр, нито от двете заедно, но гласът на Леля събуждаше у него спомени за класната и за детската стая, за строгите заповеди, давани от строги дами, облечени в дълги рокли, и за храната - повече сивкава и кафеникава, която изглеждаше

абсолютно несмилаема навремето, но в момента му се струваше недостижима амброзия.

- Пет точки за мене, значи - щастливо обяви Леля.
- Скоро ще се върнат. Сигурна ли си, че всичко ще бъде наред?
- Дори и да не съм, с какво именно би могъл да помогнеш?

Разнесе се звук на отместващо се резе.

Пред замъка вече се бе насъбрал народ, когато метлата на Баба колебливо се сниши и кацна на земята. Всички притихнаха. Щом закрачи между хората, тълпата се разтвори да я пропусне. Носеше кошница ябълки под мишница.

- В тъмницата има вещица - прошепна някой в ухото на Баба. - Подлагали я на ужасни изтезания, казват.

- Глупости - отвърна Баба. - Не може да бъде. Предполагам, че Леля Ог просто е дошла да посъветва краля за нещо.

- Казват, че Джейсън Ог отишъл да сбере братята си - благоговейно произнесе продавач на сергия.

- Съветвам всички ви да се приберете по домовете си – обърна се Баба Вихронрав към тях. - Вероятно е станало някакво недоразумение. Всеки знае, че вещиците не могат да бъдат държани затворени против волята им.

- Тоя път нещата отидоха прекалено далеч - викна някакъв селянин. - Всичките тия палежи и данъци, а сега и това! Вие, вещиците, сте виновни. Трябва да спрете! Знам си аз правата!

- И какви са ти правата? - поинтересува се Баба.

- Багажене, ежедневно кравене, кръчмарски приказки, к'вот остане от вечерята, кромидене, явство и спунт - бързо отговори селянинът. – И жлъдене всяка втора година, и правото да запазваме две трети от козата. Докато той не я подпали. А беше дяволски добра коза, казвам ти.

- Човек може далеч да стигне, като си познава правата тъй добре като теб - каза Баба. - Но точно сега най-добре ще е да си вървиш у дома.

Тя се извърна и огледа портите. Двама изключително раздразнителни на вид стражи стояха на смяна. Баба се приближи и фиксира с поглед единия.

- Аз съм само една беззащитна продавачка на ябълки - заяви тя с тон, далеч по-подходящ за откриване на въоръжените действия в средномащабна война. - Моля те, пусни ме да мина, миличък.

Последната дума прерязваше като с нож.

- Никой не може да влиза в замъка – отговори стражът. - По заповед на дука.

Баба вдигна рамене. Трикът с продавачката на ябълки, доколкото ѝ бе известно, беше сработил не повече от веднъж в цялата история на вещерството, но пък си беше традиционен.

- Познавам те аз, Чампет Полди - започна тя. - Спомням си как обличах дядо ти с погребалните му дрехи и как акуширах на майка ти, когато ти се появи на тоя свят. - Баба хвърли бърз поглед към тълпата, която отново се беше скупчила, този път малко по- надалеч, и се обърна отново към стража. Лицето му вече беше застинало в маска на ужас. Тя се наведе по-близо и добави: - От мене си получил първия си хубав тупаник в тоя живот и в името на всички богове, ако ме спреш сега, от мене ще ти бъде и последният.

Разнесе се мек металически звън, когато алебардата изпадна от безчувствените пръсти на човека. Баба се пресегна и потупа окуражително разтреперания мъж по рамото.

- Недей да се тревожиш - добави. - Ето, вземи си ябълка.

Баба пристъпи напред, но пътят ѝ беше преграден от втора алебарда. Тя погледна с интерес нагоре по дължината на дръжката.

Вторият страж не беше планинец от Овнерог, а отрасъл в града наемник, повикан да стегне редиците, поразпасали се през последните години. Лицето му представляваше плетеница от стари рани. Няколко от белезите се пренаредиха в нещо, което вероятно беше презрителна усмивка.

- Значи туй била вещерската магия, а? - ехидно попита той. - Жалка история. Може би успяваш да сплашиш тия селски идиоти, жено, обаче мен не можеш ме стресна.

- Представям си колко много е нужно, за да се стресне такъв голям силен момък като теб.

Баба протегна ръка към шапката си.

- И няма к'во да се опитваш да ми правиш вятър. - Стражът гледаше право пред себе си и леко се поклащаше на пръсти и пети. - Правилно казват хората - дърти вещици като тебе не трябва да въртят селяните на пръста си.

- Както кажеш - отговори Баба и отмести оръжието от пътя си.

- Слушай, казах ти... - започна стражът и сграбчи Баба за рамото.

Нейната ръка обаче, се стрелна толкова бързо, че отстрани изглеждаше, сякаш изобщо не се помести. Стражът се хвана за дланта и зави от болка.

Баба намести обратно иглата в шапката си и влезе в замъка.

- Ще започнем - заяви с гаден глас дукесата - с Демонстрация на инструментите.

- А-а, вече съм ги виждала - отговори Леля. - Най-малкото ония, дето започват с П, С, И, Т и В.

- А след това ще видим колко още ще продължиш да говориш с небрежния си тон. Напали мангала, Фелмет - ревна дукесата.

- Напали мангала, Шуте - каза дукът.

Шутът бавно се изправи. Не очакваше да се случи това. Изтезаването на хора не беше част от собствения му дневен ред. Хладнокръвното нараняване на възрастни дами не бе лъжица за неговата уста. Всъщност нараняването на вещици с каквато и да е температура на кръвта абсолютно отказваше да се превърне в ястие като за него. Той им беше обяснил за словата. Сегашното явно попадаше в главата за тоягите и камъните.

- Това не ми харесва - измърмори сам на себе си.

- Чудесно - обади се Леля Ог, която имаше превъзходен слух. - Ще запомня, че не ти е харесало.

- Това пък какво е? - остро попита дукът.

- Нищо - отговори Леля. - Много ли ще се забавим? Не съм закусвала.

Шутът запали клечка кибрит. Въздухът до него леко се размърда и тя угасна. Той изруга и опита втора клечка. Този път треперещите му пръсти успяха да я поднесат чак до мангала, преди и тя да примигне и да угасне.

- Побързай, човече! - викна дукесата, докато вадеше инструменти от подноса.

- Изглежда не иска да се запали... - промърмори Шутът, докато трета клечка се превърна в червеникава рязка пламък и угасна.

Дукът сграбчи кутията от разтрепераните му пръсти и го плесна през лицето с длан, обкичена с пръстени.

- Не можеш ли да изпълниш макар и една заповед, която съм ти дал? - кресна той. - Нарочно се преструваш на безпомощен! Слабак! Дай ми кибрита!

Шутът отстъпи. Някой, когото не можеше да види, му шепнеше в ухото нещо, които не можеше да схване напълно.

- Излез навън - изсъска му дукът - и гледай да не ни безпокоят!

Шутът се препъна о прага, обърна се, хвърли последен умолителен поглед на Леля и офейка. Отвън подскочи няколко пъти от крак на крак просто по силата на навика.

- Огнят не е абсолютно необходим - каза дукесата. - Просто помага. А сега, жено, ще си

признаеш ли?

- Какво? - попита Леля.

- Всеизвестно е. Измяна. Зловредно вещерство. Сбиране на враговете на престола. Кражба на короната...

Металически звук ги накара да погледнат надолу. Един омазан с кръв кинжал беше паднал от лавицата, сякаш някой се бе опитал да го вземе, но не му бяха достигнали силите. Леля чу как призрактът на краля кълне под нос или под каквото там минаваше за носа му.

- ...и разпространяване на лъжовни слухове - завърши дукесата.

- ...сол в закуската ми... - нервно продължи дукът, като съзерцаваше бинтованата си ръка. Продължаваше да живее с усещането, че в тъмницата има четвърти човек.

- Ако си признаеш - прекъсна го дукесата, - просто ще бъдеш изгорена на клада. И, моля, без хумористични забележки.

- Какви лъжовни слухове?

Дукът затвори очи, но образите останаха.

- Свързани с внезапната смърт на покойния крал Верънс - прошепна дрезгаво. Въздухът край него се завихри.

Леля постоя малко с наклонена на една страна глава, сякаш вслушана в глас, който само тя би могла да чуе. Ако не беше убеждението на дука, че чува нещо, не точно глас, а по-скоро нещо като далечен повей на вятъра.

- О, аз не знам за нищо лъжовно в тях - отговори Леля. - Знам само, че ти си го намущкал, а ти си му подала кинжала. Станало е на върха на главното стълбище. - Тя направи пауза с наклонена на една страна глава, кимна и добави: - Точно до рицарските одежди с пиката и ти си казала: „Щом трябва да се извърши, по-добре е да го извършим бързо“, или нещо такова, след което си измъкнала собствения кинжал от ножницата на

краля, същия тоя, дето сега лежи на пода, и...

- Лъжеш! Нямаше никакви свидетели. Ние направихме... То пък и нямаше нищо, което да се види! Чух нещо в тъмнината, обаче там нямаше никого! Не е възможно някой да е видял всичко! - изпищя дукът. Жена му се намръщи.

- Би ли млъкнал, Лионел. Мисля, че между тия четири стени можем да минем и без подобни условности.

- Кой й е казал? Ти ли си й казала?

- Успокой се. Никой не й е казал. Тя е вещица, за бога, те сами научават тия неща. Второ зрение или нещо подобно.

- Шесто чувство - поправи я Леля.

- Което ти няма да обладаваш още дълго, добра ми жено, освен ако не ни кажеш кой друг знае и не ни помогнеш в още някои... дела - зловещо завърши дукесата. - И ще го сториш, вярвай ми. Опитна съм в този занаят.

Леля огледа тъмницата. Започваше да става претъпкано. Крал Верънс гореше в такава яростна виталност, че беше станал почти видим, и свирепо се опитваше да сграбчи ножа от пода. Освен него се бяха появили други - потрепващи колебливи сенки, пречупени силуети, не толкова призрази, колкото спомени, втъкани в самата природа на стените посредством чиста болка и ужас.

- Собственият ми кинжал! Копелета! Да ме убият със собствения ми кинжал - викаше беззвучно призрактът на крал Верънс, вдигнал към небесата прозрачни ръце в гореща молба. Отвъдното да стане свидетел на това абсолютно унижение. - Дай ми сила...

- Да - съгласи се Леля. - Струва си да опиташ.

- А сега можем да започваме - каза дукесата.

- Какво? - сепна се стражът.

- КАЗАХ - повтори Маграт, - че съм дошла да продам тия прекрасни ябълчици. Не ме ли слушаш?

- Да не би днес да има разпродажба?

Стражът беше изключително притеснен, откак отнесоха колегата му в лечебницата. Не беше кандисал на тая служба, за да се сблъсква с подобни работи.

Изведнъж му просветна.

- Ти нали не си вещица? - попита той, като неловко човъркаше земята с края на алебардата си.

- Разбира се, че не съм. Да не би да ти приличам на вещица?

Стражът огледа окултните ѝ гривни, обточената с коприна пелерина, разтрепераните ръце и лицето ѝ. Лицето го плашеше най-много. Маграт бе употребила доста пудра, за да го направи бледо и интересно. Комбинирано с щедро използваната спирала, то създаваше у стража усещането, че гледа две мухи, паднали наред захарница. Усети се, че се опитва да направи с ръце заклинание за отблъскване на злите сенки за очи.

- Да - неуверено отговори той.

Мозъкът му продължаваше да смиля проблема. Тя очевидно беше вещица. Напоследък се беше разнесъл слухът че вещиците са вредни за здравето. Беше му изрично наредено да не ги пуска, но никой не му беше казал каквото и да било за продавачките на ябълки. Те не представляваха проблем. Вещиците бяха тия, дето представляваха проблем. Тя казва, че е продавачка на ябълки, а кой беше той, че да се съмнява в думите на една вещица?

Почувствал прилив на щастие след това упражнение в практическа логика, той отстъпи и сърдечно махна с ръка.

- Премавай, продавачко на ябълки!

- Благодаря ти - сладко отговори Маграт. - Искаш ли ябълка?

- Не, благодаря. Още не съм изял предишната, дето другата вещица ми я даде. - Той въртна очи. - Не вещица. Не вещица, а продавачка на ябълки. Продавачка на ябълки. Точно тъй.

- И това преди колко време се случи?

- Само преди няколко минути...

Баба Вихронрав не се беше загубила. Тя не беше от хората, дето се губят. Просто в момента, въпреки че ѝ беше абсолютно ясно къде се намира тя самата, някак си ѝ убягваше местоположението на всичко останало. Тъкмо беше улучила за втори път кухнята. Това предизвика нервен срыв у готвача, който междувременно се опитваше да опече на шиш малко целина. Фактът, че няколко души бяха поискали да си купят от ябълките ѝ, изобщо не беше допринесъл за доброто ѝ настроение.

Маграт се ориентира по пътя до Голямата зала, която по това време на деня беше празна и изоставена, с изключение на двамата стражи, играещи на зарове. Бяха облечени в туниките на личната гвардия на Фелмет и прекъснаха играта си в мига, в който тя се появи на вратите.

- Виж ти, виж ти - възкликна похотливо единият. - Дошла си, за да ни правиш компания, а, красавице?*

(* Никой не знае защо мъжете говорят подобни работи. Всеки момент той ще заяви, че си пада по момичета с характер.)

- Опитвам се да намеря тъмницата – обясни Маграт, за която изрази „сексуално посегателство" не беше нищо повече от сбор срички.

- Представи си само - заяви стражът, като намигна на колегата си. - Струва ми се, че бихме

могли да ти помогнем.

Те се изправиха от двете ѝ страни. Тя виждаше единствено две брадички, о които човек можеше да си пали кибритени клечки, и усещаше всеобгръщаща воня на прокиснала бира. Неистовите сигнали, които части от мозъка ѝ изпращаха, започнаха да си пробиват път през твърдата ѝ като стомана убеденост, че лошите неща се случват само на лошите хора.

Двамината я поведоха по стълбищата няколко етажа по-надолу, сред лабиринт от усойни коридори, докато тя трескаво търсеше някакъв учтив предлог, под който да се откъсне от тях.

- Искам да ви предупредя - започна Маграт, - че не съм, както може би изглежда на пръв поглед, проста продавачка на ябълки.

- Представи си само!

- В действителност съм вещица.

Този факт не произведе впечатлението, на което се надяваше. Стражите само размениха погледи помежду си.

- Много хубаво - отговори единият. - И без това от доста отдавна се чудя какво ли е да целунеш вещица. По тия места разправят, че тя те превръщала в жаба.

Другият страж го смушка в ребрата.

- В такъв случай бих казал - започна той със заговорническия тон на човек, който си мисли, че това, което ще каже, ще бъде изключително смешно, - че вече си целунал някоя от тях. Още преди години.

Краткият хохот рязко спря, а Маграт беше запратена към стената и подложена на близък оглед от страна на ноздрите на стража.

- Слушай ме сега, миличка. Дори и да си вещица, ти не си първата, която е попадала тука долу. А ако искаш да ти проработи късметът и да излезеш отново, трябва просто да бъдеш мила с нас, разбра ли?

Някъде наблизко се разнесе вледеняващ кратък писък.

- Ето, виждаш ли - продължи стражът, - това беше вещица, дето не разбира от дума. Можеш да направиш услуга на всички ни, нали тъй? Какъв късмет си имала само, че попадна на нас.

Търсещата му ръка внезапно спря.

- Какво е това? - попита той право в бледото лице на Маграт. - Нож? Нож?! Работата взе да става сериозна, а, Хрон?

- Трябва да ѝ вържеш ръцете и да ѝ запушиш устата - предложи Хрон. - Не могат да правят магии, ако не махат с ръце и не говорят.

- Свали си ръцете от нея!

И тримата се ококориха към края на коридора, където беше застанал Шутът. Той чак подрънкваше от ярост.

- Пусни я на секундата! - викна той. - Или ще докладвам за вас!

- Ах, щял да докладва за нас, тъй ли? – заяде се Хрон. - И кой ще те послуша тебе, дребен тъпако с цвят на ушна кал?

- Хванали сме вещица - додаде другият страж, - тъй че по-добре ходи да звъниш някъде другаде. - Той се обърна отново към Маграт. – Обичам момичета с характер.

Но грешеше.

Шутът се приближи с храбростта на смъртоносно ядосания.

- Казах ти да я пуснеш - повтори той.

Хрон изтегли меч си и смигна на колегата си.

В този момент Маграт го халоса. Това бе непланиран, инстинктивен замах, а ударната му мощ

бе значително подсилена от тежестта на пръстените и гривните. Ръката ѝ се стрелна към ченето на нейния похитител и го завъртя два пъти, преди той да се срути на купчинка на пода с кратка въздишка и с известно количество окултни символи, гравирани на бузата.

Хрон зяпна към него, след това погледна Маграт. Вдигна меча си кажи-речи в същия момент, в който Шутът се нахвърли отгоре му. Двамата мъже паднаха на пода в бореща се купчина. Също както повечето дребни мъже, Шутът се осланяше на първоначалната сяпа ярост, която да му осигури преимущество. В последващия бой обикновено губеше и вероятно нямаше да се отърве леко от схватката с Хрон, ако стражът не бе усетил внезапно дългия нож за хляб, опрян в гърлото му.

- Пусни го - заповяда Маграт и отметна косите от очите си.

Човекът окаменя.

- Чудиш се дали ще ми стигне смелост да ти прережа гърлото ли? - задъхано попита Маграт. - И аз не съм сигурна. Помисли си обаче колко би било забавно, докато пробваме.

Тя протегна другата си ръка и измъкна Шута за колана му.

- Откъде дойде оня писък? - попита, без да сваля поглед от стража.

- От онази посока. Затворили са я в килията за изтезания, на мене туй хич не ми харесва, отидоха прекалено далеч, не можах да вляза обратно и тръгнах да обикалям за помощ...

- Е, ето че ме намери - прекъсна го Маграт. - Ти - обърна се към Хрон - стой тука. Или бягай, както предпочиташ. Но да не си посмял да идваш след нас.

Той кимна и продължи да гледа втренчено след тях, докато бързаха по коридора.

- Вратата е заключена - каза Шутът. - Отвътре се разнасят всякакви шумове, обаче вратата е залостена.

- Ами нали е тъмница в края на краищата?

- Да, ама не е редно да се заключват отвътре.

Вратата бе действително непоклатима. От вътрешната страна се донасяше единствено тишина - наситена, плътна тишина пропълзяваше през процепите и се разплискваше из тесния коридор. Такава тишина, която беше по-страшна и от писъците.

Шутът подрипна от крак на крак, докато Маграт изследваше грубата повърхност на вратата.

- Ти действително ли си вещица? - попита. - Те казаха, че си вещица, ама истина ли е? Щото не приличаш на вещица, ти си много, такова... - Той се изчерви. - Не си като, нали се сещаш, дърта кокошка, ни най-малко, ами си абсолютно прекрасна...

Гласът му постепенно се стопи.

Напълно контролирам положението, убеждаваше сама себе си Маграт. Никога не съм и предполагала, че ще успея, обаче разсъждавам абсолютно трезво.

И установи по непогрешимо ясен начин, че подплънките ѝ се бяха смъкнали чак на кръста, косата ѝ изглеждаше, сякаш семейство нехигиенични птички бяха свили гнездо в нея, а сенките ѝ за очи се бяха не толкова разтекли, колкото разбягали. Роклята ѝ бе разкъсана на няколко места, краката ѝ бяха изподрани, ръцете ѝ бяха в синини, а по някаква причина тя се чувстваше господарка на света.

- Мисля, че е добре да се дръпнеш малко назад, Верънс - каза тя. - Не съм убедена как ще проработи това.

Шутът рязко си пое дъх.

- Откъде знаеш името ми?

Маграт измери с поглед вратата. Дъбовото дърво бе старо, вековно, но тя можеше да почувства малкото количество мязга под повърхността, полирана от годините до нещо, твърдо като камък.

Заклинанието, което ѝ бе дошло наум, обикновено изискваше поне ден предварително планиране и торба екзотични билки. Най-малкото така бе вярвала досега. В момента обаче бе готова да се усъмни. Щом човек може да призовава демони от легена си за пране, значи може всичко. Спомни си, че Шутът бе казал нещо.

- О, вероятно съм го дочула някъде - небрежно отговори тя.

- Не ми се вярва, никога не съм го използвал. Искам да кажа, дукът надали би се зарадвал. Майка ми, нали разбираш... Явно на хората им харесва да кръщават децата си на крале и принцове. Дядо

ми казваше, че не си е работа да има човек толкова име и да не се размотавам насам-натам с него...

Маграт кимна. Тя оглеждаше с професионално око влажния тунел.

Не беше обещаващо място. Старите дъбови трупи са преседели тук, в тъмнината, всичките тия години, далеч от хронометъра на сезоните...

От друга страна обаче... Баба беше обяснила нещо за това, че всички дървета са всъщност едно-единствено дърво, или нещо такова. На Маграт ѝ се стори, че разбра, въпреки че не беше съвсем сигурна за какво точно става дума. А там горе беше пролет. Духът на живота, който все още обитаваше това дърво, би трябвало да го знае. Или ако е забравил, да му бъде припомнено.

Тя опря отново длани о вратата и затвори очи, като се опита да мисли за пътя си отвъд камъните, отвъд замъка, към тънката черна планинска пръст, към въздуха, към слънчевата светлина...

Шутът просто видя, че Маграт изведнъж застана съвсем неподвижно. След това косата ѝ внезапно се разлюля леко и се разнесе отчетлива миризма на пръст и листна тор.

И после, без каквото и да е предупреждение, енергията, която кара меката като желе гъба да си пробива път през петнайсетина сантиметра паваж и която движи змиорките през хиляди мили враждебна океанска шир към някакво си езерце сред планините, се стовари през тялото ѝ право във вратата.

Тя отстъпи предпазливо назад с парализиран ум, борейки се с неистовото желание да зарови пръстите на краката си в скалата и да се разлисти незабавно. Шутът я подхвана и шокът едва не го погуби.

Маграт се отпусна върху слабо подрънкващото му тяло, изпълнена с ликуване. Успя! Без изкуствени добавки! Само ако другите можеха да я видят отнякъде...

- Не се доближавай до вратата – измърмори тя. - Струва ми се, че ѝ дадох прекалено... много.

Шутът все още държеше кльощавото ѝ тяло в ръце и беше прекалено потресен, за да издаде звук, но тя все пак получи отговор.

- Да, струва ми се. - Баба Вихронрав пристъпи напред от сенките. - Никога не бих се сетила да го направя по този начин.

Маграт я изглежда.

- Ти тука ли беше през цялото време?

- Само последните няколко минути. – Баба хвърли поглед към вратата. - Добра техника имаш - продължи тя. - Но пък това тука е доста старо дърво. Струва ми се, че даже е горяло. Много железни гвоздеи са му били набити. Не вярвам да се получи. Ако бях на твоето място, бих опитала с камъните, но...

Но бе прекъсната от леко „поп“.

Последва го още едно, а подир него - цяла серия едновременно, като порой от захарни целувки.

Зад гърба ѝ дървената врата се разлистваше много бавно.

Баба се вторачи за секунда в нея, след това се извърна, за да срещне ужасения поглед на Маграт.

- Бягай! - викна тя.

Двете грабнаха Шута и се втурнаха да намерят заслон зад близката колонада.

Вратата предупредително изскърца. Няколко от дъските се загърчиха в растителна агония и наоколо се посипа дъжд от каменни отломки, щом гвоздеите, изхвърлени като трънче от рана, рикошираха в стените. Шутът залегна, когато голям къс камък профуча край ухото му и се разби в отсрещната стена.

Долните части на дъските протегнаха търсещи коренища, плъзнаха се по околния влажен камък към близките цепнатини и започнаха да ги разбиват като със свредел. Чворовете се издуваха и взривяваха в снопове клонки, които се удряха в камъните около рамката и ги разместваха. Всичко това бе съпроводено от нисък монотонен рев - това бе звукът на клетките на дървесината, които се опитваха да удържат напора суров живот, преливащ в тях.

-Ако аз бях на твое място - продължи Баба Вихронрав, когато част от тавана по продължение на коридора се срине, - не бих го направила тъй. Не че имам нещо напротив - бързо добави тя, щом

Маграт отвори уста. - Свършила си сериозна работа. Може би малко си попрекалила, това е всичко.

- Извинете? - обади се Шутът.

- Не мога да работя със скалите - призна си Маграт.

- Е, да, скалите са за по-напреднали в техниката...

- Извинете ме!

Двете вещици се вторачиха в Шута и той отстъпи.

- Не бяхте ли дошли, за да спасявате някого? - попита ги.

- О - сети се Баба. - Ела, Маграт. Дай по-добре да видим какво е правила без нас.

- Чух писъци - продължи Шутът, който не можеше да се отърве от усещането, че двете не взимат нещата достатъчно насериозно.

- Осмелявам се да твърдя - Баба го отмести от пътя си и настъпи гърчещ се корен, - че ако някой затвори мене в тъмница, тогава ще се чуят писъци.

В килията висеше облак прах и в ореола светлина около факлата Маграт успя да различи две смътни фигури, свити в най-отдалечения ъгъл на помещението.

По-голямата част от мебелировката бе разхвърляна и пръсната по пода. Не че което и да е от нещата беше изработено, за да бъде удобно на хората... Леля Ог бе приседнала с дружелюбно изражение на лицето върху нещо, което повече наподобяваше пън.

- А, дойдохте най-сетне! Ще ме измъкнете ли от туй нещо? Вече съвсем се схванах.

А на пода лежеше кинжалът.

Той се въртеше леко в центъра на стаята и проблесна, когато светлината се отрази от острието му.

- Собственият ми кинжал! - кълнеше призракът на краля с глас, който само вещиците можеха да чуят. - И аз да не съм знаел през цялото време! Със собствения ми кинжал! Проклетниците са ме намушкали със собствения ми проклет нож!

Той се приближи още една крачка към кралската двойка и размаха кинжала. Немощно клокочене се изкопчи от устните на дука, щастливо, че се е махнало оттам.

- Добре се справя, какво ще кажеш? - коментира Леля, докато Маграт я измъкваше от оковите ѝ.

- Това старият крал ли е? А те могат ли да го видят?

- Не мисля.

Крал Верънс залитна леко под тежестта. Беше прекалено възрастен вече за подобен род изпълнения като полтъргайст. Човек трябва да е по-млад, за да има сили за тях...

- Чакай само да го хвана по-здраво - задъха се той. - Ох, по дяволите...

Ножът изпадна от немощната му хватка и издрънча на пода. Баба Вихронрав пъргаво пристъпи напред и настъпи дръжката му.

- Мъртвите не бива да убиват живите – заяви тя. - Ще се получи опасен, кажи го де, прецедент. Най-малкото, имате числено превъзходство над нас.

Дукесата първа изплува от ужасеното си вцепенение. Беше видяла пикиращи из въздуха кинжали и експлодиращи врати, а ето че сега тя жени я побеждаваха в собствената ѝ тъмница! И ако не беше уверена как точно следва да се отнася към свръхестествените събития, тя имаше абсолютно твърдо виждане как да се заеме с последното.

Устата ѝ се отвори като двери към някакъв ален ад.

- Стража! - изрева тя, но забеляза Шута да се навърта около вратата. - Шуте! Доведи стражите!

- Те са заети. А и ние тъкмо си тръгнахме - обясни Баба. - Кой от двама ви е дукът?

Фелмет втренчи в нея розови очи от купчината, на която се беше свил в ъгъла. Тънка струйка слюнка се стичаше от ъгълчето на устата му. Той се изкикоти.

Баба го погледна по-отблизо. От центъра на тези сълзящи очи нещо друго отвърна на погледа ѝ.

- Не искам да те предизвиквам – кротко започна тя. - Струва ми се обаче, че ще е по-добре да напуснеш тази страна. Абдикирай или нещо такова.

- И кой ще заеме мястото му? - с леден глас попита дукесата. - Някоя вещица ли?

- Няма пък - отговори дукът.

- Какво каза?

Дукът се изправи, изтърси част от варта, полепнала по дрехите му, и изгледа дръзко Баба в лицето. Хладината в центъра на зениците му се беше увеличила.

- Казах, че няма - повтори той. - Нима си мислиш, че простите ти фокуси могат да ме стреснат? Аз съм си завоювал правото да бъда крал и ти няма да ми го отнемеш! Толкова е просто, вещице.

Той се приближи.

Баба го наблюдаваше. Никога досега не се бе сблъсквала с подобно нещо. Човекът очевидно беше луд, но в сърцевината на лудостта му гореше смразяващо хладен разум, като ядро от чист междузвезден лед в центъра на разпалена пещ. Тя го бе мислила за мекушав под тънката обвивка показна храброст, но нещата отиваха много по-дълбоко. Някъде навътре в мозъка му, отвъд събитийния хоризонт на рационалното, кошмарното налягане на безумието бе пресовало лудостта му в нещо по-твърдо от диамант.

- Ако ме победите чрез магия, магията ще управлява - каза дукът. - А вие не можете да допуснете това да стане. Всеки крал, възкачил се на престола с ваша помощ, ще бъде и под вашата власт. Под вещерски чехъл, бих казал. Кое то се управлява с магия, от магия се разрушава. Тя и вас ще унищожи накрая. И вие го знаете. Ха. Ха.

Кокалчетата на ръцете на Баба побеляха, когато той пристъпи още една крачка напред.

- Можете да ме убие - продължи той. - И вероятно ще намерите кой да ме замести. Но само някой шут би се съгласил на такава сделка, защото ще знае, че непрекъснато ще бъде наблюдаван от

вас и ако по някакъв начин ви разочарова, животът му няма да струва и петак. Можете да ми

противоречите колкото си искате, но той ще знае, че управлява само по ваше благоволение. А това би

му попречило да бъде истински крал. Не съм ли прав?

Баба отмести поглед. Другите вещици отстъпиха, готови да залегнат.

- Попитах - не съм ли прав?

- Да - отговори Баба. - Истина е...

- Да.

- ...но все пак има някой, който би могъл да те победи - бавно завърши Баба.

- Детето ли? Нека да дойде, когато порасне. Като млад левент, който предизвиква съдбата си. -

Дукът презрително се ухили. - Мно-о-ого романтично. Аз обаче имам доста години дотогава, за да се подготвя. Ще му дам да се пробва.

До главата му юмрукът на крал Верънс разпори въздуха, но не успя да закачи физиономията му.

Дукът се надвеси напред, докато носът му увисна досами лицето на Баба.

- Време е да се връщате при магическите си котлета, чародейки.

Баба Вихронрав крачеше гневно по коридорите на замъка Ланкър като огромен разгневен прилеп, а кикотът на дука отекуваше в главата ѝ.

- Можеше да му докараш циреи или нещо подобно - каза Леля Ог. - Хеморойдите са добра идея. Позволено е. Няма да му попречат да управлява, само дето ще трябва да управлява изправен. А туй винаги размива хората.

Баба Вихронрав не отговори. Ако яростта имаше температура, шапката ѝ вече щеше да се е подпалила.

- Имай предвид обаче, че от това само ще стане по-лош - додаде Леля, като подтичваше, за да не изостава. - Също като със зъбобола.

Тя хвърли кос поглед към сприхавото изражение на Баба.

- Няма за какво да се тревожиш - продължи. - Нищо особено не ми направиха. Но благодаря за проявения интерес.

- Никога не съм се безпокояла за тебе, Гита Ог - сопна се Баба. - Дойдох единствено защото Маграт се притесняваше. Винаги съм казвала, че ако една вещица не може да се грижи сама за себе си, няма за какво да се нарича вещица.

- Маграт се справи доста добре с дървото, чини ми се.

Макар и улисана в мрачната си ярост, Баба Вихронрав кимна със съгласие.

- Ето я, идва - каза. Огледа коридора по цялата му дължина, след това се наведе към ухото на Леля Ог и прошепна: - Няма да му доставя удоволствието да го произнесе на глас, но той ни победи.

- Ами, не се знае - отвърна Леля. - Нашият Джейсън и още няколко момци скоро могат...

- Видя ли му стражите? Тия не са от стария сорт. Много са жилави.

- Можем малко да помогнем на момчетата...

- Няма да свърши работа. Хората трябва сами да ги вършат тия неща.

- Щом казваш, Есме - примирително отговори Леля.

- Така е. Магията е, за да бъде управлявана, а не за да управлява.

Леля кимна и след това, припомняйки си даденото обещание, се наведе и взе от земята парченце камък от настилката на пода.

- Мислех, че вече си забравила - произнесе в ухото ѝ призракът на краля.

Нататък по коридора Шутът подтичваше след Маграт.

- Мога ли да те видя отново?
- Ами... не знам - отговори Маграт, а сърцето ѝ пееше самодоволна песен.
- Какво ще кажеш за довечера?
- О, не. Довечера съм много заета.

Тя бе възнамерявала да си легне рано с чаша топло мляко и бележките по експериментална астрология на Старата Уимпър, но инстинктът ѝ подсказа, че трябва да поставя препятствия пред всеки потенциален ухажор, за да разпалва страстта му.

- Тогава утре вечер? - настоя Шутът.
- Утре мисля да си мия косата.
- Мога да се освободя вечерта в петък...
- Ние, вещиците, доста работим нощем, нали разбираш...
- Тогава някой следобед, а?

Маграт се поколеба. Може би инстинктите ѝ грешаха.

- Ами...- започна тя.
- Към два часа. На полянката до езерцето, става ли?
- Ами-и...
- Ще те чакам там. Става ли? - отчаяно попита Шутът.
- Шуте! - Гласът на дукесата отекна из коридорите и сянка на ужас пробяга по лицето му.

- Трябва да тръгвам. Значи на полянката, окей? Ще съм облечен така, че да ме разпознаеш. Става ли?

- Става - повтори Маграт, хипнотизирана от невероятната му упоритост. После се обърна и хукна след другите две вещици.

Извън замъка беше настанало същинско стълпотворение. Тълпата, събрала се при появата на Баба, сега се бе увеличила значително, бе преляла през неохраняваните порти във вътрешния двор и се бе изсипала на вълни край караулката. Гражданското неподчинение беше ново явление за Ланкър, но хората вече се бяха досетили за някои от по-елементарните му проявления, като размахване на сърпове и гребла нагоре-надолу из въздуха и гримасничене, придружено с викове „У-у-у-у!". Въпреки че няколко граждани, които все още не бяха възприели концепцията, махаха знамена и ликуваха. По-напредничавите ученици вече оглеждаха с око на познавач запалимите постройки зад крепостната стена. Няколко продавачи на пирожки с месо и кренвирши в питка се бяха материализирали от нищото* и въртяха успешна търговийка. Съвсем скоро някой щеше да хвърли нещо.

(* Винаги така правят, навсякъде по света. Никой не забелязва откъде пристигат. Единственото логично обяснение е, че търговската марка включва сергия, хартиена шапка и малка, захранвана с газ машина на времето.)

Трите вещици застанаха на върха на главното стълбище и огледаха морето от лица.

- Ах, ето го там нашия Джейсън - щастливо викна Леля. – И Уейн, и Дарън, и Кев, и Трев, и Нев...
- Ще запомня лицата им - заяви лорд Фелмет, който се вмъкна между двете и постави длани на раменете им. - А вие виждате ли моите стрелци горе по бойниците?
- Виждам ги - неприятели отговори Баба.

- Тогава се усмихвайте и махайте - нареди дукът. - Та народът да разбере, че всичко е наред. В края на краищата не идвахте ли днес да разговаряте с мене по важни държавни дела? - Той се доближи до Баба. - Да, има стотици неща, които би могла да направиш - прошепна той. - Но резултатът ще е един и същ. - Той се отдръпна. - Винаги съм се надявал, че съм човек, дето разбира от дума - добави дружелюбно. - Може би ако убедите хората да кротуват, аз бих могъл да бъда

уговорен да посмекча малко методите си на управление. Нищо не обещавам, разбира се.

Баба не отговори.

- Усмивайте се и махайте - нареди пак дукът.

Баба вдигна длан в кратко движение и успя да докара гърч на лицето си, който нямаше каквото и да е отношение към усмивката. След това смръщи вежди и сръга Леля Ог, която махаше и викаше като вмениачена.

- Няма нужда да прекаляваш - изсъска Баба.

- Ама там са нашта Рийт и нашта Шарлийн с дечицата - отвърна Леля. - Е-хо-о-о!

- Няма ли да млъкнеш, дъртофелнице такава! - сопна се Баба. - Я се вземи в ръце!

- Много хубаво, много добре - поощри ги дукът.

Той размаха ръце или поне едната ръка, защото другата все още го болеше. Нощес бе опитал отново със стъргалото и не се беше получило.

- Народе на Ланкър! - извика той.- —Не се бой! Аз съм ваш приятел! Аз ще ви браня от вещичите! Те се съгласиха да ви оставят на спокойствие!

Баба го съзерцаваше, докато той говореше. Явно е от ония хора, дето страдат от маниакална депресия, помисли си тя. Непрекъснато нагоре и надолу, като кажи го де. В един миг ще те убие, а в следващия ще те пита как се чувстваш.

Усети, че той я гледа с очакване.

-Какво?

- Казах им, че сега ще помоля уважаваната Баба Вихронрав да каже няколко думи, ха, ха - отвърна той.

- Тъй ли си казал?

-Да!

- Много далеч си отишъл.

- Нали! - изкикоти се дукът.

Баба се обърна към тълпата, която притихна в очакване.

- Разотивайте се по домовете си - викна им тя.

Последва продължителна тишина.

- Това ли беше всичко? - попита дукът.

-Да.

- Ами нещо по въпроса за клетвите за вяност?

- Какво за тях? Гита, ще спреш ли най-после да махаш на хората!

- Извинявай.

- А сега и ние си тръгваме - заключи Баба.

- Ама тъкмо нещата бяха тръгнали толкова добре - възпротиви се дукът.

- Хайде, Гита, - ледено каза Баба. – Маграт къде изчезна?

Маграт погледна виновно. Беше потънала в дълбок разговор със Шута, въпреки че ставаше дума за един от ония разговори, в които и двете страни прекарват голямата част от времето във взирание в пръстите на краката и чоплене на нокти. Деветдесет процента от истинската любов е остро, изгарящо ушите притеснение.

- Тръгваме - повтори Баба.

- Значи в петък следобед - изсъска Шутът.

- Добре, но само ако мога - отговори Маграт.

Леля Ог ги изгледа дяволито.

И ето че Баба Вихронрав профуча надолу по стълбището, направо през тълпата, а другите две

вещици подтичваха след нея. Няколко от подхилкващите се стражи уловиха погледа ѝ и им се прииска да не го бяха правили. Тук и там сред наблюдаващите граждани се разнесе трудно съдържан кикот. Тя се понесе навън през портите, по подвижния мост и през града. Когато Баба крачеше бързо, останалите хора трябваше да тичат, за да не изостават.

След тях дукът, който бе достигнал върха на поредната си маниакална криза, сега бе превключил на обикновена лудост и бързо потъваше в локвичка отчаяние.

- Ха-ха.

Баба не спря, докато не излезе извън града и не стигна под гостоприемната стряха на гората. Там сви встрани от пътя и се тръшна на някакъв дънер, скрила лице в шепите си.

Другите две предпазливо я доближиха. Маграт я потупа по гърба.

- Не се отчайвай. Ти се справи изключително добре.

- Не съм отчаяна, а мисля - отговори Баба. - Тръгвайте си.

Леля Ог предупредително вдигна вежда към Маграт. Двете отстъпиха на почтително разстояние, въпреки че в настоящото си настроение Баба не би била безопасна дори от някое съседно измерение, и приседнаха на обрасъл с мъх камък.

- Добре ли си? - попита Маграт. - Сториха ли ти нещо?

- Дори с пръст не ме пипнаха - отвърна Леля и недоволно изсумтя. - Не са от истинско кралско потекло, веднага им личи. Стариат крал Грюневелд, да речем, той не би си губил времето да размахва неща насам-натам и да заплашва хората. Би

направил бам, иглите право под ноктите, ей тъй, както си приказваме, и няма лабаво. Никакви дивотии и заплашителен смях. Ето той беше истински крал. Много милостив.

- Заплашвах да те изгорят.

- О, аз не бих им се вързала на приказките. Видях, че си имаш последовател - смени темата Леля.

- Моля? - не разбра Маграт.

- Младежът с камбанките - обясни Леля. - И с лице като на ритнат шпаньол.

- А, той ли... - Маграт обилно се изчерви под бледия грим. - Той всъщност е просто някакъв човек. Само ходи след мене.

- Трудно е, а? - мъдро каза Леля.

- Освен това е толкова дребничък. Непрекъснато обикаля насам-натам - продължи Маграт.

- Внимателно ли си го заглеждала? - попита старата вещица.

- Моля?

- Не си го заглеждала много-много, и аз тъй си помислих. Много умен мъж е този Шут. Що не вземе да стане актьор?

- Какво искаш да кажеш?

- Следващия път като го срещнеш, го погледни с очите на вещица, не с очите на жена. - Леля сръга заговорнически Маграт. - Добре се справи с вратата там долу - добави тя. - Вървиш на добре. Надявам се, че си му казала за Грибо.

- Той обеща веднага да го пусне да излезе, Лельо.

Откъм дънера Баба Вихронрав подсмръкна.

- Чухте ли как се подхилкваше тълпата? - попита тя. - Някой се изкикоти!

Леля Ог приседна до нея.

- И неколцина ни сочеха. Видях аз.

- Подобно нещо не може да се търпи!

Маграт седна на другия край на дънера.

- Има и други вещици - каза тя. - Нагоре из Овнерог има много вещици. Може би те биха ни помогнали.

Другите две я изгледаха с болезнена изненада.

- Не мисля, че сме закъсали чак толкова - изръмжа Баба. - Че да молим за помощ.

- Много лоша практика е туй - кимна Леля.

- Но нали помолихме демона да ни помогне - възрази Маграт.

- Не, не сме - отговори Баба.

- Добре. Не сме.

- Ние му заповядахме да ни съдейства.

-Тъй де.

Баба Вихронрав изпъна крака и се вгледа в обувките си. Бяха здрави обувки, целите набити с общарски гвоздеи и сърповидни налчета. Човек не би повярвал, че ги е майсторил занаятчия. По-скоро бяха положили подметките и ги бяха построили от тях нагоре.

- Искам да кажа, спомни си само какви вещици живеят нагоре из планините - продължи тя. - Като Сестра Коя-Беше, дето живее по пътя към Скънд, дето синът ѝ, кажи го де, замина да става моряк - нали се сещаш, Гита, оная, дето само подсмръква на хората и а си седнала, а ти е подпъхнала някоя от ония покривници, да не ѝ цапаш облегалката на стола...

- Гродли ѝ е името - отговори Леля Ог. - Стърчи ѝ кутрето, когато пие чай, и приказва превзето.

- Да. Вярно. Е, не бих се унижила да разговарям с нея, не и от оня прецедент с бесилото, ако се сещаш. Смя да предположа, че на нея просто ѝ се ще да си вре гагата, да пипа всичко, да души наоколо и да поучава хората как да си вършат работата. Да, нали? Помощ да искаме - как пък не! Само това ни остава.

- Да, а пък оттатък пътя за Скънд дърветата ти отговарят и се разхождат нощем – довърши Леля. - Дори без да те питат за позволение. Много слаба организация.

- А не такава добра организация, каквато ние тука си имаме ли? - попита Маграт.

Баба се изправи решително.

- Прибирам се у дома - заяви тя.

„Има хиляди основателни причини, поради които магията не може да управлява света. Наричат се вещици и магьосници" - разсъждаваше Маграт, докато следваше двете по-възрастни жени обратно към пътя.

Вероятно ставаше дума за някакво мъдро решение от страна на майката-природа, за да защити сама себе си. Състоеше се в това, че всеки магичен талант беше също толкова склонен за сътрудничество, колкото и страдаща от зъбобол мечка. Тъй че всичките страховити сили бяха безопасно разпилявани в дърляници и съперничество. Имаше разлика в стиловете, естествено. Магьосниците се избиваха из влажни коридори, докато вещиците просто се поразяваха една друга, като се срещаха по улиците. И бяха егоцентрични като пумпали. Дори когато помагаша на хората, мислеше си Маграт, пак някак го правеха за себе си. Действително, държаха се като някакви големи деца.

Освен мене, самодоволно реши тя.

- Май че е много разстроена - обърна се Маграт към Леля Ог.

- Ех, ами... - започна Леля. - Нали точно в туй е проблемът. Колкото повече навлизаш в магията, толкова по-малко ти се иска да я използваш. Само ти пречи. Предполагам че и ти, когато си навлизала в занаята, първо си научила няколко заклинания от Старата Уимпър, мир на праха ѝ, и си ги използвала през цялото време, а?

- Ами-и, да. Всеки постъпва така.

- Да, това е добре известен факт - съгласи се Леля. - Но когато навлезе в Занаята, човек се научава, че най-сложният вид магия е да не използва магията изобщо.

Маграт внимателно обмисли чутото.

- Това някакъв зен ли е? - попита.

- Знам ли? Никога не съм виждала никакъв Зен.

- Когато бяхме долу, в подземията, Баба каза, че би опитала с камъните. На мене ми прозвуча като много сложна магия.

- Е, Старата Уимпър не беше много-много по камъните - отговори Леля. - А иначе не е толкова сложно. Просто трябва да разръчкаш спомените им. Нали се сещаш - как е било в доброто старо време. Когато са били горещи и течни.

Тя се поколеба за момент, след което бръкна припряно в джоба си. Измъкна оттам камъче от подовата настилка на замъка и видимо си отдъхна.

- За миг си помислих, че съм го забравила - обясни тя. - Вече можеш да излизаш.

Силуетът бе едва различим в яркия ден, като някакво слабо блещукане във въздуха в сянката на дърветата. Крал Верънс примигна. Беше отвикнал от дневната светлина.

- Есме - повика я Леля. - Един човек тука иска да те види.

Баба бавно се обърна и примижа срещу призрака.

- Видях те в тъмницата - каза тя. - Кой си ти?

- Верънс, крал на Ланкър - представи се призракът и направи поклон. - Дали имам честта да разговарям с Баба Вихронрав, доайена на вещиците?

Вече отбелязахме, че макар да бе наследник на многовековно кралско потекло, Верънс не беше глупак. Освен това цяла година, без да бъде подлаган на изкушенията на плътта, беше сторила чудеса. Баба Вихронрав се имаше за абсолютно неподатлива на ласкателства, но кралят професионално прилагаше еквивалента на допълнителна порция бита сметана върху сладкиша. Поклонът определено беше подходящ детайл.

Едно мускулче потрепна в ъгълчето на устата на Баба. Тя направи кратък скован поклон в отговор, защото не беше сигурна какво точно значи „доайен“.

- Аз съм т'ва - допусна тя. - И вече можеш да се изправиш - додаде величествено.

Крал Верънс остана на колене около три пръста над повърхността на земята.

- Копнея да ми бъде направена услуга – бързо каза той.

- А ти как изобщо се измъкна от замъка? - прекъсна го Баба.

- Почитаемата Леля Ог ми съдейства - отговори кралят. - Допуснах, че след като съм прикован към камъните на Ланкър, бих могъл да отида там, където и те отидат. Опасявам се, че я въвлякох в неприятности, за да наглася работата. Понастоящем витая в престилката ѝ.

- Не си първият - механично отбеляза Баба.

-Есме!

- Умолявам те, Бабо Вихронрав, възкачи сина ми на престола.

- Да го възкача ли?

- Знаеш какво имам предвид. Той в добро здраве ли е?

Баба кимна.

- Последния път, когато го Наблюдавахме, ядеше ябълка - отговори тя.

- Неговата съдба е да стане крал на Ланкър!

- Да, де. Ама съдбата, знаеш, е сложно нещо.

- Няма ли да ми помогнете?

Баба водеше вътрешна борба.

- Ама това си е чисто набъркване, видиш ли - каза тя. - Грешно е да се набъркваме в политиката. Искам да кажа, че веднъж като почне човек, след това не може да спре. Фундаментален закон

на магията е това. А не можем да се разхождаме насам-натам и да им се бъркаме на фундаменталните закони.

- Значи няма да ми помогнете?

- Ами-и... естествено, някой ден, когато момчето поотрасне...

- Къде е той сега? - студено попита кралят.

Вещиците избягваха да срещат погледите си.

- Изведохме го безопасно извън страната - отговори с неудобство Баба.

- При много добро семейство - бързо додаде Леля Ог.

- Що за хора са? - попита кралят. - Да не са от простолюдието?

- В никакъв случай - твърдо отговори Баба, щом образът на Витолър изплува във въображението ѝ. - Съвсем не са обикновени. Много необикновени даже. Хм.

Погледът ѝ умолително се спря на Маграт.

- Теспианци* са - подкрепи я Маграт, като вложи в гласа си такава доза одобрение, че кралят се усети да кима механично в съгласие.

(* Теспис, VI пр.н.е. — гръцки драматург и поет, смятан за родоначалник на театралната драма. Бел. прев.)

- О - възкликна той. - Хубаво.

- Ами-и? - прошепна Леля. - На мене не ми изглеждаха тъй.

- Не демонстрирай невежеството си, Гита Ог - измърмори ѝ Баба и отново се обърна към призрака на краля: - Извинявайте за недоразумението, Ваше величество. Тя само така си приказва. А дори не знае къде се намира Теспия на картата.

- Където и да се намира, надявам се, че знаят как да обучат младежа във военно изкуство - отговори Верънс. - Защото познавам Фелмет. След десет години ще се е окопал в царството ми като жабок под камък. - Кралят обходи с поглед вещиците. - И какво кралство ще завари момчето, когато се завърне? Дочувам слухове в какво вече се превръща страната ми. Нима ще гледате през всичките тия години как се руши и разграбва? - Призракът на краля избледня. Само гласът му остана да виси във въздуха, лек като бриз. - Помнете, добри ми сестри, земята и кралят са едно.

И изчезна.

Конфузната тишина бе нарушена от Маграт, която шумно се изсекна.

- Едно какво? - попита Леля Ог.

- Длъжни сме да направим нещо - заяви Маграт със задавен от вълнение глас. - Каквито ще да са законите.

- Прекалено е рисковано - предпазливо се обади Баба.

- Да, но какво друго можем да сторим?

- Ще обмислим нещата - отговори Баба. – Ще поразсъждаваме върху тях.

- Ти разсъждаваш вече цяла година - озъби се Маграт.

- Едно какво? Са едно какво? - продължи да настоява Леля Ог.

- Нищо хубаво не ни чака, ако вземем и се втурнем надолу с главата - отговори Баба. – Човек трябва да поспре, да помисли...

В този момент една колесница се зададе с тропот по пътя откъм град Ланкър. Баба не ѝ обърна никакво внимание.

- ...внимателно да огледа проблема от всичките му ъгли...
 - На тебе просто не ти е ясно какво да предприемеш, признай си - прекъсна я Маграт.
 - Глупости! Аз...
 - Бабо, по пътя се задава колесница.
- Баба Вихронрав сви рамене.
- Това, което вие, младите, не схващате... - започна тя.

Вещиците никога не обръщаха внимание на безопасността по пътищата. Трафикът, доколкото го имаше из планините, или ги заобикаляше, или, ако това не бе възможно, спираше и изчакваше, докато те се преместят встрани от пътя. Баба Вихронрав беше израсла, сигурна в този факт, и единствената причина, поради която не загина беше, че Маграт с бързите си рефлексии я сграбчи и я блъсна настрана в канавката.

Любопитна канавка беше тая. Из нея мърдаха дребни спираловидни нещица, преки потомци на нещата, изпъззели из първичния бульон на сътворението. Всеки, който мисли водата в канавките за застояла и скучна, би могъл да прекара поучителен половин час, въоръжен с мощен микроскоп. Наоколо имаше и доста коприва, част от която се пренесе върху Баба Вихронрав.

Тя си проби път през бурените, несвястна от ярост, и се изправи от канавката като някаква Венера Анадиомена, само по-възрастна и с повече водорасли по себе си.

- Т-т-т - заекна тя, като сочеше с треперещ показалец отдалечаващата се колесница.
- А, това беше младият Нешели, живее оттатък пътя за Инкап - донесе се от близкия храсталак гласът на Леля Ог. - Семейството му винаги са били малко нещо буйни глави. Естествено, майка му беше от рода на Уипъл.
- Замалко да ни утрепе! - викна Баба.
- Е, ама и ти можеше да се мръднеш малко от пътя - забеляза Маграт.

- Да се мръдна от пътя? - потресе се Баба. - Ама ние сме вещици! Хората трябва да се дърпат от нашия път!

Тя изджвака до средата на пътя, стъпи в единия от коловозите, а показалецът ѝ все още сочеше след далечната колесница.

- В името на Хоки, ще го накарам да пожелае никога да не се е раждал...
- Той е просто едно голямо дете - бързо я прекъсна храстът. - Майка му доста препати навремето си.

- Никога не ми се беше случвало подобно нещо, никога досега - продължи Баба, все още напрегната като опъната тетива. - Ще го науча аз как ще ни подминава, сякаш, сякаш, сякаш сме някакви обикновени хора!

- Той това вече го е научил - отбеляза Маграт. - Би ли ми помогнала да изтегля Леля от този храсталак?

- Ще го превърна в...
- Така е, защото хората вече си нямат уважение един другиму - обясни Леля, докато Маграт я откачаше от тръните. - Струва ми се, че е защото няма крал, който да тежи на мястото си.
- Ние сме вещици - размахна юмруци към небесата Баба.
- Да, да - опита се да я успокои Маграт. - Балансът и хармонията между Вселената и всичко останало. Струва ми се, че Леля е малко поизморена.

- Какво съм правила през всичкото това време? - извика Баба с такъв риторичен патос, който би накарал дори самият Витолър да зяпне.

- Не особено много - отговори Маграт.

- Да ми се подиграват! Да ми се подиграват! По собствените ми пътища! В собствената ми държава! - продължаваше да вика Баба. - Нямам намерение да търпя подобно нещо още десет години! Няма да го търпя и ден повече!

Околните дървета се разлюляха, пътната прах се завихри на облаци край нея. Баба Вихронрав протегна дълга ръка, разгъна показалец и от върха на закривения нокът присветна октариново пламъче.

Половин миля по-надолу по пътя четирите колела на колесницата се строшиха едновременно.

- Ще затваря вещици, а! - извика към дърветата Баба.

Леля със зор се изправи на крака.

- По-добре да я спрем - предложи тя на Маграт. Двете се втурнаха към Баба, хванаха я за ръцете и силом ги прибраха до тялото ѝ.

- Аз ей сега ще му покажа на проклетника на какво са способни вещиците! - продължи да вика Баба.

- Да, да, много хубаво, много хубаво - забързано приказваше Леля. - Само не веднага и не точно по този начин, нали?

- Чародейки, как пък не! - изписка Баба. - Ще го превърна...

- Дръж я за минутка, Маграт - помоли Леля и запретна ръкави. - Понякога така се случва с прекалено способните - додаде тя, като замахна и ѝ отвъртя такъв шамар, че и двете вещици подрипнаха във въздуха. Вероятно с подобен звук някога ще настъпи краят на Вселената.

Настъпилата тишина, в която светът не смееше да си поеме дъх, беше нарушена от гласа на Баба:

- Благодаря ти. - Тя поправи с достойнство роклята си и добави: - Но наистина си го мисля. Ще се срещнем довечера при камъка и ще сторим, каквото следва да бъде сторено. Ъ-хъм...

След това поправи иглите, които придържаха островърхата ѝ шапка, и се запъти неуверено към колибата си.

- А със закона за ненамесата в политиката какво стана? - поиска да разбере Маграт, докато наблюдаваше отдалечаващата се фигура.

Леля Ог разтри изтръпналите си пръсти.

- В името на Хоки, тая жена има челюст като наковалня - оплака се тя. - Какво ме питаше?

- Казах, какво се случи със закона, дето казвал, че не трябва да се намесваме? - повтори Маграт.

- А - отвърна Леля и взе ръката на момичето в своята. - Номерът е - обясни тя, - че когато напредваш в Занаята, научаваш и едно друго правило. Есме го е следвала неотклонно през целия си живот.

- И какво е то?

- То е, че когато нарушаваш правилата, трябва да го правиш качествено и истински - отговори Леля и се ухили с комплект венци, които изглеждаха далеч по-заплашително от каквито и да било зъби.

Дукът се усмихваше по посока на горите.

- Действа. Сега хората говорят срещу вещиците. Как го постигна, Шуте?

- С шегички, чиче. И слухове. Хората така или иначе винаги са готови да им вярват. Всички уважават вещиците. Номерът е, че никой не ги обича особено.

„Петък следобед - мислеше си той. - Трябва да набера цветя. И да си сложа най-хубавия

костюм, със сребърните камбанки. О, господи!"

- Изключително съм доволен. Ако продължава все тъй, ще те посветя в рицарско звание, Шуте. Шегичка номер 302 от книгата. Не би си позволил да изпусне повода.

- Скъпи чиче - уморено каза той, като пренебрегна болезнения спазъм, който пропълзя през лицето на дука, - ако имам нощна шапчица* , ще ми държи топло на ушите. А ако много рицари станат шутове, би...

(*Непреводима игра на думи: knighthood - рицарство, и night hood! - нощна шапчица, се произнасят по един и същ начин. Бел. прев.)

- Да, да, хубаво - сопна му се лорд Фелмет.

Всъщност той вече се чувстваше далеч по-добре. Овесената му каша не беше пресолена на вечеря, а в замъка витаеше определено усещане за празнота. Никакви гласове не шепнеха на границата на подсъзнанието му.

Седна на трона. И за пръв път се почувства удобно.

Дукесата приседна до него, подпряла брадичка на дланта си, и напрегнато се втренчи в Шута, който пък се разстройваше от това. С дука нещата бяха ясни - просто трябваше да балансира между лудостта му и ведрото му настроение, но дукесата го плашеше истински.

- Изглежда думите могат да бъдат изключително могъщи - каза тя.

- Наистина, милейди.

- Явно си правил задълбочено проучване.

Шутът кимна. Мощта на словото му бе помогнала да изтърпи ада на обучението в Гилдията. Вещиците и магьосниците използваха думите като инструменти за постигане на целите си, обаче на Шута му се струваше, че словата бяха реалност сами по себе си.

- Думите могат да променят света – забеляза той.

Тя присви очи.

- Това си го споменавал и по-рано. Но все още не си успял да ме убедиш. Според мен силните мъже са тези, които могат да променят света. Силните мъже и техните дела. Думите са просто като глазура върху тортата. Разбира се, на тебе може да ти се струва, че са важни. Нали си слабак - нищо друго не ти остава.

- Ваше благородие греши.

Пръстите на дукесата нервно забарабаниха по страничната облегалка на трона.

- Далеч по-добре би било за теб - процеди тя, - ако си в състояние да подкрепиш някак този си коментар.

- Милейди, нали дукът иска да изсече горите?

- Дърветата заговорничат зад гърба ми - прошепна лорд Фелмет. - Чувам ги как си шепнат, когато излизам на езда. Говорят лъжовни неща за мене!

Дукесата и Шутът размениха погледи.

- Но тази му идея - продължи Шутът – се сблъска с фанатична опозиция..

- Какво?

- На хората не им харесва.

Дукесата избухна.

- Какво значение има пък това? - ревна тя. - Нали ние управляваме! Те или ще правят каквото им наредим, или ще бъдат безжалостно екзекутирани!

Шутът скокна и размаха помирително ръце.

- Скъпа, така скоро ще ни се свършат хората - измърмори дукът.

- Няма нужда, няма нужда! - отчаяно заговори Шутът. – Нищо подобно не е необходимо да

правите! Това, което трябва да направите, е... - той направи пауза, а устните му се размърдаха беззвучно -... да стартирате дългосрочен и амбициозен план за разширяване на земеделската индустрия, който ще осигури заетост на работната ръка във вятърните мелници, ще разкриете нови земи за разработване и ще ограничите сферата на действие на бандитизма.

Този път дукът изглеждаше напълно объркан.

- И как ще го направя всичкото това? - попита.

- Като изсечете гората.

- Ама ти каза, че...

- Млъквай, Фелмет - сопна се дукесата. После подложи Шута на продължителен изпитателен поглед. - Как точно - попита след малко - би нарекъл събарянето на къщите на хората, които не харесваме?

- Прочистване на градската среда – отговори Шутът.

- Мислех си и да ги подпалим.

- Прочистване и хигиенизиране на градската среда - бързо каза Шутът.

- И да посипя земята след тях със сол.

- Божке, подозирам, че това си е направо прочистване и хигиенизиране на градската среда, придружено с програма за екологично подобряване на района. Би било добра идея да бучнете няколко дръвчета отгоре.

- Никакви дървета повече! - викна Фелмет.

- О, не се безпокойте. Те тъй и тъй няма да се хванат. Важното е да ги посадите.

- Искам и да повиша данъците - продължи дукесата.

- Ами-и, чиче...

- Не съм ти чичо.

- Лелче?

- Не.

- Ами-и... красавице... значи имате нужда да финансирате вашата амбициозна програма за развитие на държавата.

- Моля? - не разбра дукът, който отново се беше загубил по пътя.

- Той иска да каже, че изсичането на дърветата ще струва пари - обясни дукесата и се усмихна на Шута.

Всъщност за пръв път го погледна, без да съзре в него единствено дребна, отвратителна хлебарка. Елементът на хлебарката определено продължаваше да присъства в погледа ѝ, но сега той говореше: добра малка хлебарчица, научила си се да правиш номера.

- Интересно - обяви тя. - Но могат ли думите ти да променят и миналото?

- Туй даже е по-лесно, струва ми се – отговори Шутът. - Защото миналото е просто онова, което хората помнят, а спомените са само думи. Кой си спомня какъв е бил кралят преди хиляда години, да речем? Единственото, което остава, са спомените и приказките. И театърът, естествено.

- Ах, да. Ходих веднъж да гледам една пиеса - намеси се Фелмет. - Група юнаци по тесни чорапогащи се размотаваха по сцената. Много викаха. На хората им хареса.

- Да не искаш да кажеш, че историята е това, което ние внушим на хората? - обърна се отново към Шута дукесата.

Той огледа тронната зала и погледът му падна върху портрета на крал Грюнебери Добрия (906-967).

- Той бил ли е добър? - посочи към картината. - Кой знае? В какво именно е бил добър? Но ще

си остане в историята като Грюнебери Добрия, докато свят светува.

Дукът се приведе напред на трона, а очите му горяха.

- Искам да бъда добър владетел. Искам хората да ме харесват. Искам хората да ме запомнят с обич.

- Нека да допуснем - започна отдалеч дукесата, - че има и други факти, обект на противоречиво тълкуване. Исторически бележки, които са малко... неясни...

- Не съм го направил аз - бързо каза дукът. - Той се подхлъзна и падна. И това беше. Подхлъзна се и падна. Аз даже не бях там. Той ме нападна. Беше самозащита. - Гласът му се сниши до неясно мърморене. - Нямам спомени за ситуацията.

Потърка ръката, с която бе държал кинжала, въпреки че терминът ставаше все по-неподходящ.

- Кротко, съпруге - лавна дукесата. - Знам, че не си го извършил. И аз не бях с тебе на мястото, ако си забравил. И не ти подадох кинжала. - Дукът отново потрепери. - А сега, Шуте - продължи лейди Фелмет, - бях стигнала, доколкото си спомням, дотам, че вероятно има определени факти, които следва да бъдат правилно документирани.

- Божке, за това, дете и двамата ви е нямало там през цялото време ли? - проникателно попита Шутът.

Истина е, че словата обладават голяма мощ и едно от нещата, на които са способни, е да се изплъзват от устата на човека, без да му оставят шанс да ги спре. Ако думите бяха пухкави малки агънца, тогава Шутът би наблюдавал как - скок-подскок - потъват едно по едно в огнеметния поглед на дукесата.

- Нямало ни е къде? - попита тя.

- Никъде - припряно отговори Шутът.

- Глупак! Никъде е все някъде.

- Искам да кажа, че може да сте били навсякъде освен на върха на стълбището - поправи се Шутът.

- На кое стълбище?

- Кое и да е стълбище - започна да се поти Шутът. - Ясно си спомням, че не ви видях.

Дукесата го фиксира с поглед още малко.

- Хубаво, стига добре да го помниш – процеди тя и шумно се почеса по брадичката. - Значи казваш, че реалността е съставена единствено от безсилни думи. Следователно, думите са действителността. Но могат ли да се превърнат в история?

- Много добра пиеса беше оная, дете я гледах - замечтано говореше сам на себе си Фелмет. - Имаше много боеве, но никой не умря наистина. И доста хубави монолози имаше.

Откъм брадичката на дукесата отново се разнесе стържене като с шкурка.

- Шуте?

- Милейди?

- Можеш ли да напишеш пиеса? Такава, която да обиколи света и да бъде помнена дълго след като слуховите утихнат?

- Не, милейди. За това е нужен специален талант.

- А можеш ли да намериш някой, който има такъв талант?

- Срещат се подобни хора, милейди.

- Намери ми някой от тях - измърмори дукът. - Намери най-добрия. Най-добрия. Истината ще възтържествува. Намери ми такъв човек.

Бурята си отдъхваше. Не че ѝ се искаше, но понякога се налагаше. Беше прекарала две седмици да изучава изключително известния антициклон над Морето на Ръба, който даваше

представления всеки божи ден. Висеше непрекъснато около студения му фронт, благодарна за всяка изникнала възможност да изкорени случайно дръвче или да вдигне във въздуха някоя прерийна къщурка и да я запрати към най-близкия изумруден град. Но големият климатичен пробив така и не настъпи за нея.

Тя утешаваше сама себе си, че дори истински великите бури на миналото - като Големия тайфун от 1789, да речем, или пък Урагана Зелда и Удивителния ѝ дъжд от жаби - бяха преминали през подобен спад в кариерата си. Това си беше просто част от вековните традиции на времето.

Освен това се поразкърши в стихийния еквивалент на пантомимата долу из равнините, като ръсваше по някой извънсезонен сняг или докарваше убийствено измръзване на милиони. Сега не ѝ оставаше нищо друго, освен да погледне философски на завръщането си у дома, където нямаше кой знае с какво да се занимава, само да духа изтравничетата насам-натам. Ако беше човек, бурята в момента щеше да работи на половин ден, като разнася хамбургери, нахлупила картонена шапчица.

Тъкмо в момента пред погледа ѝ попаднаха три фигури, които бавно крачеха през ливадата, устремени към мястото, където се намираше, тоест понякога се намираше, побитият камък, въпреки че точно сега той не се забелязваше никъде из околността.

Бурята разпозна във фигурите отдавнашни свои познати и почитателки и съсредоточи върху тях кратка гръмотевица, нещо като поздрав. Те напълно я пренебрегнаха.

- Проклетият камък пак се е скрил - отбеляза Баба Вихронрав. - Колкото и много да са, макар че е един.

Лицето ѝ беше много бледо - направо като изрисувано. Ако беше наистина нарисувано, художникът сигурно е бил някой изключително невротичен творец. Баба изглеждаше, сякаш ѝ предстои доста работа. Неприятна работа.

- Наклади огъня, Маграт - механично нареди тя.

- Мисля си, че всички бихме се почувствали далеч по-добре, ако изпием по чаша чай – включи се Леля Ог, произнасяйки думите като мантра. Порови из широките ръкави на пелерината си и измъкна бутилка ябълково бренди. - С малка добавчица.

- Алкохолът е измамно благо и опетнява душата - съвестно каза Маграт.

- Дори не близвам - обяви Баба Вихронрав. - Трябва да сме с бистър ум, Гита.

- На една капчица в чая не му се вика пиене - отговори благо Леля. - А лекарство. Че е ужасно студено тука навън, сестри.

- Хубаво - съгласи се Баба. - Но само капка.

Отпиха в мълчание. След малко Баба каза:

- Е, Маграт, ти по-добре ги разбираш тия работи със сборищата. Този път трябва да свършим всичко както си му е редът. Какво да правим най-напред?

Маграт се поколеба. Някак си не ѝ се искаше точно сега да предлага да танцуват голи на лунна светлина.

- Има една песен - отговори. - Във възхвала на пълната луна.

- Ама тя не е пълна - посочи фактите Баба. - Ами е кажи го де. Нараства.

- Във втора четвърт - услужливо се включи и Леля.

- Струва ми се, че песента е във възхвала на пълнолунието по принцип - рискува Маграт. - След което ще възвисим мислите си. Боя се, че за целта обаче наистина трябва да има пълнолуние.

Луните са много важни.

Баба я подложи на продължителен изпитателен поглед.

- Това ли е то модерното вещерство? - попита накрая.

- Това е част от него, Бабо. Има и още много.

Баба Вихронрав въздъхна.

- Всеки си е башка луд, чини ми се. Проклета да съм, ако позволя на някаква светеща скала в небетото да ми казва какво да правя.

- Да, да върви всичко по дяволите – съгласи се с готовност Леля. - Давай да прокълнем някого.

Шутът предпазливо се промъкваше по нощните коридори. Беше решил да не поема никаки рискове. Маграт му беше описала картинно обичайното настроение на Грибо, а Шутът взе назаем от дворцовия склад за наследствени рицарски одежди чифт железни ръкавици и нещо като метална броня.

Стигна до килерчето, повдигна резето, бутна вратата и мигновено се прилепи до стената.

Коридорът стана малко по-тъмен, когато наситената тъмнина от вътрешността на стаята блисна навън и се смеси с далеч по-светлата тъмнина, която цареше тук.

Но с изключение на това нищо друго не се случи. Количеството съскаци, освирепели от ярост смъртоносни кълбета козина, бълващи от откrehнатата врата, беше равно на нула. Шутът си отдъхна и пристъпи навътре.

Грибо се метна на главата му.

Денят беше дълъг. Стайчето не предлагаше пълноценния живот, с който Грибо беше свикнал и изискваше да му бъде осигуряван. Единственото му развлечение за деня беше някъде преди обяд, когато попадна на колония мишки, преживели поколения наред в гризание на безценните исторически гоблени на Ланкър и тъкмо бяха наченали сполетения от жестока съдба* крал Мурин (709-745). Грибо си бе подострил ноктите върху бюста на единствения Ланкърски вампир от благородно потекло - кралица Гримнир Недоклана (1514-1553, 1553-1557, 1557-1562, 1562-1567 и 1568-1573). Завърши утринния си тоалет върху портрета на неизвестен монарх, който започваше вече да се стича от платното. В момента беше отегчен, а освен това и ядосан.

(* Включваща нажежен до червено ръжен, дълбок клозет, пет кила живи змиорки, три мили от течението на замръзнала река, бъчва вино, две отровни грудки, известно количество отровни капки за уши, една стрида и един едър мъжага с топор в ръце. Крал Мурин не се сприятеляваше лесно с хората.)

Котаракът стрелна лапи към мястото, където би следвало да се намират ушите на Шута, но единствената награда за усилията му беше скърцащ металически звук.

- Кое ми е доброто момченце на батко? - сладко попита Шутът. - Маци-писи-писи-писи.

Това заинтригува Грибо. Единственият друг човек, който някога бе разговарял с него по този начин, бе Леля Ог. Всички останали го наричаха „Ясемахайоттукакопеленедно". Той предпазливо се наведе надолу, изненадан от новото усещане.

От гледната точка на Шута едно обърнато наопаки котешко лице бавно се спусна към зрителното му поле с изражение на злорад интерес.

- Искат ли котенцето да си ходи въщи, коти-коти? - продължи с надежда в гласа Шутът. - Хайде, леличка Вратичка е отворена.

Грибо се вкопчи по-здраво. Беше попаднал на приятел.

Шутът вдигна рамене много предпазливо, обърна се и излезе обратно в коридорчето. После се спусна към Голямата зала, премина през вътрешния двор, заобиколи караулката и напусна замъка през главната порта, като кимна за поздрав – много внимателно - на пазачите.

- Един човек с котка на главата току-що мина оттук - отбеляза единият след минута-две размисъл.

- Забеляза ли кой беше?

- Мисля, че Шутът.

Настъпи смълчана пауза. Вторият пазач премести алебардата от едната в другата си ръка.

- Скапана работа си е тая, неговата – заключи той. - Ама нали все някой трябва да я върши.

- Няма да кълнем никого - твърдо възрази Баба Вихронрав. - И без това почти никога не върши работа, ако хората не знаят, че си ги прокълел.

- Значи ще му изпратим кукличка с неговия лик, набучена с карфици.

- Не, Гита.

- Единственото, което трябва да направим, е да откънем парченце от ноктите на краката му - продължи ентусиазирано Леля Ог.

- Не.

- Или косъм от косата му, или к'вото и да е. А аз нося карфици.

- Не.

- Проклинането на хора не е морално, освен това натрупва лоша карма - обади се Маграт.

- Ами аз тъй и тъй смятам да го прокълна - заинати се Леля, - Пък ако ще и само наум. Ако от него зависеше, можех да си умра в оная тъмница там долу.

- Няма да го проклинаме - обясни Баба. – А ще го сменим. Какво направи със стария крал?

- Оставих камъка на кухненската маса вкъщи - отговори Леля. - Че не можех повече да го трая.

- Не разбирам защо - намеси се Маграт. - Изглеждаше изключително приятен. За призрак, имам предвид.

- О, на него нищо му няма. Не можех да изтърпя останалите - отговори Леля.

- Останалите ли?

- „Умолявам те да вземеш едно камъче от замъка със себе си, за да мога да витая из него, добра ми майко“, тъй ми викаше, - заразказва Леля.

- „Скъсвам се от скука тук, госпожо Ог, извинете ме за клацианския ми“, каза и, разбира се, аз го взех. Струва ми се, че останалите са подслушвали. Айде, казали са си, да излезем малко от замъка, да отидем на почивка. Не че имам нещо против

призраците. Особено пък кралските - лоялно прибави тя. - Обаче къщурката ми не е място като за тях. Искам да кажа - някаква жена в колесница пици, та се кине навън в пералнята. Е, бива ли

тъй? Две дечица се крият в килера, хора без глави се разхождат насам-натам, някой крещи изпод мивката, а един космат дребосък се мотае наоколо и изглежда изгубен и изоставен. Не е редно така.

- Не ме притеснява, стига да не се мотае насам - заяви Баба. - Не бива да има никакви мъже на около.

- Той е призрак, не е мъж - отбеляза Маграт.

- Не се впускай в детайли пък ти - ледено я прекъсна Баба.

- Няма как да върнем стария крал на трона му - възрази Маграт. - Призраците не могат да управляват. Няма как да му закрепим короната върху главата. Ще пада през него.

- Ще го заменим със сина му - обясни Баба. - С истинския наследник.

- А, ама нали това вече го обсъждахме – махна с ръка Леля. - Трябват му още петнайсетина години, докато възмъжее, пък после евентуално...

- Тази нощ - заяви Баба.

- Искаш да възкачиш на трона едно дете? Ами то няма да се задържи там и пет минути.

- Няма да е дете - възрази Баба тихо. - А възрастен мъж. Спомняш ли си Черната Алис?

Настъпи тежка тишина. Леля Ог се отпусна назад.

- Да го вземат дяволите - прошепна тя. – Не смяташ да опитваш онова, нали?

- Смятам да се пробвам.

- Дяволите да го вземат - повтори Леля предпазливо, сетне попита: - Мислила си вече по въпроса, нали?

- Да.

- Ама гледай сега, Есме. Черната Алис беше най-добрата. Искам да кажа, ти си добра, да речем, в главознанието и в мисленето, и всичко останало, нъл тъй. Ама Черната Алис просто взе, че го стори.

- Нима твърдиш, че аз не мога?

- Извинете ме - включи се Маграт.

- Не. Не. Разбира се, че не искам тъй да кажа - игнорира я Леля.

- Хубаво.

- Само че... ами-и, тя беше, нали се сещаш, серсемката измежду вещиците, както каза кралят.

- Старейшината - поправи я Баба, която беше проверила в речника.

- Извинете ме - намеси се този път на висок глас Маграт. - Коя е Черната Алис? И – бързо прибави тя - моля без тия многозначителни погледи, дето си ги разменяте и си говорите, сякаш аз не съществувам. Сборището се състои от три вещици, помнете го.

- Ти не я знаеш, беше преди да се родиш - отговори Леля Ог. - Всъщност даже преди мене беше. Живяла е оттатък пътя към Скънд. Много могъща вещица е била.

- Ако вярваш на слуховите - вмъкна Баба.

- Веднъж превърнала някаква тиква в кралска колесница -продължи Леля.

- Циркови номера - коментира Баба Вихронрав. - Какво добро е направила на момичето - да отиде на бала, цялото вмирисано на варена тиква. И ония глупости с кристалните пантофки. Ами то си е опасно да се носят такива неща на краката!

- Но най-великото нещо, което някога е направила - продължи Леля, като не обърна внимание на коментарите, - било, че омагьосала целия замък и той потънал в сън за повече от сто години, докато... - тя се поколеба. - Не си спомням. Имаше нещо с някакви рози или беше хурка? Струва ми се, че някаква принцеса трябваше да се убоде... не, май беше принц. Така беше.

- Трябвало е да убоде принца ли? – объркано попита Маграт.

- Не... той е трябвало да я целуне. Много романтична жена е била Черната Алис. Винаги е слагала по малко любовни трепети. Нищо не е обичала повече от това Принцесата да срещне в блатото Жабока.

- А защо са я наричали Черната Алис?

- Заради ноктите - обясни Баба.

- И заради зъбите - добави Леля Ог. - Обичала да си похапва сладичко. Живяла е в захарна къщичка. Някакви две дечурлига я бутнали в собствената ѝ фурна накрая. Какъв шок само!

- Значи смятате да омагьосате замъка да заспи? - попита Маграт.

- Тя не е омагьосвала замъка да заспи - възрази Баба. - Това са бабешки приказки - добави, като хвърли многозначителен поглед към Леля. - А просто е размърдала малко времето около него. Не е толкова трудно, колкото хората си въобразяват. Всеки го прави понякога. Времето е подобно на гума - може да се разтегля, докато му прилегне на човек.

Маграт тъкмо се канеше да възрази, че не е вярно, времето си е време - всяка секунда е дълга точно една секунда, нали затова е време, това си му е работата... Но си припомни седмици, прелетели край очите ѝ, и следобеди, проточили се цяла вечност. Понякога минутите продължаваха с часове, а някои часове минаваха така бързо, че дори не ги усещаше...

- Ама това са просто възприятията на хората - рече на глас. - Не е ли така?

- О, да - съгласи се Баба. - Разбира се. Всичко се свежда до възприятията. Каква е разликата?

- Сто години ще дойдат малко множко обаче - възрази Леля.

- На мене ми се струва, че петнайсет е хубаво, кръгло число - отговори Баба. - Означава, че момъкът ще бъде осемнайсетгодишен накрая. Значи само трябва да направим заклинанието, да отидем да го приберем, той да предяви правата си към престола и всичко ще бъде чисто и точно.

Маграт се въздържа от коментар, защото ѝ бе направило впечатление, че тая работа със съдбите изглежда прекалено лесна, когато си приказват за нея, обаче никога не работи добре, щом се набъркат истинските човешки същества. Леля се облегна назад и си сипна още една щедра доза ябълкова ракия в чая.

- Може да се получи чудесно - каза. - Малко спокойствие и тишина през следващите петнайсет години. Доколкото си спомням заклинанието, трябва да се обиколи замъкът, преди да пропеят първи петли.

- Нямах това предвид - прекъсна я Баба. - Няма да е правилно. Фелмет пак ще си продължи да бъде крал през всичкото време. Кралството ще продължи да запада. Не, всъщност аз мислех да преместим цялото кралство.

И им се ухили.

- Целия Ланкър? - повтори Леля.

- Да.

- Петнайсет години напред в бъдещето?

- Да.

Леля погледна към метлата на Баба. Беше здраво направена и потегната, за да държи дълго време, с изключение на малкия проблем със запалването. Но и тя си имаше граници.

- Никога няма да успееш - заяви накрая. - Не можеш да обиколиш цялото кралство върху туй нещо. Това значи, че трябва да изминеш целия път оттук до Брашнен Нож и надолу до Разлома на Дръмлин. Просто няма как да носиш толкова

много магия със себе си.

- И за това съм помислила - отговори Баба.

Ухили им се отново. Беше ужасяващо.

След това им обясни плана си. Той беше кошмарен.

Минути по-късно ливадата опустя. Трите вещици се упътиха всяка по своите задачи. Мястото остана безмълвно за известно време, като се изключеха редките писъци на прилепите и шепотът на вятъра из изтравничетата.

След това от близкото торфено мочурище се разнесе бълбукане. Много предпазливо, увенчан с гъсталак от мъх, побитият камък се показва на повърхността и огледа с дълбоко недоверие местността.

Грибо действително се забавляваше. Първоначално сметна, че новият му приятел го е понесъл към колибата на Маграт, но по някаква причина в тъмното беше объркал пътеката и сега явно беше решил да се поразходи из гората. В едно от най-интересните ѝ кътчета, чувстваше Грибо. Местността беше неравна, осеяна с потайни бари и малки, но дълбоки мочурища, мъгливи дори и при ясно време. Грибо честичко наминаваше насам с надеждата да свари някой заблудил се вълк. - Мислех, че котките могат сами да си намират пътя към дома - промърмори Шутът.

Той наруга полугласно сам себе си. Най-лесно би било да занесе нещастното същество до къщата на Леля Ог, която бе само на няколко пресечки, кажи-речи, в сянката на замъка. Но след това го осени идеята да го заведе при Маграт. Смяташе, че това ще ѝ направи впечатление.

Котките са слабото място на вещиците. А тя би го поканила на чаша чай или нещо такова...

Нагази в следваща пълна с вода дупка. Нещо се загърчи под крака му. Шутът простена, отстъпи назад и се подхлъзна на някаква тумбеста гъба.

- Гледай сега, котко - започна той. - Трябва да слезеш оттам, разбираш ли? И да си намериш пътя към дома, а аз ще те следвам. Котките виждат много добре в тъмното и могат да си намират пътя сами - с надежда в гласа добави той.

Шутът посегна към главата си. Грибо заби нокти в ръката му, просто като приятелско предупреждение, но с изненада установи, че те не оказват никакъв ефект върху металната ризница.

- Хайде, то ми е добро котенце - галено каза Шутът и го спусна на земята. - Хайде, тръгвай към дома. Който и да е дом ме устройва.

Усмивката на Грибо постепенно избледня и изчезна, докато не остана нищо друго освен котката. Резултатът беше също толкова обезпокоителен, колкото и ако беше станало наопаки.

Той се протегна и се прозя, за да прикрие объркването си. Да го нарекат добро котенце в центъра на любимата му ловна територия не допринасяше по никой начин за славата му на пройдоха. След това се шмугна и изчезна сред фиданките.

Шутът се втренчи в мрака. Осени го мисълта, че харесва горите, но от разстояние. Успокояващо бе усещането, че са там, на мястото си. Горите в мислите му не бяха съвсем същите като истинските, в които човек може да се изгуби, да речем. Имаше повече могъщи дъбове в тях и далеч по-малко къпинаци. Предпочиташе да си ги представя денем, когато дърветата нямат злокобни лица под короните и протегнати дращеци клонаци. Дърветата на въображението му представляваха горди горски великани. А тук повечето от тях като че бяха планински гномове, нищо друго освен удобни подпорки за виещия се бръшлян и гроздовете гъби.

Шутът смътно си спомняше, че човек може да познае в коя посока се намира Главината по това, от коя страна на дънера е порасъл мъх. Една бърза проверка на близките коренища показва, че в противоречие с нормалната география Главината лежи във всички посоки едновременно.

И Грибо беше изчезнал.

Шутът въздъхна, измъкна се от ризницата и с тих звън се отправи в нощта да търси по-високо място. Това му се струваше добра идея. Земята, върху която беше застанал в момента, леко вибрираше. Убеден беше, че тя не би трябвало да прави тъй.

Маграт се носеше, възседнала метлата си, на няколкостотин стъпки над границата на кралството Ланкър и се вираше надолу към морето от мъгла, през което тук-там по някой боров връх си пробиваше път като остра скала в крайбрежен прибой. Почти пълната луна плуваше над главата ѝ. Маграт никак усещаше, че дори тънък като нож сърп би бил по-подходящ за случая. Тя потръпна от студа и се зачуди къде ли се намира в момента Баба Вихронрав.

Небесата над Ланкър добре познаваха и се бояха от метлата на възрастната вещица. Баба се бе научила да лети доста късно през живота си и след първоначалното подозрение се пристрасти към летенето като конска муха към рибя глава. Проблемът обаче беше в това, че тя разглеждаше всеки полет като права линия, свързваща точка А с точка Б, и не можеше да приеме идеята, че и другите обитатели на въздуха имат някакви права. Миграционните пътища на целия континент се бяха изменили единствено поради този прост факт. Бърза еволюция сред местните породи птици беше дала поколение, което летеше по гръб, за да държи под око небесата отгоре.

Непоклатимата вяра на Баба, че всичко трябва да се отмества от пътя ѝ, докато лети, се разпростираше и върху останалите вещици, върху по-високите дървета и понякога върху планините.

Баба беше наплашила и джуджетата, които живееха в недрата на планината, и те под смъртна заплаха направиха метлата да развива бясна скорост. Безброй яйца бяха снесени наред облаците от нищо неподозиращия пернат дивеч, внезапно зърнал Баба да върхлита връз него, смръщена над дръжката.

- О, боже! - въздъхна на глас Маграт. - Надявам се да не е налетяла на някого тази нощ.

Нощният ветрец леко я подхвана и завъртя във въздуха подобно на небесен ветропоказател. Тя потръпна отново и се взря в облените от лунна светлина планини, високите Овнерог, чиито замръзнали канари и леденозелени пропасти не признаваха ни крал, ни картограф. Ланкър бе отворен към света само по посока на Ръба. Останалите му граници изглеждаха озъбени като вълча паст, но далеч по-непроходими. Оттук можеше да се обхване с поглед цялото кралство...

Внезапен звук раздра небесата над главата ѝ, прилив на вятъра я блъсна и завъртя из въздуха и един изкривен от Доплеровия ефект вик я застигна:

- Събуди се, момиче!

Тя стисна метлата между коленете си и насочи дръжката нагоре.

Отне ѝ няколко минути да настигне Баба, която беше почти напълно полегнала върху метлата си, за да намали съпротивлението на въздуха. Тъмните върхове на дърветата бучаха под тях, когато Маграт изравни двете метли. Баба се обърна към нея, придържайки шапката си с една ръка.

- Не започвай, преди да е настанало времето - изкомандва тя. - На този товар му остават още няколко минути магия. Хайде, давай напред.

Тя протегна ръка. Маграт също протегна своята. Предпазливо, като преодоляваха тресящите се метли, всяка една потопена в турбулентната вълна на другата, те допряха пръсти.

Ръката на Маграт парна, щом силата потече през нея*. Метлата на Баба рязко дръпна напред.

(* Това вероятно е първият опит за презареждане на метла по време на полет.)

- Остави ми поне малко! - извика след нея Маграт. - Нали трябва да имам с какво да се спусна!

- Не виждам кое му е мъчното! - донесе се през рева на вятъра гласът на Баба.

- Искам да кажа - да се спусна безопасно!

- Ти нали си вещица! И между другото, донесе ли ми какао? Замръзнах тука горе!

Маграт кимна отчаяно и протегна с другата си ръка раkitена кошница.

- Хубаво. Много добре. Хайде, пък ще се видим на моста за Ланкър.

Баба отпусна пръстите си.

Маграт се отнесе нататък с брулещия вятър и се прилепи плътно до дръжката на метлата си, която в момента беше способна да се задържи във въздуха също колкото и подпалка за камина. Със сигурност нямаше да удържи възрастен човек срещу мамещите пръсти на гравитацията.

Докато потъваше надолу по дълга крива към горския покров, тя се чудеше дали няма нещо ласкателно в начина, по който Баба Вихронрав категорично отказва да вземе под внимание проблемите на хората. Внушаваше, че според авторитетното ѝ мнение те са напълно в състояние сами да се справят.

Може би беше време за някакво заклинание за Промяна.

Маграт се концентрира.

Е, май че проработи.

В очите на смъртните нищо не се измени видимо. Единственото, което Маграт постигна, беше леко да пренастрои мисловните си процеси, така че сега вместо объркана и изплашена жена надолу към неизбежната земна твърд неудържимо се спускаше оптимистично настроена, позитивно мислеща и с ясно незамъглено съзнание млада вещица. Тя истински се бе взела в ръце, беше поела пълната отговорност за собствения си живот и знаеше точно откъде идва, макар за

съжаление това да не променяше посоката, в която в Момента отиваше. Въпреки това се почувства значително по-добре.

Натисна с пети и принуди метлата си да изцеди и последната утайчица сила в едно последно кратко избухване, което я плъзна нестабилно току над върховете на дърветата. Когато със следващото хлътване метлата изора дълбока бразда в листата на нощните дървеса, Маграт се напегна, отправи кратка молитва към каквито горски богове я чуваха в момента да се приземи върху нещо меко и пропадна надолу.

На Диска са известни три хиляди по-важни богове и теолозите-изследователи всяка седмица откриват нови и нови. Ако не броим по-второстепенните богове на скалите, дърветата и водата, двама обитават планините Овнерог - Хоки, получовек-полукозел с отвратително чувство за хумор, който бе прогонен от Дънманифестин, защото свил кофти шега с експлодиращ имел на Слепия Йо, шефа на всички богове. Също и Херне Преследвания, напласеното и боязливо божество на дребните пухкави създанийца, чиято съдба е да свършат живота си като кратък хрускав писък...

И двамата биха могли да бъдат виновници за малкото чудо, което се случи в този момент - в гора, пълна със студени зъбери, озъбени дънери и бодливи тръни, Маграт се приземи точно върху нещо меко.

Междувременно Баба приближаваше планините от втората част на своето пътуване. Тя изпи поизстиналото какао и водена от мъдри екологични съображения, пусна бутилката, докато прелиташе над малко планинско езерце.

Оказа се, че идеята на Маграт за питателна храна представлява сандвич от две кръгчета варено яйце и лист лапад, пресовани между филийки хляб с изрязани корички, и както Баба забеляза, преди вятърът да го отнесе, малко стръкче магданоз отгоре. Вещицата съзерцава известно време произведението, сетне го изяде.

Отдолу проблясна пропаст, все още пълна със зимен сняг. Подобно малка искрица в тъмнината, подобно точица светлина на фона на гигантските Овнерог, Баба се зае да обхожда планинската верига.

Долу, в гората, Маграт приседна на земята и механично измъкна заплела се в косата ѝ вейка. Няколко разкрача по-нататък метлата ѝ се стовари сред дърветата, съпроводена от дъжд от листа.

Стон и лек звън я накараха да се вторачи в мрака. Някаква неясна фигура пълзеше на ръце и колене, явно търсейки нещо.

- Аз върху тебе ли се приземих? - попита Маграт.

- Някой се приземи върху ми - потвърди Шутът.

Те припълзяха по-близо един до друг.

- Ти?

- Ти!

- Ти пък какво правиш тук?

- Ама, божке, просто си се разхождах из гората - обясни Шутът. - Доста хора го правят, нали. Искам да кажа, знам, че е правено и преди. Не е като да е някакво оригинално хрумване. Дори вероятно показва липса на въображение разхождането из гората, но, как да ти кажа, на мене винаги си ми е харесвало.

- Ударих ли те?

- Струва ми се, че една-две камбанки никога вече няма да бъдат същите.

Шутът разрови гниещите листа и най-после откри омразната си гугла. Тя издрънча.

- Абсолютно се е изпомачкала - каза той, но въпреки това си я нахлупи. Изглежда, че от това се чувства по-добре, защото продължи: - Дъжд - да, градушка - добре, дори и камъни понякога.

Рибки и по-дребни жаби - окей. Но жени - не, поне досега. Какво ли още ще се случи?

- Имаш дяволски корава глава - отбеляза Маграт и се изправи на крака.

- Скромността не ми позволява да коментирам - отговори Шутът, опомни се и прибави: - Мола ви съ!

Те се загледаха един в друг отново, а умовете им препускаха.

Маграт си помисли: „Леля каза внимателно да го погледна. Добре, гледам го. Изглежда си все същият. Тъжен дребен човечец в идиотска шутовска премяна, почти гърбушко."

Сетне, също както няколко случайни извивки превръщат облака в галеон или в кит в очите на наблюдателя, Маграт изведнъж разбра, че Шутът съвсем не е дребен човек. Беше поне среден на ръст, но се преструваше на дребен, като сгърбваше рамене и кривеше краката си при ходене. Заради странната му рачешка походка изглеждаше, сякаш подскача на място.

„Чудя се какво ли друго е забелязала Гита Ог?" - заинтригувано си помисли Маграт.

Той разтърка рамене и ѝ отправи крива усмивка.

- Предполагам, че си нямаш и идея къде се намираме? - попита я.

- Вещиците никога не се губят - твърдо заяви Маграт. - Въпреки че понякога могат временно да бъдат подведени за посоката. Струва ми се, че Ланкър е ей натам. Но трябва да намеря хълм, извини ме за момент.

- За да разбереш къде се намираме ли?

- По-скоро за да видя кога, струва ми се. Доста магия се струпа тази нощ.

- Така ли? В такъв случай ще дойда с теб - кавалерски предложи Шутът. Огледа предпазливо населената с дървеса тъма, която явно лежеше между него и каменното му ложе в коридора на замъка. - Не бих искал нищо лошо да ти се случи.

Като лежеше ниско върху дръжката на метлата, Баба се гмуркаше през незнайните пропасти, наскелни планините. От време на време се навеждаше ту на едната, ту на другата страна с надеждата, че това ще помогне по някакъв начин на управлението на метлата, което, странно защо, ставаше все по-трудно. Съпровождащата я въздушна струя шибаше и вихреше в чудати форми сипещия се сняг. Надвисналите преспи потрепваха и рухваха безшумно към глетчерните долини. Полета ѝ отбелязваше грохот на лавини.

Тя погледна надолу - пейзажът бе притаил зъбата красота и сигурна смърт, усети как той отвърща на погледа ѝ, също както задрямал човек наблюдава комар. Чудеше се дали осъзнава какво точно върши тя. Замисли се дали би омекотил падането ѝ и веднага се сгълча наум за проявената мекошавост. Не, земята не постъпва по такъв начин. Земята не се пазари. Земята взима всичко и дава всичко. Кучето винаги хапе най-силно ръката на лечителя си.

Внезапно тя бе вече отвъд, като прехвърли последния зъбер толкова ниско, че обувките ѝ се напълниха със сняг, и се изстреля надолу към низините.

Мъглата, която никога не изчезваше за дълго в планините, се беше завърнала. Този път обаче не искаше да се предава без бой и се разстла пред нея като плътно сребристо море. Баба простена.

Някъде из мъглата Леля Ог се носеше безгрижно, като отпиваше от време на време глътка от плоско шише, за да се предпази от студа.

В този миг Баба, с шапка и стоманеносиви коси, мокри от влагата, с обувки, ръсещи късчета лед, дочу далечен приглушен глас. Той ентусиазирано обясняваше на невидимите небеса, че в сравнение с останалите бозайници таралежът има далеч по-малко неща, за които да се кахъри. Като ястреб, забелязал нещо малко и пухкаво сред тревите, като носещ се в междוזвездното пространство грипен вирус, зърнал синя планета наблизо, Баба изви метлата си и се стрелна надолу през облачните вълна.

- Хайде! - изкрещя тя, опиянена от скорост и вълнение, и звукът, спуснал се от петстотин стъпки височина, накара един вълк да се откаже от вечерята си. - На минутата, Гита Ог!

Леля Ог хвана ръката ѝ с видимо нежелание и двете метли се стрелнаха нагоре към огряното от звезди нощно небе.

Дискът оставяше у всекиго впечатлението, че Създателят го е измислил специално за да бъде наблюдаван отгоре. Бели и сребърни облачни ленти се простираха от Главината чак до Ръба, въртенето на света ги оплиташе и усукваше в спирали, прострени на хиляди мили. Облачният покров се разстла зад вещиците като ръкав от бели изпарения. Някой наблюдател би отбелязал кошмарния полет като млечна бразда в небето.

Докато бързо се издигаха в мразовития въздух, на хиляда стъпки над земята двете вещици отново се сдърпаха.

- Ама това си беше абсолютно тъпа идея - простена Леля. - Знаеш, че мразя високото.

- Донесе ли ми нещо за пиене?

- Естествено. Нали ти ми каза да ти донеса.

- Е?

- Ама аз май го изпих всичкото – отговори Леля. - Докато висях сама тука, из високото. Нашият Джейсън трябва да ми монтира седалка.

Баба скръцна със зъби.

- Добре, давай да прехвърлим тогава силата. Че съвсем ми е на привършване. Удивително само как...

Гласът на Баба се скърши в писък, когато без никакво предупреждение метлата угасна и пропадна надолу в облаците.

Шутът и Маграт седяха върху паднал дънер наскреж малко оголено сечище в гората. Светлините на Ланкър блестяха недалеч, но никой от двамата не предложи да тръгват.

Въздухът помежду им пукаше от неизречени мисли и диви догадки.

- От много време ли си Шут? - учтиво се поинтересува Маграт. След това се изчерви в мрака. В създалата се атмосфера това като че беше възможно най-нетактичният въпрос.

- Цял живот - горчиво отговори Шутът. - Смукал съм камбанка вместо биберон.

- Предполагам, че се предава от баща на син? - продължи Маграт.

- Всъщност никога не съм виждал за дълго баща си. Замина да става Шут на Господарите на Куирм още докато бях малък. Скара се нещо с дядо. Връща се от време на време обаче, за да навести мама.

- Това е ужасно.

Тъжен звън се разнесе, когато Шутът вдигна рамене. Той си спомняше неясно баща си - дребничък приятен човек с очи като две мидички. Подобно смело деяние - да се възправи срещу волята на стареца, му се струваше абсолютно не в характера му. Звънтенето на два окичени с камбанки костюма, които се тресат от ярост, все още витаеше из спомените му, които и без това си бяха населени с предостатъчно неприятни сцени.

- И въпреки това - изрече Маграт по-високо от необходимото и с намек за неувереност - сигурно си е много радостен живот - да караш хората да се смеят, имам предвид.

Когато не получи отговор, тя се обърна да погледне мъжа до себе си. Лицето му се беше вкаменило. С нисък глас, сякаш изобщо не се намираше там, Шутът заговори.

Той разказа за Гилдията на смешниците и шегобийците в Анкх-Морпорк.

Повечето посетители първоначално я объркваха с Гилдията на убийците, която беше доста приятен комплекс от сгради в съседство (убийците винаги разполагаха с предостатъчно пари).

Понякога младите шутове, докато слугуваха поред да чистят вечно ледените помещения (студени дори посред лято), дочуваха как младите убийци играят от другата страна на стената и им завиждаха. Дори въпреки че - много логично - броят на веселите мутиращи гласове забележимо намаляваше с напредване на обучението (убийците също вярваха в състезателното начало при полагане на изпитите).

Най-разнообразни звуци успяваха да се промъкнат през високите неприветливи стени без прозорци, а след хитроумно разузнаване сред прислужниците младите шутове смогнаха да си изградят представа за града отвъд стените. Там явно имаше таверни и паркове. Цял нов свят жужеше отвън, в него възпитаниците и чираците на останалите гилдии и колежи взимаха активно участие - кога надлъгвайки се с него, кога замеряйки се един друг с парчета от него. Навън имаше смях, който пет пари не даваше за Петте каденци или за Дванайсетте спрежения. И въпреки че студентите спореха по въпроса нощем в спалните си помещения, явно навън се ширеше неоторизиран хумор, разнасян свободно, без някой да се допитва до „Чудовищно смешната книга“ или до чийто и да било Съвет.

Някъде там, отвъд, от другата страна на изрисуваните от лишеи стени, хората си разказваха едни на други вицове, без някого да го е еня за мнението на Господарите на греха.

Това си беше отрезвяваща мисъл. Е, може би не точно отрезвяваща, понеже алкохолът не беше позволен в Гилдията. Но ако беше позволен, тя щеше да бъде отрезвяваща.

Никъде по света не можеха да се намерят по-трезви хора, отколкото в Гилдията.

Шутът с горчивина разказа за едрия червендалест Брат Шегобиец, за вечерните часове по Забавни жестове, за безкрайните утрини в ледения гимнастически салон, където усъвършенстваха Осемнайсетте препъвания и изучаваха допустимата траектория на крем-карамела. Ами жонглирането? Жонглирането! Брат Джейп, мъж с душа като сварен и изстинал канап, им го преподаваше. Но не туй, че Шутът беше слаб в тази дисциплина, докарваше преподавателя до бяс. От шутовете се очаква да жонглират зле, особено ако го правят с такива фундаментално смешни предмети като крем-карамел, пламтящи факли или добре наточени сатъри. Това, което докарваше Брат Джейп до горещо-алена, звънтяща злоба, беше фактът, че Шутът не жонглираше добре просто защото не го можеше.

- Не ти ли се е искало понякога да станеш нещо друго? - попита Маграт.

- Какво друго бих могъл да стана? – отговори с въпрос Шутът. - Никой не ми е предлагал каквото и да е друго.

През последната година от следването им на студентите-шутове им се разрешаваше да излязат навън, но със страшно много ограничения. Препъвайки се окаяно по улиците, той бе зърнал за пръв път магьосници, които се носеха като величествени карнавални платформи. Разпозна оцелелите убийци - кикотеци се младежи, облечени в черна коприна, наточени като остриетата на кинжалите, които криеха из дрехите си. Видя жреци, чиито фантастични ритуални костюми само отчасти се загрозяваха от дългите гумени престилки, носени по време на жертвоприношенията и по-важните служби. Всяка професия и занаят си имаше костюм, забеляза Шутът, и за пръв път се замисли, че униформата, която той носеше, беше създадена специално да направи облеклия я да изглежда като пълен и абсолютен кретен.

Дори и тогава той издържа. Беше прекарал целия си живот, опитвайки се да издържи.

Издържа именно защото нямаше и грам талант за шут и защото дядо би го одрал жив, ако не успееше. Зубреше позволените шеги, докато главата му зазвънеше, сутрин ставаше преди другите и отиваше да жонглира, докато не му се схванеха раменете. Дотолкова беше усъвършенствал хумористичния си речник, че само старшите Лордове успяваха да го разберат. Кривеше се и се

държеше като клоун с непроницаема мрачна упоритост. Дипломира се пръв от випуска си и бе удостоен с Пищялката на честта. Изхвърли я в клозета веднага щом се прибра у дома.

Маграт седеше притихнала.

Шутът попита:

- А ти как стана вещица?

- Ъм?

- Просто се чудя - на училище ли те пратиха или какво?

- О, не. Старата Уимпър дойде един ден долу в селото, накара момичетата да се строят в редица, огледа ни и избра мене. Разбираш ли, не ти избираш Занаята. Той те избира.

- Да, но кога в действителност ставаш вещица?

- Предполагам, че когато останалите вещици започнат да се отнасят с тебе като с вещица - Маграт въздъхна. - Ако изобщо започнат. Мислех си, че ще го сторят след онова заклинание, дето го направих в коридора. В края на краищата получи се доста добре.

- О, божке, туй си беше направо като за матура - не се сдържа Шутът. Маграт го удостои с празен поглед. Той се покашля.

- Значи другите вещици са ония две възрастни дами ли? - Шутът се отдаде отново на обичайното си потиснато настроение.

- Да.

- Изглеждат изключително силни характери.

- Много - с чувство потвърди Маграт.

- Чудя се дали случайно не познават дядо ми.

Маграт сведе поглед към краката си.

- Те всъщност са доста добри жени. Просто, нали разбираш, когато си вещица, ти не мислиш много за останалите хора. Искам да кажа, мислиш за тях, разбира се, но в действителност не те е грижа особено какво чувстват. Най-малкото, без да се замислиш специално. - Тя отново сведе поглед към нозете си.

- Ти не си такава.

- Виж, би ми се искало да спреш да работиш за дука - отчаяно каза Маграт. - Ти поне знаеш що за човек е той. Изтезава хората и им опожарява колибите, и всичко останало.

- Но аз съм неговият Шут! Шутът трябва да бъде лоялен към господаря си. Чак до смъртта му. Опасявам се, че традицията го повелява. А традициите са много важно нещо.

- Но ти дори не искаш да бъдеш Шут!

- Не понасям да бъда Шут. Но това няма никакво значение. Щом трябва да бъда Шут, смятам да го правя както трябва.

- Това е невероятно глупаво - възрази Маграт.

- Бих предпочел „шutowско“.

Междувременно Шутът се беше примъкнал към нея по дънера.

- Ако те целуна - предпазливо попита той, - ще се превърна ли в жаба?

Маграт отново сведе поглед към краката си. Те се скриха под роклята ѝ, притеснени от всичкото това внимание.

Можеше да усети сенките на Гита Ог и Есме Вихронрав от двете си страни. Призракът на Баба я изглежда строго. „Вещицата трябва да бъде господар на всяка ситуация“ - я сгълча тя.

„Господарка“ - отвърна видението на Леля Ог и направи кратък жест, свързан с доста подхилкване и ръкомахане.

- Нека да проверим - предложи Маграт.

Това трябваше да бъде най-романтичната целувка в цялата история на ухажването.

Времето, както Баба Вихронрав беше отбелязала, е субективно усещане. Годишите, които Шутът беше прекарал в Гилдията, му се струваха дълги като вечност, докато часовете с Маграт на върха на хълмчето отлитаха като минути. А горе в замъка Ланкър дори секундите се разтегляха като локум в часове от виещ ужас.

- Това е лед! - изпищя Баба. - Цялата се е заледила!

Леля Ог се спускаше успоредно, като напусто се опитваше да изравни скоростта си с тази на тресящата се и подскачаща метла. Октаринови искри прехвърчаха през замръзналите вейки на метлата, като ги даваха на късо. Тя се приближи още и сграбчи Баба за роклята.

- Виках ли ти аз, че е тъпо! Преминала си през цялата мокра мъгла и си излязла на студения вятър, изкуфяла дъртофелници такава!

- Пусни роклята ми, Гита Ог!

- Айде, фани се за мене! Че ти гори метлата отзад!

Те се стрелнаха навън от облачния куп и изпищяха в хор, когато обраслата с шубраци земя изникна изневиделица и се стрелна право към тях.

И не ги уцели.

Леля погледна надолу към черната бездна, на дъното на която неясно клокочеха врящи бели води. В момента летяха над Ланкърското дефиле.

Метлата на Баба бълваше синкав дим, но тя я подкара целеустремено напред.

- Какви ги вършиш, по дяволите? – изрева след нея Леля.

- Ще следвам реката - отговори ѝ Баба Вихронрав, като надвика прашенето на пламъците. – Не се кахъри!

- Качвай се при мене, на теб приказвам! Всичко свърши, няма да можеш...

Зад Баба избухна слаба експлозия и няколко шепи горящи вейки се завъртяха надолу към тътнещата бездна на дефилето. Метлата ѝ се наклони настрани и Леля я сграбчи през раменете в мига, в който огнените пръски подхванаха следващото снопче вейки.

Горящата метла се изплъзна измежду краката на Баба, завъртя се във въздуха и пое право нагоре, влачейки след себе си опашка от искри. Издаваше звук като мокър пръст, прокаран по гърлото на кристална чаша.

Леля Ог увисна надолу с главата от своята метла, стиснала Баба Вихронрав на една ръка разстояние от себе си. Двете срещнаха погледите си и изпищяха едновременно.

- Няма да мога да те издърпам нагоре!

- Аз пък не мога да се покатеря! Дръж се подобаващо за възрастта си, Гита!

Леля обмисли предложението. След това я пусна.

Три брака и изпълнено с приключения моминство бяха стегнали до такава степен бедрените мускули на Леля Ог, че можеха да трошат кокосови орехи. Силите на гравитацията се сбориха с тях, щом Леля ускори метлата си и направи лупинг надолу.

Някъде пред себе си успя да съзре Баба Вихронрав, която падаше като камък. С една ръка стискаше шапката си, а с другата пазеше гравитацията да не зърне фустите ѝ. Леля ускори още метлата си, докато заскърца, сграбчи падащата вещица през кръста, удържа двойно по-тежката метла, върна я в хоризонтално положение и си отдъхна.

Последвалата тишина беше нарушена от Баба Вихронрав:

- Никога повече не прави така, Гита Ог!

- Обещавам.

- А сега обърни. Запътили сме се за Ланкърския мост, ако си забравила.

Леля покорно обърна метлата, като забърса скалите на каньона.

- Имаме още доста път до него.

- Решена съм да го сторя - отвърна Баба. - Нощта не е свършила.

- Но нямаме много време, струва ми се.

- Вещиците не знаят що е провал, Гита.

Двете отново се стрелнаха в чистия нощен въздух. Хоризонтът представляваше ивица златна светлина. Бавната зора на Диска се разливаше над земята, като изритваше нощта от света.

- Есме? - обади се след малко Леля Ог. -Какво означава неуспех?

Полетяха още малко в хладно мълчание.

- Говорех кажи го де. Образно - обясни Баба.

- А, добре. Ами така кажи.

Ивицата светлина ставаше все по-широка и по-ярка. За пръв път зрънце съмнение нахлу в ума на Баба Вихронрав, объркано от непознатата територия.

- Чудя се колко ли петли има в Ланкър - внимателно се поинтересува тя.

- Това да не беше някой от ония, кажи го де въпроси?

- Просто се питах.

Леля Ог се облегна назад. Тя знаеше, че в Ланкър има тридесет и два възрастни петела. А знаеше, защото ги беше броила миналата нощ - тази нощ - и бе дала точни инструкции на Джейсън. Тя имаше петнайсет пораснали деца и безчетно количество внуци и правнуци, които цяла вечер щяха да заемат позиции. Сигурно щеше да е достатъчно.

- Чу ли това? - сепна се Баба. - Откъм Тъп Бръснач?

Леля невинно се загледа в мъгливия пейзаж. Звукът се разнасяше много чисто в ранните часове.

- Кое? - попита.

- Нещо като „урк“.

- Не.

Баба се въртна в друга посока.

- Ето там! Определено го чух тоя път: Беше като „кукури-ггrrrrxxx“.

- Не съм сигурна, че чух нещо, Есме – усмихна се Леля. - Ланкърският мост е право пред нас.

- Оттам! Точно там, долу! Със сигурност някой гракна!

- Есме, сигурно си дочула утринния хор на природата. Виж, остава ни само половин миля.

Баба се втренчи в тила на колежката си.

- Тука става нещо.

- Да се неначуди човек, Есме.

- Раменете ти се тресат!

- Изгубих си шала. И ми е малко студенко. Гледай, почти пристигнахме.

Баба погледна напред, а умът ѝ бе лабиринт от подозрение. Щеше да го разчопли всичкото това. Когато намереше време, разбира се.

Влажните дъски на главната връзка на Ланкър с останалия свят бавно се плъзнаха под тях. От птицефермата на половин миля по-нататък се донесе хор от сподадено крякане и един глух удар.

- Ами това? Това сега какво беше? - настойчиво попита Баба.

- Сигурно пилетата са болни. Внимавай, спускаме се.

- Ти да не ми се подиграваш?

- Напротив, гордея се с тебе, Есме! Ще влезеш в историята.

Метлата се понесе между парапетите на моста. Баба се спусна предпазливо на хлъзгавите дъски и приглади роклята си.

- Да. Хубаво - нехайно рече тя.

- Всички ще говорят, че си надминала Черната Алис - продължи Леля.

- Някои хора биха казали какво ли не - коментира Баба. После надникна през парапета към пенещия се поток далеч долу и към възвишенията, на които се извисяваше замъкът Ланкър.

- Мислиш ли, че ще говорят? - безгрижно попита тя.

- Помни ми думите.

- Хммм.

- Преди това обаче трябва да довършиш заклинанието.

Баба Вихронрав кимна. След това се обърна с лице към зората, вдигна ръце и завърши заклинанието.

Почти е невъзможно да бъде предадено с думи мигновеното изтичане на петнайсет години и два месеца.

Доста по-лесно е с картини: ако човек си представи календар с много страници, които се разлистват с голяма скорост, или пък часовник, чиито стрелки се въртят все по-бързо и по-бързо, докато се превърнат в размазани кръгове, или пък дървета, които се разлистват, разцъфтяват и дават плодове за броени секунди...

Добре де, можете да си го представите слънцето се превръща в огнена резка, стрелнала се в небето, дните и нощите примигват като в обектива на стара киномашина, а модните дрехи върху манекена в бутика на отсрещния тротоар се преобличат по-бързо от обедна стриптизърка с още пет бара за обикаляне.

Има доста начини да си представим хода на времето, но няма да препоръчвам който и да е от тях, защото всъщност нищо подобно не се случва.

Слънцето наистина помръдна малко встрани дърветата от страната на дефилето по посока на Ръба като че ли изглеждаха доста по-високи, а Леля не можеше да се отърси от усещането, че някой току-що се е изтърсил тежко върху ѝ, размазал я е на земята и след това отново я е разгънал.

А стана така, защото кралството, накратко казано, не се беше преместило напред във времето в традиционния смисъл на думата, който се състоеше от примигващи небеса и високоскоростна фотография. То просто се беше изместило по много по-чист и по-лесен начин, като беше спестило цялото обикаляне в търсене на магазин, дето да не му сменят чучелото на витрината в продължение на шейсет години (което обикновено е най-скъпата и отнемаша време част от операцията).

Целувката продължи цели петнайсет години. Това дори жабите не го могат. Шутът се отдръпна с оцъклен поглед и с изражение на абсолютно объркване.

- Ти усети ли светът да се премества?

Маграт надникна над рамото му към гората.

- Струва ми се, че тя успя - отговори.

- Успяла е какво?

Маграт се поколеба.

- О-о, ами нищо. Нищо особено всъщност.

- Да опитаме ли пак? Струва ми се, че не се справихме особено добре този път.

Маграт кимна.

Този път целувката продължи само петнайсет секунди. Но им изглеждаше далеч по-дълга.

През замъка премина трус и разклати закуската на лорд Фелмет, който за свое облекчение ядеше овесена каша без сол в нея.

Усетиха го и призраците, които сега се тълпяха в къщичката на Леля Ог като отбор по ръгби в телефонна будка.

Трусът премина през всеки кокошарник в кралството и множество свити пръсти се разтвориха. И тридесет и два петела си поеха дълбоко дъх и с наперени гребени закукуригаха маниакално, но беше прекалено късно, прекалено късно...

- Все още ми се струва, че нещо беше намислила - отбеляза Баба Вихронрав.

- Я си налей още една чаша чай – любезно предложи Леля.

- Но няма да ми сипваш нищо вътре - предупреди Баба. - Заради онова, дето го пихме снощи, затова стана така. Инак никога не бих си и помислила да се самоизтъквам по подобен начин. Срамота.

- Черната Алис никога не е правила нищо подобно - окуражи я Леля. - Искам да кажа - вярно, че беше за цели сто години, ама тя премести само един нищо и никакъв замък. Всеки може да премести замък.

Бръчките по лицето на Баба взеха да се изглаждат.

- И освен това допусна всякакви там бурени да го обрастат - добави тя.

- Абсолютно вярно.

- Много добра работа - енергично се включи и крал Верънс. - Всички сме единомисленици, че се представихте супер. А тъй като се намираме в сферата на свръхестественото, мога да твърдя, че съумяхме да наблюдаваме отблизо.

- Хубаво, Ваша милост - отговори Леля. Сетне се обърна и хвърли един поглед на скупчените призраци зад гърба му, които не бяха получили позволение да седят на или по-скоро отчасти през кухненската маса.

- Вие останалите да се омитате обратно в зимника! - викна им тя. - Ама че нахалство! Освен дечицата, те могат да останат - добави. - Горкичките дребосъчета.

- Опасявам се, че всички се чувстваме щастливи, защото сме извън замъка - обясни кралят.

Баба Вихронрав се прозя.

- Както и да е - прекъсна ги тя. - сега е време да намерим момчето. Това е следващата стъпка.

- Ще го открием веднага след обяда.

- Обяд ли?

- Имаме пилешко - обясни Леля. - Освен това ти си уморена. Пък и за сериозно търсене ще имаме нужда от повече време.

- Няма къде другаде да бъде, освен в Анкх-Морпорк - възрази Баба. - Помни ми думата. Всеки накрая свършва там. Ще започнем от Анкх-Морпорк. Когато е замесен пръстът на съдбата, не е нужно да търсиш хората. Просто стой и ги чакай там.

Леля се ободри.

- Нашта Карийн се ожени за един гостилничар там. Още не съм им видяла бебето. Ще ни уреди маса безплатно и всичко останало.

- Няма да е нужно да ходим дотам. Нали въпросът е той да дойде тука. Има нещо в този град - обясни Баба. - Като отточен канал е – всичко се събира там.

- Ама това са повече от петстотин мили! - стресна се Маграт. - Няма да те има цяла вечност!

- Нищо не мога да направя - отговори Шутът. - Дукът ми възложи специална задача. Има ми доверие.

- Ха! Да му наемеш още войници, предполагам!

- Не. Нищо подобно. Не е толкова лошо.

Шутът се поколеба. Той бе запознал лорд Фелмет със света на словото. А това беше по-добре, отколкото да удря хората с мечове, нали така? Щеше ли да откупи малко време по този начин? Не беше ли това най-доброто решение за всички предвид обстоятелствата?

- Но ти не бива да ходиш! Ти не искаш да отидеш!

- Дали искам или не, няма никакво значение. Обещал съм му своята лоялност...

- Да, да, докато не пукнеш. Ама ти дори сам не си вярваш! Нали ми разказа колко си мразел Гилдията и всичко останало!

- Ами да. Но въпреки това трябва да отида. Дал съм му дума.

Маграт беше на ръба да тропне с крак, но не падна така ниско.

- Точно когато започнахме да се опознаваме! - извика тя. - Толкова си жалък!

Шутът присви очи.

- Ще съм жалък само ако наруша дадената дума. Но не бих искал да слушам лоши съветници. Съжалявам. Ще се видим пак след няколко седмици.

- Не разбираш ли, че те моля да не го слушаш повече?

- Казах, че съжалявам. Мога ли да те видя пак, преди да замина?

- Ще си мия косата - тросна се Маграт.

- Кога?

- Когато и да е!

Хуел се почеса по носа и отново присви очи срещу опръсканата с восък хартия. Пиесата изобщо не вървеше. Въмъкна падащ полилей, намери място за злодея, който носи маска да прикрие обезобразеното си лице, пренаписа едно от смешните места, за да може героят да бъде роден в дамска чанта. Но клоуните отново го безпокояха. Продължаваха да се изменят, колчем се замислеше за тях. Предпочиташе ги по двойки, такава си беше традицията, но изведнъж като че изникна трети и проклет да беше, ако можеше да измисли смешни реплики и за него.

Перото му дращеше по поредния лист хартия, като се опитваше да застигне гласовете, които извираха от унесения му мозък и първоначално изглеждаха така забавни.

Оплези език от напрежение. Беше се изпотил.

„Туй ей Моят Малък Урокк - написа той. - Хей, с Малък Урокк можеш Многу да постигниш. И бих Азе искал да започнеш още днес. Ако не можеш да тръгнеш с Такси, тръгни Ядосан. Ако и туй ти е бързо, тръгни сий след Минута И Половина. Значи, имаш ли Молив? А Пастелчета?“

Хуел се вторачи потресен в написаното. На листа хартия то изглеждаше безсмислено и абсурдно. Но въпреки туй, въпреки туй в претъпканата галерия на ума му...

Той потопи перото в мастилницата и отново се втурна след ехото.

„Вторий клоун: Точно тъй, Шефе.

Трети клоун: Оназ рабутъ с балончиту-свиркъ. Бийп. Бийп."

Хуел се предаде. Да, смешно беше, знаеше, че е смешно, можеше да дочуе смеха в сънищата си. Но не беше правилно. Не още. И може би никога нямаше да стане. Беше като онази, другата идея за двамата клоуни, единия дебел, другия кльошав... „Таз е иднъ многу гуляма бъркутия, дету мъ навря в нея, Стенлий!..." Смя се, докато гърдите не го заболяха, а останалата част от трупата го съзерцаваше в почуда. Но в мечтите му звучеше божествено.

Той остави перодръжката и разтърка очи. Сигурно беше полунощ, а навиците от детството му диктуваха да пести свещите, въпреки че в момента можеха да си позволят толкова свещи, колкото искаха, каквото и да разправяше Витолър.

Навсякъде из града забиха гонгове, нощните стражари прокламираха, че наистина е полунощ и

че противно на фактите всичко е наред. Някои от тях дори успяваха да завършат докрай изречението си, преди да бъдат халосани по главата.

Хуел вдигна кепенците и се загледа в нощния Анкх-Морпорк.

Изкусително бе да заяви, че градът-близък беше в най-добрата си форма за годината, но това нямаше да е съвсем вярно. По-точно би било да каже, че е в най-типичната си форма.

Река Анкх, клоаката на половин континент, беше вече доста широка и затлачена с наноси, приближавайки покрайнините на града. Когато го напуснаше, тя не толкова изтичаше, колкото се влачеше нататък. Благодарение на натрупаните през вековете кал и наноси речното корито фактически беше по-високо от някои от крайбрежните райони и сега, с топенето на снеговете, доста от евтините квартали на Морпорк бяха наводнени, ако тази дума може да бъде използвана за течност, която се събира с цедка. Бедствието се повтаряше всяка година и вероятно би опустошило канализационната система, затова беше добре дошъл фактът, че градът не разполагаше с такава. Жителите му просто държаха по една лодка подръка в задния двор и от време на време надстрояваха по още един етаж на къщите си.

Районът се смяташе за изключително здравословен. Защото много малко микроби успяваха да оцелеят.

Хуел огледа морето от мъгла, из което сградите стърчаха скупчени като за някакъв шампионат по строене на пясъчни замъци по време на прилив. Светлинките и огрените прозорци рисуваха красиви фигури върху многоцветната повърхност, но имаше едно скупчване на светлина много наблизо, което основно изпълваше вниманието му.

На малко по-висок къс земя покрай реката, закупен от Витолър за разорителна сума, се извисяваше нова постройка. Тя растеше дори и нощем като гъба - Хуел можеше да различи горящите лампи по скелето, докато наетите работници, а и някои от самите актьори не прекъсваха работата си само защото небето било попригъмняло.

Новите постройки бяха рядкост в Анкх-Мор-порк, но тази беше нов вид сграда.

„Дискъ“.

Витолър първоначално се обяви срещу идеята, но младият Томджон го нави. Всекиму бе известно, че веднъж да пожелаеше, момъкът можеше да убеди и водата да потече нагоре.

- Ама ние винаги сме обикаляли насам-натам, момко - му каза Витолър с отчаяния тон на човек, който разбира, че в края на краищата ще изгуби спора. - Не мога на тия години да спирам и да се установявам на едно място.

- Нищо добро не ти е докарало ходенето - твърдо възрази Томджон. - Само студени нощи и мразовити утрини. Пък и не ставаш по-млад. Време е да се установим някъде и да накараме хората да започнат да идват при нас. И те ще идват. Виждал си тълпите, които събираме напоследък, нали? Това е, защото пиесите на Хуел са велики.

- Не е заради пиесите ми - възрази Хуел. - А заради актьорите.

- Просто не се виждам да седя край камината в някаква си подредена стая и да спя на пухени завивки и останалите подобни безсмислици - отговори Витолър, но след това срещна погледа на жена си и се предаде.

Така се беше появил самият театър. Да накара водата да потече нагоре беше салонен фокус в сравнение с това да се измъкнат пари от Витолър, но - и това бе факт - трупата процъфтяваше напоследък. Всъщност откак Томджон порасна достатъчно, за да носи жабо и да произнася две думи, без да му се пречупи гласът.

Хуел и Витолър наблюдаваха заедно издигането на гредоредата.

- Неестествено е някак си - оплака се Витолър, облегнат на бастуна си. - Така да затваряме духа

на театъра - да го сковаваме в сандък! Туй ще го погуби.

- О-о, не знам дали ще стане така – нехайно отговори Хуел.

Томджон му изложи подробно замисъла си, посвети цяла вечер всъщност, преди дори да си помисли да зачекне темата пред баща си, и сега умът на джуджето пламтеше от възможностите за задни планове, смени на декора, крила, летящи хора, невероятни машини, с които се спускат богове от небесата, и подземни помещения, откъдето се издигат адски демони. Хуел не беше способен да противоречи на новия театър повече, отколкото маймуна на бананова плантация.

- Проклетата сграда дори име си няма - заяде се Витолър. - Може би ще я нарека „Златен миньх", щото толкова се минах с парите. И откъде ще дойдат нови пари, аз това искам да попитам.

Всъщност бяха опитали доста имена, но никое от тях не допадна на Томджон.

- Трябва да бъде име, което да означава всичко на света - обясни той. - Защото вътре ще има всичко. Целият свят ще бъде изложен на сцената, разбирате ли?

И Хуел казал със съзнанието, че това, което произнася, е точното име:

- Дискът.

И ето че „Дискъ" беше кажи-речи завършен, а той все още не беше написал новата пиеса.

Хуел хлопна прозореца, върна се при бюрото, натопи перото и придърпа нов лист хартия пред себе си. Внезапно го осени вдъхновение. Целият свят наистина е като сцена, за бога...

Започна да пише.

„Целият Диск е театър и всички маже и жини са актьорий." Тук допусна грешката да спре за миг, през което време нов къс вдъхновение го халоса, като запрати влака на мисълта му в съвсем неочакван коловоз.

Прочете написаното върху хартията и добави отдолу: „С изключение на Тия, дето продават пуканкий."

След известно време задраска последния ред и опита наново: „Също като сцена на театър е светът и на него всички хора се перчат като актьори."

Така звучеше далеч по-добре.

Замисли се отново за момент и продължи усърдно: „Понякогъ те влизът. Понякогъ си излизът."

Като че губеше нишката. Време, време, това, от което имаше нужда в момента, беше една малка вечност...

Откъм съседната стая се разнесе сподавен вик, последван от приглушен тропот. Хуел изпусна перото и внимателно отвори вратата.

Момчето седеше в леглото си с мъртвешки бледо лице. Отпусна се, когато Хуел влезе в стаята.

-Хуел?

- Какво има, момко? Кошмари ли пак?

- Господи, този път беше ужасно! Видях ги отново! Тоя път наистина си помислих за момент, че...

Хуел механично разтребваше дрехите, които Томджон беше разхвърлял по пода на стаята. Прекъсна работата си. Той беше специалист по сънищата. Нали оттам идваха всичките му идеи.

- Че какво?

- Беше сякаш... Имах чувството, сякаш съм вътре в нещо, в нещо като купа, и три ужасяващи лица се взираха в мене.

-Тъй?

- Да, и трите казаха „Всички да славят...", след което започнаха да се карат заради името ми, после едната каза: „Както и да е, кой ще бъде крал оттук нататък?" А другата й отговори: „Нататък от кое?", и първата каза: „Просто оттук нататък, момиче, така се казва в подобни случаи, можеш да

се опиташ да положиш малко усилия и ти." Сетне всичките се втренчиха много отблизо в мен и едната каза: „А бе, изглежда ми нещо доста бледичък. Ще да е от оная ми ти чуждоземска храна." После най-младата каза: „Лельо, обясних ти вече, че такова място Теспия няма." След което се посдърпаха малко и една от по-възрастните попита: „Нали той не може да ни чува? Щото нещо го гледам, че се върти и се мята", а другата отговори: „Знаеш, че така и не успях да му прокарам звука на туй чудо, Есме." Погълчаха още малко, образът се затъмни и после... се събудих - неубедително завърши той. - Беше ужасно, защото всеки път, когато приближаха лицата си към купата, тя някак си увеличаваше всичко, така че виждах единствено очи и ноздри.

Хуел се надигна и приседна на ръба на тясното легло.

- Забавни и чудни неща са сънищата.

- В моя нямаше нищо забавно.

- Не, ама имам предвид, че миналата нощ, да речем, сънувах някакъв дребничък кривокрак човечец, който вървеше по един път – обясни Хуел. - Носеше черно бомбенце на главата си и вървеше, сякаш обувките му са пълни с вода.

Томджон учтиво кимна.

- Да? И?...

- Ами-и, това е всичко. Нищо не се случи. Носеше тънко черно бастунче и го въртеше в ръка, докато ходеше, и ако знаеш само колко беше...

Гласът на джуджето постепенно заглъхна. Лицето на Томджон имаше познатото учтиво изражение на снизходително недоумение, което Хуел тъй добре познаваше и от което се ужасяваше.

- Както и да е, беше много смешно - почти на себе си каза той.

Но беше сигурен, че никога няма да убеди трупата. Те смятаха, че ако няма крем-карамел по някое време, значи не може да бъде смешно.

Томджон рипна от леглото и се пресегна за бричовите си.

- Не искам да заспивам отново - заяви той. - Колко е часът?

- Минава полунощ. И много добре знаеш какво казва баща ти за лягането късно.

- Ама аз не си лягам късно - обясни Томджон, докато си нахлузваше ботушите. - А просто съм ранобуден. Ранното ставане сутрин е особено здравословно. А сега смятам да изляза за едно здравословно пиение. И ти можеш да дойдеш - додаде момчето, - за да ме наглеждаш.

Хуел му хвърли натежал от съмнение поглед.

- Освен това знаеш какво казва баща ти за пиенето нощем - пробва се той.

- Да. Казва, че е хойкал всяка нощ като млад. И че да лочи по цяла нощ из кръчмите и да се прибира в пет сутринта, като чупи прозореча, за да си влезе, за нищо го е нямал. Че си е падал гуляйджия, а не като тия, днешните типове със слаби черни дробове, дето не носят на пиене. - Томджон намести копчетата на двуредния си жакет пред огледалото и добави: - Разбираш ли, Хуел, все ми се

струва, че отговорното поведение е нещо, което се придобива с напредване на възрастта. Като разширените вени, да речем.

Хуел въздъхна. Способността на Томджон да запомня превратно хорските забележки беше легендарна.

- Хубаво. Но само по едно. На някое почтено място.

- Обещавам. - Томджон нагласи внимателно шапката си с голямо перо отгоре. - Между другото - попита - какво по-точно означава лочене?

- Означава, струва ми се, че човек разлива по-голямата част -горчиво отговори Хуел.

Тъй както водата на река Анкх беше по-гъста и по-пълна с живот от нормалната речна вода, така въздухът в „Кърпеният барабан“ беше по-пренаселен от обикновения въздух. Приличаше на сушена мъгла.

Томджон и Хуел наблюдаваха как се разплисква върху уличните павета. Вратата се разтвори с трясък и отвътре с гърба напред изхвърча някакъв човек, прелетя през улицата, без да докосва паветата, и се заби в отсрещната стена.

Огромен трол, нает от собственика да поддържа някакъв приемлив ред в заведението, се показва навън, като влачеше след себе си две отпуснати тела. Остави ги на съхранение върху уличните камъни, като ги срита веднъж-дваж в меките части.

- Струва ми се, че вътре се гуляе – предположи Томджон.

- И на мене тъй ми се струва - съгласи се Хуел. Той потръпна. Мразеше таверните. Хората непрекъснато оставяха чашите си върху главата му.

Двамата се вмъкнаха бързешком, докато тролът беше зает да изнася поредния мъртвопиян посетител за краката - главата му дрънваше о паветата на всяка крачка - и да го претърсва за укрита ценности.

Пиенето в „Кърпеният барабан“ би могло да се оприличи на гмуркане в блато с алигатори с тази разлика, че алигаторите не пребъркват предварително джобовете на жертвите си. Двеста очи проследиха другарите, докато те си пробиваха път през тълпата към бара, сто усти застинаха за миг неподвижно по средата между поредните две глътки, псуването или умолителните стонове и деветдесет и девет чела се сбърчиха в усилие да оценят дали новодошлите спадат към категория А - хора, от които да се плашим, или към категория Б - хора, които да изплашим.

Томджон премина през тълпата така, сякаш мястото беше негова собственост, и удари с младежка необузданост по бара. Нетърпението не се броеше за положително качество в „Кърпеният барабан“.

- Дай ми две халби от най-доброто си пиво, стопанино - нареди той с внимателно подбран глас и барманът с почуда установи, че покорно пълни първата халба още преди ехото от думите да е заглъхнало.

Хуел се огледа. От дясната му страна беше седнал изключително едър мъж, облечен с кожите на поне няколко бивола и окичен с повече железни вериги, отколкото биха стигнали за закотвянето на галеон. Косматото лице с изражение на тухлен зид се наведе надолу към джуджето.

- Дявол да го вземе. Тука има някакво скапано парково украшение.

Хуел изстина. Хората в Анкх-Морпорк бяха космополитни създания с лековато, но не и предубедено отношение към останалите раси, което се изразяваше в равноправното им халосване с тухла по главата и хвърляне в реката. Това не се отнасяше до троловете, естествено, защото не е лесно да изпитваш расови предразсъдъци спрямо високи седем стъпки същества, които могат да преминават през стени - поне не за дълго. Но хора, високи само три стъпки, като че са създадени, за да бъдат дискриминирани.

Гигантът почука Хуел по темето.

- Къде ти е въдичката, парково украшение? - попита той.

Барманът бутна двете халби по подгизналия тезгях.

- Заповядайте - ехидно каза той. – Голяма халба. И една малка.

Томджон отвори уста, за да възрази, но Хуел остро го сръга по коляното. Зарежи, нарежи, ами дай да се махаме колкото се може по-бързо...

- А къде ти е качулчицата с помпона, бе? - продължи брадатият.

Помещението утихна. Явно беше настанал моментът за вечерното представление.

- Попитах, къде ти е качулчицата, глупчо?

Барманът хвана дебела черничева тояга с криви гвоздеи, която държеше за всеки случай под тезгяха, и изръмжа:

- Хъм-м...

- Разговарях с парковото украшение.

Мъжът разклати утайката в чашата си и внимателно я изля върху главата на джуджето.

- Повече няма да идвам да пия при тебе - заяви той и като видя, че не предизвиква очаквания ефект, прибави: - Не стига, че пускаш маймуни, ами сега и пигмеи довтасаха...

В този момент тишината в бара придоби ново, по-дълбоко измерение, в което изскърцването на бавно отместен назад стол прозвуча като стъпките на съдбата. Всички погледи се въртнаха към далечния край на помещението, където седеше единственият посетител на заведението, който спадаше към категория В.

Нещото, което Томджон бе взел първоначално за стар чувал, подпрян на бара, протягаше ръце и... и още ръце, с изключение на факта, че това бяха краката му. Печално кожата лице се извърна по посока на говорещия с изражение тъй меланхолично, както ветровете на еволюцията. Смешните му устни се разтегнаха назад. В зъбите, които се показаха отдолу, нямаше нищо смешно обаче.

- Хъм - осмели се да произнесе барманът и сам се изплаши от собствения си глас, който потъна в ужасяващата човекоподобна тишина. – Нали нямаше предвид това последното, дето го каза? За маймуните, а? Нали всъщност не искаше да кажеш нищо подобно?

- Какво, по дяволите, е това? - изсъска Томджон.

- Струва ми се, че е орангутан - отговори Хуел. - Човекоподобно.

- Маймуната си е маймуна - упорито възрази брадатият, при което няколко от по-досетливите посетители на „Барабана“ заотстъпваха заднешком към вратата. - Искам да кажа - какво толкова? Но проклетите паркови украшения...

Хуел удари пръв - на височината на слабините.

Джуджетата имат славата на страховити воители. Всяка раса от еднометрови създания, които боготворят бойните секири и се втурват в битка като на състезание за дървосекачи, бързо си създава име сред публиката. Но годините, през които Хуел бе боравил с перо вместо с кирка, бяха отслабили всепробиващата мощ на юмруците му. И мигът, в който едрият мъж изрева и изтегли меч си, лесно можеше да се превърне в края му, ако чифт деликатни, покрити с козина ръце не бяха издърпали рязко оръжието от хватката и след кратък напън го огънаха на две.*

(* Този момент вероятно се нуждае от обяснение. Библиотекарят на Невидимия университет, водещия колеж за магии на Диска, беше превърнат в орангутан преди време в резултат на магически инцидент, протекъл в предразположената към инциденти академична среда. Оттогава нататък той упорито се противеше на всички добронамерени усилия да му бъде върната старата форма. От една страна, по-дългите ръце и хватателните пръсти на краката улесняваха неимоверно катеренето до по-високите рафтове, а от друга - фактът, че бе маймуна, му спестяваше изпадането в мирова скръб и душевните страдания. Библиотекарят беше доволен и че макар да изглеждаше като каучуков чувал, пълен с вода, новото му тяло беше три пъти по-силно от старото и достигаше два пъти по-далеч.)

Когато великанът изръмжа и се обърна, една ръка, сякаш направена от две еластично свързани помежду си, покрити с рижа козина дръжки на метли, се разгъна в сложно многоставно движение и го фрасна през лицето толкова силно, че той политна над пода и се приземи върху близката маса.

Докато масата беше прекатурена върху съседната и няколко стола бяха съборени, вече се

събраха достатъчно поводи, за да започне закъснял нощен скандал, още повече че едрият човек беше дошъл на кръчма с приятелите си. Тъй като на никого от тях не му се искаше да се заяжда с маймуната, която сънливо докопа някаква бутилка от близката лавица и строши дъното ѝ о бара, те започнаха да удрят насам-натам когото сварят просто заради идеята. Това си е абсолютно нормален кръчмарски етикет.

Хуел пролази под масата и повлече след себе си Томджон, който наблюдаваше битката с интерес.

- Значи така гуляели хората? Винаги съм се питал.

- Струва ми се, че би било добре да си тръгнем тутакси - твърдо каза джуджето. - Преди да е станала някоя бея.

Над главите им се разнесе тъп звук, последван от звън на разбити чаши, когато някой се просна върху масата над тях.

- Дали е истински гуляй, как мислиш, или само се забавляват? - ухили се Томджон под масата.

- Мисля, че всеки миг ще се превърне в гадно клане, това мисля!

Томджон кимна и изпълзя обратно наред олелията. Хуел го чу да удря с нещо по тезгяха и да призовава за тишина.

Джуджето се хвана за главата от ужас.

- Нямах предвид...

Призоваването за тишина по средата на кръчмарско сбиване е само по себе си достатъчно рядко събитие, затова незабавно се възцари пълно мълчание. Тишина, която трябваше да бъде запълнена с нещо.

Хуел се задави, когато чу звънливия глас на момчето, изпълнен със самоувереност и първокласна акустика.

- Братя! И ето че бих могъл ваште мъже братя да наричам зарад таз нощ бъдна...

Джуджето се надигна на пръсти и видя Томджон, застанал върху стол, едната му ръка издигната в класическа декламаторска стойка. Наоколо се бяха скупчили мъжете, замръзнали в пози „ще-им-дам-да-се-разберат", с надигнати към него лица.

Долу, на нивото на масата, устните на Хуел се движеха в синхрон с думите, докато Томджон произнасяше познатия монолог. Той рискува да хвърли втори поглед.

Побойниците се бяха изправили, пригладиха с ръце туниките си и хвърляха един другиму извинителни погледи. Повечето стояха мирно.

Дори Хуел почувства как кръвта му закипява, а той все пак ги беше писал тия думи. Половин нощ беше робувал над тях преди години, след като Витолър беше обявил, че иска третото действие в „Кралят на Анкх" да стане с пет минути по-дълго.

- Нахвърляй, моля ти се, нещичко с повече дух в него - беше му казал. - Нещо свежо, да гъделичка така, нъл' се сещаш. Малко да им заври кръвчицата и да им се върне куражът за живот на тия приятелчета от седалките за по половин пени. И да е достатъчно дълго, за да имаме време да сменим декорите.

Навремето се беше срамувал от тая си пиеса. Силно подозираше, че Великата битка за Морпюрк е била проведена от две хиляди мъже, изгубени сред блатата в някакъв студен влажен ден, които са се ръгали с ръждивите си мечове в желанието да се изпатят едни други в забвение. Какво би могъл да каже последният крал на Анкх на парцаливите си хора, които знаеха, че са малобройни, обградени и без генерал? Нещо, което да стиска за гърлото, нещо с острие на върха си, нещо като глътката бренди за умиращия, без логика, без обяснения, просто думи, които могат да преминат безпрепятствено през мозъка на изтощените мъже и да ги вдигнат на крака направо

за ташаците.

Сега виждаше ефекта от тях.

Започна да си представя как стените изчезват, вятърът довява студените влажни мъгли откъм блатата, задушавашата тишина, нарушавана единствено от нетърпеливите кръсци на лешоядите...

И този глас.

А той ги беше написал тия думи, те бяха негови, никой полубезумен крал никога не би говорил по такъв начин. Беше го написал всичкото това, за да запълни времето, през което замъкът, направен от изрисувано платно, опънато върху рамка, да бъде изтикан зад кулисите. А сега този глас издухваше въглищарския прах от думите му и изпълваше стаята с диаманти.

„Аз съм сътворил тия думи - помисли си Хуел. - Но те не ми принадлежат повече. Те принадлежат нему. Виж ги само тия хора. Едничка патриотична мисъл не е имало в главите им до днес, но ако Томджон сега ги призове, тая сбирщина пияници би щурмувала двореца на Патриция още нощес. И вероятно биха успели. Единствено мога да се надявам тоя глас да не попадне някога в лоши ръце..."

Когато последните звуци заглъхнаха, а нажеженото им до бяло ехо опърли всеки ум из помещението, Хуел се отърси от магията, изпълзя от скривалището си и смушка Томджон в коляното.

- Тръгвай веднага, глупако! - изсъска му. - Преди да е отзвучало.

Сграбчи здраво момчето за лакътя, подхвърли два безплатни билета на ошашавения барман и ускори крачка. Не спряха, докато не изминаха цяла пряка.

- А на мене ми се стори, че се справях доста добре там - рече Томджон.

- Даже прекалено добре, бих казал.

Момчето доволно потри ръце.

- Хубаво. А сега къде отиваме?

- Къде отиваме ли?!

- Нощта е още млада!

- Не, нощта свърши. Утрото е това, дето предстои - бързо възрази джуджето.

- Добре де, ама аз не искам да се прибирам още. Не знаеш ли някое по-приветливо място? Все още нищо не сме изпили.

Хуел въздъхна.

- Да отидем в тролска таверна, а? – предложи Томджон. - Чувал съм за тях. Имало няколко из Сенките*. Бих искал да видя тролска таверна.

(* Сенките е древен квартал на Анкх-Морпорк, смятан за далеч по-неприятен и покварен от останалата част на града. Това винаги изненадва туристите.)

- Те са само за тролове, момче. Дават разтопена лава за пиене, свири се музика с камъни и се яде чакъл с оцет и сирене.

- Ами баровете на джуджетата?

- Няма да ти харесат - отговори Хуел с чувство. - Да не говорим, че няма да има място за главата ти.

- Таванът е нисичък, тъй ли?

- Погледни на ситуацията по следния начин - колко време можеш да издържиш да пееш за злато?

- Ами златно е, прави звън и можеш да си купуваш неща с него - експериментира на глас Томджон, докато се разминаваха с тълпите на Площада на счупените луни. - Четири секунди най-

вероятно.

- Именно. След пет часа пеене на човек вече му се струва, че започва да се повтаря.

Хуел мрачно подритна камъче. Предишния път, когато идваха в града, беше проверил няколко джуджешки бара и не ги беше одобрил. По неизвестни причини събратята му от планините, които у дома не вършеха нищо по-необичайно от копаене на руда и преследване на дребен дивеч, веднъж озовали се в големия град, изпитваха подтик да обличат метално бельо, да се разхождат насам-натам, затъкнали секири в коланите си, и да се назовават с имена като Тимкин Гърмящото черво. И никой не можеше да се мери с градските джуджета, станеше ли реч за надпиване. Понякога така съвместно лочеха, че изобщо не си уцелваха устата.

- Във всеки случай - додаде той - ще те изритат, задето си много умен. Всъщност думите на песента са „Злато, злато, злато, злато, злато, злато“.

- А припев има ли?

- „Злато, злато, злато, злато, злато“ – отговори Хуел.

- Изпусна едно „злато“ тука.

- Може би защото не ми е било съдено да бъда джудже.

- Стига бе, я се отпусни малко, парково украшение такова! - възкликна Томджон.

Джуджето си пое дъх със съскане.

- Извинявай - бързо се поправи Томджон. - Аз, такова, понеже съм чувал татко...

- С баща ти се познаваме от много време. В добро и зло. И бога ми, имало е много повече зло, отколкото добро. Още отпреди ти да се род... - Той се поколеба. - Трудни времена бяха ония. Тъй че, казвам аз... ами-и, човекът просто си е заслу

жил правото.

- Да. Съжалявам.

- Разбираш ли, просто... - Хуел поспря в началото на тясна уличка. - Чу ли нещо?

Те се вторачиха в тъмната алея, с което за пореден път показаха, че не са тукашни. Морпоркци дори не поглеждат към тъмните странични улички, когато чуят оттам да се носят странни шумове. Ако видят четирима биещи се мъже, първият им подтик не е да се притекат на помощ, не дай си боже пък на този, който явно губи битката, и да се озоват на погрешния край на добре насочен ритник. Нито пък викат „Хей!“. Но най-важното, не изглеждат изненадани, когато нападателите, вместо да побягнат виновно, размахат под носовете им малко картонче.

- Това пък какво е? - попита Томджон.

- Някакъв клоун! - извика Хуел. - Обрали са някакъв нещастен клоун!

- „Лиценз за кражба“ ли? - поднесе Томджон картичката към светлината.

- Именно - отговори водачът на тройката. - Само не очаквайте да ви обслужваме и вас, защото тъкмо се прибирахме.

- Да, де - прибави вторият нападател. - Имаме си таковата. Квота.

- Ама вие го ритайте!

- Амчи-и... само мъничко. Не може да се нарече истинско ритане.

- Повече го посбутахме - включи се и третият крадец.

- Напълно почтено си беше всичко. Тоя такъв юмрук наби на Рон, не си е работа!

- Да-а. Някои хора и представа си нямат.

- Вие, безсърдечни... - развика се Хуел, но Томджон постави умиротворително ръка върху главата му.

След това обърна визитната картичка. Там пишеше:

Дж. Х. Богис Тихата Стъпка и Племенници

Крадци по Поръчка

„Старата фирма“

(Оснвн. АМ 1789)

Всички видове Кражби, Професионално и

Безсрамно изпълнение

Изнасяме покъщнина. 24-часови услуги

Никоя работа не е дребна работа

СЕМЕЙНИ ТАРИФИ

- Всичко изглежда наред - каза мрачно той. Хуел замръзна по средата на опитите си да изправи зашеметената жертва на крака.

- Наред ли? - кресна той. - Да обират хората?

- Ще му издадем фактура естествено – обясни Богис. - Слава богу, че ние попаднахме първи на него. Някои от ония, новите в бизнеса, си нямат и понятие*.

(* Анкх-Морпоркската завидна система на лицензирана престъпност се дължи до голяма степен на сегашния Патриций, Лорд Ветинари. Той съобразил, че единственият начин да се охранява милионен град е да признае различните банди и престъпни гилдии, да им даде професионален статут, да кани шефовете им на официални вечери, да позволява разумно ниво на улична престъпност и да застави ръководителите на гилдиите да го контролират под заплахата, че ще бъдат лишени от новопридобитите граждански почести ведно с обширни части от кожите им. Беше потръгнало. Оказа се, че бандитите могат да бъдат изключително ефективна полицейска сила. Нелицензираните джебчии скоро установяваха например, че вместо една нощ зад решетките ще прекарат цяла вечност на дъното на реката. Възникна обаче проблемът с изчислението на престъпните деяния. Вследствие на това се появи сложната система на годишните бюджети, фактури и допустими дялове, които да осигуряват а) членовете на Гилдията да припечелват достатъчно, за да се прехранват, и б) никой гражданин да не бъде обиран повече от предварително съгласуван брой пъти.)

- Каубои - съгласи се племенникът.

- Колко му откраднахте? - попита Томджон.

Богис отвори кесията на клоуна, която междувременно беше затъкнал в пояса си, и пребледня.

- Ох, милостиви боже - възкликна той. Племенниците се скупчиха около него.

- Така ни било писано, един вид.

- За втори път тая година, вуйчо.

Богис се втренчи в жертвата.

- Е, добре, ама аз откъде можех да зная? Нямах как да зная предварително, нали? Искам да кажа - погледнете го само, колко пари бихте очаквали да носи у себе си? Няколко медни монети, не повече, нали така? Искам да кажа – даже не бихме му обърнали внимание, но нали ни беше на път към дома. Ето тъй става, колчем се опиташ да направиш услуга някому.

- Колко значи е носел у себе си? - настоя Томджон.

- Тука вътре има най-малко сто сребърни долара - простена Богис, като размаха кесията. - Имам предвид - това не е моята категория. Не е моята класа. Не мога да си позволя подобни пари.

Човек трябва да е член на Гилдията на адвокатите или нещо подобно, за да краде по толкова. Прекалено много надхвърля квотата ми и туйто.

Доста предвидливи граждани се уговаряха предварително за допустимия брой обири, грабежи и т.н. в началото на финансовата година, най-често в уюта на собствените си домове, и по този начин си осигуряваха безпрепятствено ходене по улиците през останалата част от годината.

Механизмът цъкаше изключително мирно и ефикасно, като за пореден път демонстрираше, че в сравнение с Патриция на Анкх, Макиавели не би могъл да върти и сергия за пържена цаца.

- Върни му ги тогава - предложи Томджон.

- Но нали вече му издадох фактура!

- А те си имат всичко по себе си, нали се сещате, номерца и тям подобни - включи се най-младият племенник. - Гидията ще ни проверява...

Хуел сграбчи ръката на Томджон.

- Бихте ли ни извинили за момент? – обърна се той към отчаяния крадец и завлече Томджон на отсрещната страна на уличката.

- Окей - каза той. - Кой е ненормалният тука? Те ли? Или аз? Или пък ти?

Томджон му обясни.

- Ама това законно ли е?

- До известна степен. Забележително е, нали? Някакъв човек в кръчмата ми разказа.

- Ама бил откраднал прекалено много, така ли?

- Очевидно. Явно гилдията им е много стриктна в тия работи.

Жертвата изстена и леко звънна.

- Погрижи се за него - нареди Томджон. – Аз ще се оправя с тях.

Той се върна при крадците, които изглеждаха изключително угрижени.

- Моят клиент смята - започна той, - че проблемът може да бъде разрешен, ако му върнете парите обратно.

- Да-а-а - отговори Богис, като обмисляше идеята, сякаш тя бе някаква чисто нова теория за космическото сътворение. - Ама всичко се свежда до фактурата, нали разбираш, всичко е попълнено, време и място, подписана и подпечатана...

- Моят клиент смята, че бихте могли да му откънете, да речем, пет медни монети – гладко продължи Томджон.

-...Хич и не смятам така!... - викна Шутът, който междувременно беше започнал да идва на себе си.

- От тях ще трябва да приспаднем моята такса от две медни монети, плюс разходи за такса повикване, плюс премиални за извънработно време...

- Амортизационни отчисления - обади се Богис.

- Именно.

- Съвсем справедливо. Съвсем справедливо. - Богис погледна през главата на Томджон към Шута, който беше вече в пълно съзнание и много ядосан. - Съвсем справедливо - произнесе високо той. -Проявявате гражданска отговорност. Много ще съм ви задължен. - Погледът му се върна към Томджон. - Нещо за вас, сър? Просто си кажете. Имаме специална оферта „Тежки телесни повреди" този сезон. На практика безболезнена, няма да почувствате нищо.

- Почти не разкъсва кожата - включи се племенникът. - И освен това е с крайник по избор на клиента.

- Струва ми се, че се радвам на качествени услуги в тази сфера - гладко отклони предложението Томджон.

- О, добре тогава. Ами да тръгваме в такъв случай Няма проблеми.

- Остава обаче висящ - продължи Томджон, когато крадците понечиха да си тръгнат - единствено въпросът с адвокатската такса.

Деликатната сивота на остатъка от нощта отплува над Анкх-Морпорк. Томджон и Хуел се бяха

настанили от двата края на масата в квартирата си и брояха. - Значи докарах печалба от три сребърни долара и осемнайсет медни гроша - обяви Томджон.

- Беше невероятен! - възкликна Шутът. - Искам да кажа, особено удивително беше как се съгласиха да изтичат до вкъщи и да донесат още малко пари, след като им дръпна речта за човешките права. - Той ръсна още малко отвара върху контузената си глава. - А най-малкият даже се просълзи - додаде. - Удивително.

- А, ще му мине - обясни Хуел.

- Ти да не би да си джудже?

Хуел не откри начин да отрече очевидното.

- Е, и аз мога да позная, че си шут - отговори.

- Да. Заради камбанките, нали? – отпаднало попита Шутът, докато разтриваше ребрата си.

- Да, и заради камбанките.

Томджон направи гримаса и срита Хуел под масата.

- Ами-и, много съм ви задължен, значи. - Шутът се изправи и потръпна болезнено. - Искан ми се някак да изразя признателността си - прибави. - Дали наблизо няма някоя отворена таверна?

Томджон пристъпи към него и двамата се загледаха през прозореца. Посочи надолу по продължението на улицата.

- Виждаш ли ония табели на таверни? - попита.

- Да. Боже! Стотици са.

- Именно. Сега виждаш ли оная там, синьо-бялата, откъм края?

- Да. Да, струва ми се.

- Е, доколкото ми е известно, тя е единствената, която някога е била затваряна тъдъва.

- Тогава, моля, позволете ми да ви предложа по едно питие. Туй е най-малкото, което мога да направя - нервно произнесе Шутът. – А и съм сигурен, че малкото ни приятелче си умира да излочи някоя бира.

Хуел сграбчи ръба на масата и отвори уста, за да изреве.

И се спря.

Втренчи се в двамата мъже пред себе си. Ченето му увисна.

Той го хлопна шумно.

- Какво стана? - попита Томджон.

Хуел отмести поглед. Прекарал беше дълга нощ.

- А-а, просто игра на светлината - промърмори. - Едно питие ще ми дойде добре. - И прибави: - Да се поналочим.

„Що ли пък не - си каза наум, - защо пък се противя толкоз?"

- Даже ще си наваксам с пеенето - каза на глас.

- К'ва беше следваш-ш-тата дума?

-Зл'то.Мисля.

-А.

Хуел несигурно надникна в чашата си. Едно нещо можеше да се каже със сигурност за пиянството и то беше, че спираше потока на вдъхновението.

- И изпусна едно „злато" - забеляза той.

- Къде т'ва? - попита Томджон. Той бе нахлупил шапката на Шута.

Хуел обмисли въпроса.

- Ми като че ли - съсредоточи се той – беше между „злато" и „злато". И освен това... - Надникна отново в чашата си. Тя беше празна – каква ужасяваща гледка. - И освен туй - опита отначало,

сетне се предаде и каза: - И освен туй искам още едно.

- Аз ще го викна тоя път - заяви Шутът. - Ха-хаха. Аз ще квикна. Хахаха. - Опита се да се изправи и си дрънна главата в тавана.

В тъмнината на бара дузина ръце стиснаха здраво секирите. Тази част от Хуел, която беше все още трезва и беше отвратена да види останалата част пияна, го насили да махне умиротворително с ръка към свъсените вежди, фиксирани го от мрака.

- Сичко е наред - обясни на бара като цяло той. - Не го говори насериозно. Той е 'ного смешен кажи го де, идиот. Шут. 'Ного смешен Шут, чак от, кажи го де, онуй място.

- Ланкър - отговори Шутът и тежко седна върху бара.

- Точно. Отдалече идва, чак от онуй място, кажи го де, звучи като болест по краката. Затуй не знае как да се държи. Не е виждал много джуджета.

-Хахаха, - продължи Шутът, като сграбчи с ръце главата си. - Нямаме много джуджета по наште места. Направо дребна работа.

Някой потупа Хуел по рамото. Той се извърна към гранитно косматото лице под железен шлем. Въпросното джудже многозначително подхвърляше и улавяше секирата си.

- Добре е да обясниш на приятелчето си, че не бива да бъде чак толкоз забавен - предложи то. - Щото инак ще отиде да забавлява демоните адови!

Хуел примижа срещу него, обвит в алкохолна мъгла.

- Ти па кой си? - попита.

- Пълнихалба Гръмотевичния - представи се джуджето, като изопна покрития си с ризница торс. - И ти казвам...

Хуел се втренчи в него по-отблизо.

- А, ами че аз те познавам - възкликна той. - Ти държиш козметичния цех долу на Бързата улица. Купих доста фон-дъо-тен от тебе миналата седмица...

Паническо изражение прекоси лицето на Гръмотевичния. Той се надвеси напред ужасено.

- Мл'квай, мл'квай! - прошепна.

- Точно тъй, нарича се „Домът на елфическите парфюми и аромати Ко" - щастливо продължи Хуел.

- 'Ного добра стока - одобри и Томджон, който се опитваше да престане да се изхързулва от тясната скамейка. - Особено пък № 19, Трупното зеленикаво, баща ми се кълнеше, че по-добро през

живота си не е виждал. Първо качество.

Джуджето неуверено претегли на ръка секирата си.

- Да-а, ами-и... Ох. Но. Да. Ами-и, мерси. Само най-фини съставки ползваме, имайте го предвид.

- С туй ли ги накълцваш? - невинно попита Хуел, като посочи секирата. - Или днес ти е почивната нощ?

Веждите на Гръмотевичния отново се сбраха като хлебарки на конференция.

- Ами вие, вие да не сте с театъра?

- Точно тъй - отговори Томджон. - Ний сме гастролиращи актьори. - Той се поправи: - Заседели се на едно място актьори понастоящем. Хаха. Точно в този момент представляваме актьори, изхързулващи се надолу.

Джуджето отпусна секирата си и приседна на масата им с лице, внезапно размекнало се от ентузиазъм.

- Бях на представлението миналата седмица - каза той. - Дяволски хубаво представление беше. Имаше една девойка и един юнак там, но тя беше женена за някакъв старец, след това дойде

другият юнак и тя избяга и взе отрова, но накрая се оказа, че тоя човек бил всъщност другият човек, само дето нямало как да ѝ го каже, поради туй, че... - Гръмотевичният млъкна и се изсекна. – Всички измряха в края на краищата - обясни той. - Много

трагично. Плаках по целия път до къщи, не се срамувам да ви го кажа. И тя беше тъй бледичка.

- № 19 и слой пудра върху него - бодро обясни Томджон. - Плюс мъничко кафяви сенки за очи. - Ъ?

- И мушвам два пешкира в пазвата – прибави Томджон.

- Какви ги говори тоя? - обърна се джуджето към компанията.

Хуел се ухили в халбата си.

- Я им покажи малко от монолога на Гретелина, момче.

- Веднага.

Томджон се изправи, фрасна главата си в тавана, седна отново, сетне компромисно коленичи на пода. Обгърна с ръце това, което при друго стечение на хромозомите му би била гръдта му.

- „Ти грешиш, що Лято зовеш го..." – започна той.

Отрупаните джуджета слушаха мълчаливо. Едно от тях изпусна секирата си и останалите шумно му изшъткаха.

- „...и топящи се снегове. Сбогом" – завърши Томджон. - Изпива флакончето, припада зад кулисите, надолу по стълбата, маха роклята, облича туниката на Комичен страж № 2, изход едно, влиза отляво. „Хей-хоп, добри ми..."

- Засега е достатъчно - внимателно го прекъсна Хуел.

Няколко джуджета хлипаха в шлемовете си. Последва хорово секнене на носове.

Гръмотевичният изтри очи с бронирана носна кърпичка.

- Туй беше най-тъжното нещо, което съм чувал някога - рече и се втренчи в Томджон. – Ама чакай - сепна се той, щом започна да проумява. - Ама той е мъж! А аз се влюбих в момиче, там, на сцената. - Сръга Хуел. - Тоя да не си пада нещо елф?

- Абсолютен човек си е - отговори Хуел. - Познавам баща му.

След това прехвърли погледа си върху Шута, който ги фиксираше с увиснало чене, и го върна отново на Томджон.

Ха, каза си. Чисто съвпадение, нищо повече.

- Това е игра - обясни Хуел. - Добрият актьор може да се превърне във всичко, нъл тъй?

Можеше да почувства как Шутът продължава с поглед набития му врат.

- Да, ама да се преоблича като жена - не е ли малко... - със съмнение възрази Гръмотевичния.

Томджон изу обувките си и коленичи върху тях, а лицето му застана на една височина с това на джуджето. Измери го с преценяващ поглед за секунда, след което промени изражението си.

И изведнъж там имаше двама Гръмотевични. Вярно, единият беше коленичил и явно се бръснеше.

- Хей, вий, здравейте - викна Томджон с гласа на джуджето.

Това се оказа изключително развеселяваща шега за останалите джуджета, надарени със съвсем неусложнено чувство за хумор. Докато те се трупаха около двойката, Хуел чувства деликатно докосване по рамото.

- Вие сте от театъра, значи? - попита Шутът, внезапно изтрезнял.

- Тъй вярно.

- Значи съм изминал петстотин мили, за да намеря точно вас.

Беше, както Хуел би отбелязал в режисьорските си бележки, „по-късно същия ден". Тътенът на

строящия се „Дискъ“ се носеше откъм зачатъците на скелето му, удряше като с топор по главата на Хуел и отминаваше нататък.

Със сигурност си спомняше пиенето. И джуджетата се надпреварваха да поръчват още и още, след като Томджон демонстрира своите превъплъщения. После се преместиха в друг бар, за който Гръмотевичния беше чувал добри думи, сетне минаха през магазинче за клачианска храна за в къщи, но след това всичко му се размиваше...

Не го биваше особено в лоченето. Прекалено много от питието успяваше да влезе в устата му.

Ако се съдеше по вкуса, останал в нея, някое разплуто нощно създанийце също беше попаднало там.

- Ще можеш ли да го направиш? - попита Витолър.

Хуел примлясна с устни, за да се отърве от вкуса.

- Така ми се струва - намеси се Томджон. - Звучеше ми интересно, както ни го разказа. Злият крал управлява с помощта на вещиците. Виелица. Ужасяващи лесове. Битка на живот и смърт с Истинския наследник на трона. Проблясък на кинжал. Письци, шумотевици. Злият крал умира. Доброто тържествува. Бият камбани.

- Можем да уредим и дъжд от розови листчета - включи се и Витолър. - Познавам едного, който ще ни ги даде почти без пари.

Двамата се загледаха в Хуел, който барабанеше с пръсти по бюрото си. Вниманието и на тримата се връщаше отново и отново към кесията сребро, която Шутът бе дал на Хуел. Дори сама по себе си тя съдържаше достатъчно пари, за да бъде завършен „Дискъ“. А беше станало дума, че ще има и още. Голямо дарение щяло да последва.

- Ще го направиш, нали? - примоли се Витолър.

- Определено има нещо в историята - допусна Хуел. - Само че... просто не зная...

- Не че се опитвам да ти се налагам – започна Витолър. Трите чифта очи се плъзнаха към кесията с парите.

- Наистина изглежда малко съмнително - съгласи се и Томджон. - Искам да кажа - Шутът е достатъчно почтен. Но начинът, по който ни разказа историята... е много странен. Устата му произнася думите, но очите му говорят нещо съвсем друго. И останах с усещането, че той би искал, ако можем, да повярваме на очите му.

- От друга страна - побърза да се включи Витолър, - с какво можем да навредим? Парата е важната.

Хуел вдигна глава.

- Какво? - изстреля той.

- Казах, пиесата е важната - поправи се Витолър.

Отново се спусна тишина, с изключение на барабанящите пръсти на Хуел. Кесията със среброто сякаш ставаше все по-голяма и по-голяма, фактически взе да изпълва стаята.

- Работата е в това... - излишно високо започна Витолър.

- Така, както го виждам... - каза Хуел.

И двамата се спряха.

- Извинявай. Прекъснах те.

- Нищо важно не беше. Продължавай.

- Смятах да кажа, че след като така и така можем да си позволим да построим „Дискъ“... - проточи Хуел.

- Само покрива и сцената - отговори Витолър. - Парите няма да стигнат за повдигателния механизъм и за машината, дето спуска богове от небесата. Нито пък за въртящата се платформа,

ните за вентилаторите.

- Преди сме се оправяли и без всичкото туй - възрази Хуел. - Не си ли спомняш как беше едно време? Разполагахме само с няколко греди и изрисувани чували. Но имаме жив дух. Ако ни трябваше вятър, сами си го правехме. - Той побарабани с пръсти известно време. - Естествено ще трябва да сложим машина за морски вълни. Поне някоя мъничка. Дошла ми беше идеята за кораб, който

се разбива на бреговете на пустинен остров, а там...

- Съжалявам - поклати глава Витолър.

- Но напоследък имаме само пълни зали! - възкликна Томджон.

- Така е, момко. Така е. Но хората плащат с медни монети. А майсторите искат сребро. Ако искахме да сме богати хора... същества - поправи се бързо той, - трябваше да се родим дърводелци. - Витолър притеснено се размърда. - Вече дължа на трола Хризопрас повече, отколкото би трябвало.

Другите двама го фиксираха с погледи.

- Колко точно му дължиш? - попита Хуел.

- А, всичко е наред - припряно отговори Витолър. - Плащам си лихвите. Повече или по-малко.

- Да, ама какво иска той?

- Майка си и баща си.

Джуджето и момчето се вторачиха с ням ужас в него.

- Как си могъл да бъдеш толкова...

- Заради вас двамата го направих! Томджон заслужава по-добра сцена, не искам да си скапва здравето, като спи в каруца с чул, и да не знае що е дом. А ти, приятелю, ти имаш нужда да се устроиш някъде с всичките неща, които следва да си

имаш, като подедни механизми и... машини за морски вълни и така нататък. Не си е живот да се юркаме по пътищата, да даваме по две представления на ден на шепа селяни и след това да ги

обикаляме с шапка, какво бъдеще е това? Мислех си, че като сме намерили добро място, ще можем да направим зала с удобни седалки за благородниците, ще каним хора, дето не хвърлят картофи по сцената. Казах си - по дяволите цената. Просто ми се искаше вие двамата да...

- Добре де, добре де! - извика Хуел. - Ще я напиша!

- А аз ще я изиграя - обеща Томджон.

- Не че ви насилвам - вмъкна Витолър. - Изборът си е ваш.

Хуел се начумери към писалището си. Трябваше да признае, че работата си имаше някои привлекателни страни. Трите вещици бяха добра идея. Две нямаше да са достатъчни, а четири щяха да бъдат прекалено много. Биха могли да се намесват и да си играят със съдбите на хората и с всичко останало. Много пушеци и зелени светлини. Човек може чудеса да стори с три вещици. Удивително как никой не се е сетил досега.

- Значи можем да кажем на Шута, че ще стане, така ли? - попита Витолър, положил длан върху кесията сребро.

И, разбира се, никак нямаше да сбърка, ако включи някоя хубава виелица. Щеше да вмъкне и парчето с призрака, което Витолър беше изрязал от „Както ви се иска“, щото не можело да си позволят толкова муселин. Може би ще успее да вмъкне и Смърт някак си. Младият Даф би могъл да изиграе прекрасен Смърт, с бял грим и обувки на платформи...

- Откъде каза, че идва? - попита Витолър.

- От планините Овнерог - отговори майсторът на пиеси. - От някакво забутано кралство, дето никой не го е чувал. Името звучи като белодробна инфекция.

- Ще са ни нужни месеци да се дотътрим дотам.
- На мене би ми харесало да отида – обяви Томджон. - Там съм роден.

Витолър се загледа в тавана. Хуел се загледа в пода. Всичко би било по-добре в този миг, освен да срещнат погледите си.

- Вие така сте ми казвали - продължи момчето. - Казахте, че докато сте гастролирали из планините...

- Да, но не си спомням точно къде - промърмори Витолър. - Всичките тия планински селца ми изглеждат съвсем еднакви. Повече време сме прекарвали да бутаме колите през рекичките и да ги влачим нагоре по хълмовете, отколкото на сцената.

- Мога да взема някои от младите и да направим лятно турне - предложи Томджон. - Ще им изиграем старите шлагери. И пак ще се върнем навреме за Деня на следобедния чай за душата.

Ти можеш да останеш тук и да наглеждаш как върви строежът на театъра, а ние ще се върнем за Тържественото откриване. - Ухили се на баща си. - За момчетата ще е добре - проточи лукаво. - Нали винаги си казвал, че младите не знаят какво значи истинско представление.

- Хуел дори още не е написал пиесата - отбеляза Витолър.

Хуел бе потънал в мълчание. Седеше и се взираше в нищото. Не след дълго ръката му забърника из пазвата на двуредния му жакет и измъкна оттам свитък хартия, след това изчезна в пояса му и извади малка мастилничка, запушена с коркова тапа, и снопче перодръжки.

Те наблюдаваха как, без дори да ги погледне, джуджето приглади хартията, отпуши мастилничката, потопа перото, подържа го насочено за момент над листа като ястреб над жертва и започна да пише.

Витолър кимна на Томджон.

Като пристъпяха колкото се може по-тихо, двамата напуснаха стаята.

В ранния следобед внесоха поднос храна и ново снопче хартия.

Вечерта подносът си стоеше неначенат. Хартията беше свършила.

Няколко часа по-късно преминаващ член на трупата докладва, че е чул крясък: „Така не може! Всичко е обърнато наопаки!“, и звук от хвърлен през стаята предмет.

Тъкмо преди лягане до Витолър достигна гръмогласно искане за още свещи и нови пера.

Томджон се опита да си легне рано тая нощ, но сънят му беше прекъснат от творческата дейност в съседната стая. Разнасяха се декламации за някакви балкони, както и мърморене дали светът наистина се нуждае от машини за морски вълни. Останалото бе мълчание, с изключение на яростното скърцане на перата.

По едно време Томджон засънува.

- Всичко ли сме донесли тоя път?

- Да, Бабо.

- Наклади огъня, Маграт.

- Да, Бабо.

- Хубаво. Хайде сега...

- Всичко съм записала, Бабо.

- Мога да чета, мойто момиче, задължена съм ти много. Туй к'во е: „Котлето ти избиколи, отровните вътрешности изхвърли..." Това пък какво ще рече?

- Нашия Джейсън закла едно прасе вчера, Есме.

- На мене ми се струват съвсем добри чревца, Гита. Поне два хубави обяда има в тях, ако ме питаш.

- Моля те, Бабо.

- Ако знаеш само колко хора гладуват в Клад и не биха си отвърнали носовете от тях, това само искам да ти кажа... Хубаво де, хубаво. „Златно зърно и леща в котлето кипни, та задуши. " А жабата къде отиде?

- Моля ти се, Бабо. Само ни бавиш.. Знаеш, че Старата Уимпър беше против безсмислените жестокости. Растителният протеин е напълно приемлив заместител.

- Това означава ли, че няма да слагаме саламандри и блатни змии?

- Няма, Бабо.

- Ами врътка от тигър?

- Тука е.

- Какво, по дяволите, е това, ще ме извинявате за клачианския ми?

- Това е тигърска врътка. Нашият Уейн я купил от някакъв търговец от чужбинските краища.

- Сигурна ли си?

- Нашият Уейн специално е питал, Есме.

- На мене ми прилича на съвсем обикновена врътка. Абе, хубаво. „Хопни-тропни, скокни-тропни. Огънче, гори, котленце, ври..." Маграт, ЗАЩО котлето не ври?

Томджон се събуди разтреперан. Стаята беше тъмна. Няколко звезди пронизваха градската мъглица, от време на време крадец изсвирваше в нощта и забързани стъпки се разнасяха, когато се отправеше по напълно законните си дела.

Съседната стая бе потънала в тишина, но в процепа под вратата се виждаше светлинката от свещта.

Върна се в леглото си.

От другата страна на придошлата река Шутът също не можеше да заспи. Той бе отседнал в Гилдията на смешниците, не по свой избор, разбира се, а защото дукът не му бе дал пари за нищо друго, пък и по принцип не му беше лесно да заспи. Мразовитите стени извикваха толкова спомени. Ако се заслушаше, можеше да чуе приглушени хлипания и спорадично хленчене да се донасят от студентските общежития, докато възпитаниците обмисляха ужасното бъдеще, простряло се пред тях.

Понамести твърдата като камък възглавница и потъна в неспокоен сън. Дори започна да сънува.

- Сурово и накълцано, да. Но не се казва как точно да го накълцаме.

- Старата Уимпър препоръчваше да се пробва малко в чаша със студена вода. Като карамел.

- Колко жалко, че не сме се сетили да си донесем чаша, Маграт.

- Есме, мисля, че трябва да продължаваме бързо. Нощта скоро ще свърши.

- Да не ме обвинявате, ако не работи като хората. Дай да видим сега-а... „Козина от бабуин и..."

У кого е козината? А, благодаря ти, Гита, въпреки че това повече ми прилича на котешки косми, ама карай да върви. „Козина от бабуин и коренче от мандрагора..." Това пък ако е истинска мандрагора, много ще се изненадам. „...Сок от морков и език на патък." Разбирам, малко хумор има тука, види се...

- Побързай, моля те!

- Добре де, добре. „Качулка от кукумявка и светлик от светещ червей. Кипни - и след това остави да къкри."

- Да ти кажа, Есме, това даже е вкусно.

- Абе, не трябва да го пиеш, бе, загубена доайенка такава!

Томджон се изправи рязко в кревата си. Това бяха те, същите, със същите лица и гълчащи гласове, изкривени от времето и пространството.

Дори след като надникна през прозореца, откъдето светлината на новия ден се разливаше над града, той продължаваше да чува гласовете им в далечината подобно на отдалечаваща се буря...

- Аз, да речем, изобщо не вярвам в езика на патъка.

- Още е прекалено течено. Да му досипем ли малко царевично брашно?

- Няма значение. Или ще дойде по този начин, или няма...

Той стана и наплиска очите си с вода от легена.

Тишината долиташе на талази откъм стаята на Хуел. Томджон се мушна в дрехите си и бутна вратата.

Изглеждаше, сякаш там бе натрупал сняг. Валяло беше на огромни тежки снежинки, които бяха отплували към различните къшета на стаята. Хуел седеше зад писалището си в центъра на стаята, положил глава върху куп листове хартия, и хъркаше. Томджон прекоси на пръсти стаята и събра безразборно разхвърляните листа. Изглади ги и зачете:

КРАЛЯТ: Сега смятам просто да окача короната си на туй храстче тука и искам вие да ми кажете, ако някой се опита да я вземе.

ГЛАСОВЕ: Да!

КРАЛЯТ: Ако пък и успея да си намеря кончето...

(Първи наемен убиец изниква иззад скалата.)

ПУБЛИКАТА: Зад теб!

(Първи наемен убиец се укрива.)

КРАЛЯТ: Шегички ли се опитвате да въртите на своето царче, вий гадни...

Нататък имаше много задраскано и голямо мастилено петно. Томджон захвърли листа и измъкна нов от купчината.

КРАЛЯТ: Туй да не е патка нож кинжал, дето виждам зад досами пред себе си, човката дръжката му насочена към мен ръката ми?

ПЪРВИ УБИЕЦ: Кълна се, че не е тъй. О, не, ни най-малко!

ВТОРИ УБИЕЦ: Вий истина глаголите, царю! О, да, тъй си е!

Ако можеше да съди по гънките на хартията, точно този лист е бил запратен с особена сила към стената. Хуел веднъж бе обяснил на Томджон теорията си за вдъхновението и по всичко изглеждаше, че нощес се бе изсипал същински порой.

Очарован от възможността да надникне отвътре в творческите процеси, Томджон пробва трети захвърлен лист:

КРАЛИЦАТА: За бога, шум се донесе отвъд! Дали съпругът ми не се завръща вече? Бързо влизай в гардероба и не смей да се показваш, дорде повеля не получиш!

УБИЕЦ: Скъпа, но твоята прислужничка изнесе пантофките ми!

ПРИСЛУЖНИЧКА (отваря вратата): Архиепископът пристигна, Ваше величество.

СВЕЩЕНИК (изпод леглото): Господ да ми е на помощ!

(Разни шумотевици)

Томджон разсеяно се питаше какви ли ще да са „разните шумотевици“, които Хуел току вмъкваше някъде из сценичните си бележки. Джуджето отказваше да обясни. Може би имаше

предвид, че хората поначало са склонни да вдигат врява.

Той се примъкна към писалищната маса и изключително предпазливо издърпа снопчето хартия изпод главата на заспалото джудже, като му подпъхна възглавница вместо него.

Най-горният лист гласеше:

Верънс Фелмет Нощта на Малките богове Нощта на ножовете кинжалите кралете, написана от Хуел от Хората на Витолър. Комедия Трагедия в осем пет шест три девет части.

Участници:

Фелмет, Добрия Крал.

Верънс, Лошия Крал.

Вихрунравъ, Иднъ Лошъ Вещицъ.

Хогъ, Иднъ Същу Тъй Лошъ Вещицъ.

Магерат, Иднъ Самодивъ...

Томджон прелисти страниците.

Сцена: Рисувалната стая Кораб наред океана Улица в Псевдополис Забутано плато. Влизат трите вещици...

Момчето почете още малко, след което отгърна последната страница.

Любезни господа, туй бе всичко. Накрая целият народ пил и ял, и пожелал дълъг живот на нашия крал. (Излизат всички, пеят тралала, и т.н. Дъжд от розови листчета. Камбанен звън. Боговете се спускат от небесата, демоните излизат от ада, повечко работа с въртящата се сцена и т.н.) Край.

Хуел изхърка.

Богове се издигаха и рухваха в сънищата му, кораби изкусно пореха ленени океани, картинките се редяха една след друга и се превръщаха в движещи се образи. Хората летяха, привързани с канapi, летяха и без канapi, огромните кораби на въображението му се сблъскваха в схватка нейде из фантастичните небеса, моретата разделяха водите си, за да направят път, жени биваха срязвани на половинки, а хиляди специалисти по специалните ефекти се кикотеха и бръщолевеха помежду си. Той плуваше из всичкото това изобилие с разперени в отчаяние ръце, знаейки, че нищо от това не съществува и няма никога да съществува и всичко, с което в действителност разполага, бяха няколко квадратни метра дървена рамка с опъната на нея канава и малко боя, с която да улови чезнещите образи, населили главата му.

Само в сънищата си ние сме свободни. През останалото време работим за надниците си.

- Хубава пиеса - одобри Витолър. - С изключение на призрака.

- Призракът остава - начумерено заяви Хуел.

- Ама хората винаги подсвиркват и хвърлят разни неща по него. Както и да е - знаеш колко е трудно после да изтупаме всичкия тебешир от дрехите.

- Призракът остава. Той е драматургична необходимост.

- Ти и за предишната пиеса каза, че било драматургична необходимост.

- Ами така си беше.

- И в „Както ви се иска“, и в „Магьосникът от Анкх“, и в останалите.

- Обичам призраци.

Стояха от едната страна и наблюдаваха как джуджетата-занаятчици сглобяват машината за морски вълни. Тя се състоеше от половин дузина издължени вретена с намотани по тях сложни платнени спирали, оцветени в синьо, зелено и бяло, които заемаха цялата ширина на сцената. Система от зъбчати колела и безконечни ремъци ги свързваше с въртящия механизъм зад кулисите. Когато всички спирали се въртяха едновременно, хората с по-слаби стомаси трябваше да

отместят поглед.

- Морски битки - пое си въздух Хуел. - Корабокрушения. Тритони. Пирати!

- Скърцащи чаркове, приятелю - изстена Витолър и прехвърли тежестта си върху другия крак. - Разходи за поддържане. Пресрочване...

- Изглежда толкова... сложно - съгласи се Хуел. - Кой я е проектирал?

- Някакъв загубен старец от Улицата на хитроумните занятчии - отговори Витолър. – Леонардо да Куирм се нарича. Всъщност бил художник, тия работи ги майстори просто като хоби. Дочух, че е работил върху това нещо в продължение на месеци. Свих му го тъкмо когато беше установил, че не може да го накара да полети.

Двамата погледаха как имитацията на вълни се издига и спуска.

- Все още ли смяташ да заминаваш? - не издържа накрая Витолър.

- Да. Томджон си е луда глава. Ще има нужда

от някой по-възрастен да се мотае край него.

- Ще ми липсваш, приятелю. Не се свеня да ти го кажа. Ти си ми като син. На колко си години впрочем? Така и не съм те питал.

- На сто и две.

Витолър унило кимна. Той беше на шейсет и артритът му вече се обаждаше.

- Значи си ми бил като баща в такъв случай - поправи се той.

- Всичко се уравновесява в края на краищата - неуверено се обади Хуел. - На половината ръст, но два пъти на години. Може да се каже, че средно имаме еднаква продължителност на живота с човечите.

Стопанинът на театъра въздъхна.

- Просто не зная как ще я карам тук без Томджон и без тебе наоколо и туй то.

- Няма да ни има само през лятото, а и без това повечето от трупата остават, фактически ще заминат само новациите. Сам беше казал, че е добре да понатрупат опит.

Витолър изглеждаше съкрушен в мразовития въздух на недовършения театър, доста по-дребен от обикновено, като балон, изостанал две седмици след купона. Разсеяно побутна някакви дървени стърготини с върха на бастуна си.

- Остаряваме, майстор Хуел. Най-малкото - се поправи той, - аз остарявам, а ти ставаш малко по-възрастен. Чуваме вече полунощните гонгове.

- Аха. Ти като че не искаш той да заминава, а?

- Това е едно на ръка. Знаеш. След това обаче си помислих: тук се намесва пръстът на съдбата. Точно когато нещата започват да се нареждат добре, ще вземе да се намеси проклетата съдба. Имам предвид - нали той е родом оттам. Някъде от планините. И сега съдбата му го призовава да се върне. Нивга не ще го видя веч.

- Ама ние само за лятото...

Витолър вдигна длан.

- Не ме прекъсвай. Тъкмо хванах вярната драматична нотка.

- Извинявай.

Бастунчето почукваше дървените стружки и ги изстрелваше нагоре във въздуха.

- Знаеш, че той не е моя плът и кръв.

- Но пък е твой син - отговори Хуел. – Тая работа с унаследяването съвсем не е такава, за каквата я имат.

- Колко мило от твоя страна да го кажеш.

- Наистина така мисля. Я ме погледни мене. Да не съм се родил, за да пиша пиеси случайно? От джуджетата не се очаква дори да могат да четат. На твоё място изобщо не бих се кахърил за съдбата. Моята беше да стана миньор. Съдбата

не улучва поне в половината случаи.

- Но нали и ти каза, че той ти приличал на оня шут. Аз не мога да видя приликата, имай го предвид.

- Светлината трябва да пада под подходящ ъгъл.

- Може би и тук съдбата има пръст.

Хуел вдигна рамене. Знаеше, че съдбата е странна птица. Не можеше да ѝ се има доверие. Често пъти човек не успяваше да я съзре дори. Тъкмо когато си мисли, че я е притиснал в ъгъла, и се оказва, че било нещо друго - съвпадение може би или пък провидение. Тъкмо залостиш вратата и тя се окаже зад гърба ти. Или докато си мислиш, че си успял да я приковеш към стената, тя се изплъзва, че ти отмъква и чука.

Той доста си служеше със съдбата. Като инструмент в пиесите му вършеше далеч по-добра работа дори от призраците. Нищо не завърташе колелото на сюжета тъй добре, както пръстът на съдбата. Но грешка би било да мислим, че сме я уловили. А колкото до това да я контролираме...

Баба Вихронрав припряно се вторачи в кристалното кълбо на Леля Ог. То не беше особено добро кълбо, беше намерено в рибарска мрежа и един от синовете ѝ го беше донесъл от чуждоземни краища. Баба Вихронрав подозираше, че изкривява всичко, включително и реалността.

- Определено е тръгнал на път - каза накрая тя. - С кола.

- Далеч по-добре щеше да е, ако идваше, яхнал бял огненишак жребец - отбеляза Леля Ог. - Нали се сещаш - със златни стремени и всичко както си му е редът.

- Носи ли магически меч? - проточи шия Маграт.

Баба Вихронрав се облегна назад.

- Вие двете сте позор за занаята - обяви тя. - Просто не мога да ви разбера - магически коне, огнени мечове... Лигавите се като някакви дойки.

- Магическият меч е важен - обясни Маграт. - Човек трябва да притежава меч. Можем да му измайсторим - добави с копнеж в гласа тя. - От стомана, закалена с небесен огън. Имам си записано заклинанието. Взимаш малко стомана, закалена с небесен огън - неуверено започна тя, - и след това правиш меч от нея.

- Нищо общо не искам да си имам с това - отсече Баба. - Човек може да чака с дни да падне светкавица, а накрая, когато удари, ти откъсва ръката като едното нищо.

- И рождено петно с форма на ягодка - продължи Леля Ог, която дори не забеляза прекъсването.

Двете я изгледаха очаквателно.

- Рождено петно с форма на ягодка - повтори тя. - Всеки принц, който идва да предяви правата си върху кралството, трябва да го има. Всички го знаят. Естествено, не знам откъде разбират, че е именно ягодка.

- Не мога да трая ягоди - процеди Баба, докато изучаваше отново кристала.

В напуканите му глъбини, вмирисани на ланшни раци, Томджон целуна родителите си за сбогом, ръкува се или прегърна останалата част от трупата и се покатери на предната кола.

Трябва да е проработило, каза сама на себе си Баба. Иначе нямаше да се запъти насам, нали? А тия, другите, сигурно са храбрата му дружина от верни другари. Това си е в крайна сметка въпрос на здрав разум. Никой не тръгва сам на петстотин мили път през опасна местност, всичко може да

му се случи. Предполагам, че оръжията и доспехите им са в каруците.

Съмнение я загриза отвътре и тя се зае незабавно да го разсее. Каква друга причина би имал да идва насам? Явно сме направили заклинанието както трябва. Само дето поомешахме съставките. И повечето от баенето. И вероятно не го извършихме в правилното време. И Гита отнесе повечето на котката вкъщи, което със сигурност не е редно.

Но той е на път. Делата са важни, не думите.

- Метни му отгоре кърпата, като свършиш, Есме - помоли Леля. - Винаги се тревожа някой да не ме зяпа, докато се къпя.

- Той тръгна на път - заяви Баба с такова удовлетворение в гласа, че човек можеше да мели царевица с него. Нахлупи черната кадифена торбичка върху кълбото.

- Дълъг път го чака - отбеляза Леля. - Всякакви опасности ще го дебнат. Може да попадне на бандити.

- Ще се наложи да бдим над него – отвърна Баба.

- Не е редно. Ако ще става крал, трябва сам да печели битките си - намеси се Маграт.

- Ама ние не искаме да се размотава и да пилее силата си -грижовно се обади Леля. – Искаме си го хубав и свеж, като се появи тука.

- А сетне, надявам се, ще го оставим да води битките си тъй както иска - настоя Маграт.

Баба плесна с ръце, доволна от свършената работа.

- Точно тъй. Стига да се уверим, че побеждава, разбира се.

Събрали се бяха в къщата на Леля Ог. След като Баба си тръгна на зазоряване, Маграт си намери извинение да се забави под предлог, че ще помогне на Леля да разтреби.

- Какво стана с ненамесата? - попита тя.

- Какво имаш предвид?

- Много добре разбираш, Лельо!

- Ама това не е сериозно намесване - неуверено обясни Леля Ог. - Просто подпомагаме нещата да си дойдат по местата.

- Сигурно наистина не мислиш така!

Леля тежко седна и неспокойно отмести една възглавничка.

- Виж сега, тая работа с ненамесването е идеална при нормален курс на събитията – започна тя. - Лесно е да не им се месиш на хората, когато не е необходимо. Но аз имам семейство, за което трябва да мисля. Нашият Джейсън вече се е бил няколко пъти заради това, дето хората говорят. Нашият Шон са го изхвърлили от войската. Тъй както го виждам аз, като изберем нов крал, той ще ни дължи някоя и друга услуга. Всичко е точно.

- Ама само допреди седмица ти разправяше... - започна Маграт и спря, шокирана от тази демонстрация на прагматизъм.

- Седмичата може да бъде много дълго време в магьосническия занаят - отговори Леля. - Петнайсет години, да речем. Както и да е, Есме го е взела много насериозно, а аз не съм в настроение да я спирам.

- Тоест ти току-що ми каза - хладно започна Маграт, - че „ненамесата" в събитията е като обещание да не плуваш. Абсолютно никога не го нарушаваш, освен ако не се озовеш във водата.

- По-добре, отколкото да се удавиш – отвърна Леля.

Тя се протегна и свали от поличката над камината порцеланова лула, прилична на малка катранена яма. Запали я с боринка, изпаднала от огъня под внимателния поглед на Грибо, който я съзерцаваше от възглавничката си.

Маграт небрежно свали покривалото от кълбото и погледна в него.

- Струва ми се понякога - каза тя, - че никога няма да разбера до дъно вещерския занаят. Точно когато реша, че съм схванала правилата, и те се променят.

- Ние сме обикновени хора. - Леля издуха облак синкав дим към комина. - Всеки си е просто обикновен човек.

- Мога ли да взема назаем кристалното ти кълбо? - внезапно попита Маграт.

- Заповядай - ухили й се Леля. - Да не сте се скарали с твоя младеж?

- Не разбирам за какво намекваш.

- Не съм го виждала тъйва вече седмици наред.

- О, дукът го изпрати в... - Маграт спря, сетне продължи: -Изпрати го надалеч по някаква работа. Не че ме е грижа във всеки случай.

- Личи си. Вземи кълбото, разбира се.

Маграт беше доволна, когато успя да се прибере най-после у дома. Никой не би тръгнал нощем из ливадите, но през последните няколко месеца нещата видимо се бяха влошили. Освен обичайното подозрение, което таяха към вещиците, на хората в Ланкър, общуващи с чужбина, бе започнало да им просветва, че а) или по света са се случвали далеч повече неща, отколкото те бяха чували, или б) времето е спирало. Подобни неща не бяха никак лесни за доказване*, обаче няколкото търговци, които се завърнаха по планинските пътеки в края на зимата, изглеждаха поостарели доста повече, отколкото би трябвало. Неочакваните събития бяха повече или по-малко очаквани в планините Овнерог заради високия магически потенциал, но няколко години да изчезнат само за една нощ - това идваше малко в повече.

(* Защото времето се документираще по различен начин в различните държави, кралства и градове. В крайна сметка се получаваше, че върху площ от стотина квадратни мили една и съща година беше Годината на Малкия прилеп, Маймуната в очакване, Ловувания облак, Тлъстите крави и Три светли жребца. Съществуваха поне девет различни метода за отмерване на времето**, свързани с факта, че разни крале, пророци или необичайни събития бяха коронясани, родени или се бяха случили. Всяка година имаше различен брой месеци, някои от тях дори не съдържаха седмици; а един отказваше да приеме деня като мерна единица за време. Единственото, в което може да бъде сигурен човек, е, че качественият секс никога не трае достатъчно дълго***.

** Календарът на Теокрацията на Мунтаб отброява надолу вместо нагоре. Никой не знае защо е така, но като че не е добра идея човек да се мотае наоколо и да се опитва да разбере.

*** Освен за племето Забинго от пустинята Великият Неф естествено.)

Маграт залости портата, хлопна кепенците и положи внимателно зеленото стъклено кълбо на кухненската маса.

След това се съсредоточи...

Шутът дремеше под брезента на някакъв речен шлеп, който пътуваше нагоре по Анкх с постоянните две мили в час. Не беше кой знае колко вълнуващ метод за придвижване, обаче човек обикновено стигаше, закъдето се беше отправил.

Шлепът изглеждаше достатъчно устойчив, но въпреки това Шутът се мяташе и въртеше насън.

Маграт се чудеше какво ли е цял живот човек да прави нещо, което не желае. Също като да е умрял, реши тя, само че още по-лошо, защото е жив и страда.

Тя смяташе, че Шутът е слаб, заблуден и че отчаяно се нуждае от подкрепа. А ето че сега копнееше да дочака завръщането му, само и само да може никога да не го вижда повече.

Лятото беше дълго и горещо.

Трупата не се беше разбързала. Доста път лежеше между Анкх-Морпорк и планините Овнерог. Дори Хуел трябваше да се съгласи, че им беше много забавно. А джуджетата като цяло не се

чувстват на ти с това понятие.

„Както ви се иска“ се приемаше изключително добре. Тя винаги се приемаше. Младозите надминаха себе си. Забравяха си репликите, въртяха си шеги. В Сто Лат изиграха цялото трето действие на „Гретелина и Мелиас“ на фона на декора от „Магическите войни“, но май никой не забеляза, че най-известната любовна сцена в историята бе представена на фона на приливна вълна, помитаща континента. Това стана, защото Томджон изпълняваше Гретелина. Ефектът от неговото появяване бе тъй объркващо вцепеняващ, че Хуел го накара да играе друга роля на следващата сцена, стига това определение да е подходящо за наета за един ден плевня. Въпреки това той продължаваше да приковава вниманието на зрителите, макар Гретелина да се играеше от младия Уимслоу, който леко простееше и честичко се запъваше, но пък пъпките по лицето му вероятно скоро щяха да изчезнат.

На следващия ден в някакво безименно селце наред безбрежно море от зелки Хуел накара Томджон да изиграе Стария Мъскин в „Както ви се иска“ - роля, в която Витолър винаги беше блестящ. Никой под четиридесетте не би могъл да я изиграе добре, ако не иска Стария Мъскин да ходи с напъхана възглавница под жакета и с изрисувани бръчки.

Хуел не се смяташе за стар. Баща му все още копаеше по три тона руда на ден, а беше над двестагодишен.

Е, сега се почувства старец. Видя как Томджон излиза с куцукане от сцената, и за секунда почувства какво е да бъдеш дебел старец, маринован във вино. Той продължава да води старите си войни, за които никой повече не го е грижа, увиснал над пропастта между средната възраст и старостта, ужасен да направи следващата крачка. Увиснал, но само на една ръка, защото с другата показва среден пръст на смъртта. Разбира се, знаеше всичко това, докато беше писал текста. Но не го разбираше.

Същата тази магия за съжаление не се беше вселила в новата пиеса. Бяха я пробвали няколко пъти просто за да видят как ще върви. Публиката гледеше внимателно, след което се разотиваше по домовете си. Даже не се главоболяха да мятат предмети. Не че беше чак толкова лоша. Просто не беше нищо особено.

Но нали включи вътре всички необходими съставки? Традицията беше пълна със зли властници, които са си получили заслуженото. Вещиците винаги се харесваха. Появата на Смърт беше особено успешна, с някои много добри реплики. Като се омеша всичкото това заедно... явно нещата се неутрализираха взаимно и се превръщаха с еднообразна баналност в запълване на сценичното време.

Късно нощем, когато актьорите спяха, Хуел ставаше и трескаво пишеше. Преместваше сцените, орязваше репликите, добавяше нови реплики, постави клоун, включи още един двубой и нагласи специалните ефекти. Пиесата се превръщаше в огромно грандиозно платно, което отблизо предизвикваше взрив от впечатления, но от разстояние приличаше просто на размазани петна.

Когато го връхлетеше по-мошен порой вдъхновение, той дори се опитваше да смени стила си. Ранобудниците редовно намираха сутрин смачканите неуспешни експерименти да красят тревата край колите като някакви изключително начетени гъби.

Томджон си запази един от най-странните:

ПЪРВА ВЕЩИЦА: Той закъснява.

(Пауза)

ВТОРА ВЕЩИЦА: Каза, че ще дойде.

(Пауза)

ТРЕТА ВЕЩИЦА: Каза, че ще дойде, но не идва. Туй е последният ми тритон. За него го пазех. А той не дойде.

(Пауза)

- Струва ми се - посъветва го по-късно Томджон, - че трябва малко да поуспокоиш топката. Вече свърши всичко, което ти поискаха. Никой не е казвал, че трябва да става шедьовър.

- Само ако можех! Само ако можех да я направя както трябва.

- Абсолютно ли си сигурен за призрака? - попита Томджон. От начина, по който подхвърли репликата, стана ясно, че той не беше.

- Нищо му няма на призрака ми - озъби се Хуел. - Сцената с призрака е най-доброто, което съм писал някога.

- Просто се чудех дали точно в тази пиеса трябва да го мушнеш.

- Призракът остава. Хайде вече да вървим, момче.

Два дена по-късно, когато синьобялата стена на планините Овнерог започна да преобладава в пейзажа над хоризонта по посока на Ръба, трупата беше нападната. Не беше нещо особено драматично - тъкмо бяха избутали колите през някакъв брод и си отдъхваха в сянката на малка горичка, когато от нея цъфнаха обирджии.

Хуел плъзна поглед по дължината на половин дузина лекъосани ръждиви остриета. Собствениците им като че не бяха уверени какво да правят оттук нататък.

- Фактурата остана някъде при мен... - започна той.

Томджон го сбута.

- Тия май не са членове на Гилдията - изсъска му. - По-скоро са на свободна практика.

Добре би било да споменем, че водачът на бандитите беше чернобрад наперен грубиян с червена кърпа на главата, златна обица и чене, с което да се остърже тиган. Всъщност дори е задължително да го споменем. Така си и беше. Хуел реши, че дървеният крак е чисто преиграване, но човекът явно се беше вживял в ролята.

- Айде сега - каза главатарят на бандитите. - Да видим какво сме си хванали ние тука и дали има пари?

- Ние сме актьори - отговори Томджон.

- Това отговаря и на двата въпроса – обясни Хуел.

- И никой да не ми се прави на много отворен - заплаши бандитът. - Живял съм в града и мога да позная, когато някой вземе да ми хитрее. И... - той се извърна наполовина към своите хора и вдигна вежда в знак, че следващата му забележка ще бъде остроумна - ...ако не внимавате, аз ще направя някои остри забележки.

Зад гърба му се възцари мъртва тишина, докато той не направи нетърпеливо движение с мечата си.

- Хубаво - продължи на фона на нестроен хор от неуверен смях. - Значи сега ще вземем каквито излишни пари имате, ценности, храна и някои по-хубави дрехи.

- Мога ли да кажа нещо? - попита Томджон.

Трупата се отдръпна от него. Хуел наведе глава и се усмихна.

- За милост ли смяташ да ме молиш? - поинтересува се бандитът.

- Точно така.

Хуел напъха ръце дълбоко в джобовете си и зарея поглед в небето, като лекичко си подсвиркуваше и полагаше усилия да не се разхили истерично. Усещаше, че останалите актьори

също наблюдават Томджон с очакване.

Май ще им изрецитира монолога за милостта от „Тролска приказка“, помисли си той...

- Бих искал просто да отбележа, че... – започна Томджон, стойката му се промени внезапно, гласът му стана по-дълбок, повдигна драматично дясна ръка:

„Цената на човека не мери с хвърчащите от меча му искри... И стойността му ти недей пресмята е глада за плячка, тлеещ във душата...”

Ще стане същото както с оня човек в Сто Лат, който се опита да ни окраде. Какво ли ще правим, ако се помъчат да ни дадат мечовете си? Пък и е толкова конфузно, като се разридаят.

Точно в този момент светът придоби зеленикав нюанс и му се стори, че на границата на възприятията си чува някакви далечни, призрачни гласове.

- Там има мъже с мечове, Бабо!

- „...раздират с бляскави остриета красотата на света...” - рецитираше Томджон.

Гласовете на ръба на въображаемото казаха:

- Моят крал не може да се моли на никого за нищо. Подай ми каната за мляко, Маграт.

- „...сърцето състрадателно, целувката...”

- Ама тя ми е подарък от леля ми.

- „...перлата на перлите, корона на короните.”

Настъпи тишина. Един или двама от бандитите тихичко хлипаха в шепи. Главатарят попита:

- Това ли беше всичко?

За пръв път в живота си Томджон изглеждаше стъписан.

- Ами-и, да - отговори. - Хм. Искате ли да го повторя?

- Добра реч - съгласи се бандитът. - Но не виждам какво общо има с мене. Аз съм практичен човек. Предайте всички ценности.

Мечът му се приближи до гърлото на Томджон.

- А вие, останалите, не стойте като идиоти - додаде той. - Действайте. Или момчето ще си го отнесе.

Уимслоу чиракът плахо вдигна ръка.

- Какво? - сопна се бандитът.

- А-а в-вие с-сигурен ли с-сте, че слушате в-внимателно, г-господине?

- Няма да повтарям повече! Или чувам звън на монети, или вие ще чуете как му прерязвам гърлото.

Но в действителност всички чува свистящ звук във въздуха и трошене на кана за мляко, заледена от бързата смяна на височината, която се стовари от небесата право върху островърхия шлем на главатаря.

Останалите бандити хвърлиха един поглед на резултата и офейкаха.

Актьорите се загледаха в проснатия бандит. Хуел подритна с крак буца замръзнало мляко.

- Тъй, тъй - каза немощно той.

- Даже не ми обърна внимание! – прошепна Томджон.

- Роден критик - съгласи се джуджето.

Каничката беше синьо-бяла. Интересно как дребните детайли изпъкват с времето. Личеше, че е била чупена на няколко пъти, защото парченцата бяха залепени много внимателно на местата им.

Някой беше обичал истински тази каничка.

- Имахме си работа явно - опита се да внесе някаква логика в събитията Хуел - със случаен тайфун. Очевидно.

- Ама от небето не падат просто така кани с мляко - заяви Томджон, като демонстрира завидната човешка дарба да отрича очевидното.

- За кани не съм чувал. Знам за риба, жаби и камъни - съгласи се Хуел. - Никой не е забранил порцелана. - Той започна да се съвзема. – Това явно е някакъв необичаен феномен. Случват се непрестанно в тая част на света, нищо странно няма.

Качиха се обратно по колите и тръгнаха в необичайна тишина. Младият Уимслоу събра всички парченца от каничката, които намери, прибра ги в коша с реквизита и прекара останалата част от деня, вторачен в небето с надеждата, че може да падне и захарницата.

Колите тежко се клатушкаха по прашните склонове на планините Овнерог, подобни на дребни мушици в замъгленото кристално кълбо.

- Добре ли са? - попита Маграт.

- Мотаят се насам-натам - отговори Баба. - Може да са добри в театъра, но има какво още да понаучат за пътуването.

- Хубава каничка беше - въздъхна Маграт. - Вече не се намират такива. Имам предвид, че ако ми беше казала какво си си наумила, щях да ти дам ютията.

- Човек не живее само заради каната си за мляко.

- Имаше си пръстенче от маргаритки отгоре на гърлото.

Баба не ѝ обърна внимание.

- Струва ми се, че е време да поогледаме този нов крал. Отблизо. - И се изхили зловещо.

- Защо се хилиш така зловещо, Бабо? – попита мрачно Маграт.

- Не се хия зловещо, ами... - Баба потърси подходяща дума - ...ами се кикотя.

- Мога да се обзаложа, че Черната Алис се е хилела зловещо.

- Трябва да внимаваш, за да не свършиш и ти като нея - прибави и Леля от креслото си край камината. - Накрая малко нещо се побърка, знаеш. С отровните ябълки и тям подобни.

- Само дето съм се изкикотила малко по... по-грубичко - подсмъркна Баба. Усещаше, че започва да се отбранява без нужда. - Както и да е. В зловещия смях няма нищо нередно. Стига да е в определени граници.

- Мисля - каза Томджон, - че се изгубихме. - Хуел огледа изпечената червеникава пустош, която се простираше от тях чак до острите зъбери на планините Овнерог. Дори и в средата на лятото те бяха покрити с преспи сняг. Това беше пейзаж на описуемата красота.

Пчелите бяха много заети или поне се стремяха да изглеждат и звучат, сякаш са затрупани с работа, докато се суетяха из бабината душица встрани от коловозите. Облачни сенки пробягваха над алпийските ливади. Възцарила се беше онази огромна, празна тишина, създавана от природа, която не само че няма никакви хора около себе си, но и няма нужда от тях.

Или от пътни знаци.

- Ние се загубихме още преди десет мили - отбеляза Хуел. - Трябва да измислим нова дума за това, дето сме сега.

- Ама ти нали беше казал, че планините са надупчени като пчелна пита от мините на джуджетата - обади се Томджон. - И едно джудже може всякога да се ориентира из планините.

- Под земята, казах. Всичко опира до пластовете и скалните образувания. Не на повърхността. Пейзажът ми пречи.

- Можем да ти изкопаем дупка – предложи Томджон.

Но денят беше прекрасен, а пътят се виеше под групички дървета, бучиниш и борове, предвестници на гората, и беше приятно просто да отпуснат мулетата сами да избират къде да вървят. Хуел чувстваше, че всеки път би трябвало да води донякъде.

Тази географска илюзия е довела до смъртта на много хора. Пътищата не водят задължително донякъде, те просто трябва да започват отнякъде.

- Загубихме се, значи? - повтори след известно време Томджон.

- Със сигурност не сме.

- Къде сме тогава?

- В планините. Съвсем очевидни са на всеки атлас.

- Трябва да спрем и да попитаме някого.

Хуел огледа внимателно ширналата се пред тях местност. Самотен бекас изкряка наблизко, а може и да беше язовец - на него селскостопанските понятия му бяха малко нещо мъгляви, най-малкото тези, които се намираха над най-горния варовиков пласт. На мили наоколо нямаше живо човешко същество.

- Кого имаш предвид? - саркастично попита той.

- Оная старица със смешната шапка - отговори Томджон и посочи: - Наблюдавам я от известно време. Непрекъснато се крие в храстите, когато предполага, че гледам в нейната посока.

Хуел се извърна, за да погледне къпиновия храст, който се поклащаше.

- Добра стига, стара майко - викна той.

От храста цъфна възмутена физиономия.

- Чия майка? - попита тя.

Хуел се поколеба.

- Така се казва, госпожо... добра жено...

- Госпожица - сопна се Баба Вихронрав. – И освен това аз съм просто една старица, дето събира дръвца - отбранително добави тя. - След това прочисти гърло: - Милостиви боже. Истински ме подплашихте, млади ми господарю. Бедното ми старо сърце.

В колите настъпи гробна тишина. След което Томджон се осмели:

- Моля?

- Какво? - попита Баба.

- Какво за вашето старо сърце?

- Какво за моето старо сърце? - не разбра Баба.

Тя не беше свикнала да се преструва на бедна старица и репертоарът ѝ в тази сфера беше изключително ограничен. Но е въпрос на традиция младите наследници на короната, тръгнали да преследват съдбата си, да бъдат упътвани от излезли за дърва старици. А коя беше тя, та да се противи на традицията?

- Току-що го споменахте - обясни Хуел.

- Да де, то е без значение. Милостиви боже. Предполагам, че търсите Ланкър? - попита сприхаво Баба, нетърпелива да си дойдат на думата.

- Ами да - отговори Томджон. - Вече цял ден.

- Отишли сте много надалеч - обясни Баба. - Върнете се около две мили назад и хванете дясната пътека, дето минава покрай боровете.

Уимслоу дръпна Томджон за ризата.

- К-когато с-срещнеш з-загадъчна възрастна дама на пътя, трябва да ѝ предложиш да с-сподели

обяда ти. Или да я п-пренесеш през реката.

- Така ли?

- Носи ужас-сно лош к-късмет, ако не го с-сториш.

Томджон се усмихна учтиво на Баба.

- Бихте ли приела покана за обяд, добра ми май... стара же... госпожо?

Баба го изглежда със съмнение.

- Какво има за ядене?

- Осолено свинско.

Тя поклати глава.

- Не, но благодаря въпреки всичко – произнесе снизходително. - От свинското получавам газове.

Тя се обърна на токове и отцепи през храстите.

- Можем да ви пренесем през някоя река, ако желаете - викна след нея Томджон.

- Каква река, бе? - сръга го Хуел. - Ние сме наскред пустошта тука, на мили наоколо няма никаква река.

- Т-трябва да ги п-привлечеш на своя страна - намеси се Уилмслоу. - И те след т-това ти п-помагат.

- Що не я помолихме да ни поизчака, докато ѝ потърсим река? - кисело се обади Хуел.

Този път намериха отбивката. Тя ги отведе в гора, насечена от пътеки като казармен плац, такава гора, в която човек усеща с тила си, че дърветата се извърщат след него, когато ги подминава, а небето е много високо и много далеч. Въпреки горещия ден във въздуха тук витаеше мрачен, все-проникващ хлад. Дънерите на дърветата се тълпяха толкова близо до пътеката, сякаш искаха да я заличат напълно.

Скоро отново се загубиха и решиха, че да се изгубиш на място, дето даже не знаеш къде се намиращ, е далеч по-зле, отколкото да се изгубиш на откритото.

- Можеше да ни даде по-конкретни указания - започна да нервничи Хуел.

- Като „попитайте следващата бабичка" ли? - отговори Томджон. - Я погледни натам.

Той се изправи на седалката.

- Добра стига, стара... добра ми... - пробва той.

Маграт отметна забрадката си.

- аз съм само проста събирачка на дръвца - озъби им се тя и размаха една вейка във въздуха за доказателство. Няколко часа чакане, без да има с кого една дума да размени, освен с дърветата, не бяха допринесли никак за доброто ѝ настроение.

Уилмслоу сръга Томджон, който кимна и нагласи дълбокомислена усмивка на лицето си.

- Бихте ли желала да споделите обяда ни, стара... добра ми же... госпожице? - предложи той. - За съжаление обаче имаме само осолено свинско.

- Месото е изключително вредно за храносмилателната система - наставнически изрече Маграт. - Ако бихте могли да надникнете в дебелото си черво, бихте се ужасили.

- Със сигурност - отбеляза под нос Хуел.

- Известно ли ви е например, че всеки възрастен мъж носи в червата си до две кила несмляно червено месо през цялото време? - попита Маграт, чиито поучителни лекции върху здравословното хранене караха цели семейства да се крият в мазетата си, докато тя отmine. - А боровите ядки и слънчогледовото семе...

- Дали наоколо няма някоя река, която искате да пресечете? - отчаяно я прекъсна Томджон.

- Не се дръж като глупак - отвърна Маграт. - аз съм само скромна събирачка на дръвца,

милостиви боже, стоя си тука, събирам си по някоя клонка и понякога упътвам изгубени пътници за посоката към Ланкър.

- А - досети се Хуел. - Знаех си, че ще стигнем дотам.

- Оттук поемете по лявото разклонение, после завийте надясно след големия сцепен камък, няма как да го пропуснете.

- Чудесно - изръмжа Хуел. - Добре, няма да ви задържаме повече тогава. Сигурен съм, че имате още много дръвца за събиране и тъй нататък.

Той пришпори в тръс мулетата, като си мърмореше полугласно.

Когато час по-късно пътят закриволичи между морени с размерите на къща, Хуел отпусна внимателно юздите, облегна се и скръсти ръце на гърдите си. Томджон го изглежда.

- Какво си въобразяваш, че правиш? – попита той.

- Чакам - мрачно отговори джуджето.

- Скоро ще мръкне.

- Няма да се задържим дълго - отвърна Хуел.

След малко Леля Ог се предаде и излезе иззад скалата.

- Имаме само осолено свинско, ясно ли е? - остро каза Хуел. - Или го взимаш, или го оставяш, окей? А сега - накъде се пада Ланкър?

- Продължавате все направо, при клисурата свивате наляво, след което хващате пътеката, дето извежда на моста, няма как да го пропуснете - бързо отговори Леля.

Хуел сграбчи поводите:

- Забрави за „милостиви боже“.

- Дяволите да го вземат! Съжалявам. Милостиви боже.

- И си стара събирачка на дръвца, нали тъй? - продължи Хуел.

- Уцели, момко - благодушно отвърна Леля. - Тъкмо смятах да го кажа всъщност.

Томджон сръга джуджето.

- Забрави за реката - прошепна. Хуел го изглежда.

- О, да - измърмори той, - и можеш да ни почакаш тука, докато огледаме за река.

- За да ви помогнем да я пресечете – прибави сдържано Томджон.

Леля Ог им се усмихна широко.

- Ама ние си имаме чудесен мост. Но не бих отказала да ме откарате дотам. Я се сместете малко.

Напук на ядосания Хуел, Леля Ог запретна поли, изкатери се на капрата, намести се между Томджон и джуджето и се завъртя като тирбушон, докато не зае половината седалка.

- Май споменахте нещо за осолено свинско? - попита тя. - Предполагам, че нямате горчица?

- Не - намусено отвърна Хуел.

- Не мога да търпя свинско без подправки - приказливо продължи Леля. - Но го подайте насам, тъй и тъй...

Уимслоу безмълвно й връчи кошницата, която съдържаше вечерята на трупата. Леля надигна капака и подложи на критична оценка съдържанието й.

- Това сирене вече е отишло. Трябва бързо да се изяде. Какво има в кожения мях?

- Бира - отговори Томджон, частица от секундата преди Хуел да съобрази да каже „Вода“.

- Поизветряла е - обяви след малко Леля. Порови из престилката си и измъкна кесия за тютюн.

- Някой да има огънче?

Няколко актьори едновременно предложиха кибрит.

- Хубаво - отбеляза тя. - А сега - на някого да му е останал тютюн?

Половин час по-късно колите изтрополиха по моста за Ланкър, минаха покрай малкото селскостопански земи и през гората, която съставляваше по-голямата част от кралството.

- Това ли е? - попита Томджон.

- Е, не цялото - отговори Леля, която беше очаквала по-голям ентусиазъм. - Има още доста оттатък планините. Но тука е равнинната част.

- Ти на това равнина ли му викаш?

- Равничко е - настоя Леля. - Но пък въздухът е добър. Замъкът е ей там, предлага несравними гледки към околните земи.

- Искаш да кажеш, към гората.

- Ще ви хареса тука - окуражително каза Леля.

- Доста е малко.

Леля обмисли това изявление. Тя бе прекарала, кажи-речи, целия си живот в Ланкър и кралството винаги ѝ се виждаше точно по мярка.

- Като бижу е. Удобно се стига навсякъде.

- Навсякъде къде?

Леля се предаде:

- Навсякъде наблизичко.

Хуел си замълча. Въздухът наистина беше добър, свличаше се направо от непревземаемите склонове на планините Овнерог подобно отвара за прочистване на синусите, подправена с лекия терпентинов аромат на високопланинските гори. Те пресякоха портите, за да влязат в нещо, което вероятно по тези места минаваше за град. Като космополити, в каквито се бяха превърнали, предположиха, че долу в равнините биха го нарекли просто открито място.

- Там има някаква странноприемница – със съмнение в гласа изрече Томджон.

Хуел проследи погледа му.

- Да - отговори след малко той. - Да, вероятно има.

- Къде ли ще играем?

- Нямам си представа. Може би просто трябва да изпратим някого в замъка да предупреди, че сме пристигнали. - Хуел се почеса по брадичката. - Шутът каза, че кралят или който е там вероятно ще иска да види текста на пиесата.

Томджон огледа град Ланкър. Всичко изглеждаше съвсем миролюбиво. Не приличаше на място, където гонеха актьорите на свечеряване. Явно имаха нужда от всяка жива душа.

- Това е столицата на кралството - обясни Леля Ог. - Улиците са добре поддържани, както ще забележите.

- Улици ли? - удиви се Томджон.

- Улицата - поправи се Леля. - Къщите са също така добре поддържани, само на един хвърлей от реката.

- Хвърлей?

- Добре де, като пуснеш нещо през прозореца, пада направо в нея - отстъпи Леля. – Клозетите обаче са чисти, вижте, а има и обширни...

- Госпожо, ние сме дошли да забавляваме града ви, не да го купуваме - прекъсна я Хуел.

Леля Ог хвърли едно око настрани към Томджон.

- Просто исках да ви покажа колко привлекателно кътче е.

- Гражданската ви гордост ви прави чест - продължи Хуел. - А сега, ако обичате, слезте от колата ни. Сигурен съм, че имате още доста дърва за събиране. Милостиви боже.

- Задължена съм ви за закусицата - каза Леля, като скокна на земята.

- Храната ни - поправи я Хуел.

Томджон го смушка:

- Бъди по-деликатен. Че никога не знае човек. - Обърна се отново към Леля: - Много сме ви признателни, добра ми... а, тя си е отишла.

- Дошли са, за да дават представление - изсумтя Леля.

Баба Вихронрав продължи да люпи боб на слънце. Леля се нервирала.

- Е? Няма ли да кажеш нещо? Аз разужнавах. Събирах информация. Не седях само да правя чорба...

- Задушено.

- Много важно.

- Какво представление?

- Не казаха. Май нещо за дука, струва ми се.

- На него пък за какво му е театър?

- И това не казаха.

- Може би е някакъв номер, за да се промъкнат в замъка - обясни Баба с разбиране. - Много хитра идея. Видя ли какво имат в колите?

- Кутии, вързопи, такива неща.

- Явно са пълни с оръжие и доспехи, разчитай на туй.

Леля Ог я изгледа със съмнение.

- Не ми приличаха изобщо на войници. Бяха прекалено млади и мърляви.

- Умно. Предполагам, че по средата на представлението кралят ще прогласи рожденоото си право - там, където всички могат да го видят. Добър план.

- Има и още нещо - каза Леля, като си взе бобена шушулка и я задъвка. - Мястото не му хареса твърде.

- Разбира се, че ще му хареса. То си му е в кръвта.

- Доведох ги по пътя с красивите гледки. Като че не бяха особено омаяни.

Баба се поколеба.

- Вероятно те е заподозрял - заключи тя. - Може би просто е бил прекалено изтощен, за да приказва.

Тя остави купата с боба и замислено се загледа към дърветата.

- Кой от семейството ти работи още в замъка? - попита след малко.

- Шърл и Даф помагат в кухнята, откак готвачът изгуби разсъдъка си.

- Добре. Ще поговоря с Маграт. Смятам, че трябва да отидем на театър.

- Перфектно - обяви дукът.

- Благодаря - отвърна Хуел.

- Съвсем точно си предал ужасната случка - продължи дукът. - Сякаш си бил там. Ха. Ха.

- Не си бил, нали? - лейди Фелмет се наведе напред и фиксира с поглед джуджето.

- Осланях се единствено на въображението си - бързо отговори Хуел. Дукесата го изгледа, сякаш подсказваше, че въображението му има късмет, дето няма да го отведаат във вътрешния двор и да го разпънат на вериги между четири коня.

- Съвсем точно - обади се дукът, докато прелистваше страниците с една ръка. - Всичко е точно, точно, точно както си беше.

- Както ще бъде занапред - натърти дукесата. Дукът отгърна следваща страница.

- И ти си вътре - възкликна той. - Удивително. Всичко е дума по дума както трябва да се помни.

Виждам, че си включил и Смърт.

- Популярен образ - обясни Хуел. - Хората го очакват.
- Кога най-скоро можете да я изиграете?
- Да я поставим - поправи го Хуел и добави: - Вече сме я репетирали. Когато пожелаете.

И продължи наум: „След туй ще се махнем оттук, по-далеч от очите ти, дето са като две сурови яйца, и от тая женска планина в червената рокля, и от тоя замък, който явно привлича като магнит ветровете. Със сигурност няма да е от добрите ми пиеси, в това поне съм уверен."

- Колко казахме, че ще ви платим? - поинтересува се дукесата.
- Споменахте, струва ми се, още сто сребърника - отговори Хуел.
- Заслужава си всяко пени - обяви дукът.

Хуел напусна бързешком, преди дукесата да започне да се пазари. Но чувстваше, че с удоволствие би платил някоя пара, за да се разкара по-надалеч от това място. „Бижу, значи - помисли си той. - Господи, как някой може да харесва подобно кралство?"

Шутът чакаше на полянката при езерцето. Огледа небето с копнеж и се зачуди къде ли е Маграт сега. Това беше тяхното място, както го беше нарекла Маграт. Фактът, че в момента го споделяше и с няколко дузини крави, сякаш нямаше значение.

Тя се появи в зелена рокля и мрачно настроение.

- Каква е тая работа с новата пиеса? - попита.

Шутът се отпусна тежко върху един върбов дънер.

- Не се ли радваш да ме видиш? - попита той.
- Ами да. Разбира се. Сега ми разкажи за пиесата...

- Моят господар искаше нещо, което да убеди народа, че той е законният крал. Най-вече себе си да убеди, струва ми се.

- За това ли те прати до града?

- Да.

-Отвратително!

Шутът меко отвърна:

- Ти подхода на дукесата ли предпочиташ? На нея ѝ се струва, че най-добре би било да избият всички. Много е добра в тия работи. Значи ще има битки и всякакви подобни работи. Много хора биха загинали. Този начин май е по-лесният.

- Ох, ама къде ти е духът, човече?
- Моля?
- Не ти ли се иска да загинеш достойно за правата кауза?

- Повече бих предпочел да живея кротко за нея. На вас, вещиците, ви е лесно, можете да правите каквото си пожелаете, аз обаче си имам ограничения.

Маграт приседна до него. „Разбери всичко за пиесата - беше поръчала Баба. - Иди и приказвай с твоето звънливо приятелче." Тя ѝ възрази: „Той е изключително лоялен. Може нищо да не ми каже." Но Баба ѝ отговори: „Нямаме време за половинчати мерки. Ако се наложи, дори го прелъсти."

- Кога, значи, ще се играе тая пиеса? - попита, като се премести по-наблизо.

- Божке, май не ми е позволено да ти казвам - отговори Шутът. - Дукът ми нареди - не споменавай пред вещиците, че ще бъде утре вечерта.

- Не ми казвай тогава - съгласи се Маграт.
- В осем часа.

- Разбирам.
- Но преди това ще има сбирка за по чаша шери, в седем и половина.
- Предполагам, че не бива да ми казваш и кои ще бъдат гостите.
- Така е. Градските първенци на Ланкър. Сама разбираш, че не ти ги говоря тия работи.
- Естествено - съгласи се Маграт.
- Но ми се струва, че имаш право да знаеш какво не ти е било казано.
- Логично. Онази малка вратичка от задната страна на стената, дето води към кухните, още ли я

има?

- Оная, дето никой не я охранява ли?
- Да.
- О, да, и в последно време дори никой не минава покрай нея.
- Как мислиш, дали някой ще я пази утре към осем?
- Е, аз мога да се завъртя натам.
- Чудесно.

Шутът отблъсна влажния нос на любознателна крава.

- Дукът ще ви очаква - додаде той.
- Ти не каза ли, че не трябвало да научаваме?

- Той ми нареди да не ви казвам. Но добави още: „Така и така ще научат, надявам се да дойдат.“ Странно наистина. Май беше в изключително добро настроение, като го казваше. Хм. Мога ли да те видя след представлението?

- Само това ли ти каза?

- О, имаше нещо за това, как щял да им покаже на вещиците къде им е мястото. Не го разбрах. Ужасно бих искал да се видим след представлението. Донесох ти...

- Имам да си мия косата - разсеяно отговори Маграт. - Извини ме, но трябва да вървя.
- Добре, но аз ти донесох подарък... - със слаб глас произнесе Шутът, загледал в отдалечаващия се силует.

Въздъхна, когато тя се скри зад дърветата, и сведе поглед към огърлицата, която стегнато бе усукал около нервните си пръсти. Струваше му се ужасна безвкусица, но беше точно от нещата, на които тя се радваше - цялата на сребърни черепчета. Струвала му беше доста скъпо.

Някаква крава, подведена от рогата на гуглата, завря език в ухото му.

Истина е, горчиво си помисли Шутът. Вещиците причиняват неприятни неща на хората от време на време.

На следващата вечер вещиците с явно нежелание се отправиха по заобиколния път към замъка.

- Той иска да бъдем там, пък аз не ща да ходя - заяви Баба. - Наумил си е нещо. Прилага главознание върху нас.

- Назрява нещо - съгласи се Маграт. - Миналата нощ е изпратил мъжете си да подпалят три къщи в село. Винаги така прави, когато е в добро настроение. Новият му сержант е голям бързак с кибрита.

- Нашта Даф каза, че ония актьори репетирали цялата сутрин - включи се и Леля Ог. Тя мъкнеше торба орехи и кожен мях, от който се разнасяше наситен остър аромат. - Само викали и се колели, а след това умували кой го е направил, и имало дълги парчета, дето човекът излиза на сцената и си говори сам на себе си на висок глас.

- Актьори - смразяващо процеди Баба. - Светът като че си няма достатъчно история, та са тръгнали да измислят още.

- Много високо викали - продължи Леля. - Няма да можем да си чуем приказката.

Тя все още носеше със себе си, натикано дълбоко в джоба на престилката, парчето обитаван ланкърски камък. Щеше да вмъкне краля безплатно на представлението.

Баба кимна. Ще си струва, помисли си. И най-малка представа си нямаше какво си е наумил Томджон, но вроденото й чувство за драматичност я убеждаваше, че момчето се е заело с нещо важно. Чудеше се дали ще скокне от сцената и ще заколи дука и установи, че дяволски се надява да го стори.

- Да живее кажи го де - полугласно измърмори тя, - който има да става крал. Оттук нататък.

- Хайде да побързаме - пришпори ги Леля. - Че ще изпият всичкото шери.

Шутът притеснено чакаше зад малката портичка. Лицето му просветна, когато зърна Маграт, сетне замръзна в израз на учтива изненада, щом забеляза другите две вещици.

- Нали няма да има неприятности, а? – попита той. - Не искам да има неприятности. Моля ви.

- Изобщо не разбирам за какво говориш - заяви Баба и царствено го подмина.

- Умната, камбанчо - сръга го Леля в ребрата. - Нали не държиш нашто момиче до късно будно по нощите?

- Лельо! - шокирано извика Маграт. Шутът беше замръзнал с потресения благоприличен израз на младите мъже навсякъде по света, когато досадни възрастни дами коментират интимния им живот.

По-възрастните вещици профучаха напред. Шутът сграбчи Маграт за ръката.

- Зная откъде ще имаме добър изглед.

Тя се поколеба.

- Всичко е наред - трескаво добави той. – С мен си в пълна безопасност.

- Да, нали, естествено - отговори Маграт, като се опитваше да надникне през рамото му, за да види къде са отишли другите две жени.

- Поставят пиесата на открито, в големия вътрешен двор. От едната кула на портата се открива прекрасна гледка, а и няма да има никого там. Занесъл съм малко вино и каквото трябва.

Тя продължаваше да се колебае, затова той прибави:

- Има и една цистерна с вода и огнище, което стражите понякога палят. В случай че ти се прище да си измиеш косата.

Замъкът беше пълен с народ. Всички се мотаеха с обърканите, учтиви физиономии на хора, които се виждат всеки ден, а сега им се налага да се срещнат в необичайна социална обстановка, като на служебно празненство, да речем. Вещиците преминаха почти незабелязано между тях и си намериха места на редицата пейки, подредени пред набързо скованата сцена в централния двор.

Леля Ог размаха торбата с орехите към Баба.

- Искаш ли?

Един от градските съветници на Ланкър се огледа нерешително и посочи учтиво мястото вляво от нея:

- Някой седи ли тука?

- Да - отвърна Леля.

Съветникът раздражено огледа останалите пейки, които бързо се пълнеха, след което върна поглед към празното място пред себе си. Запретна робите си с твърдо изражение на лицето.

- Струва ми се, че след като пиесата всеки момент ще започне, вашите приятели могат да си намерят друго място за сядане, когато пристигнат - заяви той и седна.

Само след миг лицето му преbledня. Зъбите му затракаха. Той се хвана за стомаха и простена*.

(*По-наблюдателен човек би забелязал, че това се случи, защото човекът седна на мястото,

вече заето от краля, а не защото беше използвал хладнокръвно фразата „всеки момент ще започне“. А би следвало.)

- Предупредих ли те аз! - възкликна Леля, докато той се измъкваше. - За какъв дявол питат, като не слушат какво им се отговаря? - Тя се наведе към празната седалка. - Орех?

- Не, благодаря - отговори Крал Верънс, като махна с призрачна ръка. - Пропадат право през мене, знаеш.

- Моля ви, 'спода, да изслушате нашта история...

- Това пък какво е? - прошепна Баба. – Какъв е тоя юнак с тесните чорапи?

- Той е Прологът - обясни Леля. - Появява се в началото на всяка пиеса, за да могат хората да разберат за какво става дума.

- И дума не му разбрах - измърмори Баба. - И какво е 'спода?

- Вид личинка - отговори Леля.

- Колко мило, не смяташ ли? „Здравейте, личинки, добре сте дошли на представлението.“ Дава на хората подходяща мисловна нагласа.

Разнесе се хорово шъткане.

- Тия орехи са ужасно твърди. - Леля изплю един от тях в шепата си. - За тоя ще се наложи да си сваля обувката.

Баба потъна в необичайна, угрижена тишина и се опита да се вслуша в пролога. Театърът съдържаше собствена магия, която не ѝ принадлежеше и не беше под неин контрол. Тя променяше света и казваше неща, които инак нямаше да съществуват. И още по-лошо. Това беше магия, която не принадлежеше на магически хора. Управляваха я обикновени хора, които не познаваха правилата. Те променяха света просто защото така им звучеше по-добре.

Дукът и дукесата бяха седнали на своите тронове точно пред сцената. Докато Баба ги оглеждаше, дукът се извърна наполовина и Баба зърна усмивката му.

Искам светът да бъде такъв, какъвто е, помисли си тя. Искам миналото такова, каквото е било. Миналото едно време беше къде-къде по-добро, отколкото сегашното минало.

След това пиесата започна.

Хуел надзърна иззад колоната и помахна на Уимслоу и Братсли, които патраво се примъкнаха под светлината на факлите.

СТАРЕЦ (Възрастен): Какво е сполетяло земята?

СТАРИЦА (Сгърбена): Ужас...

Джуджето ги наблюдава още няколко секунди от галерията, а устните му мърдаха беззвучно. Сетне изприпка обратно в стаята на пазачите, където останалата част от трупата беше в последните припрени етапи на костюмиране. Той нададе традиционния яростен режисьорски рев.

- Бързо - нареди. - Кралските войници, пригответе се! Вещиците - къде са проклетите вещици.?

Тримата младши чираци му се представиха.

- Загубил съм си брадавицата!

- Котлето е пълно с някаква гадост!

- В перуката ми нещо мърда!

- Я се успокойте, я се успокойте - викна Хуел. - Довечера всичко ще бъде наред!

- Ама, Хуел, то сега е довечера!

Хуел щипна малко восък от таблата с гримове и лепна на младежа брадавица като портокал. Непослушната сламена перука бе нахлупена на главата на собственика ѝ заедно с всичкия добитък

вътре, а котлето бе инспектирано и обявено, че съдържа правилния сорт гадост, нищо й няма на гадостта.

Междувременно на сцената един от войниците на краля изпусна щита си, наведе се да го вземе и изпусна копието. Хуел подбели очи и отправи безмълвна молитва към всички богове, които евентуално ги наблюдаваха.

Всичко беше тръгнало наопаки. На предишните репетиции имаха дребни костеливи проблеми, вярно, но Хуел беше преживявал няколко монументални кошмара навремето си, а този се оформяше още по-зле. Трупата беше по-изнервена от пълно гърне раци. Дочу откъм сцената как диалогът запъва и се втурна към кулисите.

- ...да отмъстя ужасната бащина смърт..., - просъска той и забърза обратно към разтрепераните вещици.

Изстена. Разни шумотевици! От тази пасмина се очакваше да тероризира кралството. Имаше не повече от минута до репликата.

- Хайде! - каза той, като се стегна. - А сега да видим какви сте вие? Вие сте зли вещици, нали така?

- Да, Хуел - отмаляло отговори тримата.

- Кажете ми какви сте вие! - нареди той.

- Ние сме злите вещици, Хуел.

- По-високо!

- Ние сме Зли Вещици!

Хуел измарширува покрай разтрепераната редица, след което рязко се обърна на токове.

- И какво ще направите?

Втората вещица почеса пълзящата си перука.

- Ще прокълнем хората ли? - предположи той. - В сценария се казва, че...

- Не те ЧУВАМ!

- Ще прокълнем хората! - викнаха тримата в хор, като скокнаха и застанаха мирно, избягвайки погледа му.

Хуел закрачи обратно по редицата.

- Какви сте вие?

- Вещици, Хуел!

- Какви вещици?

- Черни среднощни вещици! - изреваха тримата, навлизайки в духа на представлението.

- Какви точно черни среднощни вещици?

- Зли черни среднощни вещици!

- Вие заговорничите ли?

- Да!

- Потайно ли?

- ДА!

Хуел се изпъна в целия си ръст, колкото можеше повече.

- Какви сте вие? - изкрещя той.

- Ние сме заговорнически зли потайни черни среднощни вещици!

- Браво! - Той насочи треперещ пръст към сцената и в този миг със драматично вдъхновение се стрелна през атмосферата и го халоса право в центъра на творческото вдъхновение, като го накара да изрече: - Искam от вас да излезете там и да ги пратите по дяволите. Не заради мене.

Не и заради проклетия капитан. - Той прехвърли угарката на въображаемата си пура от единия ъгъл на

устата в другия, повдигна назад несъществуващия си шлем и дрезгаво простърга: - Но заради ефрейтор Валковски и кученцето му.

Тримата се вторачиха невярващо в него.

На сцената някой удари по тенекия и разпръсна магията.

Хуел подбели очи. Беше отрасъл в планините, където бурите се простираха от връх до връх, изправени на крака от светкавици. Помнеше гръмотевични бури, които променяха дори облика на планината и изравняваха цели лесове със земята. Лист тенекия някак си не постигаше същия ефект, колкото и ентусиазирано да го удряха.

Поне веднъж, каза си той. Нека да я направя добре поне веднъж.

Отвори очи и зърна вещиците.

- Вие защо още се мотаете тука? - ревна им той. - Излизайте на сцената и ги проклиняйте!

Видя ги как хукнаха нататък, след миг Томджон го потупа по темето.

- Хуел, нямаме корона.

- Хмм - отговори джуджето, докато умът му се преборваше с идеята за машина за светкавици.

- Нямаме корона, Хуел. А аз трябва да нося корона.

- Разбира се, че имаме корона. Оная голямата, с червените стъклъца, много е впечатляваща, ползвахме я на онуй място, с големия площад...

- Струва ми се, че там я и оставихме.

Разнесе се приглушен гръмотевичен тътен, но въпреки това тази част от Хуел, която следеше пиесата, дочу заекващия глас от сцената. Той отпраши към кулисите.

- ...отмъквала съм много бебета... – подсказа и се върна на бегом.

- Е, ами тогава просто намери някоя друга - разсеяно рече той. - Виж в коша с реквизита. Щом ще си Злият Крал, трябва да имаш корона. Хайде, действай, момко, само след минути ти идва редът.

Импровизирай.

Томджон се върна при реквизита. Беше израснал сред корони, сред огромни златни корони, изработени от дърво и тенекия, обковани с най-изящни стъклъца. Вместо биберон беше засукал Шапката на Властта. Но повечето останаха в „Дискъ“. Той измъкваше съгъваеми кинжали, черепи и вази, трупани с годините, и най-отдолу, на самото дъно, пръстите му се сключиха около нещо тънко с формата на корона, която никой не бе пожелал, защото не изглеждаше ни най-малко царствена.

Бихме искали да кажем, че тя се нажежи в дланта му. Може и тъй да беше.

Баба седеше неподвижна като статуя и почти толкова изстинала. Ужасът на осъзнаването се разстилаше над нея.

- Това сме ние - отбеляза тя. - Около тъпото котле. Това трябва да ни представя нас, Гита.

Леля Ог се спря с орех на половината път към устата. Заслуша се в думите.

- Никога не съм потапяла никакви кораби! - възкликна тя. - Те току-що казаха, че сме удавяли хора! Никога не съм вършила подобни неща!

Горе, на кулата, Маграт сръга Шута в ребрата.

- Аз въобще не изглеждам така. Нали не изглеждам така?

- В никакъв случай - отвърна Шутът.

- И каква коса само!

Шутът надзърна иззад аркадите като усърден водоливник.

- Прилича ми на сламена - обясни той. - И не е особено чиста.

Шутът се поколеба, като драскаше с нокът лишеите по каменния зид от неудобство. Преди да си тръгне от града, попита Хуел за няколко подходящи думи, които да се кажат на девойка, и ги наизусти по пътя към дома. Сега или никога.

- Бих искал да знаеш, че мога да те сравня само със слънчев Летен ден. Защото - ами-и 12 юни беше доста приятен и... О, пак изчезна...

Крал Верънс сграбчи края на седалката. Пръстите му преминаха през дървото. Томджон тържествено се бе появил на сцената.

- Това той ли е? Това ли е синът ми?

Нестрошеният орех изпадна от пръстите на Леля и се изтърколи на земята. Тя кимна.

Верънс извърна измъчено, прозрачно лице към нея.

- Но какво прави той? Какви ги говори?

Леля поклати глава. Кралят слушаше с отворена уста Томджон, който с накуцване стигна до центъра на сцената и започна основния си монолог.

- Струва ми се, че изобразява тебе - с далечен глас каза Леля.

- Но аз никога не съм куцал така! Защо има гърбица? Какво му е на крака? - Той се заслуша отново и добави с потресен тон: -И със сигурност никога не съм правил така! Или пък така. Защо разправя, че съм вършил подобни работи?

Той хвърли на Леля продължителен, изпълнен с молба поглед. Тя вдигна рамене.

Кралят се пресегна нагоре, свали призрачната си корона и я разгледа.

- Но това на главата му е моята корона! Виж, същата е! А разправя, че съм извършил всичките тия... - Той млъкна за минута, за да изслуша поредния куплет, и добави: - Добре. Това може и да съм го правил. Подпалил съм някоя и друга колиба, вярно. Но всеки го прави. Поощрява строителната индустрия.

Той върна призрачната корона на главата си.

- Защо говори всичките тия небивалици за мене? - умолително запита той.

- Изкуство е това - отговори Леля. - То, кажи го де, е огледалото на живота.

Баба се извърна внимателно и огледа публиката. Те се взираха с възхитени лица в изпълнителите. Думите се изливаха върху тях в бездиханния въздух. Всичко беше реално. Беше дори по-реално от самата реалност. Това си беше история. Може и да не беше истина, но какво значение имаше.

Баба никога не бе имала особено време за думите. Те бяха тъй нематериални. Сега ѝ се искаше да беше отделила време. Думите наистина бяха нематериални. Бяха меки като водата, но бяха и мощни като нея и сега заливаха публиката, подронваха бентовете на истинността и отмиваха миналото.

Това там сме ние. Всеки ни познава и знае кои сме в действителност, но ще се запомни ставащото на сцената - три дърдорещи дърти вещици с островърхи шапки. Всичко, което сме направили, всичко, което сме били, няма да съществува повече.

Тя се загледа в призрака на краля. Е, не беше по-лош от който и да е друг владетел. Може и да е опожарявал по някоя и друга колиба от време на време, някак си без да му пука много, но го е правил единствено когато е бил истински ядосан някому, пък и обикновено после я е възстановявал. Когато е наранявал света, раните са били лечими.

Който и да го беше писал тоя Театър, е разбирал как се използва магията. Дори и аз вярвам, че това се е случило, дето много добре зная, че няма капчица истина. Това е то Изкуството като Огледало на живота. Затова всичко се отразява точно наопаки.

Загубени сме. Срещу тази магия не можем да сторим нищо, без да се превърнем в обратното на

това, което трябва да бъдем.

Леля Ог зверски я ръгна в ребрата.

- Чу ли го туй? - попита тя. - Единият каза, че сме хвърляли бебета в котела! Това си е жива клевета! Не възнамерявам да седя повече тука и да ги слушам как дърдорят за бебетата и котлите!

Баба я сграбчи за пелерината, когато Леля понечи да се изправи.

- Недей да правиш нищо! - изсъска ѝ Баба. - Само ще влошиш нещата.

- Опропастено било от калпавата грозница. Сигурно имат предвид младата Мили Хипууд, дето не посмяла да признае на майка си и излязла уж да събира дърва. Цяла нощ не мигнах заради нея - измърмори Леля. - Но на момиченцето нищо му нямаше. Клевета! Защо „калпава грозница“?

- Думи - прошепна Баба. - Нищо друго не остава. Единствено думите.

- А сега излезе един човек с тропет. Какво ли смята да прави? О, край на Първо действие.

Словата няма да бъдат забравени, мислеше си Баба. Те имат своя собствена сила. Пък и са дяволски добри.

Изтрещя втори буреносен тътен и завърши с она шум, който се разнася, да речем, когато някой изпусне на земята лист тенекия.

Отвън, в света около сцената, жегата задушаваше като с възглавница и изстискваше всичкия животец от въздуха. Баба видя как някакъв лакей се надвеси над ухото на дука. Не, той няма да спре пиесата. Разбира се, че няма. Той иска събитията да следват посоката си.

Дукът като че усети острия ѝ поглед с тила си. Обърна се, намери я с очи и ѝ се усмихна със странна, тънка усмивчица. След това сръга жена си. Двамата избухнаха в смях.

Баба често се чувстваше ядосана. Смяташе го за една от силните си черти. Искреният гняв беше една от най-големите съзидателни сили на света. Но човек трябва да се научи как да го контролира. Това обаче не означава да го остави да се отцеди постепенно. Човек заприщва бента му, внимателно оформя ударната му мощ, наводнява цели равнини на ума си с него и тогава, когато цялата структура аха да се срути, отпушва тъничък изход в основата му и освобождава твърдата като стомана струя гневна мощ да задвижи турбините на отмъщението.

Тя почувства земята под себе си въпреки няколкото етажа подземия, паважа, гьона на подметките и двата ката чорапи. Усети очакването.

Чу кралят да казва:

- Моята плът и кръв? Защо ми причинява всичко това? Ще отида да говоря с него!

Баба хвана внимателно ръкава на Леля Ог.

- Ела, Гита.

Лорд Фелмет се облегна назад в трона си и диво се ухили на света, който в момента изглеждаше съвсем правилно. Нещата се нареждаха по-добре, отколкото смееше да се надява. Можеше да усети как миналото се разтапя край него както лед напролет.

Хрумна му нещо и повика лакея си.

- Викни капитана на стражите - нареди той - и му кажи да намери вещиците и да ги арестува.

Дукесата подсмъркна.

- Спомни си какво стана миналия път, глупако!

- Тогава оставихме две от тях на свобода - отговори дукът. - Този път... и трите. Вълната на обществените чувства е на наша страна. Подобни неща влияят на вещиците, можеш да си сигурна.

Дукесата изпука кокалчетата на пръстите си, за да демонстрира виждането си за общественото мнение.

- Трябва да се съгласиш, съкровище мое, че експериментът ни изглежда проработи.

- Така изглежда.

- Чудесно. Не стой така, човече! Искам ги заловени, преди да е свършила пиесата. Затворени, под ключ.

Смърт нагласи картонения череп пред огледалото, намести качулката в подходящи гънки, отстъпи крачка назад и огледа цялостния ефект. Това щеше да бъде първото му участие с реплики. Искаше му се всичко да бъде наред.

- Треперете Сега, Вий Смъртний – произнесе той. - Защото Аз Съм Смърт, Който Ни... ни...ни... Хуел, който ни какво?

- О, за бога, Дейф! „Когато ни катинар ще спре, ни резе желязно“, наистина не мога да разбера какво му е мъчното... не нататък, идиоти такива! - Хуел се втурна през мелето зад кулисите, за да спре двама настойчиви сценични работници.

- Ясно - отговори Смърт на света като цяло и се обърна отново към огледалото. - „Който Ни...Тата-Татам... Ни Та-Там Желязно“ - неуверено завърши той и размаха косата. Острието ѝ падна. -Мислиш ли, че изглеждам достатъчно ужасяващ? - попита, докато се опитваше да го намести обратно.

Томджон, който беше приседнал върху гърбицата си и отпиваше чай, му кимна окуражително.

- Нямаш проблеми, приятелю. В сравнение с твоето появяване дори самият Смърт няма да е толкова страшен. Но би могъл да опиташ да си придадеш повече пустота на погледа.

- Какво искаш да кажеш?

Томджон остави чашата си. По лицето му сякаш заиграха сенки. Очите му потънаха навътре, устните му се отдръпнаха от зъбите, а кожата му се опъна и побледня.

- ЗА ТЕБЕ, НЕУКО АКТЬОРЧЕ, ДНЕС СЪМ ДОШЪЛ - каза той с нужната интонация, а всяка сричка падаше на мястото си като капак на ковчег. След това лицето му върна обичайните си черти. -Ето така.

Дейф, който се беше прилепил до стената, малко се поотпусна и се изкикоти нервно.

- Боже, дори не мога да си представя как го постигаш. Искрено ти казвам, никога не бих могъл да стана толкова добър.

- Нищо особено. А сега бягай, че Хуел ще те мисли.

Дейф му отправи изпълнен с благодарност поглед и изтича да помогне с подреждането на декорите.

Томджон отпи притеснено от чая си, околният шум го обгърна като гъста мъгла. Беше разтревожен.

Хуел го уверяваше, че всичко с пиесата е наред освен самата пиеса. На Томджон все му се струваше, че тя насила се опитва да смени формата си. Умът му непрекъснато долавяше други слова, прекалено неясни, за да бъдат разбрани. Беше почти като да подслушва чужд разговор. Налагаше му се да вика по-силно, за да заглуши жуженето в собствената си глава.

Не беше правилно така. Веднъж написана, пиесата е длъжна да си остане, ами... написана. Не бива внезапно да оживява и да почва да се гърчи и усуква.

Нищо чудно, че всички имаха нужда да им се суфлира. Пиесата се огъваше в ръцете им и се опитваше да смени формата си.

О, богове, колко щастлив ще се чувства, веднъж да се махне от този побъркан замък, далеч от ненормалния дук. Огледа се, прецени, че до следващото действие има още време, и безцелно тръгна да глътне малко свеж въздух.

Вратата поддаде на натиска му и той се озова на бойниците. Затвори я зад гърба си. Сценичните шумове секнаха и ги замени кадифена тишина. Оттук се виждаше живописен залез, скован зад облачни решетки, но въздухът беше неподвижен като езерна повърхност и горещ като

във фурна. Нощна птица изписка в гората отдолу.

Той се разходи до другия край на бойниците и надникна в бездънния мрак на каньона. Някъде далеч под него река Ланкър вреше във вечните си мъгли и пара.

Обърна се и попадна в поток на толкова леденостуден въздух, че дъхът му секна.

Необичайни ветрове подхванаха дрехите му. В ушите си дочуваше странен шум, сякаш някой се опитваше да му каже нещо, но не беше налучкал скоростта. Постоя неподвижно, колкото да си поеме дъх, и побягна към вратата.

- Ама ние не сме вещици!

- Тогава защо приличате на вещици, а? Вържете им ръцете, момчета!

- Да, извинете, обаче ние не сме истински вещици!

Капитанът на стражата обходи с поглед лицата им. Погледът му обхвана островърхите им шапки, разрошените коси и миризмата на влажно сено, болнавия зеленикав цвят на кожата и множеството брадавици. Постът капитан на дворцовата стража не беше постоянна работа за хора, дето проявяват инициатива. Беше му казано за три вещици, така че тия щяха да свършат работа.

Капитанът никога не беше ходил на театър. Още в лоното на юношеството си той беше сериозно напласен от едно представление с кукли на конци и оттогава отбягваше организираният развлечение. Прекара последния час и нещо, като пиеше на спокойствие в караулното помещение.

- Казах ли да им вържете ръцете? - лавна той.

- Да им запушим ли и устите, капитане?

- Изслушайте ни поне, ние сме с театъра...

- Да - вдигна рамене капитанът. – Запушете им и устите.

- Моля ви...

Капитанът се наведе и се втренчи в трите чифта изплашени очи.

- Това - бавно произнесе той - ще е последният път, когато изяждате нечия чужда палачинка. - Усети, че войниците му също го гледат с недоумение. Той се покашля и се изправи. – Много хубаво в такъв случай, мили ми театрални вещици. Шоуто свърши и дойде време за аплодисментите. - Той кимна към хората си. - Оковете ги във вериги.

Трите вещици стояха в сумрака зад сцената и отсъстващо се взираха в тъмнината. Баба Вихронрав беше докопала копие от сценария и сега надничаше в него, сякаш търсеше някаква идея.

- Разни шумотевици и вълнения - прочете несигурно тя.

- Означава, че има да се случват много лоши неща - обясни й Маграт. - Винаги го пишат в пиесите.

- Какви шумотевици, бе? - не разбра Леля Ог, която не слушаше.

- И вълнения - търпеливо напомни Маграт.

- О - на Леля й просветна. - Туй си го имаме в излишък.

- Я да млъкваш, Гита - намеси се Баба Вихронрав. -Това не е за тебе, а само за ония на сцената. От толкоз шумотевици ще се развълнуват, я!

- Не можем да допуснем това да се случи - бързо и високо произнесе Маграт. - Ако пиесата завърши, вещиците завинаги ще останат гнусни старици, намазани със зелен грим.

-...които се месят в кралските дела – додаде Леля. - Нещо, което ние никога не правим, както е добре известно.

- Аз не възразявам срещу намесването изобщо - обясни Баба, подпряла брадичка на дланта си.

- А срещу злото намесване.

- И срещу жестокото отношение към животните - измърмори Маграт. - И срещу всичките ония

глупости за око на куче и ухо от жаба. Никой вече не използва подобни работи.

Баба Вихронрав и Леля Ог се опитаха да избягнат погледите си.

- Калпава грозница, значи! - горчиво произнесе Леля Ог.

- Вещиците просто не са такива – натърти Маграт. - Ние съществуваме в хармония с великите цикли на Природата и не причиняваме вреда никому. Затова е изключително злонамерено от тяхна страна да твърдят обратното. Трябва да напълним костите им с олово.

Двете възрастни вещици я изгледаха с нараснало уважение. Тя се изчерви, макар и не в зелено, и сведе поглед към коленете си.

- Старата Уимпър ми беше оставила рецептата - призна си тя. - Много е лесно. Просто се взима малко олово и...

- Не мисля, че би било редно да го правим - предпазливо възрази Баба след известна вътрешна борба. - Може да остави у хората погрешни впечатления.

- Но не и за дълго - замечтано произнесе Леля.

- Не, няма да тръгваме по този път - този път малко по-твърдо настоя Баба. - Така и не знаем къде ще свърши.

- Защо просто не подменим думите? - предложи Маграт. - Можем, когато се върнат на сцената, да им въздействаме тъй, че да забравят какво имат да казват, и след това да им дадем нови слова.

- Предполагам в такъв случай, че си специалистка по театралните думи, а? – саркастично попита Баба. - Трябва да са правилните думи, иначе хората ще ни заподозрат.

- Не може да е толкова трудно - пренебрежително махна с ръка Леля. - Учила съм го. Само трябва да правиш та-там та-там та-там.

Баба обмисли този факт.

- Струва ми се, че не ще да е само това – каза накрая. - Някои от речите бяха изключително добри. Думица не им разбрах.

- Няма никакъв номер тука - настоя Леля. - Както и да е, и без това половината от тях си забравят репликите и без наша помощ. Няма да е трудно.

- А ще поставим ли нови слова в устата им? - попита Маграт.

Леля Ог кимна.

- За нови думи не зная. Можем обаче да ги накараме да забравят тези думи.

Двете се извърнаха да погледнат Баба Вихронрав. Тя вдигна рамене.

- Предполагам, че поне си струва да опитаме - отстъпи накрая.

- Неродените още вещици ще ни бъдат признателни - пламенно заяви Маграт.

- А, хубаво - отговори Баба.

- Най-сетне! Вие трите къде се бяхте дянали? Навсякъде ви търсихме!

Трите вещици се извърнаха, за да видят едно вбесено джудже, което се опитваше да се надвеси над тях.

- Ние ли? - изненада се Маграт. - Ама ние не сме в...

- Разбира се, че сте, не помниш ли, сложих ви миналата седмица. Действие второ, В подножието, край котлето. Нищо нямате да казвате. Просто символизирайте окултните сили в действие. Само се опитайте да изглеждате колкото се може по-порочни. Айде, вие сте ми добри момчета. Досега се справихте много добре.

Хуел тупна Маграт по дупето.

- Много добър цвят на лицето си докарал, Уилф - окуражи я той. - Но, за бога, да беше напъхал още подпльнки, не ти е правилна формата. Чудесни брадавици, Билем. Бих казал дори - продължи, като отстъпи крачка назад, - изглеждате толкова гадна група вещици, че човек не може да мечтае

за повече. Много добре. Жалко за перуките. Айде сега бягайте. Завесата се вдига след минутка. Потрошете си краката, но да сте навреме там.

Той плесна звънко Маграт по задника още веднъж, като леко си контузи ръката, и забърза нататък да вика някому другиму.

Никоя от вещиците не се осмели да заговори. Маграт и Леля Ог се уловиха, че инстинктивно извържат погледи към Баба.

Тя изсумтя. Погледна нагоре. Огледа се наоколо. Разгледа ярко осветената сцена. След това плесна с ръце така звучно, че плясъкът отекна о стените на замъка, и ги потри една в друга удовлетворено.

- Удобно - изрече мрачно. - Давайте да започваме представлението.

Леля зловещо присви очи след Хуел.

- Дано ти си строшиш крака - промърмори тя.

Хуел се настани зад кулисите и даде сигнал за вдигане на завесата. И за гръмотевица.

Тя не се състоя.

- Гръмотевица! - изсъска той с глас, който достигна до половината публика. - Действайте!

Един глас проплака иззад най-близката колона:

- Ама аз огънах гръмотевицата, Хуел! Но тя направи само плинк-плинк!

Хуел остана неподвижен за момент, като броеше наум. Трупата го наблюдаваше, поразена от респект, но не и от гръм за съжаление.

Накрая вдигна юмруци към небесата и произнесе:

- Искам буря! Просто буря. Не ми е нужна дори много голяма буря. Каквато и да е буря искам. И държа да бъде абсолютно ЯСЕН! За днес ми СТИГА! Искам буря ВЕДНАГА!.

Копието светлина, с което небето му отвърна, превърна многоцветните сенки по стените на замъка в ослепително бяло и пепелно черно. Последва го тътнеща гръмотевица.

Тя представляваше най-силния звук, който Хуел беше чувал някога. Започна сякаш в черепната му кутия и си проби път навън.

Не заглъхна, а продължи да отеква и отеква от всеки камък на замъка. Посипа се вар. Отдалечена крепостна куличка се пречупи и с бавно движение, грациозна като балерина, се срути деликатно към гладната паст на ждрелото.

Когато всичко утихна, тишината, която остана да виси във въздуха, кънтеше като камбанен звън.

Хуел погледна към небето. Огромни черни облаци се бяха струпали над замъка и закриваха звездите.

Бурята се бе завърнала.

Прекара цяла вечност в усвояване на изкуството. С години се спотайваше из отдалечените долини. Репетираше пред глетчерите. Изучаваше великите бури на миналото. Ошлайфа техниката си до съвършенство. И сега, тази вечер, пред очите на тази очевидно затихнала в очакване публика тя щеше да им представи... Бурята.

Хуел се усмихна. Може би боговете все пак го слушаха в края на краищата. Доця му се да беше помолил и за хубава машина за вятър.

Замаха истерично към Томджон.

- Хайде, почвай!

Момчето кимна и се впусна в централния си монолог.

- „И ето че господството ни днес е пълно..."

Малко зад него на сцената вещиците седяха прегърбени над котлето си.

- Направили са го от проста тенекия - изсъска Леля. - И е пълно с някаква гадост.

- А огънят е просто боядисана червена хартия - прошепна Маграт. - Оттам изглеждаше толкова истински, а тук - виж, мога да го бучна с пръст...

- Няма значение - спря ги Баба Вихронрав. - Просто изглеждате заети и чакайте да ви дам знак.

Когато Злият Крал и Добрия Дук започнаха размяната на реплики, която трябваше да доведе до вълнуващата Сцена на дуела, те усетиха с неудобство, че зад гърбовете им се развива някаква напрегната дейност, съпроводена с изблици на кикот откъм публиката. След поредния абсолютно неуместен взрив от смях Томджон рискува да хвърли един поглед.

Едната от вещиците разглобяваше огъня им на парчета. Втората се опитваше да почисти котлето. Третата седеше със скръстени ръце и безстрастно наблюдаваше.

- „Земята също плаче от тирана..." – произнесе Уимслоу, след което улови изражението на Томджон и проследи погледа му. Гласът му потрепери и заглъхна.

- „И вика ме за мъст" - притече му се на помощ Томджон.

- Н-но... - заекна Уилмслоу, като се опита тайно да посочи сцената с кинжала си.

- И след смъртта си не бих се появила някъде с котле като туй - обяви Леля Ог и шепотът ѝ достигна до другия край на двора. - Трябват му поне два дни жулене с парцал и ведро пясък и туй то.

- „И вика ме за мъст" - настойчиво изсъска Томджон. С периферното си зрение улови Хуел, застинал в състояние на сляпа ярост зад кулисите.

- Как ли го правят да примигва? - поинтересува се Маграт.

- Я по-тихо вие двете - сгълча ги Баба. - Смуцават хората. - Тя повдигна шапката си в посока на Уимслоу. - Продължавайте, млади момко. Не ни обръщайте внимание.

- К'во? - слиса се Уимслоу.

- А-ха, вика те за мъст, така ли? - отчаяно се обади Томджон. - И небесата също жадуват разплата вероятно?

Бурята им подаде реплика, като произведе мълния, която отнесе върха на друга кула...

Дукът се сви на мястото си с лице като панорама на ужаса. Насочи към сцената нещо, което някога беше пръст.

- Това са те - едва си пое дъх той. - Там са. Какво търсят в моята пиеса? Кой им е позволил да влизат в моята пиеса?

Дукесата, която не беше толкова склонна да задава риторични въпроси, повика с пръст най-близкия страж.

На сцената Томджон се потеше сам под тежестта на диалога. Уимслоу не беше на себе си. А ето че Гъмридж, който играеше Добрата Дукеса, с перука от най-фин лен, също беше загубил нишката.

- Аха, зъл крал ли ме нарече тъй тихо, че никой шепота ти не дочу - изграчи Томджон. – И стражата си призовал с таен някакъв сигнал, укрит от ушите и очите.

На сцената странично влетя един страж, загубил равновесие от тласъка на Хуел. Спря и се вторачи в Баба Вихронрав.

- Хуел пита какво по дяволите става? - прошепна той.

- Какво туй беше? - издекламира Томджон. - Не чух ли те да казваш: „Идвам, милейди"?

- Той каза да разкараш тия хора оттука!

Томджон излезе напред на сцената.

- Тий бълнуваш, човече. Виж как ловко отбягвам ленивото тий острие. Виж как отбягвам ленивото тий острие, казах. Острието тий, идиото. Държиш го в проклетата сий ръка, за бога!

Стражът го дари с отчаяна, замръзнала усмивка.

Томджон се поколеба. Тримата актьори около него гледаха немигащо във вещиците. Към него, с неизбежността на данъчна декларация, се приближаваше дуелът с мечове, по време на който очевидно щеше да му се наложи да парира собствените си атаки и да се промуши смъртоносно.

Извърна се към трите вещици. Челюстта му увисна.

И за пръв път през целия му живот феноменалната памет му изневери. Той не можеше да измисли нищо, което да изрече.

Баба Вихронрав се изправи. Приблжи се до края на сцената. Публиката затаи дъх. Тя вдигна ръка.

- Призраците на ума и всичките чудовища да си отиват от света, денят на Истината да настъпи... - тя се поколеба - ...та-та-та, та-та-та.

Томджон усети, че го обгръща хлад. Останалите също потрепераха.

От дълбините на празните им умове изплуваха слова, пурпурни от кръв и жажда за мъст, слова, които отекваха между стените на замъка, слова, запечатани в силиция, слова, които настояваха да бъдат изслушани, слова, които ги стиснаха така силно за гърлата, че опитаха ли се да не ги произнесат, щяха да си счупят челюстите.

- Сега боиш ли се от него? - произнесе Гъмридж. - Той е тъй просмукан с вино. Дръж кинжала, съпруге - стоиш на едно острие от кралската корона.

- Не смея - отвърна Уимслоу, като същевременно се опитваше да погледне удивено към устните си.

- Но кой би узнал? - Гъмридж размаха ръце към публиката. Никога досега не бе играл така убедително. - Виж, единствено безоката нощ навън е. Вземи сега кинжала, а утре ще вземеш кралството. Хайде, намушкай го, човече!

Ръката на Уимслоу потрепери.

- Взех го, жено - каза. - Кинжал ли е туй, що пред себе си виждам?

- Разбира се, че е проклетият кинжал. Хайде, действай! Слабите не заслужават пощада. Ще обявим, че е паднал по стъпалата.

- Но хората ще подозират!

- Нямаме ли тъмници? Нямаме ли вериги? Законът, съпруге, е у този, който държи ножа.

Уимслоу отдръпна ръката си.

- Не мога! Той винаги е бил самото милосърдие към мене!

- А ти бъди самата смърт за него...

Дейф дочуваше гласовете, които се донасяха откъм сцената. Нагласи маската, огледа смъртоносното си отражение в огледалото и обзет от сценична треска, се зачете в текста на пиесата.

- Треперете Сега, Вий Смъртний – произнесе той. - Защото Аз Съм Смърт, Който Ни...

- КОГОТО.

- Благодаря - разсеяно отвърна момъкът. - Когото Ни Катинар...

- ЩЕ СПРЕ.

- ...Ще Спре, Ни Резе Желязно. Дошъл Съм Да... да... да...

- Да събера в нощта на кралете.

Дейф въздъхна.

- Толкова по-добър си от мене - простена той. - Докарваш верния глас и помниш думите. – Той се обърна. - Само три реплики са и Хуел ще...ме... изкорми... жив.

Той се вцепени. Очите му се окръглиха и се превърнаха в две купички ужас, когато Смърт

щракна пръсти пред лицето му.

- ЗАБРАВИ - заповяда той, обърна му гръб и закри безшумно към сцената.

Безокият му череп огледа редиците костюми и безпорядъка на гримьорната маса. Кухите му ноздри помиришаха обърканите аромати на нафталин, мазила и пот.

„Нещо друго има тук - помисли си той, - което принадлежи едва ли не на боговете. Човеците са създали свят вътре в света и той отразява истината горе-долу по същия начин, както капката вода отразява пейзажа. И все пак... и все пак... Вътре в този мъничък свят те са се погрижили да поставят всички ония неща, от които си мислех, че биха искали да избягат - омраза, страх, тирания и тъй нататък." Смърт беше обзет от любопитство. Човек смята, че иска да избяга от всичко това, а ето че във всяко изкуство, което създава, неизбежно го включва. Смърт беше очарован.

Той беше дошъл със съвсем конкретна и много деликатна задача. Имаше да прибере една душа. Нямахме време за безсмислици. Но какво е времето в края на краищата?

Краката му изиграха кратък неволен танц по каменните плочи на пода. Самичък сред сивкавите сенки, Смърт танцуваше степ.

- ...ЗА СЛЕДВАЩОТО ПРЕДСТАВЛЕНИЕ СИГУРНО ЩЕ
МИ УВЕСЯТ ЗВЕЗДА НА ВРАТАТА НА ГРИМЬОРНАТА...

Той се стегна, нагласи косата и безмълвно зачака да му подадат реплика.

Досега никога не беше пропускал.

Щеше да излезе и направо да ги усмърти.

- А ти бъди самата смърт за него. Сега!

Смърт влезе, краката му потракваха по пода на сцената.

- ТРЕПЕРЕТЕ СЕГА, ВИЙ СМЪРТНИЙ! ЗАЩОТО АЗ СЪМ СМЪРТ, КОГОТО НИ...

Той се поколеба. Поколеба се за пръв път в историята на своето съществуване.

Въпреки че на Диска Смърт се разправя с милиони хора едновременно, в същото време всяка смърт е лична и интимна.

Хората рядко виждаха Смърт, освен онези, дето обладаваха окултни сили и естествено - клиентите му. Причината никой друг да не го вижда е, че човешкият мозък е достатъчно интелигентен и редактира тези гледки, които са прекалено ужасяващи, за да бъдат възприети. Проблемът в момента беше, че няколкостотин души очакваха да видят как Смърт излиза на сцената и следователно го виждаха.

Смърт бавно се извърна и срещна стотиците вперени погледи.

Дори и впримчен в хватката на истината, Томджон разпозна изпадналия в беда събрат-актьор и се пребори да раздвижи устни.

- „...когото ни катинар ще спре..." – изсъска той през зъби, без да променя изражението си.

Смърт му се ухили истерично, връхлетян от пристъп на сценична треска.

- КАКВО? - прошепна той с глас, сякаш оловно чукче халоса наковалня.

- „... когото ни катинар ще спре, ни резе желязно...." - окуражи го Томджон.

- ...КОГОТО НИ КАТИНАР ЩЕ СПРЕ, НИ РЕЗЕ... ЪХ...- повтори Смърт отчаяно, вторачен в устните му.

- „...желязно..."

- ЖЕЛЯЗНО.

- Не, не мога да го сторя! - произнесе Уимслоу. - Ще ме видят! Долу от галерията някой наднича!

- Няма никой долу!

- Усещам погледа му!

- Жалък идиот! Аз ли трябва да го ръгам зарад тебе? Виж, кракът му стъпи на първото стъпало! Лицето на Уимслоу се сгърчи от ужас и несигурност. Той отново отдръпна ръката си.

- Не!

От публиката се разнесе писък. Дукът се беше полуизправил от мястото си, напъхал в уста измъчените кокалчета на пръстите си. Втурна се напред сред сащисаните хора.

- Не! Не съм го извършил аз! Не беше тъй! Не можете да разправяте, че е било така! Вие не бяхте там! - Съзря вперените в него лица и замръзна. - Нито пък аз - изкикоти се. - По това време вече спях, знаете. Добре си спомням. По юргана имаше кръв, по пода имаше кръв, не можах да измия кръвта, но за тия неща не трябва да се приказва. Не мога да позволя дискусия по въпроси на националната сигурност. Всичко е просто сън, а щом се събудя утре, той ще бъде отново жив. А утре нищо няма да се е случило, защото утре не се е състояло. Утре ще можете да кажете, че аз не съм знаел. Утре няма да имам спомени за събитието. Какъв шум вдигна само, докато падаше! Достатъчен да разбуди и мъртвите... Кой би си помислил, че има толкова много кръв в

себе си? ... - Междувременно се беше покатерил на сцената и се хилеше щастливо на групичката актьори. - Надявам се, че това ви изясни ситуацията. Ха. Ха.

В последвалата тишина Томджон отвори уста да изрече нещо подходящо, нещо успокояващо и установи, че не може да каже нищо.

Но една друга личност пристъпи вътре в него, облада устните му и изрече с тях:

- Със собствения ми проклет кинжал, копеле! Зная, че беше ти! Видях те как смучеш палец на върха на стълбището! Още сега бих те убил, но ме спира мисълта, че ще трябва да прекарам следващата вечност в слушане на хленченето ти. Аз, Верънс, бивш крал на...

- Що за признания бяха това? - попита дукесата. Тя застана в центъра на сцената, а зад нея се струпяха половин дузина войници. - Това са само клевети - продължи тя. - Измяна! Декламации на безумни актьори.

- Аз бях скапаният крал на Ланкър! – изрева Томджон.

- В такъв случай си жертва и затова - заинтересувана страна - мило му обясни дукесата. – И не си в правото си да говориш от името на обвинението. В противоречие е с всички прецеденти.

Тялото на Томджон се извърна към Смърт.

- Ти беше на мястото. Видя всичко!

- СЪМНЯВАМ СЕ, ЧЕ БИХ БИЛ ДОПУСНАТ ЗА УМЕСТЕН СВИДЕТЕЛ.

- Следователно нямаш доказателство, а където няма доказателство, няма престъпление - обобщи дукесата. Тя придвижи напред войниците си. - Смятам да приключваме с твоя експеримент

- обърна се към съпруга си. - Струва ми се, че моят начин е по-добър.

Тя огледа сцената и съзря вещиците.

- Арестувайте ги - нареди.

- Не - произнесе Шутът, като пристъпи иззад кулисите.

- Какво рече?

- Аз видях всичко - простичко каза Шутът. - Аз бях в Голямата зала през онази нощ. Милорд, вие убихте краля.

- Не съм! - изпищя дукът. - Не си бил там! Не те видях там! Заповядвам ти да не си бил там!

- Преди не смееше да си признаеш – изсъска лейди Фелмет.

- Да, госпожо. Но трябва да го кажа сега.

Дукът неуверено фокусира погледа си върху него.

- Заклел си ми се във вярност, Шуте! – изсъска той.
- Да, милорд. Съжалявам.
- Ти си труп!

Дукът грабна кинжала от отпуснатата ръка на Уимслоу, втурна се напред и го ръгна чак до ръкохватката в сърцето на Шута. Маграт изпищя.

Шутът се олюля напред-назад.

- Слава богу, всичко свърши - произнесе той, докато Маграт разблъска актьорите по пътя си и го притисна към това, което милостиво бихме нарекли нейна гръд.

Шутът осъзна, че никога досега не се беше срещал лице в лице с нечия гръд, най-малкото откак беше бебе, и е било ужасно жестоко от страна на света като цяло да му спестява това преживяване чак за момента, след като вече е умрял.

Деликатно отмести ръката на Маграт, свали презряната рогата гугла от главата си и я метна колкото се може по-надалеч. Осъзна, че вече не се налага да бъде Шут или да се тревожи за клетвите си. Заедно с гръдта над него смъртта си беше далеч по-хубава.

- Не бях аз - твърдеше дукът.

„Не чувствам болка - помисли си Шутът. - Странно. От друга страна, логично е да не чувствам болка, след като съм умрял. Би било разхищение.“

- Всички вие сте свидетели, че не бях аз - настоя дукът.

Смърт огледа объркано Шута. След това се пресегна и измъкна пясъчен часовник от глъбините на наметалото си. Часовникът имаше камбанки. Смърт лекичко го разклати и те звъннаха.

- Не съм наредил да се извършва нищо подобно - спокойно продължи дукът.

Гласът му идваше сякаш от много далеч, където витаеше в момента умът му. Хората го изгледаха безмълвно. Невъзможно беше да ненавиждаш подобно същество, човек можеше единствено да се чувства силно смутен от това, че стои близо до него. Дори и Шутът беше смутен, а той си беше умрял.

Смърт почука по стъклото на часовника, взря се внимателно, за да види дали не се е повредил.

- Лъжеш - с хипнотизиран глас произнесе дукът. - Невъзпитано е да се лъже.

Той ръгна няколко от стоящите близо актьори по някакъв сънлив, деликатен начин, след което погледна острието.

- Виждате ли? - възкликна. - Няма кръв! Значи не съм аз. - Той изгледа дукесата, която се извисяваше над него подобно алено цунами над рибарско селце. - Тя беше - заяви той. - Тя го направи.

Ръгна я веднъж-дваж от принципи съображения, след което се прониза в сърцето и остави кинжала да се изплъзне от пръстите му.

След няколко секунди размишление изрече с далеч по-разумен тон:

- Е, сега вече не можете да ме хванете. - Извърна се към Смърт. - Ще се появи ли комета? - попита. - Когато умира принц, на небето се появява комета. Да отида ли да погледна?

И си излезе. Публиката избухна в аплодисменти.

- Ама трябва да му се признае, че е от кралско потекло - обади се след малко Леля Ог. - Ако не друго, благородниците могат да докарат ексцентричността като никой друг. Не като подобните на мене и тебе.

Смърт доближи пясъчния часовник към черепа си, а физиономията му излъчваше объркване.

Баба Вихронрав вдигна изпуснатия кинжал и пробва с пръст острието. То потъна леко в дръжката, като издаде тих скърцащ звук.

Подаде го на Леля.

- Те ти го магическия меч.

Маграт го погледна, след това изгледа Шута.

- Ти умрял ли си или не? - попита.

- Би трябвало да съм - отговори Шутът с леко приглушен глас. - Струва ми се, че вече съм попаднал в рая.

- Не, виж, сериозно те питам.

- Не зная. Но бих искал да си поема дъх.

- Значи сигурно си жив.

- Всички са живи - обяви Баба. - Тоя кинжал е фалшив. На актьорите явно не им се позволява да носят истински.

- Ами да, щом едно котле не могат да опазят чисто - съгласи се Леля.

- На мен се пада да решавам дали всички са живи или не - заяви дукесата. - Проблемът ще бъде решен по моята милост като владетелка. Явно е, че съпругът ми е изгубил разсъдъка си. - Тя се обърна към войниците. - Повелявам...

- Сега! - изсъска крал Верънс в ухото на Баба. - Сега!

Баба Вихронрав се изопна в цял ръст.

- Замълчи, жено - заповяда тя. - Законният крал на Ланкър стои пред теб!

Тя тупна Томджон по рамото.

- Какво, тоя ли?

- Кой, аз ли?

- Това е абсурд - заяви дукесата. - Той е просто някакъв циркаджия.

- Така е, госпожо - съгласи се Томджон, който беше на ръба да се паникьоса. - Моят баща управлява театър, не кралство.

- Той е истинският крал. И можем да го докажем - отговори Баба.

- А, не - каза дукесата. - Няма да започваме с тия истории. Не желая никакви загадъчни наследници на короната. Стражи, заловете го.

Баба Вихронрав вдигна ръка. Стражите запристъпяха несигурно от крак на крак.

- Тя вещица ли е? - опита почвата един от тях.

- Разбира се - отвърна дукесата.

Стражите отстъпиха притеснено.

- Виждали сме как превръщат хората във водни гущери - обади се единият.

- Да, и след това ги давят.

- Да, и дигат шумотевици.

- Да-а.

- Трябва да го обсъдим. Искаме да ни се плати допълнително за вещиците.

- Щото, видите ли, тя може всичко да направи от нас. Ами ако вземе да се окаже дърта грозница?

- Я не се правете на глупаци! - викна им дукесата. - Вещиците не правят подобни работи. Всичко това са само приказки да плашат хората.

Стражът поклати глава.

- На мене ми се видя съвсем убедително.

- Разбира се, че беше убедително, нали е направено, за да... -започна дукесата. След това въздъхна и измъкна копието от ръката на пазача. - Сега ще ти покажа имат ли сила вещиците - каза и запрати копието в лицето на Баба.

Ръката на Баба се стрелна по-бърза от змийско ухапване и сграбчи копието зад острието.

- Е, щом опряхме до това...

- Не ме плашите, чародейки! - извика дукесата.

Баба се втренчи за секунда в очите ѝ. Изсумтя от изненада.

- Вярно. Наистина не те плашим.

- Ти какво, смяташ, че не съм ви изучила ли? Вашето вещерство е единствено преструвки и илюзии, с които заблуждавате убогите умове. И не ме тревожи. Направи ми най-злото, на което си способна.

Баба я изучаваше с поглед.

- Най-лошото? - след миг попита тя. Маграт и Леля предпазливо се отместиха от пътя ѝ.

Дукесата се изсмя.

- Умна си. Признавам ти го. И бърза. Хайде, вещице. Призови краставите си жаби и демоните си, аз ще им...

Тя спря, започна да отваря и затваря уста, но от нея не излизаше никакъв звук. Устните ѝ се разтеглиха в пристъп на паника, очите ѝ се фокусираха отвъд Баба, отвъд света, към нещо друго. Кокалестата ѝ ръка се стрелна към устата и тя нададе кратък хленчещ звук. Замръзна като заек, съзрял невестулка и осъзнал, че това е последната невестулка, която вижда в живота си.

- Какво ѝ стори? - попита Маграт, която първа се осмели да заговори. Баба самодоволно изсумтя.

- Главознание - отвърна и подсмръкна отново. - Не ти трябва магията на Черната Алис за нея.

- Да, де, обаче какво ѝ направи?

- Никой не може да стане такъв като нея, ако не изгражда стени вътре в главата си – обясни Баба. - Аз просто ги съборих. Всеки писък. Всяка молба за пощада. Всяка вина. Всяко бодване на съвестта. Всичко наведнъж. Има един малък трик

за това. - Усмихна се снизходително на Маграт. - Някой ден, ако искаш, ще те науча.

Маграт обмисли чутото:

- Ужасно!

- Ни най-малко - отвърна Баба. - Всеки би искал да научи повече за истинското си аз. Ето, тя научава.

- Понякога човек трябва да е благ, за да бъде жесток - кимна Леля Ог с одобрение.

- Струва ми се, че това е най-лошото нещо, което може да сполети някого - каза Маграт, докато дукесата се олюляваше напред-назад.

- За бога, момиче, използвай въображението си - възрази Баба. - Има къде по-лоши неща. Игли под ноктите например. Ония работи с клещите.

- Нажежен до червено нож в задния отвор - додаде Леля. - Напред с дръжката, така че да си прережеш пръстите, ако се опиташ да го извадиш...

- Това е просто най-лошото, на което съм способна аз - превзето обобщи Баба Вихронрав. - И всичко е честно и почтено. От вещниците се очаква да постъпват по такъв начин, знаеш. Нямаме нужда от нито едно от онези драматични из

пълнения. Повечето магия става в главата. Затова се нарича главознание. А сега, ако..

От устните на дукесата се отрони звук, подобен на скъсана тръба за газ. Тя отметна рязко глава назад. Отвори очи, примигна и спря погледа си върху Баба. Чиста омраза изкривяваше чертите ѝ.

- Стража! Не ви ли наредих да я заловите?

На Баба ѝ увисна ченето.

- Какво? - сепна се тя. - Но... но нали ти показах истинското ти аз...

- Е, и какво, очаква се да се разстроя от това ли? - Докато войниците срамежливо хващаха ръцете на Баба, дукесата притисна лице до лицето ѝ, а извънмерните ѝ вежди се склупиха в V от тържествуваща омраза. - Очаква се да се въргам по пода ли? Е, хубаво, старице, видях какво точно представлявам, ясно ли ти е, и се гордея със себе си! Бих повторила всичко, само че по-дълго и по-нажежено! Доставяше ми удоволствие и го правех, защото така исках! - И се тупна по мощния гръден кош. - Вие, втрещени идиоти! - викна. - Всички вие сте слабаки. Наистина ли си мислехте, че хората дълбоко в себе си са добри, а?

Тълпата на сцената отстъпи под напора на нейния триумф.

- Е, хубаво, погледнах дълбоко в себе си. Зная какво движи хората. Страхът. Чистият, животински страх. Сред вас няма ни един, който да не се бои от мене, мога да ви накарам да се подмокрите от страх, а сега ще отведа...

В този момент Леля Ог я халоса по главата с котлето.

- Ама няма спиране, бе - нехайно отбеляза тя, когато дукесата се срути на пода. - И тя беше малко нещо ексцентрична, мене ако питате.

Настъпи продължителна, объркана тишина. Баба Вихронрав се покашля. Сетне подложи войниците, които я бяха сграбчили, на приятелска усмивка и посочи купчината, която в момента представляваше дукесата.

- Изнесете я и я заключете в някоя килия - заповяда им тя. Мъжете козируваха, сграбчиха дукесата за ръцете и с усилие я изправиха.

- Внимателно - предупреди ги Баба.

Тя потри ръце и се обърна към Томджон, който я наблюдаваше с отворена уста.

- Можеш да ми вярваш - изсъска му Баба. - Тук и сега, момко, нямаш никакъв избор. Ти си кралят на Ланкър.

- Но аз даже не зная как да бъда крал!

- Ще ти помагаме! Досега се справяше прекрасно, включително викането.

- Ама това е просто игра!

- Тогава играй. Да си крал е... е... - Баба се поколеба и щракна с пръсти по посока на Маграт. - Как им се викаше на ония нещица, дето вървят винаги по сто във всяко нещо?

Маграт я изгледа объркано:

- Проценти ли?

- За тях говоря - потвърди Баба. - Да си крал е в по-големия си процент игра и нищо повече, мене ако питаш. Няма как да не бъдеш добър.

Томджон се обърна за подкрепа към кулисите, където трябваше да бъде Хуел. Джуджето наистина беше там, но не им обръщаше каквото и да било внимание. Беше поставило текста на пиесата в скута си и бясно редактираше.

- УВЕРЯВАМ ТЕ, НЕ СИ УМРЯЛ. ОТ МЕНЕ ДА ГО ЗНАЕШ.

Дукът се изкикоти. Отнякъде беше довял чаршаф, беше го драпирал върху себе си и в момента се носеше из някои от най-пустите коридори на замъка. От време на време тихичко подвикваше „Ууу-хуууу“.

Това определено тревожеше Смърт. Беше навикнал на хора, които настояваха, че не са умрели, понеже смъртта винаги идва като шок и мнозина срещаха трудности да го преодолеят. Но да настояват, че са мъртви с всеки дъх на тялото си, беше ново и объркващо усещане.

- Ще връхлитам връз хората – замечтано произнесе дукът. - Ще тракам с костите си по цяла нощ, ще кацам по покривите и ще предвещавам смърт в дома...

- ТОВА ГО ПРАВЯТ БАНШИТЕ.

- Ще го правя, стига да искам - заяде се дукът със следа от предишната си твърдост. – Ще прелитам през стените, ще тропам под масите и ще капя ектоплазма върху тия, дето не ги харесвам. Ха. Ха.

- НЯМА ДА СТАНЕ. НА ЖИВИТЕ НЕ ИМ Е ПОЗВОЛЕНО ДА БЪДАТ ПРИЗРАЦИ. СЪЖАЛЯВАМ.

Дукът направи неуспешен опит да прелети през една стена, отказа се и вместо това отвори вратата към ронливия покрив с бойниците. Бурята беше поутихнала и тънкият лунен сърп надничаше иззад облаците като билет към отвъдното.

Смърт премина през стената зад него.

- Добре де - продължи дукът. - Ако не съм умрял, ти за какво си дошъл?

Той скокна върху стената и развя чаршафа си.

- ЧАКАМ.

- Чакай си завинаги в такъв случай, костена мутро! - извика триумфиращо дукът. - Ще се рея из здрачния свят, ще си намеря някакви окови да тракам с тях, ще...

Той отстъпи заднешком, загуби равновесие, тежко тупна върху крепостната стена и се подхлъзна. За момент останките от дясната му ръка задрачиха безпомощно по камъните, след което изчезнаха.

Очевидно Смърт се намира потенциално навсякъде в един и същ момент, затова не би било погрешно да се каже, че докато стоеше на бойниците, почиствайки разсеяно несъществуващи блестящи метални пращинки от острието на косата, същевременно беше потънал до кръста в пенливите, осеяни със скали води на дъното на Ланкърското ждрело. Вцепененият му поглед се плъзна надолу и рязко спря на мястото, където течението издайнически обикаляше легло от иначе съвсем нормални речни камъчета.

След малко дукът седна, прозрачен сред фосфоресциращите вълнички.

- Ще витая из коридорите им - заяви той. - И в тихите нощи ще шепна в процеците под вратите им. - Гласът му отслабна и почти се изгуби в безспирния рев на реката. - Ще карам плетените им столове да скърцат тревожно, само гледай и ще видиш.

Смърт му се ухили.

- Е, ТОВА Е ВЕЧЕ МЪЖКА ПРИКАЗКА.

Заваля.

Дъждът в планините Овнерог е удивително всепроникващ, което прави в сравнение с него обикновените дъждове да изглеждат едва ли не сухи. Той се изсипваше на потоци връз дворцовите покриви и като че успяваше да се промуши под керемидите и да изпълни Голямата зала с неприятна топла влага.

В залата се беше насъбрало половината население на Ланкър. Шумът на дъжда почти заглушаваше далечния рев на реката. Той наводни сцената. Цветните декори се разтекоха и смесиха в локвите, едната завеса се отпори от корнизата и цопна тъжно във водата.

Вътре в замъка Баба Вихронрав завърши словото си.

- Забрави за короната - напомни й Леля Ог.

- А, да, короната. Тя е, както виждате, на главата му. Скрили я бяхме сред останалите корони, когато актьорите отпътуваха, защото смятахме, че никой няма да се сети да я търси между тях. Вижте колко добре му стои.

Само Бабината удивителната мощ да убеждава накара хората да видят колко добре стои короната на Томджон. Единственият, който не беше убеден, беше самият Томджон. Той усещаше, че само ушите му я спират да не се превърне в огърлица.

- Представете си усещането, което е изпитал, когато я е поставил за пръв път - продължи Баба.
- Предполагам, че я е почувствал като някакъв мистичен огън.

- В действителност се почувствах доста... - започна Томджон, но никой не му обърна внимание. Той вдигна рамене и се наведе към Хуел, който продължаваше усилено да дращи по листата. -

„Мистично" синоним ли е на „неудобно"?

Джуджето го изгледа разфокусирано.

- Какво?

- Попитах, „мистично" синоним ли е на „неудобно"?

- Ъ? О, не. Не, не бих казал.

- А какво значи тогава?

- Де да знам. Правоъгълно, струва ми се. - Погледът на Хуел се прехвърли обратно към дракулките му като привлечен от магнит. – Можеш ли да си спомниш какво казаха след многото „утре"-та? Не хванах следващия момент...

- И не беше необходимо да разправяш на всички, че съм бил... осиновен - продължи Томджон.

- Така си беше, нали разбираш - разсеяно отговори джуджето. - Най-хубаво е да бъдем честни за тия работи. А сега - той действително ли я ръгна или само я обвини?

- Не искам да бъда крал! - дрезгаво прошепна Томджон. - Всички казват, че съм се метнал на тате!

- Чудна работа е това, да си се метнал някому - продължи разсеяно джуджето. - Имам предвид, че ако аз се бях метнал на баща си, в момента щях да се намирам на стотици стъпки под земята и да копая камъни, докато...

Гласът му заглъхна. Той се загледа в перото си, сякаш внезапно откри нещо изключително интересно в него.

- Докато какво?

- Ъ?

- Ти дори не ме слушаш!

- Знаех си, че има нещо сбъркано в нея още докато я пишех, знаех си, че трябва да е точно наопаки... Какво? А, да. Стани крал. Добра работа е. Най-малкото напливът за поста явно е голям. Радвам се за тебе. Веднъж като станеш крал, ще можеш да правиш каквото си пожелаеш.

Томджон обходи с поглед лицата на Ланкърските първенци, насядали край масата. Те имаха сведущите, пресметливи изражения на посетители на конски пазар. Преценяваха го. В душата му се промъкна хладното влажно усещане, че след като стане крал, той ще може да върши всичко, което пожелае. Стига това, което желае, да бъде крал.

- Можеш да си построиш собствен театър - предложи Хуел и погледът му светна. - С колкото си искаш повдигателни механизми и с великолепни костюми. Можеш да играеш всяка вечер в ново представление. Имам предвид - можеш да направиш тъй, че „Дискъ" да прилича на барачка в сравнение с твоя театър.

- И кой ще идва да ме гледа? - въздъхна Томджон и потъна в стола си.

- Всички.

- Какво, всяка вечер ли?

- Можеш да им заповядаш - отвърна Хуел, без да вдига поглед.

„Знаех си, че ще каже това - помисли си Томджон. - Надали обаче го мисли в действителност - додаде милостиво. - Той си има своята пиеса. Дори не е в тоя свят в момента."

Свали короната и я заобръща в ръцете си. За направата ѝ не беше отишъл много метал, но въпреки това му се струваше тежка. Зачуди се колко ли би му натежала, ако трябва да я носи през

цялото време.

Начело на масата стоеше празен стол, на който, както му бяха обяснили, седеше призракт на истинския му баща. Нямаше да е зле, ако беше почувствал нещо повече от ледено усещане и неприятно жужене в ушите, когато ги представиха един на друг.

- Предполагам, че бих могъл да помогна на тате да изплати „Дискъ“ - каза той.

- Добре би било наистина - отвърна Хуел.

Томджон завъртя короната между пръстите си и потиснато се заслуша в приказките, които прелитаха напред-назад над главата му.

- Петнайсет години ли? - попита кметът на Ланкър.

- Налагаше се - отвърна Баба.

- И на мене ми се стори, че хлебярят подрани малко тая седмица.

- Не, не - нетърпеливо го прекъсна вещицата. - Не става то така. Никой не е загубил нищо.

- Съгласно моите сметки - обади се човекът, който съвместяваше длъжностите на градски клисар, писар и гробар – всички ние сме изгубили по петнайсет години.

- Не, всъщност сме ги спечелили – отговори кметът. - Всичко си идва на мястото. Времето е нещо като виеща се пътека, а ние сме пресекли напътно през полето.

- Ни най-малко - възрази писарят, като плъзна лист хартия по масата. - Гледайте тука...

Томджон остави водите на дебатите отново да се затворят над главата му.

Всички искаха да го направят крал. Никой не се и запитваше дали той го желае. Неговото мнение не се броеше.

Да, точно тъй. Никой не искаше той да бъде кралят. Не точно той. Просто се беше оказал подръка.

Златото не потъмнява, поне физически, но Томджон усети, че тънкия пръстен метал в ръцете му сякаш притежава неприятно патинирана дълбочина. Беше престоял на прекалено много грешни глави. Ако го доближеше до ухото си, можеше да дочуе писъците. Усети, че някой го наблюдава, погледът се плъзгаше през лицето му като газова горелка по детска близалка. Вдигна очи.

Беше третата вещица, младата... най-младата, тази с напрегнатото изражение и прическа като жив плет. Тя беше седнала до бившия Шут така, сякаш притежаваше контролния му пакет.

Не изучаваше лицето му. Изучаваше чертите му. Очите ѝ отмерваха като с два шублера разстоянието от тила до носа му. Той смело ѝ се усмихна, но вещицата не му обърна внимание. „Точно като останалите“ - помисли си Томджон.

Само Шутът го забеляза и отговори с извинителна усмивка, като леко разтвори пръсти в конспиративен поздрав, един вид: „Какво ли търсят тука двама разумни мъже като нас?“ Жената отново го наблюдаваше, като накланяше глава ту насам, ту натам и присвиваше очи. Непрекъснато прехвърляше погледа си от Томджон към Шута и обратно. След това се извърна към старата вещица, която беше единственият човек в горещата влажна зала, сдобил се с халба бира, и зашепна нещо в ухото ѝ.

Двете наченаха бурен разговор шепнешком. На Томджон му се стори, че това е доста женски начин на приказване. Обикновено така се разговаря на прага на къщите, като участничките стоят със скръстени на гърдите ръце и ако някой прояви нелюбезност и мине наблизко, приказката рязко спира и всички наблюдават нахалника, докато не се отдалечи на безопасно разстояние.

Установи, че Баба бе спряла да приказва и че цялата зала го наблюдава в очакване.

- Да? - обади се той.

- Най-добре ще е да насрочим коронацията за утре - препоръча Баба. - За кралството не е хубаво да остава без владетел. Не му харесва.

Тя се изправи, бутна стола си назад, приближи се и хвана Томджон за ръката. Той безпомощно я последва по каменния под и нагоре по стъпалата на трона, а тя положи длани на раменете му и леко го натисна върху протърканите възглавници от червен плюш.

Пейки и столове заскърцаха. Той се огледа паникьосано.

- А сега какво става? - попита.

- Не се притеснявай - твърдо отговори Баба. - Всички ще искат да се приближат и да ти се закълнат във вярност. Просто кимай милостиво и ги питай с какво се занимават и дали им допада. А, и по-добре им върни короната.

Томджон припряно я свали.

- Защо?

- Защото ще искат да ти я поднесат.

- Ама тя нали вече е в мене! - отчаяно възкликна Томджон.

Баба въздъхна търпеливо.

- Единствено в кажи го де, реалния смисъл на думата - обясни тя. - Трябва да стане по-церемониално.

- Искаш да кажеш - нереално?

- Да - отвърна Баба. - Но е далеч по-важно.

Томджон сграбчи страничните облегалки на трона.

- Доведете ми Хуел.

- Не, така трябва да бъде. Имаме прецедент, нали разбираш, първо ти си взел...

- Казах, доведете ми джуджето. Не ме ли слушаш, жено? - Този път Томджон докара тембъра и височината на гласа точно както трябва, но Баба го понесе великолепно.

- Струва ми се, млади човече, че не разбираш докрай с кого разговаряш.

Томджон се изправи наполовина от трона. Беше изиграл страшно много крале, а повечето от тях не бяха от сорта да се ръкуват и да питат милостиво дали поданиците им си харесват занаята. По-скоро бяха от типа, дето се втурваха с хората си в атака в пет часа в някоя мразовита утрин, като дори успяваха да ги убедят, че това е по-гот, отколкото да си лежат в креватите. Той ги призова всичките и подложи Баба Вихронрав на комбинацията от кралско лустро, гордост и арогантност.

- Мислехме си, че разговаряме със свой поданик - заяви той. - Сега прави каквото ти е наредено!

Лицето на Баба остана неподвижно няколко мига, докато обмисляше какво да предприеме. След това се усмихна на себе си и меко отвърна:

- Както желаете - и тръгна да издирва Хуел, който все още пишеше.

Джуджето се поклони сковано.

- Я не се занасяй - лавна му Томджон. - Сега какво да правя?

- Не зная. Искаш ли да ти напиша реч за коронясването?

- Казах ти вече! Не желая да бъда крал!

- Значи ще имаме проблем с речта по случай коронясването - съгласи се джуджето. - Наистина ли си премислил всичко? Да бъдеш крал си е велика роля.

- Да, ама ти е позволено да играеш единствено нея!

- Хмм. Ами тогава просто им кажи „не“.

- Просто така? Дали ще стане?

- Струва си да пробваш.

Групичка Ланкърски велможи се приближаваше, понесла короната на възглавничка. Всички си бяха наложили изражения на вдървен респект, нарушавани единствено от щипка самодоволство. Носеха короната, сякаш я даваха като подарък на Доброто момченце.

Кметът на Ланкър се покашля в шепа.

- Ще ни отнеме известно време да подготвим истинската коронация - започна той, - но бихме искали...

- Не - отговори Томджон.

Кметът се поколеба:

- Моля? - не разбра той.

- Не мога да я приема.

Кметът се поколеба отново. Устните му се размърдаха, очите му леко се оцъклиха. Предположи, че се е изгубил някъде по пътя, затова реши да започне отначало.

- Ще ни отнеме известно време да подготвим истинската... - осмели се той.

- Няма - отвърна Томджон. - Няма да стана крал.

Кметът заотваря уста като шаран.

- Хуел! - отчаяно прошепна Томджон. - Ти си по-добър в думите.

- Проблемът е - обясни джуджето, - че очевидно „не“ не е измежду възможностите, когато ти предлагат корона. Дай да опитаме с „може би“.

Томджон се изправи и дръпна короната. Вдигна я над главата си като тамбура.

- Всички вие, слушайте ме - произнесе той. - Благодаря ви за предложението, то ми прави голяма чест. Но не мога да го приема. Слагал съм повече корони, отколкото можете да преброите, но единственото кралство, което познавам, е със завеси отпред. Съжалявам.

Мъртвешка тишина посрещна изявлението му. Явно това не бяха правилните думи.

- Друг проблем - разговорливо продължи Хуел - е, че всъщност никой не ти дава право на избор. Ти си кралят, видиш ли. Назначен си на тая работа, откак си се родил.

- Ама аз не го мога това!

- Няма значение. Да си крал не е нещо, в което човек е добър, то е нещо, което човек е.

- Ама не можеш да ме изоставиш така! Тук няма нищо друго освен гора!

Томджон отново усети задушавашото чувство и чу жуженето в ушите си. За момент му се стори, че видя пред себе си, бледен като омара, силуета на висок тъжен мъж, протегнал умолително ръка.

- Съжалявам - прошепна му той. - Искрено съжалявам.

През чезнещата сянка съзря вещиците, които се бяха втренчили в него. Отстрани се обади Хуел:

- Единственото ти спасение е да се намери втори наследник. Спомняш ли си да си имал братя или сестри?

- Никого не си спомням! Хуел, аз...

Сред вещиците се разгоря нов напрегнат спор. Внезапно Маграт стана, закрачи през Голямата зала като приливна вълна, като тласъците на кръвта в черепа, отърси възпиращата ръка на Баба Вихронрав, наведе се над трона като задвижена с бутало и издърпа Шута иззад гърба си.

- Хей?

- Ъ? Ехoooo!

- Ъм, извинете, питам чува ли ни някой?

Замъкът беше изпълнен с бърборене и всеобщо веселие и никой не чуваше учтивите, но отчаяни викове, които отекваха из тъмничните коридори и ставаха все по-учтиви и по-отчаяни с

всеки изминал час.

- Ъм, моля? Извинете? Билем има голям страх от плъхове, ако не възразявате. Ехоооо!

Нека да отдалечим въображаемата камера на умовете ни, за да обхванем мрачните коридори, обрасли с гроздове гъбички, ръждясалите вериги, влагата, сенките...

- Чува ли ни някой? Вижте, наистина ни идва в повече. Станала е някаква смехотворна грешка, вижте, ще си свалим перуките...

Нека да оставим жалното ехо да заглъхне сред паяжините по ъглите и обитаваните от гризачи тунели, докато не се превърне в шепот на границата на възприятията.

- Моля ви! Извинете, моля ви, помощ!

Някой сигурно ще намине натам тия дни.

След известно време Маграт запитва Хуел дали вярва в дългосрочните ангажменти. Джуджето спря посред товаренето на колата.

- Да не траят повече от седмица - отговори накрая то. - Заедно със сутрешните представления.

Измина месец. Подранилите влажни есенни аромати доплуваха над тъмнокадифените поляни, където звездната светлина се отразяваше в проблясъците на огън.

Побитият камък се беше завърнал на мястото си, но заплашваше да побегне, стига да зърне каквито и да са посетители.

Вещиците седяха, обгърнати в предпазлива тишина. Ако Мусоргски ги беше видял, нощта на Голия връх щеше да завърши към пет следобед.

След това Баба Вихронрав се обади:

- Хубав банкет беше, струва ми се.

- Едва не ми призля - гордо отбеляза Леля Ог. - Мойта Шърл помагаше в кухнята и ми донесе каквото беше останало.

- Да, чух - хладно отвърна Баба. - Говореше се, че половин свиня и три бутилки шампанско липсвали.

- Толкова е хубаво, че хората се сещат понякога за старата си роднина - безсрамно заяви Леля.

- Взех си и чаша от коронясването. - Тя я извади. - Пише „Viva Verence II Rex". Представи си да му викат Рекс. Не че си прилича, де. Не си спомням да му е стърчала дръжка от ухото.

Настъпи нова продължителна, ужасяващо учтива пауза. След това Баба каза:

- Малко се изненадахме, като не те видяхме там, Маграт.

- Мислехме си, че ще бъдеш начело на масата, нещо такова - додаде Леля. - Мислехме, че вече си се преместила в двореца.

Маграт фиксира с поглед краката си.

- Не бях поканена - тихо отвърна тя.

- Е, не знам какво наричаш поканена - заяви Баба. - Ние също не бяхме поканени. Хората не канят вещиците, те просто знаят, че ще наминем, ако пожелаем. Бързичко ни правят място във всеки случай - удовлетворено завърши тя.

- Разбирате ли, той беше доста зает напоследък - оправда се Маграт, все още втренчена в краката си. - Да оправи всичко, знаете как е. Много е умен. Вътрешно.

- Много трезво момче - съгласи се Леля.

- Както и да е, луната е пълна - бързо смени темата Маграт. - А ние трябва да се сбирате на всяко пълнолуние, независимо какви други ангажменти ни притискат.

- Тъй ли?... - започна Леля, но Баба остро я сръга в ребрата.

- Изключително добре е, че полага толкова усилия да накара кралството да заработи отново - успокоително каза Баба. - Показва вярна преценка. Бих казала, че рано или късно ще се сети за

всичко. Много отговорна работа е да си крал.

- Да - отвърна Маграт с едва чул гласец.

Тишината, която се спусна, беше почти непробиваема. Тя беше нарушена от Леля, гласът ѝ прозвуча свеж и рязък като лед:

- Е, взела съм със себе си бутилчица от онова шампанско. В случай че... в случай... в случай че ни се допие - завърши неловко тя и махна към другите две вещици.

- Не искам - намусено отвърна Маграт.

- Я си пийни, момиче - настоя Баба Вихронрав. - Нощта е студена. Добре е за гръдния кош. - Тя присви очи към Маграт, когато луната се показва иззад облаците. - Ето, и косата си си запуснала. Изглежда сякаш не си я мила цял месец.

Маграт се обля в сълзи.

Същата луна огряваше иначе с нищо незабележителния град Рам Ниц, някъде на около деветдесетина мили от Ланкър. Томджон напусна сцената под оглушителните аплодисменти в края на „Тролът от Анкх“. Стотици хора щяха да се приберат тази вечер по домовете си, замислени дали наистина троловете са толкова зли, колкото бяха смятали досега, въпреки че това по никакъв начин нямаше да ги спре да продължат да ги мразят.

Хуел го потупа по гърба, докато той приседна пред гримьорната маса и започна да остъргва плътния слой глина, който имаше за цел да го направи подобен на ходеща скала.

- Много добре - похвали го Хуел. – Любовната сцена - точно както си трябваше. А когато се обърна и изкрещя на магьосника, суха седалка не остана в залата.

- Зная.

Хуел потри ръце.

- Довечера можем да си позволим да отидем на таверна. Значи ако...

- Ще спим в колите - твърдо заяви Томджон, като се взираше в отражението си в счупеното огледало.

- Ама помисли си само колко пари ни даде Шу... кралят! Можем да си позволим да спим на пухени завивки оттук до дома!

- Сламеник и добра печалба, това ни се полага - отговори Томджон. - А с парите ще ти купя повече небесни богове, демони адови, вятър, океански вълни и подземни механизми, отколкото можеш да си представиш, мое парково украшение.

Ръката на Хуел остана още миг да почива на рамото на Томджон. След това каза:

- Прав си, шефе.

- Разбира се, че съм. Как върви пиесата?

- Ммм? Коя пиеса? - невинно попита Хуел.

Томджон внимателно свали гипсовите си вежди.

- Знаеш. Оная, „Кралят на Ланкър“.

- А, придвижвам ги нещата. Придвижвам ги, знаеш. Скоро ще я уцеля как точно трябва да бъде.

- Хуел бързо смени темата. - Знаеш ли, хайде да слезем до реката и да наемем лодка до вкъщи. Удобно би било, а?

- Само че ако се приберем по суша, ще можем да съберем още някоя пара. Това би било още по-добре, а? - Томджон се ухили. - Тая вечер изработихме сто и три пенса. Преброих главите по време на монолога на Страшния съд. Като приспаднеме режийните, това си е кажи-речи цял сребърник.

- Син на баща си и няма грешка - възхити се Хуел.

Томджон се облегна назад и погледна отражението си в огледалото.

- Да. И аз тъй си мисля.

Маграт не обичаше котки и ненавиждаше идеята за мишите капани. Винаги бе усещала, че сигурно е възможно да се постигне някакво съгласие със същества като мишките, така че наличната храна да бъде разделяна справедливо между всички заинтересувани. Това беше изключително хуманно виждане, което ще рече, че не се споделяше от мишките, в резултат на което сгрънатата от лунна светлина кухничка беше като оживяла.

Когато на вратата се почука, сякаш целият под се втурна към стените.

След няколко секунди отново се почука.

Настъпи пауза. Следващото чукане разтърси вратата от пантите и един глас изрева:

- В името на краля, отворете!

Втори глас каза наранено:

- Не трябва така да крещиш. Защо крещиш така? Не съм ти заповядал да крещиш така. Можеш да наплашиш хората, като крещиш така.

- Извинявайте, сир! То си върви със службата, сир!

- Просто почукай отново. И малко по-учтиво, моля те.

Чукането като че беше малко по-леко този път. Престилката на Маграт се свлече от кукичката си зад вратата.

- Уверен ли си, че не мога аз да опитам?

- Не е редно, сир, да чукате на вратата на проста колиба. Оставете на мене по-добре.
ОТВАРЯЙТЕ В ИМЕТО НА...

- Сержант!

- Извинявайте, сир. Изпуснах се.

- Опитай резето.

Донесе се звук, сякаш някой силно се двоуми.

- Не ми харесва цялата тая работа, сир - изрече невидимият сержант. - Може да е опасно. Ако послушате съвета ми, по-добре да подпалим сламения покрив.

- Да подпалим ли?

- Да, сър! Винаги така правим, когато не отварят вратата. Научават се на обноси.

- Не смятам, че идеята ти е уместна, сержант. Ще пробвам с резето, ако не възразяваш.

- Разбивате ми сърцето, като ви гледам как го правите, сир.

- Ами съжалявам.

- Дайте поне да я ритна вместо вас.

- Не!

- Добре де, не може ли поне клозета да подпалим?...

- Абсолютно не!

- Оня кокошарник изглежда сякаш само да подхване и...

Сержант!

- Сир!

- Връщай се в замъка!

- Какво, и да ви оставя сам-самичък тука ли, сир?

- Става дума за изключително деликатна задача, сержант. Уверен съм, че си човек с ценни качества, но има моменти, в които дори кралят трябва да остане сам. Става дума за една млада дама, разбираш ли?

- А! Ясно, сир.

- Благодаря ти. Помогни ми сега да разтоваря коня, моля те.

- Извинете ме за всичко, сир. Нетактично беше от моя страна.

- Няма нищо.

- Ако имате нужда от помощ да я усмирите...

- Моля те, върви си в замъка, сержант.

- Да, сир. Щом така искате, сир. Благодаря, сир.

- Сержант?

- Да, сир?

- Ще ми трябва пратеник, който да върне гуглата ми с камбанките в Гилдията на смешниците в Анкх-Морпорк, след като напуснах работата. Струва ми се, че ти си идеалният човек.

- Благодаря ви, сир. Много съм ви задължен.

- То е, защото, а-а, гориш да бъдеш в помощ.

- Да, сир.

- Накарай ги да те настанят в някоя от стаите им за гости.

- Да, сир. Благодаря ви, сир.

Разнесе се чаткане на копитата на отдалечаващ се кон. Няколко секунди по-късно резето дрънна и Шутът се вмъкна в колибата.

Човек трябва да е истински куражлия, за да влезе нощем в кухнята на вещица. Вероятно също толкова кураж се иска и да носи пурпурна мантия с кадифени ръкави и бродирани маншети. Едно достойнство обаче не можеше да ѝ се отрече - нямаше никакви камбанки по себе си.

Беше донесъл бутилка газирано вино и букет цветя - и двете поизветрели от пътуването. Положи ги на масата и приседна до жаравата на огнището.

Разтърка очи. Беше изкарал дълъг ден. Усещаше, че не е добър крал, но беше прекарал половината си живот в полагане на усилия да бъде нещо, което не желаше, затова сега упорстваше. Доколкото му беше известно, никой от предшествениците му дори не се беше опитвал. Толкова много имаше за вършене, толкова много за възстановяване, толкова за организиране...

На всичкото отгоре - проблемът с дукесата. Някак си се беше почувствал длъжен да я премести в по-добра килия горе в кулата. В края на краищата жената беше вдовица. Чувстваше необходимост да се държи добре към вдовиците. Тя обаче явно приемаше учтивото държание за форма на мекошавост. Ужасно се боеше, че може да му се наложи да нареди да я обезглавят.

Не, да си крал не беше шега работа. Мисълта го поразведри. Поне това не можеше да му се отрече на царуването.

След малко заспа.

Дукесата не спеше. Точно в момента се намираше на половината път надолу по стената на замъка, увиснала на въже от свързани на възли чаршафи. Прекара предишния ден да изчегъртва хоросана от металните прътове на прозореца, въпреки че в интерес на истината човек би могъл да си проправи път през стените на замъка Ланкър и с буца сирене. Тоя Шут! Беше ѝ дал кухненски прибори и завивки колкото ѝ душа иска! Ей така постъпваха хората. Оставяха страховете им да мислят вместо тях. Плашеха се от нея дори когато си мислеха, че я държат в своята власт (слабаците никога няма да имат власт над силните, не и истинска власт). Ако тя беше хвърлила сама себе си в тъмницата, би ѝ доставило значително удоволствие да се накара да съжалява, че въобще се е раждала. А те просто ѝ оставиха чаршафите и се тревожеха за нея.

Добре, но тя ще се върне. Цял голям свят я очакваше там, навън, а тя знае как да дърпа конците на хората така, че да ги кара да правят това, което иска. Няма да се занимава със съпрузи тоя път. Слабак! Той беше най-лошият от всичките, нямаше кураж да се покаже толкова зъл,

колкото тя знаеше, че е вътре в себе си.

Тя тежко се стовари върху мъха, спря, колкото да си поеме дъх, и след това с нож в ръка се плъзна покрай крепостните стени и потъна в гората.

Ще премине през гората целия път до далечната граница. Там ще преплува реката или дори може да построи сал. До сутринта ще е прекалено далеч, за да я открият, макар да се съмняваше, че някой ще тръгне да я търси.

Слабаци!

Закрачи с изненадваща скорост през гората. В края на краищата тук имаше пътеки, широки колкото да премине каруца, а тя имаше доста добър усет за посоката. Освен това единственото, което трябваше да направи, е да се спуска към низините. Ако намери клисурата, след това ѝ остава само да следва реката.

После обаче сякаш изникнаха прекалено много дървета. Пътеката все още се виждаше, пък и водеше в приблизително правилната посока, но дърветата от двете ѝ страни бяха израснали сякаш доста по-нагъсто, отколкото би очаквал човек, а когато се опита да се върне назад, зад гърба ѝ вече нямаше пътека. Дукесата току се обръщаше, защото почти очакваше да зърне как дърветата се преместват, обаче те стоически не мърдаха, здраво вкоренени в мъха.

Тя не можеше да почувства вятъра, но усещаше въздишките му в короните на дърветата.

- Добре - заяви полугласно. - Хубаво. Така или иначе продължавам. Искam да продължа. Но ще се върна.

В този момент пътеката я изведе на поляна, която не е била там вчера и нямаше да бъде там утре. Поляна, из която, огрени от лунната светлина, проблясваха дузини рога, остри зъби и неравни редици светещи очи. Събрани заедно, слабците представляват окаяна гледка, но дукесата започна да осъзнава, че събрани на едно място, силните могат да се окажат сериозен проблем.

За няколко мига настъпи абсолютна тишина, нарушавана единствено от задъхано дишане. Сетне дукесата се ухили, вдигна ножа и нападна струпалото се множество.

Предните редици на скупчените същества се разтвориха под тежестта ѝ, след което отново се затвориха. Дори зайците.

Кралството въздъхна с облекчение.

В сенките под върховете могъщият нощен хор на природата утихна. Щурците спряха да цвъртят, кукумявките се закачулиха в мълчание, а вълците си имаха други задачи.

Сред скалите ехтеше песен. Тя резонираше във високите закътани урви и предизвикваше миниатюрни лавини. Усилваше се като през фуния из тайните тунели под глетчерите, като губеше всичкия си смисъл, докато звънтеше между ледените им стени.

За да разберем за какво в Действителност се говори в песента, трябва да се върнем по целия път надолу към гаснещия огън до побития камък, където кръстосаните вълни на блъскащото се ехо се фокусираха в дребна възрастна жена, размахваща празна бутилка.

-...охлювът бавно пълзи, но таралежът...

- На дъното на бутилката като че е по-вкусно, а? - опита се да надвика песента Маграт.

- Вярно - съгласи се Баба и пресуши чашата си.

- Има ли още?

- Гита май изпи останалото, ако съдя по звука.

Те бяха насядали върху чупливите стъбълца на изтравничето и съзерцаваха луната.

- Е, имаме си крал, значи - обобщи Баба. – И всичко свърши.

- Благодарение на Леля и на теб – отвърна Маграт и хълцукна.

- Защо?

- Никой нямаше да хване вяра на мен, ако бях почнала да им обяснявам.

- Само защото ни попитаха - вметна Баба.

- Да, но всички знаят, че вещиците не лъжат и това е важното. Имам предвид, всеки можеше да види, че двамата толкова си приличат, но то би могло да е и просто съвпадение. Разбираш ли -

Маграт се изчерви, - погледнах какво значи *droit de seigneur*. Старата Уимпър имаше тълковен речник.

Леля Ог спря да пее.

- Да - каза Баба Вихронрав. - Ясно.

Маграт се почувства неудобно.

- Вие нали казахте истината? – подозрително попита тя. - Те наистина ли еа братя?

- О, да - отговори Гита Ог. - Определено. Аз акуширах на майка му, когато се раждаше твойт... когато се раждаше новият крал. И на кралицата, когато младият Томджон се роди и тя ми довери кой е бащата.

- Гита!

- Извинявай.

Виното я беше ударило в главата, но колелцата в ума на Маграт продължаваха да се въртят.

- Я почакай малко! - възкликна тя.

- Помня бащата на Шута - продължи Леля Ог, като изговаряше думите бавно и отчетливо. - Беше момък с характер. Не се разбираше с баща си, знаете, но се връщаше от време на време насам. Да навести старите си приятели.

- Той лесно се сприятеляваше - вмъкна Баба.

- Особено с дамите - съгласи се Леля. – Много атлетичен мъж беше, ако не ме лъже паметта. Можеше да прескача зидове и стени като никой друг. Приказки даже се разправяха.

- Известен ухажор беше - додаде Баба. - Така зная аз.

- О, да. На кралицата във всеки случай. - Кралят отсъстваше толкова често, непрекъснато ходеше на лов - напомни Баба.

- Той така си разбираше пустото *droit* - обясни Леля. - Все се мотаеше тук-там. Дори нощем не се прибираше.

- Спри за минутка - повтори Маграт.

Те я погледнаха.

- Да? - попита Баба.

- Вие заявихте пред всички, че двамата са братя и че Верънс е по-възрастният!

- Истина е.

- И всички повярваха, че...

Баба Вихронрав придърпа шала на раменете си.

- От нас се очаква да говорим истината - обясни тя. - Никъде не е писано, че трябва да бъдем откровени докрай.

- Не, не, това, което казваш, е, че кралят на Ланкър всъщност не е...

- Това, което казвам, е - твърдо отговори Баба, - че си намерихме крал, който не е по-лош от повечето, а по-добър от мнозина от тях и умът му си е на мястото...

- Дори и да не е от династията - включи се и Леля.

- ...и че духът на стария крал сега почива в мир щастливо, имаме приятна коронация, някои от нас получиха чаши, които не им се полагаха, защото бяха приготвени само за дечицата, и в края на

краищата нещата са далеч по-удовлетворителни, отколкото можеха да са. Това казвам. Няма значение какво е трябвало да бъде, какво е можело да бъде или какво е било желателно. Какви са нещата е важното.

- Но тогава той не е истинският крал!

- А може и да е - отвърна Леля.

- Но ти току-що каза, че...

- Кой знае? Покойната кралица не беше добре с броенето. Както и да е, той нали не знае, че не е от кралско потекло?

- И ти няма да му казваш, нали? – натърти Баба Вихронрав.

Маграт се загледа в луната, засенчена от няколко облачета.

- Не - отговори.

- Добре тогава - заключи Баба. - В края на краищата погледни по следния начин на нещата. Кралското потекло все трябва да започне отнякъде. Защо да не бъде от него? Той взима работата насериозно, а това надминава всичко, което повечето от тях въобще са вършили. Ще се справи. Маграт усети, че е загубила. Човек винаги губеше срещу Баба Вихронрав, единствено можеше да му е любопитно как точно ще загуби.

- Все пак съм изненадана от вас двете – каза тя. - Нали сте вещици. Не означава ли това, че трябва да ви е грижа за неща като истина, традиции и съдба?

- Точно тука бъркаш напълно - отговори Баба. - Съдбата наистина е важна, нъл тъй, но хората грешат, когато си мислят, че тя ги контролира. Всъщност е точно обратното.

- Майната ѝ на съдбата - съгласи се Леля.

Баба я погледна косо.

- В крайна сметка не си се надявала вещерството да бъде лесна работа, нали?

- Уча се - отговори Маграт. Погледът ѝ се зарея отвъд пустото плато, където тънка ивица зора огряваше хоризонта. - Май трябва да тръгвам. Става рано.

- И аз - присъедини се Леля Ог. – Нашта Шърл се плаши, когато не ме завари у дома сутрин, като идва да ми носи закуската.

Баба грижливо зари останките от огъня.

- Кога ний трите ще се сберем отново? - попита тя. - Хмм?

Другите вещици се спогледаха неловко.

- Следващия месец съм заета - отговори Леля. - Рождени дни и други подобни. Хм. А и работата ми се е натрупала с всичката тая ала-бала. Знаете как е. Пък и имам да мисля за ония призраци.

- Смятах, че си ги завела обратно в замък - учуди се Баба.

- Да, ама те не искат да си ходят - неубедително обясни Леля. - Честно да ти кажа, свикнах с тях да ми обикалят из къщи. Вечер ми правят компания. Вече почти не пишат.

- Чудесно тогава - заключи Баба. - А ти, Маграт?

- Сигурно си забелязала, че по това време на годината винаги има ужасно много работа за вършене - отговори Маграт.

- Съвсем вярно - учтиво се съгласи Баба Вихронрав. - Не е нужно през цялото време да се обвързва с уговорки човек, нали? Хайде просто да оставим въпроса отворен.

Те кимнаха. И докато новият ден се разписваше над земята, забързаха към домовете си*, всяка сама и погълната от мислите си.

(* Съществува философска школа, която твърди, че вещиците и магьосниците не могат да имат свой дом. Те си отиват у дома въпреки всичко.)

Участват Трите вещици, също така крале,
кинжали, корони, бури, джуджета, котки, духове,
привидения, маймуни, бандити, демони, гори,
наследници на престола, смешници, изтезания,
тролове, сценични приспособления, всеобщо-
ликуване и разни шумотевици.